

ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟΣ

ΜΑΗΣ 1944 - ΓΕΝΑΡΗΣ 1945

«... Για τὸ σκοπὸ τῆς διατήρησης τῆς διεθνούς εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας, τὰ Ἑνωμένα Ἔθνη θὰ συσκέπτονται μεταξύ τους, ὅταν δὲ παρίσταται ἀνάγκη καὶ μὲ ἄλλα μέλη τῶν ἡνωμένων Ἐθνῶν γιὰ συνδυασμένη δράση. Μετὰ τὸν τερματισμὸ τῶν ἐχθροπραξιῶν, δὲν θὰ χρησιμοποιήσουν τίς στρατιωτικές τους δυνάμεις στὸ ἐδαφος ἄλλων χωρῶν, παρὰ μόνο γιὰ σκοποὺς ποὺ ἀναφέρονται στὴ δήλωση αὐτή, καὶ αὐτὸ ὕστερα ἀπὸ κοινὴ σύσκεψη...»

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴ συμφωνία τῆς Τεχεράνης)

«... Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀνεμοζάλης προχωροῦμεν μετὰ κόπου, ἀλλὰ εἶμαι εἰς θέσιν νὰ διαβεβαιώσω τὴν βουλὴν ὅτι δὲν προχωροῦμεν χωρὶς σχέδιον...»

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν λόγον τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Μεγάλης Βρετανίας κ. Τσώρτσιλ γιὰ τὴν ἐνοπλὴν ἐπέμβαση τῶν βρετανικῶν στρατευμάτων στὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἑλλάδας. Ὁ λόγος ἐκφωνήθηκε στὴ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων στίς 19-1-45).

ΤΡΙΚΚΑΛΑ, 1 ΦΛΕΒΑΡΗ 1945
(ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ ΑΘΗΝΑΣ)

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ

Στήν ανάπτυξη αυτή κρίναμε σκόπιμο νά περιλάβουμε ένα συμπληρωματικό κεφάλαιο με έγγραφα που αρχίζουν από τις παραμονές της συμφωνίας της Βάρκιζας καί τελειώνουν με την υπογραφή της συμφωνίας αυτής. Έτσι νομίζουμε, πώς ο αναγνώστης έχει ένα πλήρη κύκλο γεγονότων από τη συμφωνία του Λιβάνου μέχρι καί την συμφωνία της Βάρκιζας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δέν είχαμε ακόμη ανασάνει τὸν ἀέρα τῆς λευτεριᾶς. Δέν είχαμε σχεδὸν προφθάσει νὰ διώξουμε ἀπὸ τὴν ἱερὴ γῆ μας τὸ μῖασμα τῶν γερμανοβουλγάρων κατακτητῶν. Δέν είχαμε μαζέψει τὰ ἐρείπια τῶν χιλιάδων καμμένων χωριῶν, οὔτε είχαμε τιμήσει ἀκόμη τοὺς τάφους τῶν χιλιάδων πατριωτῶν ποὺ σκορπίσανε τοὺς ἑαυτοὺς τους στὰ πεδία τοῦ πολέμου κατὰ τῶν φασιστῶν ἢ είχαν κρεμαστεί στίς πλατεῖες ἢ πολυβοληθεῖ στοὺς τοίχους τῶν φυλακῶν ἀπὸ τὸν κατακτητὴ καὶ τοὺς μυσαρκοὺς προδότες—Κουίσιγκς. Ἐνας καινούργιος πόλεμος μᾶς ἐπεβλήθηκε. Ἐνας πόλεμος χωρὶς καμμιά δικαιολογία, βάρος στὴν ἐκτέλεσή του, ἐξολοθρευτικὸς στ' ἀποτελέσματά του. Καὶ ὁ πόλεμος αὐτὸς γινότανε ἀπὸ τὰ σύμμαχα βρεττανικὰ στρατεύματα μὲ μοναδικοὺς βοηθοὺς τοὺς χθεσινοὺς συντρόφους τῶν Γερμανῶν.

Τριάντα τρεῖς μέρες στὴν Ἀθήνα καὶ ἔξη ἐβδομάδες συνολικὰ πολεμήσαμε γιὰ τὶς ἐλευθερίες μας, γιὰ τοὺς θῶμοὺς καὶ τὶς ἐστίες μας. Καὶ τὸ ντουφέκι μας σίγησε, μόνο γιὰτὶ ἔπρεπε νὰ γλυτώσουμε τὰ γυναικόπαιδα καὶ τοὺς γερόντους, ποὺ οἱ Βρεττανικὲς δυνάμεις είχανε ἀποφασίσει νὰ τοὺς ἀφανίσουνε μὲ τὴν πείνα καὶ τοὺς ἀπάνθρωπους βομβαρδισμοὺς. Δίπλα μας σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα παρασταθῆκανε μὲ σφιγμένη καρδιά ὅλοι οἱ λαοί. Καὶ πρῶτος ἀνάμεσα στοὺς πρῶτους ὁ λαὸς τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Νοιώθανε οἱ λαοὶ ὅλης τῆς γῆς πὼς μέσα στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας κρινότανε μιὰ δική τους, μιὰ παγκόσμια ὑπόθεση.

Τὸ 1936 οἱ λαοὶ παρακολουθοῦσαν μὲ δέος τὴ νικηφόρα ἐπιδρομὴ τοῦ διεθνοῦς φασισμοῦ κατὰ τῶν Δημοκρατῶν τῆς Ἰσπανίας. Ἡ πτώση τῆς Ἰσπανίας ἦταν τὸ τραγικὸ μήνυμα, πὼς ἡ θύελλα τοῦ φασισμοῦ ἐπέρχεται.

Σήμερα οἱ λαοὶ στὴν ὑπόθεση τῆς Ἑλλάδας παρακολουθοῦνε μὲ τὴν ἴδια ἀγωνία ἀνάμικτη μὲ κάποια ἀπογοήτευση, ἀν ὁ τσακισμένος φασισμὸς θὰ μπορέσει νὰ δηλητηριάσει τὴ νίκη τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων, ἀν θὰ μπορέσει νὰ ἐπιβιώσει. Ἐδῶ δοκιμάζονται καὶ ἐπαληθεύονται οἱ διακηρύξεις τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνα. Ἐδῶ οἱ λαοὶ περιμένουν νὰ δοῦν τί κερδίσανε μὲ τὶς θυσίες τῶν ἑκατομμυρίων νεκρῶν αὐτοῦ τοῦ πολέμου.

Σκοπὸς μας δέν εἶναι νὰ γράφουμε ἱστορία. Τὸ αἷμα τῶν δέκα χιλιάδων σκοτωμένων μόνον ἀπὸ τὸν ἀμαχὸ πληθυσμό, ἀχνίζει ἀκόμα. Μὲ τὸ αἷμα αὐτὸ ἔχουν κηλιδωθεῖ τελεσίδικα καὶ αἰώνια οἱ δολοφόνοι. Μὲ τὸ βιβλίο μας δίνουμε χωρὶς σχόλια, ὅσο μπορούμε, μιὰ σειρὰ ἀπὸ ντοκουμέντα, γιὰ τὶς αἰτίες καὶ τὴν ἐξέλιξη αὐτοῦ τοῦ πολέμου. Τὰ ἐμπιστευόμαστε ἀνεπιφύλαχτα καὶ μὲ ἡσυχὴ τὴ συνείδηση σὲ κάθε τίμιον ἄνθρωπον. Περιμένουμε τὴν ἐτυμηγορίαν του.

Ἐλεύθερη Ἑλλάδα

1 Φλεβάρη 1945.

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ (ΕΑΜ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΥ ΕΩΣ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

I.

Ο πόλεμος που άνοιξε η αντιδραστική δεξιά κατά του Έλληνικού λαού, με κύριο και αποκλειστικό βοηθό τις Βρετανικές δυνάμεις, έχει τις αιτίες του σε γεγονότα πολύ μακρινά. Θα μπορούσε κανένας με σειρά ντοκουμέντων ν' αποδείξει, πως οι ίδιες μοναρχοφασιστικές δυνάμεις της δικτατορίας της 4ης Αυγούστου, που προδόσανε τη μεγαλειώδη προσπάθεια του λαού μας στα βουνά της Άλβανίας, σταθήκανε οι δυνάμεις που συνεργάστηκαν με τους καταχτητές, που θελήσανε νά πνίξουνε το απελευθερωτικό κίνημα του λαού μας. Ακόμα οι δυνάμεις αυτές είναι εκείνες που διασπάσανε την Έθνική Ενότητα και ρίξανε τα βρετανικά στρατεύματα ενάντια στο λαό μας.

Σήμερα, δεν είναι δυνατόν για τεχνικούς λόγους νά περιλάβουμε σ' αυτήν τη Βίβλο όλα αυτά τα ντοκουμέντα. Σκοπός μας είναι ν' αποδείξουμε μ' αδιάψευστα στοιχεία πως ο πόλεμος των Βρετανικών δυνάμεων κατά του Έλληνικού λαού κηρύχτηκε και συνεχίστηκε άδικαιολόγητα.

Όμως νομίζουμε, πως ο αναγνώστης εύκολωτερα θα καταλάβει που βρίσκεται το δίκιο, αν έχει υπ' όψη του μια σειρά γεγονότων που προϋπήρξαν της απελευθέρωσης της χώρας μας. Γι' αυτό νομίσουμε σκόπιμο πως θάπρεπε ή έκθεσή μας ν' αρχίσει από την εποχή της συμφωνίας του Λιβάνου.

II

Το σύμφωνο του Λιβάνου

Το σύμφωνο του Λιβάνου, όπως συνήθως λέγεται, απέτελεσε το μοναδικό πολιτικό και νομικό στήριγμα της Κυβέρνησης Έθνικής Ενότητας.

Το Σύμφωνο υπογράφηκε από εκπροσώπους όλων των Κομμάτων. Είναι όμως κοινή ομολογία πως απόκτησε ουσιαστική δύναμη από τότε που μπήκανε στη Κυβέρνηση που επρόκυψε απ' αυτό, οι δυνάμεις της Έθνικής αντίστασης.

Το Σύμφωνο του Λιβάνου διαλάμβανε τους δρους για την αποκατάσταση της Έθνικής Ενότητας, για την καταλληλότερη κινητοποίηση των ενωμένων εθνικών δυνάμεων, την απελευθέρωση της χώρας και την κατοχύρωση των δημοκρατικών θεσμών. Οι δροι αυτοί είναι οι εξής:

Άρθρο I

Πρώτον κεφάλαιον.— Η ανασύνταξις και πειθάρχησις των ενόπλων Έλληνικών δυνάμεων της Μέσης Ανατολής υπό την σημαίαν της Έλληνικής Πατρίδος. Όλοι εμείναμε σύμφωνοι ότι ή στάσις της Μέσης Ανατολής απέτελεσε έγκλημα εναντίον της Πατρίδος. Όλοι επίσης εμείναμε σύμφωνοι ότι ή ανάκρισις πρέπει νά συνεχισθῇ και ότι οι υποκινηταί της στάσεως πρέπει νά τιμωρηθούν αναλόγως πρὸς τὰς εὐθύνας των. Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἐκινήθησαν ἀπὸ τὸ αἷτημα τῆς Κυβερνήσεως Έθνικῆς Ενότητος δὲν εἶναι δυνατόν νά τοὺς ἀπαλλάξῃ τῆς εὐθύνης διότι, ἂν εἰς καιρὸν πολέμου ἢ διαφωνία περὶ τὴν Κυβέρνησιν νομιμοποιῇ τὴν στάσιν, τότε τὸ Ἀλβανικὸν Ἔπος θὰ ἔπρεπε νά μὴν εἴχε ὑπάρξει.

Ποῖον θὰ εἶναι τὸ πνεῦμα μετὰ τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ ἡ ανασύνταξις; Διεπιστώθη ὁμοφώνως ὅτι δὲν ἤμποροῦν νά ἰσχύσουν πολιτικά κριτήρια. Θὰ ἰσχύσουν μόνον ἔθνικά καὶ στρατιωτικά κριτήρια καὶ μόνον μ' αὐτὰ θὰ γίνῃ ἡ ανασύνταξις τῶν ενόπλων δυνάμεων.

Εμείναμε ἐπίσης σύμφωνοί ὅτι ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς συστάσεως τῆς Κυβερνήσεως

³Εθνικῆς Ἐνώσεως θὰ ἐκπορευθῇ πρὸς ὅλας τὰς ἐνόπλους δυνάμεις καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τῆς ὑποδοῦλου Ἑλλάδος τὸ σύνθημα ὅτι ἡ στρατιωτικὴ πειθαρχία θὰ εἶναι ἀμείλικτος καὶ ὅτι πολιτικαὶ ἀπόψεις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξουν εἰς τὸν στρατόν, διότι ὁ στρατὸς δὲν βουλευέται. Ὁ στρατὸς ἐκτελεῖ τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως.

Δεύτερον κεφάλαιον.— Ἡ ἐνοποίηση καὶ πειθαρχίαις ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Ἐνιαίας Κυβερνήσεως ὅλων τῶν ἀνταρτικῶν σωμάτων τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος καθὼς καὶ ἡ κινητοποίησις ὅλων τῶν μαχητικῶν δυνάμεων τοῦ ἔθνους ἐναντίον τῶν κατακτητῶν.

Καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον νομίζω ὅτι ἡ σύμπτωση εἶναι ἀπόλυτος. Διότι ὅλοι δεχόμεθα ὅτι εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸ διηνεκὲς ν' ἀποτελέσῃ μόνιμον κατάστασιν ἡ ἀνταρτικὴ σύνθεσις καὶ ὅτι πρέπει νὰ βαδίσωμεν τὸ ταχύτερον πρὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ Ἐθνικοῦ μας Στρατοῦ, ὁ ὅποιος θὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος πάσης ἐπιρροῆς κομμάτων καὶ ὁργανώσεων, θὰ ἀνήκῃ μόνον εἰς τὴν πατρίδα καὶ θὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ ὅλοι ἐπίσης δεχόμεθα, ἰδίως μετὰ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγεῖοις Μέσης Ἀνατολῆς, τὸ ὅποιον ὑπενθυμίζει ὅτι πᾶσα μεταβολὴ δὲν πρέπει νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐλάττωσιν τῆς ἀντιστάσεως ὅτι ἡ ἄμεσος ἐπιδίωξις τῆς ἀντιστάσεως δὲν θὰ ἀνταπεκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀγῶνος. Καὶ ἡ μία πλευρὰ ἀποδέχεται ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποτελέσῃ μόνιμον κατάστασιν ἡ ἀνταρτικὴ σύνθεσις καὶ ἡ ἄλλη ἐπίσης ὅτι ἀδύνατον νὰ εἶναι τοῦτο ἄμεσος ἐπιδίωξις.

Ἐπομένως ἡ σημερινὴ κατάστασις θεωρεῖται μεταβατικὴ, ἡ δὲ ρύθμισις θὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν πλήρη πρωτοβουλίαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Στρατηγεῖοις Μέσης Ἀνατολῆς.

Τρίτον κεφάλαιον.— Ἡ κατάργησις τῆς τρομοκρατίας εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπαιθρον καὶ ἡ παγίωσις τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ, ὅταν καὶ ὅπου ὁ κατακτητὴς ἀποσύρεται.

Ὁ ὅρος «τρομοκρατία» ἐπεβεβαιώθη ἀπὸ τὴν μίαν πλευράν, ἡμφισβητήθη ἀπὸ τὴν ἄλλην. Δὲν μᾶς εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἀποκρυστάλλωσιν. Μᾶς ἀρκεῖ ἡ κοινὴ διαπίστωσις ὅτι εἰς τὴν ὑπαιθρον θὰ διασφαλισθῇ ἡ τάξις ἡ προσωπικὴ ἀσφάλεια καὶ ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία. Καὶ εἰς τὰς πόλεις ἐπίσης θὰ καταβληθοῦν προσπάθειαι ὅπως ἐκλείψουν τρομοκρατικαὶ ἐκδηλώσεις.

Υπουργοὶ τῆς Ἐνιαίας Κυβερνήσεως θὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα ἀσχοῦντες τὴν διοίκησιν καὶ τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἀπελευθερωμένων ἑλληνικῶν πληθυσμῶν.

Διεπιστώθη τελικῶς ἡ ἀπόλυτος ὁμαφρονία ὅτι ἡ ἀποστολὴ τῆς κυβερνήσεως εἶναι ἡ ἐπαφὴ καὶ ἡ καθοδήγησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Κανεῖς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν ἔχει τὴν φιλοδοξίαν νὰ μεταβληθῇ εἰς ὁμογενὴ καὶ μετανάστην, ὅλοι φιλοδοξοῦμεν νὰ εἴμεθα συναγωνισταὶ καὶ ὀδηγοὶ τοῦ λαοῦ μας. Ἐκεῖ εἶναι ἡ θέσις μας. Τὸ μόνον θέμα ποῦ ἐτέθη εἶναι ὁ χρόνος. Ὅλοι ἐμείναμε σύμφωνοι ὅτι, διαπιστουμένης μιᾶς πραγματικῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία θὰ καθίστα δυνατὴν τὴν παρουσίαν μας εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀπώλεια οὐδὲ τοῦ ἐλαχίστου χρόνου διὰ τὴν ταχυτάτην μετάβασίν μας.

Ἦτο σφᾶλμα τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ πολιτικὸς κόσμος ἐπροτίμησε ἀντὶ τῆς θέσεως τὴν ἄρνησιν ἀντὶ τῆς παρουσίας τὴν ἀπουσίαν.

Τὸ πνεῦμα τῆς νέας Κυβερνήσεως θὰ εἶναι ὄχι ἄρνησις ἀλλὰ ἡ θέσις, ὄχι ἡ ἀπουσία ἀλλὰ ἡ παρουσία.

Τέταρτον Κεφάλαιον.— Ἡ συνεχὴς μέριμνα διὰ τὴν ἐπαρκῆ ἀποστολὴν τροφίμων καὶ φαρμάκων εἰς τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα, ἐπίσης καὶ τὴν ὀρεινὴν.

Πέμπτον Κεφάλαιον.— Ἡ ἐξασφάλισις, κατὰ τὴν προσεχὴ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος, τῆς τάξεως καὶ ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, εἰς τρόπον ὥστε, ἀπηλλαγμένος καὶ ὕλικῆς καὶ ψυχολογικῆς βίας, νὰ ἀποφασίσῃ κυριαρχῶς καὶ διὰ τὸ Πόλιτευμα καὶ διὰ τὸ Κοινωνικὸν καθεστῶς καὶ διὰ τὴν κυβέρνησιν τῆς ἀρεσκείας του.

Θέμα Πρῶτον.— Ἐφ' ὅσον θὰ ὑφίσταται Κυβέρνησις Ἐθνικῆς Ἐνώσεως, ἡ ἐξασφάλισις καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, κατὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος, θὰ εἶναι ἔργον ἰδικόν της. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐγγυηθῇ τὰ μεγάλα αὐτὰ ἀγαθὰ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Θέμα Δεύτερον.— Ἐγεννήθη ἔπειτα τὸ ζήτημα πότε ὁ λαὸς θὰ πρέπη νὰ ἀποφασίσῃ διὰ τὸ Πόλιτευμα καὶ τὴν Κυβέρνησιν.

“Ολοι εἴμεθα σύμφωνοι ὅτι πρέπει νὰ ἀπικρασίῃ εἰς τὸν συντομώτερον δυνατὸν χρόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν γνησιώτερον τρόπον ὑπὸ συνθήκας πλήρους ἐλευθερίας.

Ἡ λαϊκὴ ἐνθυμησις ἐπείγει διὰ τὴν Ἑλλάδα, διότι δὲν ἔχομεν οὔτε λαοπρόβλητον Κυβέρνησιν οὔτε ὀριστικὸν Πολίτευμα.

Θέμα Τρίτον.— Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀνωτάτου ἀρχοντος ὁλόκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας ἔχει δεδηλωμένην γνώμην τὴν ὁποίαν βεβαίως διατηρεῖ καὶ συμμετέχων εἰς τὴν Κυβέρνησιν Ἑθνικῆς Ἑνότητος. Ἀνήκει ἐπομένως εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀποσαφήνισις.

Ἀλλὰ ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσω ὅτι, ἐνῶ ἀποδίδω μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν ὑφισταμένην δήλωσιν, ἀποδίδω πολὺ μικρὰν εἰς τὴν νέαν ἢ ὁποία ζητεῖται.

Ἑκτον Κεφάλαιον.— Ἡ ἐπιβολὴ σκληρῶν κυρώσεων κατὰ τῶν προδοτῶν τῆς πατρίδος καὶ κατὰ τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς δυστυχίας τοῦ λαοῦ μας.

Εἴμεθα σύμφωνοι καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος οὗτου. Τὸ ἕκτον ὅμως αὐτὸ Κεφάλαιον ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἄλλου θέματος, διότι εἶναι Κεφάλαιον «μεταπελευθερωτικόν» καὶ τίθεται ἐπομένως τὸ θέμα εἰς τὴν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἐπ' αὐτοῦ ἐπαγγελία τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ γεγονός τοῦτο πείθει πόσον εἶναι ἀπαραίτητον νὰ μὴ δηλωθῇ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑθνικῆς Ἑνώσεως θὰ διαρκέσῃ μόνον μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως. Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παράσχῃ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἐλευθερίας κατὰ τὴν κρίσιμον μετάβασιν ἀπὸ τῆς δουλείας εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν, τὴν ὁποίαν ἀκριβῶς μὲ τόσιν ἀγωνίαν ἀναμένει ὁ Ἑλληνικὸς λαός.

Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἄλλαι ἀπόψεις πού πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν. Καὶ διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι τὸ καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν καὶ τὴν πολιτικὴν κρίσιν τῆς νέας Κυβερνήσεως τὸν χρόνον τῆς διαρκείας τῆς.

Ἑβδομον κεφάλαιον.— Ἡ πρόνοια διὰ τὴν ἄμεσον ἱκανοποίησιν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἐλέχθη ὅτι πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν διὰ τὴν προετοιμασίαν τοῦ σχεδίου τῆς μεταπολεμικῆς μας οἰκονομικῆς ἀνορθώσεως. Ἀπόλυτος ὁμοφωνία. Ἐλέχθη ὅτι πρέπει νὰ κινητοποιηθοῦν ὅλαι αἱ ἠθικαὶ μας δυνάμεις πρὸς διαφώτισιν τῶν συμμάχων μας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλίσωμεν προτεραιότητα ἀνοικοδομήσεως. Ἀπόλυτος ὁμοφωνία. Ἐλέχθη ὅτι ἡ ἀνοικοδόμησις θὰ ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ ὡς προσφορά καὶ ὄχι ὡς δανεισμός.

Ἡ Ἑλλὰς διὰ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔπους ἡ ἔσωσε τὸν πόλεμον, ἡ τὸν ἐσυντόμευσε κατὰ ἓνα ἔτος τοῦλάχιστον. Ἐὰν ἀπέναντι τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς ἐξήτει ὡς ἀντάλλαγμα τὰς συμμαχικὰς πολεμικὰς δαπάνας ἔστω καὶ μιᾶς ἡμέρας διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἐρειπίων τῆς θὰ ἦτο ὑπερβολή.

Ἐλέχθη ὅτι ἡ ἀνοικοδόμησις πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν ἀσφαλῆ τοποθέτησιν τῶν πολυτίμων προϊόντων μας. Καὶ ἐλέχθη ἀκόμη ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσις τοῦ ἔθνους πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν ἐλευθέραν μετάβασιν τῶν Ἑλλήνων οὐχὶ εἰς μακρυνοὺς τόπους, ὅπου ἡ δευτέρα γενεὰ ἐξαφανίζεται τὰς ἀναμνήσεις, ἀλλὰ εἰς τόπους γειτονικοὺς οἱ ὅποιοι τοὺς εἶναι γνώριμοι ἀπὸ αἰώνων καὶ ὅπου ἡ παρουσία των τοὺς μεταβάλλει εἰς δεξιομενὰς τοῦ ἔθνους, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀντλοῦνται αἱ δυνάμεις τοῦ Κράτους. Ἀπόλυτος ὁμοφωνία.

Ὀγδοον κεφάλαιον.— Ἡ πλήρης ἱκανοποίησις τῶν ἐθνικῶν μας δικαίων. Αἱ μεγάλαι ὑπηρεσίαι καὶ αἱ μεγάλαι θυσίαι μας, τὰ ὀλοκαυτώματα τῆς πατρίδος μας δὲν ἔμπορουν νὰ ἔχουν ἄλλην δικαίωσιν εἰμὴ τὴν δημιουργίαν μιᾶς νέας ἐλευθέρης καὶ μεγάλης Ἑλλάδος.

Ὑποθέτω ὅτι ἡ δευτέρα περικοπὴ τοῦ Κεφαλαίου τούτου ἀποσαφηνίζει τὴν πρώτην. Θὰ εἶναι δυνατὸν ἐπομένως νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ ὅλους ὡς ἡ συγκεκριμένη διατύπωσις τῶν ἐθνικῶν μας αἰτημάτων. Ἡ πλήρης ἐθνικὴ μας ἀποκατάστασις καὶ ἡ πλήρης ἀσφάλεια τῶν νέων μας συνόρων ἀποτελεῖ τὸ Πανελλήνιον αἶτημα.

Κύριοι Ἀντιπρόσωποι

Ἀποκομίζω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐπῆλθε πλήρης σύμπτωσις ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ Ἑθνικοῦ προγράμματος τῆς μελλούσης νὰ σχηματισθῇ Κυβερνήσεως Ἑθνικῆς Ἑνώσεως.

Ἐὰν οὕτως ἔχῃ, προτείνω ὅπως τὸ κείμενον τοῦ Ἑθνικοῦ προγράμματος καθὼς ἐπεξηγήθη, θεωρηθῇ ὡς Ἑθνικὸν μας συμβόλαιον καὶ ὑπογραφῇ ὑπὸ πάντων τῶν ἀντιπροσώπων.

20 Μαΐου 1944

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν 25 ἀντιπροσώπων).

III

Πώς ο κ. Παπανδρέου έμεινε Πρωθυπουργός

Ύστερα από την υπογραφή του συμφώνου του Λιβάνου, ο κ. Παπανδρέου άρχισε άμέσως με μια σειρά πράξεις, παραλείψεις και έκδηλώσεις του να παραβιάζει το σύμφωνο. Άρνείται ν' αναγνωρίσει στις δυνάμεις Έθνικής Άντίστασης πολιτική ισοτιμία. Ορίζει κατά την κρίση του τον αριθμό των έδρων στη Κυβέρνηση, ενώ περιορίζει εις πέντε μόνο θέσεις που θα έπαιρναν οι δυνάμεις άντίστασης. Άρνείται νά αποκηρύξει τά τάγματα Άσφαλείας που υπηρέτησαν κάτω από τις διαταγές του κατακτητή Άνασυντάσει τις Ναυτικές και Στρατιωτικές δυνάμεις Μέσης Άνατολής, διορίζοντας στις υπεύθυνες θέσεις μοναρχοφασίστες άξιωματικούς κλπ. Οι δυνάμεις Έθνικής Άντίστασης που εκπροσωπούντο από την Πολιτική Έπιτροπή Έθνικής Άπελευθέρωσης (ΠΕΕΑ) με το τηλεγράφημά τους της 29ης Ιουλίου 1944 έδήλωσαν ότι είναι έτοιμες νά συμμετάσχουν διά αντιπροσώπων των στην Κυβέρνηση, υπό την προϋπόθεση ότι θα άντικαθίστατο ο Πρωθυπουργός Παπανδρέου με άλλον, ώστε νά δημιουργηθεί κατάλληλη άτμόσφαιρα άμοιβαίας κατανόησης. Εις το τηλεγράφημα αυτό ή Κυβέρνηση Παπανδρέου άπήντησε :

Άριθμός 2

Άπό το Κάϊρον Ν. Π. 45. Εΐμεθα εύτυχείς διότι υπερνικάτε άδιαλλαξίαν των ήγετών σας και αποφασίζετε νά μετάσχετε εις την Κυβέρνησιν διά την πιστήν τήρησιν των όρων του Έθνικού Συμβολαίου του Λιβάνου. Παρακαλούμεν άποστείλατε τους αντιπροσώπους σας ίνα αναλάβουν τά συμπεφωνημένα πέντε ύπουργεία Οικονομικών, Συγκοινωνίας, Γεωργίας, Έθνικής Οικονομίας και Έργασίας. Σ α ς πα ρ έ χ ω π ρ ο σ ω π ι κ ῶ ς τ ή ν β ε β α ί ω σ ι ν ό τ ι, πα ρ ά τ ή ν ά ν τ ί - θ ε τ ο ν ό μ ό φ ω ν ο ν ά π ό φ α σ ι ν τ ο υ ύ π ο υ ρ γ ι κ ο υ σ υ μ β ο υ λ ί ο υ, τ ο π ρ ό σ ω π ο ν τ ο υ σ η μ ε ρ ι ν ο υ Π ρ ο έ δ ρ ο υ τ ή ς Κ υ β ε ρ ν ή σ ε ω ς δ έ ν π ρ ό κ ε ι τ α ι ν á α π ο τ ε λ é σ η π ρ ό - σ κ ο μ α τ ή ς Έ θ ν ι κ ή ς Έ ν ώ σ ε ω ς. Μ á ς έ ξ η τ ή σ α τ ε έ π α ν ε ι λ η μ έ ν ω ς, κα τ α γ γ ε λ ί α ν τ ω ν Τ α γ μ á τ ω ν Ά σ φ α λ ε ί α ς. Ε ι ς τ ή ν κα τ α γ γ ε λ ί α ν α υ τ ῶ ν έ χ ο μ ε ν π ρ ο β ε ί ά π ό τ η ς έ π ο χ ή ς τ ο υ Λ ι β á ν ο υ, ό π ο υ και τ á έ χ α ρ α κ τ η ρ í σ α μ ε ν ὡ ς ὄ ρ γ α ν α τ ω ν Γ ε ρ μ α ν ῶ ν π ρ ό ς έ ν έ ρ γ ε ι α ν έ μ φ υ λ í ο υ π ο λ é μ ο υ. Δ έ ν ε ί ν α ι ὁ μ ω ς α í κα τ α γ γ ε λ í α α í ό π ο ί α μ ο ρ ο υ ν ν á φ έ ρ ο υ ν ά π ο τ é λ ε σ μ α έ φ' ὅ σ ο ν έ ξ α κ ο λ ο υ θ ε í ὁ σ η μ ε ρ ι ν ό ς φ α υ λ ο ς κ ý κ λ ο ς τ ο υ έ μ φ υ λ í ο υ π ο λ é μ ο υ. Ό π ω ς ε í π α μ ε και ε ι ς τ ό ν Λ í β α ν ο ν, μ ό ν ο ν ή π ρ α γ μ α τ ο π ο í η σ ι ς τ ή ς π λ ή ρ ο υ ς Έ θ ν ι κ ή ς Έ ν ώ σ ε ω ς με τή ν σ υ μ μ ε τ ο χ ή ν και τ ο υ Ε Α Μ, ε ι ς τή ν Κ υ β é ρ ν η σ ι ν και ή ά ν τ ι κ α τ á σ τ α σ ι ς τ ο υ σ τ ρ α τ ο υ τ ο υ Ε Λ Α Σ με έ θ ν ι κ ό ν σ τ ρ α τ ό ν ά ν ή κ ο ν τ α ε ι ς τή ν πα τ ρ í δ α και ύ π α κ ο ú ν τ α ε ι ς τ á ς δια τ α γ á ς τ ή ς Κ υ β ε ρ ν ή σ ε ω ς θ á ὁ δ η γ ή σ η τ á Τ á γ μ α τ α Ά σ φ α λ ε ί α ς ε ι ς α υ τ ó μ α τ ο ν δ í α λ υ σ ι ν, έ π ε ι δ ή δ έ ν θ á ε ú ρ ε θ ο ú ν Έ λ λ η ν ε ς τ ο λ μ ῶ ν τ ε ς ν á ύ ψ ὴ σ ο υ ν ὄ π λ α έ ν α ν - τ í ο ν τ ο υ τα κ τ ι κ ο υ Έ λ λ η ν ι κ ο υ Σ τ ρ α τ ο υ.

Άπό το τηλεγράφημα αυτό έβγαινε πως ή Κυβέρνηση του Καΐρου είχε κάμει δεκτό τον όρο της άλλαγής του Πρωθυπουργού. Ένώ λοιπόν πιστεύαμε ότι είχε άποκατασταθεί ή Έθνική Ένότητα και περιμέναμε μεταφορικό μέσο για νά αναχωρήσουνε για το Κάϊρο οι ύπουργοί που είχαν προτείνει οι δυνάμεις της Έθνικής Άντίστασης, ήλθε το παρακάτω τηλεγράφημα :

Άριθμός 3

Άπό Κάϊρον διά ΠΕΕΑ Έπεΐγον.

Συνεπεία έπισήμου έμπιστευτικής άνακοινώσεως Άγγλι- κ ή ς Κ υ β ε ρ ν ή σ ε ω ς, μ ή δ ε χ ο μ é ν η ς ά λ λ α γ ή ν Π ρ ο έ δ ρ ο υ Κ υ β ε ρ ν ή - σ ε ω ς πα ρ α μ ο ν á ς ά π ε λ ε υ θ ε ρ ὴ σ ε ω ς, κό μ μ α τ α Φ ι λ ε λ ε υ θ é ρ ω ν, Π ρ ο ο δ ε υ τ ι κ ῶ ν, Ά γ ρ ο - τ ι κ ῶ ν Δ η μ ο κ ρ α τ ι κ ῶ ν, π ο ι ο ú ν τ α ι τ ε λ ε υ τ á ι α ν έ κ κ λ η σ ι ν ὅ π ω ς ά π ο σ τ ε í λ ε τ ε ά ν τ ι π ρ ο σ ὴ μ ο υ ς σας κα τ α λ á β ο υ ν θ é σ ε ι ς τ ω ν έ ν τ ή Κ υ β ε ρ ν ή σ ε ι, ὡ ς έ χ ε ι σ ή μ ε ρ ο ν. Έ ν έ ν α ν τ í α π ε ρ ι π τ ὴ σ ε ι, ά ν α λ α μ β á ν ε τ ε τ ε ρ α σ τ í α ς ε ú θ ú ν α ς ά π é ν α ν τ ι τ ο υ Έ θ ν ο υ ς ε ι ς σ ι γ μ ή ν π ο ú ή Έ θ ν ι κ ή Έ ν ό τ η ς ε ί ν α ι ύ π é ρ π ο τ é ά λ λ ο τ ε ά π α ρ á ι τ η τ ο ς π ρ ό ς ά ν τ ι μ ε τ ὴ σ ι ν τ ω ν μ ε τ α π ο λ ε μ ι κ ῶ ν π ρ ο β λ η μ á τ ω ν και έ π ο ú λ ω σ ι ν τ ω ν έ κ τ ο υ π ο λ é μ ο υ π λ η γ ῶ ν.

(ύπ.) Βενιζέλος, Μυλωνάς, Σακαλής, Ρέντης.

Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ μετὰ τὴν ἱστορικὴ ἀπόφασί της τῆς 15/8/44 ἀντιμετώπισε ὡς ἐξῆς τὴν κατάστασι :

Ἀριθμὸς 4

Διαπιστώνει ὁμόφωνα πὼς ἀπ' τὸ παραπάνω τηλ)μα βγαίνει ξεκάθαρα ὅτι παρ' ὅλες τὶς συμμαχικὰς συμφωνίας καὶ διακηρύξεις τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς Τεχεράνης, πὼς οἱ Λαοὶ θὰ ἀφε-
θοῦν ἐλεύθεροι νὰ ρυθμίσουν τὰ ἐσωτερικά τους ζητήματα, ἐν τούτοις ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, κατὰ τρόπον πρωτοφανῆ στὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐπεμβαίνει ἀπροκάλυπτα στὰ ἐσωτερικά μας καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐπιβάλῃ σὰν Πρωθυπουργὸν τὸν Παπανδρέου, τὸν ὁποῖον ὄχι μονάχα τὸ ἀγωνιζόμενον Ἔθνος ἀπέκρουσε ἀλλὰ καὶ τὰ σοβαρώτερα παλαιὰ πολιτικά κόμματα τῶν Φιλελευθέρων, Προοδευτικῶν καὶ Ἀγροτικῶν Δημοκρατικῶν ὑποστήριξαν κατὰ τὶς πληροφορίες μας τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Παπανδρέου. Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, μετὰ τὴν ἐπίσημην αὐτῇ ἀνακοίνωσιν, κάνει καθαρὸ ἐκβιασμὸν σὲ βάρος μας τὸν ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ συγκαλύψῃ μετὰ τὴν δικαιολογίαν πὼς βρισκόμαστε σὲ παραμονὴς ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας καὶ δὲν ὑπάρχει ὕλικὸς χρόνος γιὰ μεταβολάς. Ἐμμεσὰ ἀφίνει νὰ ὑπονοηθῇ πὼς ἡ ἄρνησίς μας μπορεῖ νὰ φέρῃ ἐπιβρά-
δυνσιν τῆς ἀπελευθέρωσιν, γιὰ τὴν ὁποία ἡμεῖς θὰ φέρουμε τὴν εὐθύνη, καὶ ἀκόμα πὼς θὰ ἀπο-
τελέσῃ ἐμπόδιον γιὰ τὴν παροχὴν ἐνίσχυσης γιὰ τὴν μεταπολεμικὴ ἀνοικοδόμησιν τῆς χώρας. Ἐτσι ἀποφασίσαιμε νὰ δεχτοῦμε νὰ συμμετάσχουμε στὴν Κυβέρνησιν καὶ σὲ ὁμοφωνία μετὰ τὴν Π.Ε.Ε.Α. καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. στείλαμε τὸ παρακάτω τηλ)μα :

Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, Κάϊρο Διὰ Βενιζέλον, Μυλωνᾶν, Σακαλῆν, Ρέντιν.

Μετὰ τηλ)μά μας ἀριθ. 85 τῆς 29ης Ἰουλίου περιέχον γενικὰς ἀπόψεις μας δι' ἐνότητά καὶ ἀπάντησιν Πρωθυπουργοῦ ἀριθ. 240 τῆς 5ης Αὐγούστου ὅτι πρόσωπόν του δὲν πρόκειται νὰ ἀπο-
τελέσῃ πρόσκομμα Ἐθνικῆς Ἐνώσεως, ἐλάβομεν τηλεγράφημα 241 τῆς 10ης Αὐγούστου Βενιζέ-
λου, Μυλωνᾶ, Σακαλῆ, Ρέντι, στόπ. Σταθμίσαντες καλῶς σημασίαν ἐπισήμου ἀνακοινώσεως ὡς πρὸς Πρόεδρον Κυβερνήσεως ἀναγκαζόμεθα δηλώσωμεν ὅτι δὲν ἐπιμένομεν ἀλλαγὴν Πρωθυπου-
ροῦ στόπ. Παρακαλοῦμεν μεριμνήσῃτε ταχύτεραν ἔλευσιν αὐτόθι ὑπουργῶν μας στόπ. Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον καὶ σκόπιμον ἀποφευχθῶν Κυβερνητικαὶ δηλώσεις ἐν τῷ μεταξύ στόπ. Διὰ Π.Ε.Ε.Α. στόπ. Σβῶλος στόπ. Διὰ ΕΑΜ στόπ. Παρισσαλίδης στόπ. Διὰ Κ.Κ.Ε. στόπ. Σιάντος.

IV

Διάγγελμα τῆς Κυβέρνησεως πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαόν

Ἐτσι, μετὰ τὶς θυσίας καὶ τὶς ὑποχωρήσεις μας, μπόρεσε νὰ ἀποτελεσθῇ ἡ Κυβέρ-
νησις Παπανδρέου. Ἡ Κυβέρνησις στίς 7/9/44 μετὰ διάγγελμά της πρὸς τὸν Ἑλληνικόν
λαόν ἔδινε τὶς ἐξῆς ὑποσχέσεις :

Ἀριθμὸς 5

... Τὸ πολιτικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελεῖ τὸ Ἐθνικὸν συμβό-
λαιον τοῦ Λιθάνου μετὰ τοὺς δύο μεγάλους σκοποὺς τῆς ἔθνικῆς ἀπελευθέρωσιν καὶ τῆς
ἀποκατάστασις τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας...

... Ὑπάρχουν καὶ σκιές, τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας καὶ οἱ Ἕλληνες γενικὰ στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ
κατακτητῆ ἐναντίον Ἑλλήνων. Τὸ Ἐθνικὸν Συνέδριον Λιθάνου κατήγγειλε καὶ τὰς δύο
κατηγορίας.

Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζει τὴν καταγγελίαν αὐτήν. Παραγ-
γέλλομε νὰ ἐγκαταλείψουν τὶς ὑπηρεσίας τοὺς οἱ εὐρισκόμενοι σὲ συνεργασίαν μετὰ τὶς ὑπηρεσίας τοῦ
ἐχθροῦ ἀμέσως. Εἰς ὅποιον βοηθεῖ τὸν ἐχθρόν, θὰ ἐπιβληθῇ ἀμείλικτη τιμωρία.

... Ἡ Λαϊκὴ κυριαρχία ἢ ἡ Λαοκρατία εἶναι ἓνας ἀπὸ
τοὺς μεγάλους σκοποὺς. Οὔτε ὕλική οὔτε ἠθικὴ ἐπιτροπὴ θὰ ἐπιτραπῇ. Ὁ ἐλεύ-
θερος κυρίαρχος λαὸς θὰ ἀποφασίσῃ διὰ τὸ πολίτευμα, τὸ κοινωνικὸ καθεστὼς καὶ τοὺς ἡγέ-
τες του...

V

Τὸ σύμφωνον τῆς Γκαζέρτας

Ἡ Κυβέρνησις, ὕστερα ἀπὸ τὸ διάγγελμά της αὐτὸ καὶ στίς παραμονὴς τῆς ἀπε-
λευθέρωσιν τῆς χώρας, μετέφερε τὴν ἔδραν της στὴν Ἰταλίαν. Ἐκεῖ καὶ συγκεκρίμενα

στη Γκαζέρτα, υπογράφηκε στις 26.9.44 συμφωνία μεταξύ των εκπροσώπων της Βρετανικής Κυβέρνησης και των Βρετανικών Στρατιωτικών Δυνάμεων απ' τη μιά μεριά και της Ελληνικής Κυβέρνησης και των Ελληνικών Δυνάμεων Αντίστασης απ' την άλλη. Η συμφωνία αυτή έχει ως εξής:

Ἀριθμὸς 6

Ἐξαιρετικῶς ἀπόρητο.

Πρακτικὰ ἀποφάσεων ληφθεισῶν κατὰ σύσκεψιν λαβοῦσαν χώραν εἰς Α.Φ.Η.Ο. κατὰ τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1944.

Κατὰ σύσκεψιν προεδρευθεῖσαν παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Συμμαχικοῦ Ἀρχιστρατήγου τοῦ Θεάτρου Μεσογείου, εἰς Α.Φ.Η.Ο. καθ' ἣν παρευρέθησαν ὁ Ἕλλην Πρωθυπουργὸς μετ' ἄλλων μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καθὼς καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν Στρατηγοὶ **Σαράφης** καὶ **Ζέρβας**. Αἱ κάτωθι ἀποφάσεις κατεχωρήθησαν εἰς τὰ Πρακτικά, ὡς γενόμεναι παρὰ πάντων ἀποδεκταί.

1) Ὅλαι αἱ ἀνταρτικαὶ δυνάμεις αἱ δρῶσαι ἐν Ἑλλάδι τίθενται ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Ἐθνικῆς Ἐνότητος.

2) Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέτει τὰς δυνάμεις ταύτας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ, ὅστις ὀνομάσθη ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου Συμμαχικοῦ Ἀρχιστρατήγου, ὡς Στρατηγὸς Διοικῶν τὰς Δυνάμεις ἐν Ἑλλάδι.

3) Συμφώνως πρὸς τὴν προκήρυξιν, ἐκδοθεῖσαν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὅτι οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν θὰ ἀπαγορεύσουν πᾶσαν ἀπόπειραν τῶν ὑπ' αὐτοὺς μονάδων νὰ ἀναλάβουν τὴν ἀρχὴν ἀνὰ χεῖρας. Τοιαύτη πράξις θὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐγκλημα καὶ θὰ τιμωρηθῇ ἀναλόγως.

4) Ὅσον ἀφορᾷ τὰς Ἀθήνας, οὐδεμία ἐνέργεια θὰ ἀναληφθῇ ἐκτὸς ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ, Στρατηγοῦ Διοικοῦντος τὰς ἐν Ἑλλάδι δυνάμεις.

5) Τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας θεωροῦνται ὡς ὄργανα τοῦ ἔγχροῦ. Θὰ χαρακτηρισθῶν ὡς ἐχθρικοὶ σχηματισμοί, ἐκτὸς ἐὰν παραδοθῶν συμφώνως πρὸς διαταγὰς ἐκδοθησομένας παρὰ τοῦ Στρατηγοῦ Διοικοῦντος τὰς ἐν Ἑλλάδι δυνάμεις.

6) Ὅλαι αἱ Ἀνταρτικαὶ Ἑλληνικαὶ Δυνάμεις, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως τεθῇ τέρμα εἰς τὰς διαμάχας τοῦ παρελθόντος, δηλοῦν ὅτι θὰ σχηματίσουν Ἐθνικὴν Ἐνωσιν ἵνα συντονίσουν τὴν δρᾶσιν των διὰ τὸ καλύτερον συμφέρον τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος.

7) Κατόπιν τῆς αὐτῇ παραχωρηθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμμαχικοῦ Ἀρχιστρατήγου ἐξουσίας καὶ ἀπὸ συμφώνου μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὁ στρατηγὸς Σκόμπυ ἐξέδωσε τὰς συνημμένας διαταγὰς ἐπιχειρήσεων:

Σύντομοι διαταγαὶ ἐπιχειρήσεων ἐκδοθεῖσαι παρὰ τοῦ Στρατηγοῦ Διοικοῦντος τὰς ἐν Ἑλλάδι δυνάμεις.

1. Ὁ Στρατηγὸς Διοικῶν τὰς ἐν Ἑλλάδι δυνάμεις ἐξήγησε ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ἤτο ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς χώρας νὰ δυνηθῇ νὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καθ' ὃν χρόνον ὑλικὸν περιθάλψεως θὰ διενέμετο εἰς τὸν λαόν.

2. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐν Ἑλλάδι δρῶσας σήμερον δυνάμεις, ἡ στρατιωτικὴ των ὁργάνωσις θέλει εἶναι ἡ κάτωθι:

α) Ὁ Στρατηγὸς Ζέρβας θὰ συνεχίσῃ νὰ δρᾷ ἐντὸς τῶν ἐδαφικῶν ὁρίων τῆς συμφωνίας τῆς Πλάκας καὶ θὰ συνεργάζεται μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Σαράφη διὰ τὴν παρενόχλησιν τῆς γερμανικῆς ὑποχωρήσεως ἐντὸς τῆς περιοχῆς μετὰ τῶν βορείων ὁρίων τῆς συμφωνίας Πλάκας καὶ τῆς Ἀλβανίας.

β) Ὁ Στρατηγὸς Σαράφης θὰ συνεχίσῃ νὰ δρᾷ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα ἐξαίρεσι:

I) Περιφερείας Ἀττικῆς. Ὅλα τὰ στρατεύματα εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτην θὰ διοικῶνται ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Σπηλιωτοπούλου, δρῶντος ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐν Ἀθήναις μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ βοηθουμένου ὑπὸ τινος Ἀξιωματικοῦ Συνδέσμου, ὀνομασθησομένου παρὰ τοῦ Στρατηγοῦ Σαράφη, θὰ εἶναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Δυνάμεως 140.

II. Πελοποννήσου. Στρατεύματα εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτην θὰ διοικῶνται παρὰ τινος ἀξιωματικοῦ ὑποδειχθησομένου ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Σαράφη τῇ ἐγκρίσει τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅστις θὰ βοηθεῖται ὑπὸ Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς Συνδέσμου. Θὰ εἶναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Δυνάμεως 140.

III. Βραδύτερον ἡ Θράκη (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Θεσσαλονίκης) θὰ εἶναι ὑπὸ τὴν διοίκησιν ἐνὸς ἀξιωματικοῦ ὑποδειχθησομένου ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

3. Σκοποί.

α) Ἀμφότεροι οἱ Διοικηταὶ θὰ παρενοχλοῦν τὴν γερμανικὴν ὑποχώρησιν καὶ θὰ ἐξουδετερώ-
νουν τὰς γερμανικὰς φρουράς.

β) Καθ' ὃν χρόνον θὰ ἀπελευθεροῦται τὸ ἔδαφος, ἀμφότεροι οἱ
Διοικηταὶ θὰ εἶναι ὑπεύθυνοι προσωπικῶς εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς Δυνάμεως
140 διὰ:

I) Τὴν τήρησιν τοῦ Νόμου καὶ τῆς τάξεως εἰς τὰ ἐδάφη ὅπου δρῶν
αἱ δυνάμεις των.

II) Τὴν ἀποφυγὴν ἐμφυλίου πολέμου καὶ τῶν φόνων Ἑλλήνων παρ' Ἑλλήνων.

III) Τὴν παράλειψιν ἐπιβολῆς οἰασδῆποτε ποινῆς καὶ ἀδικαιολογήτων συλλήψεων.

IV) Τὴν συνδρομὴν των εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς νομίμου πολιτικῆς ἐξουσίας
καὶ τὴν διανομὴν περιθάλψεως.

4. Χάρτης δεικνύων τὰ ὅρια τῶν ἐπιχειρήσεων ἐδόθη εἰς ἀμφοτέρους τοὺς Διοικητάς.

Ἀνακοινωθὲν

Σύσκειψις ἔλαβε χώραν τελευταίως εἰς τὸ Α. Φ. Η. Ο. ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀνωτάτου
Συμμαχικοῦ Ἀρχιστρατήγου, καθ' ἣν παρέστησαν ὁ Στρατηγὸς Σκόμπυ, Στρατηγὸς Διοικῶν τὰς
ἐν Ἑλλάδι δυνάμεις, ὁ Ἑλλήν Πρωθυπουργὸς Παπανδρέου μετ' ἄλλων μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυ-
βερνήσεως καὶ οἱ δύο Ἑλληνες Ἀρχηγοὶ τῶν ἀνταρτῶν, Στρατηγοὶ Σαράφης καὶ Ζέρβας.

Οἱ δύο Στρατηγοὶ διοικοῦντες τὰς δυνάμεις τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν ἐδήλωσαν ὅτι ἀποδέχονται
πλήρως τὰς διαταγὰς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰς τοῦ Ἀνωτάτου Συμμαχικοῦ Ἀρχιστρα-
τήγου, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὁποίου ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔθεσεν ὅλας τὰς
ἐν Ἑλλάδι δρῶσας Ἑλληνικὰς δυνάμεις.

Ἐλήφθησαν ἀποφάσεις, συμφωνούντων ἀπάντων, διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ
ἀγῶνος καὶ διὰ τὴν ταχύτεραν δυνατὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὴν συζήτησιν πάνω στὴ συμφωνία τῆς Γκαζέρτας ὑπῆρχε στὸ σχέδιο α'
παράγραφος ἡ ὁποία ὥριζε:

Ἀριθμὸς 7

Ὁ Στρατηγὸς Διοικῶν τὰς ἐν Ἑλλάδι δυνάμεις ἐξήγησε ὅτι ὁ σκοπὸς του ἦτο νὰ ἀπο-
καταστήσῃ τὸν Νόμον καὶ τὴν τάξιν ἐν Ἑλλάδι, οὕτως ὥστε ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς χώρας νὰ δυ-
νηθῇ νὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καθ' ὃν χρόνον ὑλικὸν περι-
θάλψεως θὰ διενέμετο εἰς τὸν λαόν.

Ὁ ὁρος αὐτὸς διαγράφηκε, διότι οἱ ἐκπρόσωποι τῶν δυνάμεων Ἑθνικῆς ἀντί-
στασης παρετήρησαν, ὅτι ἡ ἀποκατάστασις τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως ἦσαν
ζητήματα καθαρὰ ἐσωτερικά, τῆς ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως.

VI

Ἡ τήρησις τῆς τάξεως

Τέλος, ὕστερα ἀπὸ τίς προϋποθέσεις ποὺ δημιουργήσαν οἱ συμμαχικὲς νίκες, οἱ
δυνάμεις ἀντίστασης μετ' ἐπικεφαλῆς τὸν ΕΛΑΣ διώξαν τὸ βάρβαρο καταχτητὴ καὶ
ἀπελευθέρωσαν τὴν χώραν.

Ἡ Κυβέρνησις ἔτσι μπόρεσε νὰ ἔλθῃ στὴν ἀπελευθερωμένη ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ Ἀθήνα
καὶ ν' ἀναλάβῃ τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας. Στὸ διάστημα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν μέ-
χρι τὴν ἀφίξιν τῆς Κυβερνήσεως, τηρήθηκε ὑποδειγματικὴ τάξις σ' ὅλη τὴν χώρα. Νὰ οἱ
ἐντυπώσεις τοῦ Ἀγγλοῦ Ἀξιωματικοῦ κ. Κού:

Ἀριθμὸς 8

Ἡ χαρά μου εἶναι μεγάλη ποὺ βρίσκομαι μέσα στὴν ἐλεύθερη πόλιν σας. Μοῦ ἔκανε μεγάλη
ἐντύπωση ἡ τάξις ποὺ ἐπικράτησε, δεδομένου ὅτι σὲ περιπτώσεις μεταλλαγῶν ἡ ἐπικράτησις τῆς τά-
ξεως καὶ τῆς ἀσφάλειας εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ δύσκολα καὶ λεπτὰ προβλήματα. Μοῦ ἔκανε ἐπίσης μεγάλη
ἐντύπωση ἡ πειθαρχία τοῦ λαοῦ τῆς Καρδίτσας, ὁ ὁποῖος δὲν ἔκανε κανένα ἔκτροπο καὶ καμμία

πράξη, πού νά στρέφεται ἐναντίον τῆς τάξης καὶ τῆς ἀσφάλειας τῆς πόλης. Ἀναπνέω ἀτμόσφαιρα πραγματικῆς ἐλευθερίας καὶ μ' ἔχουν συγκινήσει οἱ ἐκδηλώσεις τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος δίκαια χαίρεται τὴν ἐλευθερία του ὕστερα ἀπὸ τόσο βαρεῖα σκλαβιά. Γενικά, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν τάξη πού ἐπιβλήθηκε ἀμέσως, ἀπὸ τὴν πειθαρχία, πού δείχνει ὅλος ὁ λαὸς τῆς πόλης καὶ ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό πού ἐπικρατεῖ.

(Βλέπε ἐφημ. «Ἀναγέννηση» Νο 127).

Ἀκόμη νὰ τί ἔλεγε ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Ἀττικῆς κ. Κατσώτας:

Ἀριθμὸς 9

Ἔχω πεισθῇ ἀπόλυτα ὅτι ἡ διοίκηση τοῦ ΕΑΜ εἶναι νομιμοφρονεστάτη καὶ συμμορφώνεται πρόθυμα μὲ τὶς διαταγὰς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας βοηθεῖ τὴν προσπάθεια. Γιά καμμιά ἐκδήλωση ἀταξίας δὲν εὐθύνεται.

(Βλέπε ἐφημ. «Μάχη» Νο 54).

VII

Ὁ προγραμματικὸς λόγος τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Παπανδρέου

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου ἔδινε στὸν ἐλεύθερο λαὸ τῆς Ἑλλάδας στίς 18 Ὀχτώβρη 1944 τὶς παρακάτω ὑποσχέσεις:

Ἀριθμὸς 10

... Πιστεύομεν εἰς τὴν Λαοκρατίαν. Καὶ λαοκρατία δὲν σημαίνει μόνον δικαίωμα ψήφου. Σημαίνει ἐπίσης δικαίωμα ζωῆς, δικαίωμα εὐημερίας, δικαίωμα πολιτισμοῦ. Καὶ ὁ λαὸς μας μὲ τοὺς ἀπαραμίλλους ἀγῶνας καὶ τὰς σκληροτάτας θυσίας του κατέκτησε τὸ δικαίωμα νὰ τοῦ ἀνήκη τὸ μέλλον. . . Βάσις τοῦ Ἐθνικοῦ μας Στρατοῦ διὰ τὸ μέλλον, ὅπως συνέβαινε ἀνέκαθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα κι' ὅπως συμβαίνει σ' ὅλους τοὺς ἐλευθέρους λαούς, θὰ εἶναι ἡ τακτικὴ στρατολογία. Ὀλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διεκδικεῖ τὴν τιμὴν νὰ εἶναι ὑπερασπιστὴς τῆς πατρίδος. Τὸ γνῶριμον κινηματικὸν πνεῦμα τῶν ἐνόπλων μας δυνάμεων θὰ καταλυθῇ. Θὰ γίνῃ συνείδησις καὶ πράξις, ὅτι ὁ στρατὸς δὲν βουλευέται. Βουλευέται μόνον ὁ κυρίαρχος λαός, τοῦ ὁποίου τὴν θέλησιν ἐκφράζει ἡ Κυβέρνησις καὶ τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως ἐκτελεῖ ὁ στρατός. . . . Θὰ ἐπιδιωχθῇ ἐπίσης ἡ ἀνασύνταξις τῶν σωμάτων τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας. Κατὰ τὰς δύο περιόδους τῆς δουλείας τοῦ ἔθνους, τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς, εἰς τὰ σώματα τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ ἰδίως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν παρουσιάσθησαν συμπτώματα ἠθικῆς κρίσεως.

Δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ τὰ καταδικάσωμεν ἐν τῷ συνόλῳ των, διότι ὑπῆρχαν πολλοὶ καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἐν μέσῳ δυσχερεστάτων καταστάσεων ἐπετέλεσαν μ' ὅλα ταῦτα τὸ ἔθνικόν των καθήκον.

Θὰ εἶναι ὅμως αὐστηροτάτη ἡ ἐκκαθάρισις καὶ ἡ ἀνασύνταξις, ὥστε νὰ ἐμπνεύσουν διὰ τὸ μέλλον πλήρη ἐμπιστοσύνη, ὅτι δὲν θὰ εἶναι ὄργανα τυράννων πρὸς δίωξιν τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ φρουροὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν πολιτῶν.

Θὰ γίνῃ ἐπίσης γενικὴ ἀνασύνταξις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν μας καὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Διοικήσεως καὶ τῶν Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων μας, καθὼς καὶ τῶν ἄλλων Ὄργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου.

Κατὰ τὴν σκοτεινὴν περίοδον τῆς δουλείας τοῦ ἔθνους, ὁ λαὸς μας ὑπῆρξεν ἀξιοθαύμαστος. Ἐδωκεν ἀπαράμιλλα δείγματα ἰδεαλισμοῦ καὶ αὐτοθυσίας. Ἀλλὰ ὑπῆρξε κρίσις τῆς Ἡγεσίας. Ἡ Ἡγέτις τάξις κατὰ μέγα μέρος, δὲν ἀπεδείχθη ἀξία τοῦ λαοῦ. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς Δικτατορίας, καὶ τὸ Πανεπιστήμιον, καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, καὶ τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας καθὼς καὶ τὰ ἄλλα ἀνώτατα ἰδρύματά μας, ἐκτὸς ὀλίγων λαμπρῶν ἐξαιρέσεων, περίπου ἐχρεωκόπησαν...

Ἀλλὰ τὸ κράτος τοῦ Δικαίου δὲν ἡμπορεῖ νὰ θεμελιωθῇ διὰ τὸ μέλλον, ἐὰν δὲν ἔχῃ συντελεσθῇ ἡ ἠθικὴ κάθαρσις τοῦ παρελθόντος.

Καὶ διὰ τοῦτο, ἐκτὸς τῶν ἐκκαθαρίσεων τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ἐκτὸς τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν, θὰ χρειασθῇ ἐπίσης καὶ ἱκανοποίησις τοῦ Ἐθνικοῦ αἰτήματος πρὸς ἐπιβολὴν τῶν δικαίων ποινικῶν κυρώσεων.

Τὸ Ἐθνικὸν Συμβόλαιον τοῦ Λιβάνου ἐπαγγέλλεται τὴν ἐπιβολὴν σκληρῶν κυρώσεων κατὰ τῶν προδοτῶν τῆς πατρίδος καὶ τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς δυστυχίας τοῦ λαοῦ μας. Μὲ τὸ διάγγελμα τῆς 4ης Σεπτεμβρίου ἡ Κυβέρνησις ἐπανέλαβε τὴν υπόσχεσιν ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Νέμεσις θὰ εἶναι ἀδυσώπητος.

Καὶ τώρα θὰ τηρήσῃ τὴν υπόσχεσίν της. Ὁ νόμος τῆς ἐπιβολῆς τῶν δικαίων κυρώσεων ἔχει δημοσιευθῇ καὶ θὰ τεθῇ ἀμέσως εἰς ἐφαρμογὴν. Ἔχουν προνοηθῇ ὅλοι αἱ ἐγγυήσεις, ὥστε νὰ μὴ μεταβληθῇ εἰς ὄργανον ἐκδικήσεων καὶ ἱκανοποιήσεως παθῶν... Ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως ἔχει ἀπόφασιν νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν ταχύτεραν δυνατὴν ἐνέργειαν καὶ Δημοψηφίσματος καὶ ἐκλογῶν Συντακτικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, καθὼς καὶ Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν ἐκλογῶν. Καὶ ἀποτελεῖ ζήτημα τιμῆς διὰ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἡ λαϊκὴ ἐτυμηγορία ἐκδηλωθῇ κατὰ τρόπον ἀπολύτως γνήσιον.

Εἶναι πλέον καιρὸς, ἔπειτα ἀπὸ τὴν μακρὰν περίοδον τῆς δουλείας, ὅπως ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἀπηλλαγμένος πάσης καὶ ὑλικῆς καὶ ψυχολογικῆς βίας, ἀποφασίσῃ κυριάρχως καὶ διὰ τὸ Πολίτευμα καὶ διὰ τὸ Κοινωνικὸν Καθεστῶς καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν τῆς ἀρεσκείας του, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τοὺς Δημοτικούς καὶ Κοινοτικούς Ἀρχοντάς του.

Δὲν ἠμποροῦμε νὰ προχωροῦμε μὲ τὰ τεκμήρια τοῦ παλαιοῦ παρελθόντος, τὰ ὅποια εὐλόγως τίθενται ὑπὸ ἀμφισβήτησιν.

Ὑπάρχει ἐπείγουσα ἀνάγκη νομιμότητος.

Τὸ Ἔθνος χρειάζεται ὀριστικὸν Πολίτευμα καὶ λαοπρόβλητον Κυβέρνησιν, ὥστε νὰ ἀναληφθῇ μετὰ σταθερότητος ἡ προσπάθεια τῆς μεγάλης δημιουργίας τοῦ μέλλοντος. Ἔως τότε, μόνον ἡ Ἐθνικὴ Ἐνωσις σώζει. Ἀπέδωκεν ἤδη ὑπὲρ τοῦ τόπου μέγα ἀγαθόν. Ἡδυσήθη τὸ διεθνὲς κῆρος τῆς Ἑλλάδος καὶ συνετελέσθη ἡ ὁμαλὴ μετάβασις ἀπὸ τῆς δουλείας εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν, ἡ ὁποία ἀπὸ ὅλους σχεδὸν ἐθεωρεῖτο ἀπίστευτος, ὥστε σήμερον νὰ προσλαμβάνῃ περίπου τὰς διαστάσεις «θαύματος».

Πρὸς ὅλους τοὺς συντελεστάς του ἀπευθύνομεν δημόσιον ἔθνικόν ἔπαινον καὶ τοὺς ἐκφράζομεν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐπειθάρχησαν εἰς τὰς ἐντολάς της καὶ ἐδικαίωσαν τὴν ἐμπιστοσύνην της.

Παρόμοια «θαύματα» ἡ Ἐθνικὴ μας Ἐνωσις θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτελέσῃ, ἐὰν συνεχισθῇ μὲ τὴν ἰδίαν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν ἰδίαν πίστιν καὶ εἰς τὸ μέλλον... Σήμερον, ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἐλευθέραν Πατρίδα ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, διακηρύττω καὶ πάλιν ὅτι ἐπανέρχομαι σταυροφόρος τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως. Καὶ εἶμαι εὐτυχής, ὅτι ἔχει πραγματοποιηθῇ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας, ἡ ὁποία θὰ καθιερώσῃ τὸ ὀριστικὸν πολίτευμα καὶ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ μέλλοντος.

VIII

Ὁ λόγος τοῦ Ἀρχηγοῦ

τῶν Βρεττανικῶν Δυνάμεων στὴν Ἑλλάδα Στρατηγοῦ κ. Σκόμπυ

Καὶ ὁ στρατηγὸς κ. Σκόμπυ ἔλεγε τὰ ἑξῆς στὴν Κόρινθο πρὸς τοὺς ἄνδρες τοῦ ΕΛΑΣ στίς 25 τοῦ Ὀχτώβρη 1944.

Ἀριθμὸς II

Ξαίρω τὴν ἐπιθυμίαν σας, νὰ ἐξακολουθήσετε τὸν πόλεμο, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει καιρὸς γιὰ νὰ ρηθῇτε σὲ ἐπαφὴν μὲ τὸν ἐχθρὸν πρὶν περάσει τὰ Γιουγκοσλαβικὰ σύνορα, ὅπου θὰ τὸν περιποιηθοῦν καταλλήλως οἱ γενναῖοι μας Σύμμαχοι οἱ Γιουγκοσλάβοι καὶ οἱ Ρῶσοι...

Ἀναλαμβάνοντας τὴν Διοίκησιν ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν Δυνάμεων, τὸ ξεκαθάρισα πὼς τὰ πολιτικὰ σας ζητήματα δὲν μὲ ἐνδιαφέρουν. Περιμένω πὼς ὅλοι οἱ ὑπὸ τὴν Διοίκησίν μου Ἕλληνες θὰ συνεργασθοῦν ἐνωμένοι, ἀδιακρίτως κομματικοῦ συμφέροντος. Πρῶτος σκοπὸς μας εἶναι νὰ διώξουμε τὸν ἐχθρὸ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Δεύτερος, νὰ σᾶς φέρουμε ἐφόδια καὶ τροφίμα. Τρίτος σκοπὸς εἶναι νὰ βοηθήσωμε τὴν Ἑλλάδα...

(Ἀνταπόκρισις τοῦ Πρακτορείου «Οὐνάιτεντ Πρές»).

(Βλέπε ἐφημερίδα «Μάχη» Νο 44)

Αὐτὰ ἦσαν τὰ σπουδαιότερα γεγονότα ποὺ λάβανε χώρα μέχρι καὶ τίς πρῶτες μέρες τῆς ἀπελευθέρωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἡ ἀντιδραστικὴ Δεξιὰ ὁργανώνει τὴν προσπάθειά της νὰ διασπάσει τὴν Ἑθνικὴ Ἑνότητα καὶ νὰ ρίξει τὴ Χώρα στὸ χάος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά ἐμποδίζει τὸ ξεκαθάρισμα τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ ἀπὸ τὰ φασιστικὰ καὶ προδοτικὰ στοιχεῖα, ἀναβάλλει τὴ σύλληψη καὶ τιμωρίαν τῶν δοσιλόγων καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ταράζει τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου με συκοφαντίες γιὰ δὴθεν σφαγὰς ποὺ ἔκαμαν οἱ δυνάμεις ἀντίστασης καὶ καταλαμβάνει ἐπικαίρες θέσεις γιὰ ν' ἀνοίξει τὴν ἐπίθεσίν της κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

I

Οἱ συνεργάτες τῶν καταχτητῶν καταλαβαίνουν τὸν κρατικὸ μηχανισμό

Δίνουμε μερικὰ στοιχεῖα γιὰ τὶς ἐνέργειες αὐτὲς τῆς ἀντίδρασης.

α) Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Ἀττικῆς ὀρίζεται ὁ Σπηλιωτόπουλος. Νὰ ποιὸς εἶναι ὁ Σπηλιωτόπουλος.

Ἀριθμὸς 12

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Γραφεῖον Πον — Τμῆμα Ἀσφαλείας

Ἀριθ. πρωτ. 711)21)8

Ἀκρως ἐπείγουσα

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1941

Πρὸς τὰς ἀνωτέρας Διοικήσεις Χωροφυλακῆς Ἀστυνομικὴν Διεύθυνσιν Θεσσαλονίκης καὶ Διεύθυνσιν Εἰδικῆς Ἀσφαλείας τοῦ Κράτους.

Μοὶ παρεσχέθη ἐπισήμως πληροφορία παρ' ἀνωτάτης στρατιωτικῆς Ἀρχῆς τῆς Κατοχῆς, ὅτι πολλοὶ διεσκορπισμένοι ἀνὰ τὴν ἐπικράτειαν Ἀγγλοὶ συλλαμβάνονται κατέχοντες δελτία ταυτότητος ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς με ἀλλοιωμένας χρονολογίας.

Ἀνεξαρτήτως τῆς καταπλήξεως καὶ τῆς ἀλγεινῆς ἐντυπώσεως ἣν προκαλεῖ τὸ γεγονὸς τοῦτο, γνωστοποιῶ ὑμῖν, ὅτι βαρύνεται κυρώσεις, ἀπειλοῦνται, προσωπικῶς κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ λοιπῶν βαθμοφόρων τῶν ἐκδοσάντων καὶ ἐκδιδόντων, ἴσως ἔτι, παρόμοια ἔγγραφα.

Πρὸς πρόληψιν τῆς ἐπιβολῆς τῶν κυρώσεων τούτων, αἵτινες θὰ ἔχουν δυσμενέστατον ἀντίκτυπον, ἀλλὰ καὶ λίαν δυσάρεστα ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ἐν γένει κρατικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως, **ΕΝΤΕΛΛΟΜΑΙ** κατ' ἐπιταγὴν καὶ τῆς εἰρημένης ἀρχῆς κατοχῆς, ὅπως ὑπὸ προσωπικὴν εὐθύνην τῶν Διοικητῶν ἀξιωματικῶν καὶ λοιπῶν βαθμοφόρων τοῦ σώματος, διατάξῃτε τὴν συλλογὴν ἐκδοθέντων τοιούτων δελτίων ταυτότητος, σύλληψιν καὶ παράδοσιν εἰς τὰς κατὰ τόπους Διοικήσεις τῶν βασιλικῶν караβινιέρων τῶν κατεχόντων ταῦτα Ἀγγλων.

Ὑπομινήσκων καὶ αὐθις τὰς βαρείας κυρώσεις, ἀξιῶ τὴν πιστὴν τῆς παρούσης ἐκτέλεσιν.

Ὁ Ἀρχηγός

Π. Σπηλιωτόπουλος Συν)χης Πεζικοῦ

β) Διευθυντῆς τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων διορίζεται ὁ ΕΒΕΡΤ. Ποιὸς εἶναι ὁ Ἐβερτ μαρτυροῦν οἱ παρακάτω διαταγές του στὸ διάστημα τῆς κατοχῆς. Ἐπειτα ἀπὸ σύσκεψη ποὺ εἶχε ὁ Ἐβερτ με τὸ Γερμανὸ ταγματάρχη Κάϊσλερ ἔβγαλε τὴν πρὶν κάτω διαταγή.

Ἀριθμὸς 13

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΠΟΛΕΩΝ

Τμήμα Γεν. Ἀσφαλείας. Ἀριθ. πρωτ. 1914 ἀρ. 814

Πρὸς τὸ Κέντρον Ἀλλοδαπῶν

Παρακαλῶ νὰ μοῦ ὑποβάλετε ἐντὸς τοῦ συντομωτέρου δυνατοῦ χρόνου κατάστασιν ὀνομαστικὴν τῶν δρασάντων ἄχρι τοῦδε ἐπὶ κατασκοπεῖα καὶ ἄλλων ἀτόμων πρὸς ὄφελος τῶν Ἀγγλῶν. Εἰς τὴν κατάστασιν νὰ γραφῇ ἐνδεικτικῶς ἡ δράσις ἐκάστου.

Ἀθῆναι 7 Ἰουνίου 1941

Ὁ Διοικητὴς Α. Ἑβερτ

Ἀριθμὸς 14

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα ἐμπιστευτικῶν. Ἀριθ. 4664/25

Πρὸς ἀπάσας τὰς ὑπηρεσίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 138)12, τῆς 30-9-42 ἔγγραφον τοῦ Ἰταλικοῦ Φρουραρχείου παραγγέλομεν τὰ ἀκόλουθα: Διὰ πᾶσαν σύλληψιν προσώπων γνωστῶν διὰ τὸ πολιτικὸν παρελθόντων, ξένων ὑπηκόων Ἀγγλῶν κλπ. ὥς καὶ κομμουνιστῶν, θὰ ἀναφέρετε ἡμῖν πάραντα δι' ἰδιαιτέρας ἀναφορᾶς, ἵνα τὰ στοιχεῖα ταῦτα θέτωμεν ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἰταλικοῦ Φρουραρχείου.

Ἀθῆναι τῇ 6)10)42

Ἀγγελοῦ Ἑβερτ, Ἀστυνομικὸς Διευθυντὴς

Ἀριθμὸς 15

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα Ἐμπιστευτικῶν.—Ἀριθ. Πρωτ. 6385.

Πρὸς ἀπάσας τὰς ὑπηρεσίας

Ἐνταῦθα

Κοινοποιῶ κατωτέρω διαταγὴν τοῦ Ἀρχηγείου Ἀστυνομίας Πόλεων. Διὰ τὴν ἀκριβῆ πρὸς ταύτην συμμόρφωσιν. Ἀθῆναι τῇ 13)12)43.

Ἀγγελοῦ Ἑβερτ, Ἀστυνομικὸς Διευθυντὴς Α'

Ὑπάρχει ἀντίληψις ὅτι οἱ ἀστυνομικοὶ δὲν ἀποδίδουσιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν δίωξιν τῶν ἀναρχικῶν στοιχείων ΕΑΜ—ΕΛΑΣ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ παύσῃ ἡ ὑπάρχουσα ἐντύπωσις. Πρέπει νὰ δημιουργήσωμεν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἀστυνομία δὲν ὑστερεῖ. Ἡ συνεργασία τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν εὐζωνικῶν ταγμάτων εἶναι στοιχεῖον ἀπαραίτητον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐκτεθέντος σκοποῦ πρέπει δὲ ν' ἀποβῇ πλήρης καὶ ἀπόλυτος.

Τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης παρακαλῶ νὰ παρακολουθήσετε ἐπισταμένως καὶ νὰ λάβητε τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα.

Α. Σαμπάνης

γ) Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Θεσσαλονίκης διορίζεται ὁ Ἀβραμίδης. Τὸ ΕΑΜ Θεσσαλονίκης στίς 30 Νοέμβρη ἔκαμε τὸ ἀκόλουθο διάβημα στὸ Διοικητὴ Μακεδονίας κ. Μόδη:

Ἀριθμὸς 16

Καταγγέλουμε ὑπεύθυνα στὸν κ. Μόδη ὅτι ἀξιωματικοὶ τοῦ ΕΛΕΣ συσκέπτονται μὲ σκοπὸ νὰ διαταράξουν τὴν τάξιν καὶ νὰ ἐνεργήσουν στὴν κατάλληλη στιγμή πρᾶξικόπημα μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ παρασύρουν τοὺς συμμάχους μας Ἀγγλοὺς νὰ ἐπέμβουν. Προμηθεύονται καὶ συγκεντρώνουν ὅπλα. 3) Ὁ ὑπ' ἀριθ. 2 Χρυσόχοῦ κ. Ἀβραμίδης καλεῖ ἀξιωματικούς καὶ πολίτες, διανέμει σ' αὐτοὺς κονκάρδες τοῦ ΕΛΕΣ καὶ τοὺς συνιστᾷ νὰ εἶναι ἔτοιμοι πρὸς δράσιν.

Τὸ ΕΑΜ ὕστερα ἀπὸ τὰ παραπάνω γιὰ κάθε τι τὸ ἐκνομο ποῦ θὰ συμβῇ στὴ Θεσσαλονίκη θεωρεῖ ὑπεύθυνο τὸν κ. Ἀβραμίδην, γιὰ τοῦτο καὶ παρακαλέσαμε τὸν κ. Μόδη νὰ τὰ διαβιβάσῃ

πρὸς τὴν Κυβέρνηση καὶ τὸν ἴδιο. Τὸ ΕΑΜ δηλώνει πὺς ὁ λαὸς τῆς Μακεδονίας πὺ ἀγωνίστηκε τόσο σκληρὰ γιὰ τὴν κατάκτηση τῆς λευτεριάς του, ἐπαγρυπνεῖ καὶ εἶναι ἀποφασισμένος μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις νὰ περιφρουρήσει τὴν ἐξασφαλισθεῖσα ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακὴ τάξη καὶ ἀσφάλεια καὶ νὰ τσακίσει κάθε προσπάθεια γιὰ πραξικόπημα πὺ θὰ θέσει σὲ κίνδυνο τὴ λευτεριά.

Ὁ κ. Μόδης σ' ἀπάντηση μᾶς δήλωσε ὅτι εἶναι ἀντίθετος σὲ κάθε ἔκνομη ἐνέργεια καὶ θεωρεῖ ἐχθροὺς τῆς πατρίδος ἐκείνους πὺ ἐπιβουλεύονται τὴν τάξη καὶ τὴν ἀσφάλεια τοῦ λαοῦ.

(Βλ. «Ἐλευθερία»),

δ) Κυβερνητικὸς ἀντιπρόσωπος στὴ Μακεδονία διορίζεται ὁ κ. Μόδης. Νὰ τί ἐπροπαγάνδιζε ὁ κ. Μόδης στὴν περίοδο τῆς κατοχῆς :

Ἀριθμὸς 17

Ἡ καλλίτερη ἐγγύηση γιὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὁ θαυμασμὸς τοῦ Ἀδόλφου Χίτλερ πρὸς τὴν χώρα μας. Ἐχομε κάθε λόγο νὰ πιστεύουμε ὅτι στὴ Νέα Τάξη ἡ πατρίδα μας θὰ καταλάβει τὴν καλλίτερη θέση ...

(Ἀπὸ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Μόδης, δημοσιευμένο στὴν ἐφημερίδα τῆς Φλώρινας «Ἐθνος» τῆς 14-11-1942)

ε) Στὸ νεοϊδρυμένο ἀπὸ τὴν ἐφεδρικὴ κλάση τοῦ 1936 σῶμα τῆς Ἐθνοφυλακῆς διορίζονται 250 ἀξιωματικοί. Ἀπ' αὐτοὺς τὰ 90 οἱ εἶναι ἀξιωματικοὶ τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας. Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ σκανδάλου ἀναγκάζει τὸν Ὑφυπουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν νὰ ὑποβάλει τὴν παραίτησή του.

(Βλ. Ἐφημερίδα «Ἐλεύθερη Ἑλλάδα» Νο 68, «Μάχη» Νο 70 κλπ).

στ) Τὴν ἴδια μέρα (24 Νοέμβρη 1944) ὁ πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου μὲ ἡμερήσια διαταγὴ του :

Ἀριθμὸς 18

Ἀπονέμει Πρωθυπουργικὰ συγχαρητήρια στὴν Πολιτοφυλακὴ γιὰ τὴν συμβολὴ τῆς στὴν ἐπιτυχία τῆς ἐπιστρατεύσεως γιὰ τὴν συγκρότηση τῆς Ἐθνοφυλακῆς.

(Βλ. Ἐφημερίδα «Μάχη» Νο 70).

II

Καπηλεία ὠμοτήτων

Ἡ Δεξιὰ προσπαθεῖ νὰ δηλητηριάσει τὴν ἀτμόσφαιρα γιὰ δηθεν σφαγὲς πὺ ἐνήργησαν οἱ δυνάμεις ἀντίστασης στὴν Πελοπόννησο, Μακεδονία καὶ ἄλλοι. Νὰ τί λέγουν οἱ ὑπεύθυνοι.

α) Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου στὶς 27 Νοέμβρη 1944 δήλωσε στοὺς ἀντιπρόσωπους τοῦ Τύπου τὰ ἑξῆς :

Ἀριθμὸς 19

Ἐκφράζω τὴν λύπην μου διὰ τὴν εὐκόλον δημοσίευσιν τερατωδῶν εἰδήσεων. Πρὸ ἑβδομάδος ἐγράφη ὅτι χιλιάδες ἐκτελέσεων ἔγιναν εἰς τὴν Πελοπόννησον μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἶναι εὐνόητος ἡ συγκίνησις πὺ κατέλαβε πάντας. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ εἶδησις διεψεύσθη. Ὑστερα ἐγράφη ὅτι χιλιάδες ἐκτελέσεις ἔγιναν καὶ στὴ Θεσσαλονίκη. Σήμερα ἡ εἶδησις αὐτὴ διεψεύσθη ἐπισήμως. Διατρέχουμε μίαν μεταβατικὴν περίοδον ἡ ὁποία βαίνει πρὸς τὸ τέλος. Καθῆκον ὅλων εἶναι ὄχι νὰ δυσκολεύουμε ἀλλὰ νὰ διευκολύνουμε τὴν μετάβασιν εἰς τὴν ὁμαλότητα. Ὅταν ἐπιστρέψαμε εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐζητήσαμε προθεσμία δύο μηνῶν διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Νόμου. Μὲ τὴν σημερινὴν εὐκαιρίαν ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ εἶναι ἐμπρόθεσμος.

(Βλ. Ἐφημερίδα «Ἐλευθερία» Νο 63)

β) 'Ο 'Υπουργός κ. Γαρουφαλιάς δήλωσε τήν ἴδια μέρα τὰ ἑξῆς :

Ἀριθμός 20

'Ο κ. Κωστόπουλος διεβεβαίωσε ἐπίσης ὑπευθύνως στήν Κυβέρνηση ὅτι ἐπικρατεῖ ἀπόλυτη τάξη καί εἰς τήν Ἀνατολικήν Μακεδονίαν καί Θράκην. Αἱ ἐκεῖ ἑνοπλίοι δυνάμεις πειθαρχοῦν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ. 'Ο ἀριθμός τῶν κρατουμένων ἀνέρχεται εἰς μερικάς δεκάδας προσώπων πού βαρύνονται μέ τήν κατηγορία τῆς συνεργασίας μέ τοὺς Βουλγάρους.

(Βλ. Ἐφημερίδα «Ἐλευθερία» Νο 63).

γ) 'Ο 'Υπουργός τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Μανουηλίδης δήλωνε στίς 21 Νοέμβρη :

Ἀριθμός 21

'Η Ἑθνική Κυβέρνησις ἐνδιαφέρεται πολὺ γιὰ τὴ σύντομη ἀποκατάστασις τῆς ὁμαλῆς ζωῆς σ' ὁλόκληρην τὴ Χώρα. Σ' αὐτὸ ὑπερθεματίζει ἡ ἀριστερὴ παράταξις, τὸ ΕΑΜ δηλ. καὶ τὸ ΚΚΕ πού ἀγωνίζονται γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ μέ ἀπόλυτη εἰλικρίνεια.

Οἱ πληροφορίες πού συγκέντρωσα μέ ἱκανοποιῶν πολὺ. Ἡ τάξις εἶναι τὸ πᾶν. Πρέπει νὰ διαφυλαχτεῖ ἀπόλυτα. Ἡ τιμωρία τῶν ἐθνοπροδοτῶν καὶ τῶν δοσιλόγων θὰ εἶναι παραδειγματική. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχεῖ καθόλου ὁ λαός.

(Βλ. Ἐφημερίδα «Ἐλευθερία» Νο 57)

III

Ἡ Ὀρεινὴ Ταξιαρχία στήν Ἀθήνα.

Στίς 8 τοῦ Νοέμβρη ἔφθασε ἀπὸ τὸ μέτωπο τῆς Ἰταλίας καὶ στρατωνίστηκε μέσα στήν Ἀθήνα ἡ Ὀρεινὴ Ταξιαρχία. Ἡ ἱστορία αὐτοῦ τοῦ Σώματος εἶναι ἡ ἑξῆς :

Ὅπως εἶναι γνωστὸ στὸ μέτωπο τῆς Αἰγύπτου συγκροτηθῆκανε τμήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, πού πολέμησαν γενναῖα τὸν καταχτητὴ καὶ νίκησαν μαζὺ μέ τὰ βρετανικά στρατεύματα τὴ μεγάλη νίκη τοῦ Ἑλ-Ἀλαμείν. Τὰ τμήματα αὐτὰ εἶχαν δύναμη περίπου 20 000. Οἱ ἄνδρες τους, ἀντιφασίστες στὴ μεγάλη πλειοψηφία, φύγανε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μέ τὴ γερμανικὴ ἐισβολή καὶ καταταχθῆκανε σ' αὐτὰ τὰ σώματα ἐθελοντικά.

Τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1944 τὰ σώματα αὐτὰ διαμορτυρηθῆκανε γιὰ τὴ φασιστικὴ διαχείριση τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἀπὸ τὴν τότε Κυβέρνηση Τσουδεροῦ. Ζητήσανε νὰ ἀποκατασταθεῖ ἐνότητα ἀνάμεσα στὸν πολιτικὸ κόσμον, πού κρατοῦσε τὴ σημαία τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα στὴ σκλαβωμένη πατρίδα τους καὶ σὲ κείνους πού βρισκόντανε στὸ ἐξωτερικόν. Ἀκόμα ζητήσανε νὰ συνεχίσουν τοὺς νικηφόρους ἀγῶνες τους στὰ μέτωπα τῆς Ἰταλίας ἢ τῆς Ἑλλάδας. Ἡ πράξις τους ἐκείνη χαρακτηρίστηκε «στάσις». Τὰ σώματα διαλυθῆκανε. Οἱ νικητὲς ἀντιφασίστες ἀργοπεθαίνουν μέ ἀκλόνητη τὴν πίστη τους στὰ ἰδανικά τῆς ἐλευθερίας καὶ δημοκρατίας, μέσα στὰ μεσαιωνικά στρατόπεδα τῶν ἐρήμων τῆς Ἀφρικῆς. Μὲ μιὰ ἄλλη βίβλο ὑποσχόμεσθε νὰ δείξουμε πῶς ἡ «στάσις» ἐκείνη, ὅπως καὶ αὐτὴ ἡ «στάσις» πού ἐξετάζουμε ἔχει τίς ρίζες τῆς σ' ἓνα κρυφόν, ἀλλὰ ἀδυσώπητο ἀγῶνα πού κάνανε οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις τοῦ φασισμοῦ κρυφοῦ ἢ φανεροῦ, κατὰ τῶν δυνάμεων τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δημοκρατίας. Ὅπως ἀκόμα ὑποσχόμεσθε νὰ δώσουμε στὸ φῶς τίς προσπάθειες τῆς ἀντίδρασης - ντόπιας καὶ ξένης - νὰ πνίξει τὴν ἀπελευθερωτικὴ προσπάθεια τοῦ λαοῦ μας.

Ὑστερα ἀπὸ τὴ διάλυση λοιπὸν τῶν σώματων Αἰγύπτου, ἡ Κυβέρνηση Παπανδρέου, προτοῦ νὰ μποῦν σ' αὐτὴ οἱ ὑπουργοὶ τῆς Ἀριστερᾶς, μπόρεσε νὰ ξεδιαλέξει μόνο 3000 ἐθελοντὲς περίπου καὶ μ' αὐτούς, ἀφοῦ τοὺς πλαisiώσε μέ στελέχη μοναρχοφασιστικά, σχημάτισε τὴν Ὀρεινὴ Ταξιαρχία. Ἡ ταξιαρχία αὐτὴ πῆρε τὸ βάπτισμα τῆς μάχης στὸ Ἰταλικὸ μέτωπο καὶ ἀπὸ κεῖ (γιὰ πιδό λόγο;) ὠδηγήθηκε στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας.

IV

Οι έγκληματίες πολέμου προστατεύονται

Οι δοσίλογοι και οι προδότες γυρνούν ελεύθεροι και προκαλούν. Νά τι λέγει το ανακοινωθέν της 'Αστυνομίας της 30 Νοέμβρη :

Ἀριθμὸς 22

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Κέντρου Ἀλλοδαπῶν ἐπεχείρησε νὰ συλλάβῃ χθὲς τὸ βράδυ ὠρισμένους δοσιλόγους οἱ ὅποιοι κατεζητοῦντο.

Οἱ καταζητούμενοι ἐπέβησαν αὐτοκινήτου ταξὶ ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον «Μητρόπολις» κι' ἦσαν τὸ ὀλιγώτερον ὀκτώ. Μόλις οἱ ἀστυνομικοὶ ἐσταμάτησαν τὸ αὐτοκίνητον εἰς τὴν ἀρχὴ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς, ἐδέχθησαν ἀθρόους πυροβολισμοὺς καὶ χειροβομβίδες. Συνήφθη τότε συμπλοκὴ με ἀποτέλεσμα τὸν φόνον τοῦ Ὑπαστυνόμου Γ. Χριστοδουλάκη καὶ τὸν τραυματισμὸν τριῶν ἀστυνομικῶν. Συνελήφθησαν 4 καὶ κατεσχέθησαν ἐπ' αὐτῶν ὅπλα καὶ χειροβομβίδες. Οὗτοι ἀνῆκον εἰς τὴν Εἰδικὴν Ἀσφάλειαν καὶ τὸ ΕΔΕΣ, ἦσαν δὲ ἐφοδιασμένοι με φύλλα πορείας τοῦ ΕΔΕΣ διὰ τὴν Πρέβεζαν. Μεταξὺ τῶν συλληφθέντων εἶναι ὁ καταδιωκόμενος διὰ σωρείαν ἐγκλημάτων Γ. Μακρυδημητρίου ἢ Μηνᾶς Καθρέπτης, πράκτωρ τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας.

V

Ποιοὶ ἀπειλοῦν νὰ προκαλέσουν ἐμφύλιον πόλεμον

Στὴ ταραγμένη ἀτμόσφαιρα.

α) Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου δηλώνει στὶς 27 Νοέμβρη :

Ἀριθμὸς 23

Ἀγωνιζόμεθα διὰ νὰ ἀποτρέψωμεν τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. Εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς ἐκείνους οἱ ὅποιοι εἶναι παραστάται τῶν προσπαθειῶν μας. Ἀλλὰ διαμαρτυρόμεθα καὶ καταγγέλομεν ἐκείνους οἱ ὅποιοι με ἀνεξήγητον ἐλαφρότητα ἐξωθοῦν κάθε ἡμέρα πρὸς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. Διότι ὑπάρχουν δυστυχῶς καὶ ὅργανα τοῦ τύπου καὶ μέρος τῆς ἰθυνοῦσης τάξεως ἡ ὁποία μᾶς ἐπικρίνει διότι βραδύνομεν νὰ τὸν πραγματοποιήσωμεν.

Παραμένομεν ἀδιάφοροι πρὸς τὴν ὁμαδικὴν παράκρουσιν μιᾶς μερίδος τῆς ἰθυνοῦσης τάξεως καὶ θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὰς προσπάθειάς μας διὰ νὰ ὑπηρετήσωμεν τὰ διαρκῆ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ μας, τὰ ὁποῖα συνίστανται εἰς τὴν παγίωσιν τῆς ἑθνικῆς μας ἑνώσεως. Καὶ εἰς τὸ πείσμα ὅλων τῶν μνηστήρων τῆς ἀνωμαλίας καὶ τῶν προφητῶν τῆς καταστροφῆς αἰσιοδοξοῦμεν διὰ τὸ μέλλον.

(Βλ. Ἑφημερίδα «Ἐλεύθερη Ἑλλάδα» Νο 70)

β) Ὁ Ἀνταποκριτὴς τοῦ Ραδιοσταθμοῦ τοῦ Λονδίνου στὴν Ἀθήνα σὲ ἀνταπόκρισὴ του :

Ἀριθμὸς 24

Ἐξαίρει τὴν νομιμόφρονα στάσιν τοῦ ΕΑΜ τὸ ὁποῖον ὑποστηρίζει με ὅλην τὴν δύναμιν του τὴν ἑθνικὴν Κυβέρνησιν.

Στὴν ἴδια ἀνταπόκριση τονίζεται ὅτι ὁμόφωνη ἀπαίτηση τοῦ Λαοῦ εἶναι νὰ συλληφθοῦν ὅλοι οἱ ἑθνοπροδότες, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων δὲν εἶναι μεγάλος.

(Βλέπε Ἑφημερίδα «Ἐλευθερία» Νο 57).

γ) Ὁ Γραμματέας τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Ἑλλάδας συν. Γ. Σιάντος μπροστὰ σὲ ἑκατοντάδες χιλιάδες λαοῦ στὴ γιορτὴ γιὰ τὰ 26χρονα τοῦ ΚΚΕ δήλωσε στὶς 19 τοῦ Νοέμβρη :

Σήμερα εἴμαστε ἐλεύθεροι μὰ τὸ ἔργο μας δὲν τελείωσε. Θὰ χρειασθοῦν ἀκόμα πολλοὶ καὶ σκληροὶ ἀγῶνες γιὰ νὰ κατοχυρωθοῦν οἱ λαϊκὲς κατακτήσεις καὶ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ. Ἡ ἐσωτερικὴ ἀντίδραση, ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἔβαναν καὶ θάνουν τὸ μπεξαχτὰ τους πάνω ἀπ' τὰ συμφέροντα τοῦ Ἔθνους, κεῖνοι ποὺ συνεργάστηκαν μὲ τοὺς Γερμανοὺς, τοὺς Ἱταλοὺς καὶ τοὺς Βουλγάρους, κεῖνοι ποὺ ὥπλισαν μὲ Γερμανικὰ ὅπλα ἀμόρφωτο καὶ πεινασμένο κόσμο καὶ τοῦ ἔδωσαν γιὰ βιοποριστικὸ ἐπάγγελμα τὴ σφαγὴ καὶ τὴν προδοσίαν χιλιάδων ἀγωνιζομένων πατριωτῶν, ὅλοι αὐτοὶ συνομωτοῦν καὶ σήμερον κατὰ τῆς ἡσυχίας, τῆς ὁμαλότητος καὶ τῆς ἀνοιχοδόμησις τοῦ τόπου μας. Συνεχίζουν τὸν ἐξοπλισμὸ συμμοριῶν καὶ τὶς ἐξαπολύουν νὰ σκοτώνουν τὸ λαό, ἐπιδιώκουν νὰ δημιουργήσουν χάος καὶ νὰ ὠφεληθοῦν ἀπ' αὐτό. Ὁργανώνουν πραξικόπημα γιὰ νὰ ἀνατρέψουν τὴν Κυβέρνηση Ἐθνικῆς Ἐνότητος, νὰ ἀνακόψουν τὸ ἔργο τῆς ὁμαλῆς ἐξέλιξης καὶ νὰ ἐγκαθιδρύνουν μιὰ καινούργια τετάρτη Αὐγούστου μὲ ἐπὶ κεφαλῆς καὶ πάλι τὸ Γλύξμπουργκ. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ δυσσοδομοῦν, ραδιουργοῦν, συκοφαντοῦν τὸν ἀγῶνα μας στοὺς Μεγάλους Συμμάχους μας, ἰδιαίτερα στοὺς συμμάχους μας Βρεττανούς. Ἐν ὀνόματι τοῦ «ΕἈΜικοῦ κινδύνου» τοὺς καλοῦν νὰ ξεγράψουν τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ ἀπ' τὸν κατάλογο τῶν Συμμάχων Λαῶν. Νὰ τὸν θεωροῦν ἐχθρὸ τῶν συμμάχων καὶ νὰ προχωρήσουν σὲ μιὰ κατοχὴ τῆς Ἑλλάδας.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ πατριῶτες ποὺ φωνάζουν «Μεγάλῃ Ἑλλάδι». Ἀφοῦ ἐκμεταλλεύθηκαν ὅσο μπορούσαν τὴ Γερμανοῖταλικὴ καὶ Βουλγαρικὴ κατοχὴ, ἐπιδιώκουν τώρα νὰ ἐκμεταλλευθοῦν γιὰ τοὺς ἴδιους σκοποὺς καὶ τοὺς συμμάχους μας Ἀγγλους.

Ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι οἱ Σύμμαχοι μας Βρεττανοὶ δὲν εἶναι δυνατό νὰ παρασυρθοῦν ἀπὸ τέτοιες εἰσηγήσεις. Ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι στέκονται καὶ θὰ σταθοῦν πιστοὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ Συμμαχικοῦ ἀγῶνα, παραστάτες καὶ βοηθοὶ τοῦ λαοῦ μας.

Οἱ «Ἕλληνες», ἐκεῖνοι ποὺ κουρελιάζουν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Χώρας γιὰ τὰ ἀτομικὰ καὶ στενὰ κομματικὰ συμφέροντά τους πρέπει νὰ ξέρουν ὅτι κεντρίζουν στὴ πιὸ εὐαίσθητη χορδὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὅταν αὐτοὶ ἐγλύφαν τὴν μπότα τῶν Γερμανῶν ὁ περήφανος Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπέδειξε πὼς μὲ τὴν παλληκαριά του κέρδισε τὴν ἀνεξαρτησίαν του καὶ εἶναι ἄξιος νὰ τὴν κρατήσει καὶ νὰ τὴν κατοχυρώσει.

Οἱ Ἕλληνες πατριδοκάπηλοι, εἶπε πιὸ πέρα, μποροῦν νὰ ἀσελοῦν σὲ βάρος τῆς Ἐθνικῆς μας τιμῆς καὶ φιλοτιμίας, μποροῦν νὰ προκαλέσουν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ νὰ ἐπισωρεύσουν καινούργιες συμφορὲς στὴν Ἑλλάδα, μὰ δὲν θὰ μπορέσουν ποτὲ νὰ ξαναφέρουν μιὰ καινούργια 4ῃ Αὐγούστου.

Τόνισε ἔπειτα πὼς τὸ ΚΚΕ εἶναι ὑπερασπιστὴς ὁμαλῆς δημοκρατικῆς ἐξέλιξης τῆς πολιτικῆς ζωῆς τοῦ τόπου, καταπολεμᾷ τὶς δυναμικὲς διχτατορικὲς λύσεις, πρᾶγμα ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἀνοιχοδόμησιν τῆς Χώρας γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν προκοπὴ τοῦ Ἔθνους. Εἴμαστε, εἶπε, καὶ θὰ εἴμαστε στὸ πλευρὸ τῶν Μεγάλων Συμμάχων Κρατῶν Μεγάλῃς Βρετανίας, Σοβιετικῆς Ἐνωσης καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἀγωνιζόμαστε στὸ πλευρὸ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν γιὰ τὴν συντριβὴ καὶ τὸ ξερίζωμα τοῦ φασισμού. Ἀγωνιζόμαστε γιὰ μιὰ σταθερὴ παγκόσμια εἰρήνη θεμελιωμένη πάνω στὸ φιλελεύθερο καὶ προοδευτικὸ πνεῦμα τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνα. Ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀκεραιότητα τῆς Ἑλλάδας. Στεκόμαστε στὴν ἀρχὴ τῆς αὐτοδιάθεσης τῶν λαῶν καὶ τῆς εἰρηνικῆς ἐπίλυσης τῶν διαφορῶν μεταξὺ τῶν γειτονικῶν μας κρατῶν. Σύμφωνα μ' αὐτὴ τὴν ἀρχὴ ἐπιδιώκουμε τὴν ἐπίλυση ὅλων τῶν Ἐθνικῶν μας ζητημάτων. Ἐπιδιώκουμε τὴ στρατηγικὴ διαρρύθμισιν τῶν συνόρων μας γιὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς Χώρας μας ἀπὸ ἐξωτερικὴ ἀπειλή. Μετέχουμε καὶ ὑποστηρίζουμε τὴν Κυβέρνηση Ἐθνικῆς Ἐνότητος γιατί βασικὰ συμφωνοῦμε μὲ τοὺς προγραμματικούς της σκοποὺς. Τὴν ὑποστηρίζουμε ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἀγωνισθεῖ γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀρχῶν τῆς συμφωνίας τοῦ Λιβάνου καὶ τῶν προγραμματικῶν της διακηρύξεων.

Πιστεύουμε ὅτι πρώτη βασικὴ προϋπόθεσιν γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Κυβερνητικοῦ προγράμματος εἶναι ἡ γνωστὴ λύση τοῦ στρατιωτικοῦ ζητήματος. Ζητοῦν, εἶπε, νὰ διαλυθοῦν ὁ ΕΛΑΣ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακὴ. Μὰ ταυτόχρονα ἡ ἀντίδραση ποὺ ἔχει γιὰ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τῆς τῆς διχτατορίας αὐξάνει τὶς δικές της ἐνοπλες συμμορίες, φροντίζει μὲ ὅλα τὰ φανλοκρατικὰ μέσα νὰ παρασύρει τὴν Ὁρεινὴ Ταξιαρχία καὶ τὸν Ἱερὸ Λόχο σ' ἓνα ἐμφύλιον πόλεμον κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν καὶ δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ. Ὁ ΕΛΑΣ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακὴ στὴν πράξιν ἀπόδειξαν ὅτι εἶναι στοιχεῖο τάξης ἀποτελοῦν ἐγγύησιν γιὰ τὴν ὁμαλὴ ἐξέλιξιν τῆς πολιτικῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Ἄν διαλυθοῦν ὁ ΕΛΑΣ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακὴ ποῖος μπορεῖ νὰ ἐγγυηθεῖ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ὁμαλότητα; Συμφωνήσαμε μὲ τὶς προγραμματικὲς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ πάνω στὸ ζήτημα αὐτό. Εἴμαστε σύμφωνοι νὰ ἀποστρατευθοῦν ὅλα τὰ ἐθελοντικὰ σώματα ποὺ δημιουργήθηκαν στὸ ἐσωτερικὸ καὶ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ στὴ θέσιν τους νὰ μπεῖ ἓνας Ἐθνικὸς στρατός. Ἐνας στρα-

τὸς πὺν θὰ ἀποτελεσθεῖ ἀπὸ κανονικὴ στρατολογία, πλαισιωμένος μὲ στελέχη ξεκαθαρισμένα ἀπὸ προδότες καὶ φασίστες. Αὕτῃ εἶναι πραγματικὰ μιὰ εἰλικρινὴς λύση πὺν ἀποτελεῖ ἐγγύηση γιὰ ὅλες τὶς παρατάξεις καὶ πρὸ παντὸς ἐγγύηση γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν συμφερόντων τοῦ Ἑθνους.

Ἀνάφερε ἔπειτα τὶς ἄλλες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Κυβερνητικοῦ προγράμματος: Σύλληψη καὶ αὐστηρὴ τιμωρία ὅλων τῶν προδοτῶν, διάλυση τῆς Χωροφυλακῆς τῆς ὁποίας ὅλα τὰ ὑγιᾶ στοιχεία θὰ βροῦν τὴ θέση μέσα στὸ καινούργιο σῶμα τῆς Ἑθνοφυλακῆς, ξεκαθάρισμα τοῦ σώματος τῆς Ἀστυνομίας καὶ ὁλόκληρου τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ.

Βασικὴ ἐπίσης προϋπόθεση εἶναι ἡ λύση τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος κατὰ τρόπο πὺν νὰ ἐξασφαλίζονται τὰ συμφέροντα τῶν πλατιῶν Λαϊκῶν μαζῶν. Πραγματικὴ νομισματικὴ σταθεροποίηση, δήμευση τῶν περιουσιῶν τῶν μεγάλων μαυραγοριτῶν πὺν πλούτισαν συνεργαζόμενοι μὲ τὸν καταχρητῆ, βαρεῖα φορολογία τῶν νεοπλούτων τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς. Ἀμεση καὶ σοβαρὴ βοήθεια τῶν Συμμάχων, ἄμεση λειτουργία τῶν ἐργοστασίων, ἐπίταξη ἐκείνων πὺν οἱ ἰδιοχτῆτες τῶν σαμποτάρουν τὴν παραγωγὴ, βοήθεια στοὺς ἀγρότες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς, δουλειὰ στοὺς ἀνέργους μὲ παραγωγικὰ δημόσια ἔργα καὶ μὲ συντήρησή τους. Σταθεροποίηση καὶ ἀνοικοδόμησις μόνο σὲ βάρος τῆς ζωῆς τοῦ Λαοῦ εἶναι ἀπραγματοποίητη.

Ἀγωνιζόμαστε, εἶπε ὁ συν. Σιάντος, γιὰ νὰ γίνῃ πολὺ γρήγορα ἐλεύθερο δημοψήφισμα γιὰ τὸ πολιτειακό. Πιστεύουμε ὅτι μόνο ἡ λύση αὐτοῦ τοῦ ζητήματος εἶναι δυνατό νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν τόπο μας ἀπὸ τὶς ραδιουργίες καὶ ἀναστατώσεις τῆς κλίκας τοῦ Γλύξμπουργκ. Μόνον ἔτσι θὰ μποῦμε πραγματικὰ στὸ δρόμο τῆς ὁμαλῆς ἐξέλιξης καὶ θὰ ἀποφύγουμε τὸν κίνδυνο τοῦ ἐμφύλιου πολέμου. Ἐμεῖς δηλώνουμε μιὰ φορὰ ἀκόμα ὅτι σεβόμαστε καὶ θὰ σεβαστοῦμε τὴν ἀπόφαση τοῦ λαοῦ, ὅποια καὶ νᾶναι αὕτῃ. Ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν ἄμεση προετοιμασία ἐκλογῶν Συνταχτικῆς Ἑθνοσυνέλευσης, γιὰτὶ μόνο ἔτσι μπαίνουμε πραγματικὰ στὸν ὁμαλὸ πολιτικὸ βίον καὶ τὴν πραγματικὴ ἀνοικοδόμησις τῆς Ἑλλάδας.

δ) Ὁ Γραμματέας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΑΜ συναγ. Δ. Παρτσαλίδης σὲ ἄρθρο τοῦ στὴν «Ἐλεύθερη Ἑλλάδα» στίς 20 Νοέμβρη 1944 (No 63) ἔλεγε :

Ἀριθμὸς 26

.....Τὰ Κόμματα καὶ οἱ ὀργανώσεις τοῦ ΕΑΜ πὺν πάλαιψαν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Ἑθνους καὶ πονοῦν βαθειὰ τὸν πόνο τοῦ λαοῦ ξέρουν ὅτι ἓνας εἶναι ὁ δρόμος τῆς σωτηρίας. Ὁ δρόμος τῆς ὁμαλότητος καὶ τῆς τάξης.

Ὁ δρόμος γιὰ τὴν κατοχύρωση τῆς Λαϊκῆς κυριαρχίας, γιὰ τὴ διατήρηση τῆς Ἑθνικῆς Ἐνότητας, γιὰ μιὰ Ἑλλάδα πραγματικὰ ἐλεύθερη, ἀνεξάρτητη καὶ εὐτυχισμένη, γιὰ μιὰ Ἑλλάδα δημοκρατικὴ. Τὸν ἀγῶνα αὐτὸν θὰ τὸν συνεχίσουμε ὡς τὸ νικηφόρο τέλος. Σ' αὐτὸν καλοῦμε σ' ἓνα ἀκατανίκητο μέτωπο, ὅλους τοὺς δημοκράτες, ὅλους τοὺς πατριῶτες. Ὅλοι μαζί γιὰ τὴν νίκη τῆς τάξης καὶ τῆς ὁμαλῆς δημοκρατικῆς ἐξέλιξης. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἑθνικὴ ἀναγέννηση. Θὰ νικήσουμε γιὰτὶ ἡ ὑπόθεσή μας εἶναι δίκαιη, εἶναι ἱερή, εἶναι ἑλληνικὴ.....

ε) Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ὁ ἀντιδραστικὸς τύπος προπαρασκευάζει τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν ἐπέμβαση τῶν Βρεττανικῶν δυνάμεων. Νά τί γράφει ἡ «Δημοκρατία» στίς 8/9/44.

Ἀριθμὸς 27

.....Ἀποδεχόμεθα εὐχαρίστως δι' ἐντελῶς ἐξαιρετικὸς λόγους τὴν ἐπέμβαση τῶν Βρεττανῶν φίλων μας εἰς τὰ ἑσωτερικά μας...

Ὅλα πλέον ἔχουν ἐτοιμαστῇ γιὰ τὴν ἐπίθεση τῆς Δεξιᾶς κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δὲν ὑπολείπεται παρὰ ἓνα πρόσχημα. Τέτοιο πρόσχημα ἦταν ἡ κρίση πὺν προκάλεσε τὸ στρατιωτικὸ ζήτημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ

I

Ἡ διάλυση ὄλων τῶν ἐθελοντικῶν σωμάτων

Γιὰ τὴ συγκρότηση τοῦ στρατοῦ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση εἶχεν ὀριστεῖ :

α) Μὲ τὴν συμφωνία τοῦ Λιβάνου :

Ὅλοι δεχόμεθα ὅτι εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸ διηνεκὲς νὰ ἀποτελῇ μόνιμον κατάστασιν ἡ ἀνταρτικὴ σύνθεσις καὶ ὅτι πρέπει νὰ θαδίσωμεν τὸ ταχύτερον πρὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ ἐθνικοῦ μας Στρατοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος πάσης ἐπιρροῆς κομμάτων καὶ ὁργανώσεων. Θὰ ἀνήκῃ μόνον εἰς τὴν Πατρίδα καὶ θὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως.

(Βλέπε περισσότερα παραπάνω, ἔγγρ. Νο 1.)

β) Μὲ τὸν πρωθυπουργικὸ λόγον τῆς 18 τοῦ Ὀκτώβρη 1944 :

... Ἐν τῇ μερίμνῃ πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀνασύνταξιν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τοῦ ἔθνους μὲ κριτήρια καθαρῶς ἐθνικὰ καὶ στρατιωτικά, ὅπως προσδιορίζει τὸ ἐθνικὸν συμβόλαιον τοῦ Λιβάνου... Βάσις τοῦ ἐθνικοῦ μας στρατοῦ γιὰ τὸ μέλλον, ὅπως συνέβαιnen ἀνέκαθεν στὴν Ἑλλάδα καὶ ὅπως συμβαίνει εἰς ὅλους τοὺς ἐλευθέρους λαούς, θὰ εἶναι ἡ τακτικὴ στρατολογία...

(Βλέπε περισσότερα παραπάνω ἔγγρ. Νο 10).

γ) Στὶς 22 τοῦ Νοέμβρη ἀποφασίστηκε ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργὸ κ. Παπανδρέου ἡ ὁλοκληρωτικὴ ἀποστράτευση ὄλων τῶν ἐθελοντικῶν δυνάμεων. Στὶς ἐθελοντικὰς δυνάμεις περιλαμβάνονταν, ἐκτὸς ἀπὸ τίς δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τοῦ ΕΔΕΣ καὶ οἱ δυνάμεις τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας. Τὸ σχετικὸ σχέδιον ποὺ μὲν ὁ γράψῃ ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου ὠριζε στὸ ἀρθρ. 2 παρ. 2 :

Ἀριθμὸς 28

..Εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας θὰ παρασχεθοῦν ἀόριστοι ἄδειαι διὰ τὰς ἐστίας τῶν...

δ) Στὶς 21 τοῦ Νοέμβρη ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Μανουηλίδης δήλωνε :

Ἀριθμὸς 29

... ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀποφασίσει τὴ δημιουργίαν ἐθνικοῦ δημοκρατικοῦ στρατοῦ ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ποὺ δὲν ἔχουν σὲ βάρος τοὺς τίποτα ἀπὸ τὴν τεταρτοαυγουστιανὴν περίοδο καὶ τὴ γερμανικὴ κατοχὴ. Θὰ διαλυθοῦν ὅλες οἱ ὑπάρχουσες ἐνοπλὲς δυνάμεις ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Μόνον ἔτσι, ὅπως δήλωσαν καὶ οἱ ὑπουργοὶ τῆς ἀριστερᾶς, εἶναι δυνατόν νὰ δημιουργηθῇ δημοκρατικὸς ἐθνικὸς στρατός...

(Βλέπε ἑφημερ. «Ἐλευθερία» ἀριθ. φύλλου 57).

ε) Στις 19 του Νοέμβρη ο Γραμματέας του ΚΚΕ συναγ. Σιάντος στο λόγο του (βλ. παραπάνω Νο 25) δήλωνε :

... Συμφωνήσαμε με τις προγραμματικές δηλώσεις του κ. Πρωθυπουργού πάνω στο ζήτημα αυτό (το στρατιωτικό). Είμαστε σύμφωνοι να αποστρατευθούν όλα τα έθελοντικά σώματα που δημιουργήθηκαν στο έσωτερικό και έξωτερικό και στη θέση τους να μπει ένας έθνικός στρατός. Ένας στρατός που θα αποτελεστεί από κανονική στρατολογία, πλαισιωμένος με στελέχη ξεκαθαρισμένα από προδότες και φασίστες. Αυτή είναι πραγματικά μια ειλικρινής λύση που αποτελεί εγγύηση για όλες τις παρατάξεις και πρό πάντος εγγύηση για την έξυπνότερη των συμφερόντων του Έθνους...

II

Γιατί ο κ. Παπανδρέου αρνείται να διαλυθῇ ἡ Ὀρεινὴ Ταξιαρχία

Ἐνῶ λοιπὸν ἐφαίνετο πὼς ὅλα πῆγαιναν ὁμαλὰ ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου ἀθέτησε τὴν ὑπογραφή του καὶ δήλωσε πὼς στὴν ἀποστράτευση τῶν ἐθελοντικῶν σωμάτων δὲν πρέπει νὰ περιληφθοῦν ἡ Ὀρεινὴ Ταξιαρχία καὶ Ἱερὸς Λόχος. Ἄς ἀφίσουμε ὁμῶς τὸν Πρωθυπουργὸ κ. Παπανδρέου νὰ δικαιολογηθεῖ μόνος του :

Ἀριθμὸς 30

..... Ἀλλὰ μᾶς ἐξητήθη ἀκόμη, μαζὺ μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων καὶ ἡ διάλυσις τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Τοιοῦτος ὅρος δὲν περιέχεται εἰς τὰς κοινὰς προγραμματικὰς μας δηλώσεις. Ἀπηντήσαμεν ὅτι ἀποτελοῦν τακτικὸν στρατόν. Καὶ ὅτι ἀκόμη ὁ πόλεμος συνεχίζεται καὶ αἱ δύο αὐταὶ στρατιωτικαὶ μας μονάδες εἶναι αἱ μόναι τὰς ὁποίας διαθέτομεν, μέχρι τῆς ὁργανώσεως τοῦ τακτικοῦ μας στρατοῦ πρὸς συμμετοχὴν τῆς Ἑλλάδος στὸν κοινὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα. Καὶ ἰδίως τοὺς ἀνακοινώσαμεν, ὅτι αὕτῃ εἶναι ἡ γνώμη καὶ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου.....

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ διάγγελμά του ποὺ τύπωσε στὸ Κάϊρο καὶ μοίρασε μετὰ τοὺς βρεττανικοὺς στρατιῶτες στὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ στίς 7 τοῦ Δεκέμβρη).

III

Μία μέση λύση

Οἱ ὑπουργοὶ τῆς ἀριστερᾶς στὴν προσπάθειά τους νὰ ἀποσοβήσουν τὴν κρίση, ποὺ προκαλοῦσε ἡ ἀθέτησις τῆς συμφωνίας ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Παπανδρέου, ὑπόβαλαν στίς 27 τοῦ Νοέμβρη ἓνα σχέδιο γιὰ μίαν συμβιβαστικὴν λύση. Στὸ σχέδιο αὐτὸ καὶ συγκεκριμένα στὸ ἄρθρο 2 ἐλέγετο :

Ἀριθμὸς 31

..... Θὰ καταρτισθῇ τμήμα ἐθνικοῦ, στρατοῦ ἵνα συνεχίσῃ συμβολικῶς τὴν συμμετοχὴν εἰς τὸν κοινὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα καὶ λάβῃ ἐπίσης μέρος, ἂν ἀπαιτηθῇ, εἰς τὰς περιοχὰς Κρήτης καὶ Δωδεκανήσων. Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο τοῦ Ἑθνικοῦ στρατοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ συμβολίσῃ ἐπίσης τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα, θὰ μετέσχουν ἡ ὑφισταμένη Ὀρεινὴ Ταξιαρχία, ὁ Ἱερὸς Λόχος καὶ τμήμα τοῦ ΕΔΕΣ καθὼς καὶ μία Ταξιαρχία τοῦ ΕΛΑΣ, ἔχουσα δύναμιν ἴσην πρὸς τὸ ἄθροισμα τῶν ἄνω δυνάμεων καὶ μετὰ ἴσον ὀπλισμόν.....

Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου δημοσίευσε ἓνα σχέδιο ὑποστηρίζοντας ὅτι τὸ σχέδιο αὐτὸ εἶχε προταθεῖ ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς τῆς ἀριστερᾶς. Παραθέτομε τὸ σχέδιο, γιὰ νὰ ἐκτιμηθοῦν οἱ βασικὲς παραποιήσεις ποὺ ἔκαμε ὁ κ. Παπανδρέου :

Ἀριθμὸς 32

1.—Τὴν 10ην Δεκεμβρίου θὰ ἀποστρατευθοῦν αἱ δυνάμεις τῆς Ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ΕΛΑΣ, ΕΛΑΝ καὶ ΕΔΕΣ. Οἱ στρατιωτικοὶ σχηματισμοὶ οἱ εὐρισκόμενοι εἰς Μέσσην Ἀνατολὴν θὰ ἀποστρατευθοῦν ἐπίσης πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς των.

2.—Πρὸς συνέχειαν τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸν κοινὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα, μέχρι τῆς ὁργανώσεως τοῦ ταχτικοῦ μας στρατοῦ, ἐκ τῶν τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου, θὰ σχηματισθοῦν ἐπίσης ἐκ τῶν δυνάμεων τῆς ἔθνικῆς ἀντιστάσεως μία Ταξιαρχία τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἀνάλογος μονὰς τοῦ ΕΔΕΣ....

IV

Ὅριστικὸν σχέδιον ἀποστράτευσης ποῦ ὑποβάλανε
οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Ἀριστερᾶς.

Ὑστερα ἀπὸ τὴν κακόπιστη συμπεριφορὰ τοῦ κ. Παπανδρέου οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Ἀριστερᾶς ὑποβάλανε σχέδιον μὲ τὸ ὁποῖο ζητήσανε τὴν ἐφαρμογὴ τῆς συμφωνίας τοῦ Λιβάνου καὶ προτείνανε τὸν ἀφοπλισμὸ ὅλων τῶν ἐθελοντικῶν σωμάτων. Τὸ σχέδιον ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἀριθμὸς 33

1. Τὴν 10ην Δεκεμβρίου θὰ ἀποστρατευθοῦν αἱ δυνάμεις τῆς Ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ΕΛΑΣ, ΕΛΑΝ, ΕΔΕΣ, Ὀρεινὴ Ταξιαρχία, Ἱερὸς Λόχος, καθὼς καὶ οἱ στρατιωτικοὶ σχηματισμοὶ οἱ εὐρισκόμενοι εἰς Μέσσην Ἀνατολὴν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τμημάτων χωροφυλακῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

2. Εἰς τὴν Κρήτην δὲν θὰ γίνῃ ἀποστράτευσις τῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων, ἐφ' ὅσον εἶναι ζώνη ἐπιχειρήσεων.

3. Ἀπαντες οἱ ἀποστρατευόμενοι θὰ τύχουν τῶν δεουσῶν ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν ἀμοιβῶν.

4. Μόνον εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀνήκει τὸ δικαίωμα τῆς στρατολογίας ἐθελοντικῆς, εἴτε ὑποχρεωτικῆς.

5. Ἀπαντες οἱ ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ κρατούμενοι ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλῖται ἀμνηστεύονται καὶ θὰ ἐπανέλθουν τὸ ταχύτερον μερίμνη τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα.

6. Τὰ στελέχη καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ σώματος τῆς Χωροφυλακῆς θὰ τεθοῦν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου, καθὼς καὶ τῶν περαιτέρω στρατιωτικῶν συμβουλίων. Ὅσοι ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες θεωρηθοῦν ὑγιᾶ στοιχεῖα θὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὸ νέον Σῶμα τῆς Ἐθνοφυλακῆς εἰς τὸ ὁποῖον ἐπίσης θὰ ἐνταχθοῦν καὶ ὅσοι ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες τῆς Ἐθνικῆς Πολιτοφυλακῆς, κριθοῦν κατάλληλοι ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατιωτικῶν συμβουλίων. Ἀπὸ σήμερον καὶ μέχρι ἐκκαθαρίσεως των οἱ ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς τίθενται ἐκτὸς ὑπηρεσίας καὶ ἀποστέλλονται εἰς τὰς ἐστίας των, ἀφοπλιζόμενοι καὶ διατιθεμένου τοῦ ὀπλισμοῦ των εἰς τὴν Ἐθνοφυλακὴν.

7. Ἡ Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακὴ θὰ παραδώσῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Προσωρινὴν Ἐθνοφυλακὴν τὴν 16ην καὶ 17ην Δεκεμβρίου 1944, συμφώνως πρὸς τὰς ἐκδοθείσας διαταγὰς καὶ θὰ ἀποστρατευθῇ. Ἡ κλάσις τοῦ 1936 ἐπιστρατεύεται εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους.

8. Μέχρι τῆς 10ης Δεκεμβρίου θὰ ἔχῃ ἐκκαθαριστῇ τὸ Σῶμα τῆς Ἀστυνομίας, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὰ ἀνώτερα στελέχη.

9. Ἡ φρούρησις τῶν Δημοσίων Ἰδρυμάτων, φυλακῶν, ἀποθηκῶν καὶ ἐν γένει ἡ πύρησις τῆς τάξεως καὶ ασφαλείας ἐνεργεῖται μόνον ὑπὸ τῶν νομίμων ἐλληνικῶν δυνάμεων.

10. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων τῆς Κυβερνήσεως ἀνατίθεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν.

11. Θὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου τῶν κυρώσεων, ὥστε μέχρι τῆς 10ης Δεκεμβρίου νὰ ἔχουν ἐκδοθῇ αἱ ἀποφάσεις τῶν κυριωτέρων ἀρχηγῶν τῆς ἐθνοπροδοσίας, Ράλλη, Λάμπου, Παπαδόγκωνα, Μπουραντᾶ, Πλυτζανοπούλου, Παπαθανασοπούλου, Παγκάλου, Παρθενίου κτλ.

12. Ἡ ἀνασύνταξις τῆς λειτουργίας τοῦ Κράτους, Δικαιοσύνης, Διοικήσεως καὶ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου θὰ γίνῃ τὸ ταχύτερο, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν προγραμματικῶν κατευ-

θύνσεων της Κυβερνήσεως. Αί διοικήσεις των οργανώσεων θα προέρχονται από ελεύθεραν εκλογήν των μελών των.

13. Θα επιδιωχθῇ ἡ συντόμευσις τῆς διενεργείας τοῦ Δημοψηφίσματος διὰ τὸ Πολιτειακὸν ὑπὸ τὸν ὅρον πάντοτε τῆς πλήρους γνησιότητος.

14. Κατ' ἀρχὴν αἱ συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις καὶ συναθροίσεις εἶναι ἐλεύθεραι. Ἐξουσιοδοτεῖται ὅμως ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν, ὅπως λάβει τὰ ἀκόλουθα μέτρα :

α) Ἐπιτρέπει διαδηλώσεις μόνον κατόπιν ἀδείας του. Αἱ συγκεντρώσεις εἰς κλειστοὺς χώρους θὰ ἀνακοινοῦνται ἀπλῶς, ἀπαγορεύεται ὅμως, ὅπως μετατρέπονται εἰς διαδηλώσεις.

β) Διώκει αὐστηρῶς τοὺς ἐνεργοῦντας παρὰ νόμους συλλήψεις.

γ) Διώκει τοὺς ὀπλοφοροῦντας.

δ) Ἀπαγορεύει τὴν ἀναγραφὴν συνθημάτων εἰς τοὺς τοίχους. Θὰ ὀριστοῦν χώροι ὅπου θὰ ἐπιτρέπεται ἡ τοιχοκόλλησις ἐντύπων καθὼς καὶ ἡ τοποθέτησις πινακίδων.

ε) Ἀπαγορεύει ὁργάνωσιν, προπαγάνδαν ὑπὲρ τοῦ φασισμού καὶ γενικὰ προπαγάνδαν καὶ δρᾶσιν ἐναντίον τῶν Λαϊκῶν Ἐλευθεριῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Νοεμβρίου 1944

Τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

V

Ποιὸς εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Λαϊκὸς Ἀπελευθερωτικὸς Στρατὸς (ΕΛΑΣ)

Ποιὸς ἦταν ὁ ΕΛΑΣ ποὺ ἔκανε τὴν Πατριωτικὴν χειρονομίαν νὰ αὐτοδιαλυθῇ ἀρκεῖ νὰ διαλυότανε καὶ τὰ ἄλλα ἔνοπλα σώματα ; Ὁ ΕΛΑΣ εἶχε δύναμιν 50.000 ἀνδρῶν. Ὅλα τὰ ἄλλα σώματα φτάνανε τὶς 10.000 περίπου. Γιά τὴν δρᾶσιν του παραθέτουμε μερικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τοὺς πολλοὺς τίτλους του :

α) Ὁ Ἀρχιστράτηγος Μέσης Ἀνατολῆς ἔστειλε στὶς 22-6-1943 τὸ παρακάτω μήνυμα :

Ἀριθμὸς 34

22-6-1943

Ἀρχιστράτηγος Μ. Ἀνατολῆς ἔλαβε ὑπὸ σημείωσιν μετ' ἱκανοποιήσεως ὅτι τὸ ΕΑΜ, ἀγωνίζεται διὰ τὰς ἀρχὰς ἐλευθερίας ὡς ὀρίζει χάρις Ἀτλαντικοῦ καὶ εἶναι σὲ γνώσιν λαμπρῶν κατορθωμάτων μαχητικῆς ἀντιστάσεως τοῦ ΕΛΑΣ ἐναντίον εἰσβολῆς. Ἀρχιστράτηγος Μέσης Ἀνατολῆς παρακολουθῇ Ἑλλάδα μὲ μεγίστην προσοχὴν καὶ θεωρεῖ Ἕλληνας ἀντάρτας ὡς μέρος δυνάμεως ὑπὸ διαταγᾶς. Θὰ ἀναμένει ἀπὸ αὐτοὺς ταχεῖαν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀνατεθέντων εἰς αὐτοὺς. Ἐπιθυμεῖ νὰ σχηματισθῇ ἐνιαῖον ἀρχηγεῖον ἐν Ἑλλάδι ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἐκλεκτός του ἀξιωματικὸς σύνδεσμος ταξίαρχος ΕΔΔΙΕ θὰ εἶναι ὑπεύθυνος ἀπέναντί του, γιὰ σχεδιασμὸν μόνον καὶ ἐκτέλεσιν ἀπάντων στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁ Ταξίαρχος ΕΔΔΙΕ ἔχει λάβει γνώσιν ὅλων λεπτομερειῶν ἐπιθυμῶν Ἀρχιστρατήγου καὶ ὁ τελευταῖος μετ' εὐχαριστήσεως ἔμαθε ὅτι δὲν ὑπάρχουν δυσκολαὶ τῶρα εἰς πραγματοποιήσιν των. Ὁ Ταξίαρχος ΕΔΔΙΕ θέλει κρατηθῇ ἐνήμερος ὅλων συμμαχικῶν σχεδίων καὶ ὑποθέσεων. Ἀρχιστράτηγος εὗρσκει ὅτι μόνον διὰ μέσου περιγραφέντων ἀνωτέρω δύναται ἔργον Ἑλλήνων ἀνταρτῶν συντονισθῆναι πλήρως μὲ σχέδια στρατοῦ εἰσβολῆς Ἑνωμένων Ἑθνῶν.

β) Ὁ ταξίαρχος ΕΔΔΙΕ ἀρχηγὸς τῆς βρετανικῆς στρατιωτικῆς ἀποστολῆς στὴν Ἑλλάδα ἔλεγε στὴν Πανθεσσαλικὴ συνδιάσκεψιν τῶν ἀνταρτῶν ποὺ ἔγινε στὴν Πίνδο στὶς 7, τοῦ Ἰουλίου 1943.

Ἀριθμὸς 35

... Οἱ σιδηροδρομικῆς, ὁδικῆς καὶ τηλεφωνικῆς συγκοινωνίαις διεκόπησαν γιὰ πολλὰς ἐβδομάδες. Διεκόπησαν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ποὺ οἱ γερμανοὶ ἔστειλαν ἐνισχύσεις στὴν Ἑλλάδα... Τὴν ἐποχὴν ποὺ οἱ Γερμανοὶ ἔκαναν μετακινήσεις στὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν χώραν σας. Ὅλα δούλεψαν σὰν ρολόϊ καὶ τὸ στρατηγεῖο Μέσης Ἀνατολῆς εἶναι ἀπὸ-

λυτα ικανοποιημένο. Με την ευκαιρία αυτή σας διαβιβάζω τα συγχαρητήρια και τις ευχαριστίες του στρατηγού Ούίλσον. ... Όλοι γνωρίζουμε το Χάρτη του Ατλαντικού. Θα τον σεβαστούν όλοι οι Λαοί που αγωνίζονται για την ελευθερία... (Βλ. έφημερ. «Φλάμπουρο» περ. 2 Νο 2)

γ) Το Αρχηγείο της Ανατολικής Θεσσαλίας κοινοποίησε στις 20/7/43 προς τους άνδρες του το παρακάτω διάγγελμα του Συμμαχικού Στρατηγείου Μέσης Ανατολής:

Αριθμός 36

... Επιθυμώ να μεταβιβάσω εις όλους τους βαθμούς του ανταρτικού στρατού της Ελλάδος τα ειλικρινή μου συγχαρητήρια και ευχαριστήρια διά τας προσπάτους μεγάλας ελληνικάς επιτυχίας εις ολόκληρον την Ελλάδα. Εί επιχειρήσεις των εκείναι επιμελώς προπαρασκευασθείσαι από ημάς και εκτελεσθείσαι μετά μεγάλης ακριβείας από σας, συνέβαλον και συνετέλεσαν εις τας επιτυχίας των Συμμαχικών στρατιών επί της Σικελίας. Ο Αξων παρασυνθείς υπέθεσε μίαν επίθεσιν εις τα Βαλκάνια. Αί ενισχύσεις εις άνδρας και εις αεροπλάνα, τα όποια ήσαν διατεθειμένα διά την Ιταλίαν απησχολήθησαν εις τα Βαλκάνια. Η προσοχή τους έστράφη προς την Ελλάδα και μία μεγάλη νηοπομπή έπέρασεν ανενόχλητη μέσα εις την Μεσόγειον. Παραδέχομαι ότι οί επιχειρήσεις των ανταρτών δεν ήσαν ακίνδυνοι και ο άμαχος πληθυσμός υπέφερε πολύ. Παρακαλώ μεταβιβάσατε εις εκείνους και εις τον πληθυσμόν της Ελλάδος την εκτίμησιν διά την άφοσίωσιν των εις τους συνεργάτες αυτών. Ο πόλεμος βαθμιαίως βαίνει προς το βέβαιον τέλος τον. Το τέλος θα είναι ή άνευ όρων παράδοσις του Αξονος. Απαιτώ συνεχή έμπιστοσύνην και απόλυτον άφοσίωσιν εις τους στρατιωτικούς άρχηγούς των Συμμαχικών στρατιών της Μεσογείου μία των όποίων είναι το Ανταρτικόν Σώμα της Ελλάδος. Εύγε εις τους άντάρτας.

Ούίλσον

δ) Επίσης στις 18-7-1943 ο Αρχιστράτηγος Μέσης Ανατολής απέστειλε το παρακάτω μήνυμα:

Αριθμός 37

Στρατηγός Wilson παρακαλεί όπως άπασαι επιχειρήσεις παύσουν άμέσως. Χάρις εις λαμπράς επιχειρήσεις ανταρτών εν Ελλάδι ή προσοχή του Αξωνος άπεστράφη από μεγάλας νηοπομπάς και συγκεντρώσεις επιχειρήσεων Μεσογείου. Ενισχύσεις Αξονος ήσαν υποχρεωμένοι και είναι ακόμη να κινηθούν προς τα βαλκάνεια επιτρεπομένων ούτω των επιχειρήσεων εν Σικελία να προχωρούν συμφώνως των σχεδίων. Αρχιστράτηγος εξέφρασε ειλικρινείς του ευχαριστίας προς όλους ελεύθερους Έλληνες. Στρατηγός Wilson τώρα παρακαλεί όπως όλοι οί άντάρτες μείνουν ήσυχoi και να επιδοθούν εις έπιλογήν περαιτέρω στρατολογήσεων, άνεφοδιασμόν και εξάσκησιν διά μελλοντικά γεγονότα όν ακριβής ήμερομηνία δεν είναι ακόμη γνωστή. Μόνη εξαίρεση εις τα άνωτέρω περιλαμβάνεται εις ειδικάς οδηγίας προς Ταξίαρχον ΕΛΔΙΕ δι' ώρισμένα έργα άπαιτούντα μικράς άνεξαρτήτους επιχειρήσεις.

18-7-43

ε) Στις 10-10-1944 ο Στρατάρχης Σέρ Μαίντλααντ Ούίλσον σέ μήνυμά του προς τον Έλληνικόν Λαόν έλεγε:

Αριθμός 38

Οί Γερμανοί φεύγουν από την Ελλάδα και οί ήρωϊκοί Έλληνες άντάρτες μέρα και νύχτα παρενοχλούν την υποχώρησιν τους... Η γενναία συμβολή των Έλλήνων ανταρτών στην υπόθεση της Ελλάδος και των Συμμάχων δεν θα λησμονηθῇ ποτέ...

στ) Και ο Υπουργός των Έξωτερικων κ. Άντονυ Ήντεν έτοι χαιρέτησε τον Έλληνικό Λαό που πολέμησε:

Αριθμός 39

Αποκρούσατε και νικήσατε τον επιδρομέα. Αυτό το ένδοξο κατορθωμα μιās μικρής χώρας σέ μιὰ ώρα σκοτεινή αξίζει να πάρει τή θέση του μέσα στη μακρινή και περήφανη ιστορία σας.

VI

Τὰ ἄλλα «άνταρτικά» σώματα

Ὅταν ὁ ΕΛΑΣ ἄρχισε νὰ δίνει τὰ πρῶτα χτυπήματα στὸν κατακτητὴ καὶ νὰ δημιουργοῦνται οἱ πρῶτες νησίδες Ἐλευθέρης Ἑλλάδας, ξεφυτρώσανε καὶ μερικές ἄλλες «άνταρτικές» ομάδες. Ὅλες μαζί στὸ διάστημα τῶν ἀγῶνων δὲν μπόρεσαν νὰ φτάσουν τίς 10 000 ἀνδρῶν. Εἶναι γνωστὲς μὲ τὰ ὀνόματα: ΕΔΕΣ (Ζέρβας) στὴν Ἡπειρο, ΕΚΚΑ (Ψαρρὸς) στὴν Στερεὰ Ἑλλάδα, ΠΑΟ (Ποῦλος) στὴν Μακεδονία, ΕΕΣ (Κισσά—Μπατλάκ—Κυρ. Παπαδόπουλος) στὴν Μακεδονία, Ἐθνικὲς ομάδες Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν (Α. Φωστηρίδης—Τσαοῦς Ἀντῶν) στὴν Ἀνατολικὴ Μακεδονία καὶ Δυτικὴ Θράκη καὶ ἄλλες. Πῶς ὀργανώθηκαν, ἀπὸ ποιὸν ὀργανώθηκαν, ἀπὸ ποιὸς πλουσιοπάροχα ἐξοπλίστηκαν καὶ χρηματοδοτήθηκαν, γιὰ ποῖο σκοπὸ συγκροτήθηκαν καὶ τέλος ἂν συνέβαλαν στὴν ὑπόθεση τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνα καὶ τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς Χώρας ὅλα αὐτὰ θὰ ἀποτελέσουν θέμα ἑνὸς ἄλλου βιβλίου.

Ἐπειδὴ ὅμως σ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ ἀγῶνα καὶ ἰδιαίτερα στίς παραμονές τῆς σύγκρουσης ὁ ΕΛΑΣ εἶχε κατηγορηθεῖ πὼς συμμάχησε καὶ συνεργάστηκε μὲ τὰ Βουλγαρικὰ στρατεύματα (τὸ γεγονός αὐτὸ θὰ ἀπαγοήτευε τὸν Ἑλληνικὸ λαό, ποῦ δεινόπαθῃ ἀπὸ τὸν βουλγαρικό μιλιταρισμὸ καὶ φασισμό) νομίσσαμε πὼς ἔπρεπε νὰ δώσουμε μερικὰ στοιχεῖα ποῦ δείχνουν πὼς χαλκεύτηκε ἡ κατηγορία:

1) Τὸ Ἀρχηγεῖον ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ συνδέσμου στρατιωτικῆς συμμαχικῆς ἀποστολῆς στὸ Γενικὸ Στρατηγεῖο τοῦ ΕΛΑΣ ἐγνώρισε παράπονα τοῦ Στρατηγεῖου Μέσης Ἀνατολῆς:

Ἀριθμὸς 40

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ

Συνδέσμος Σ. Σ. Ἀποστολῆς

Παρά τῷ Γ. Σ. ΕΛΑΣ - Ἀριθ. Μ. Κ. 65

30 Σεπτεμβρίου 1944

Πρὸς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον ΕΛΑΣ

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Μ. Κ. 64-30-1944, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσω ὅτι ἡ Μονὰς 133 μὲ πληροφορεῖ ὅτι τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον ΕΛΑΣ καὶ ὁ ΕΛΑΣ Δράμας παραβαίνουν τὰς συγκεκριμένᾳς διαταγὰς τῆς Συμμαχικῆς Διοικήσεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ ὅτι δὲν συνεργάζονται μετὰ τῶν Ὁμάδων Καπετάνιων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ τοῦ Νόμου.

Ἐλαβον τὴν ἐντολὴν τῆς Μονάδος 133 ὅπως φέρω εἰς γνῶσιν σας τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ΕΛΑΣ Δράμας συμπράττει μετὰ Βουλγάρων ληστῶν ἐναντίον Βρεττανῶν καὶ Ἀμερικανῶν ἀξίμων, ὡς καὶ ἀνταρτῶν ἀνεγνώρισμένων παρὰ τῶν συμμάχων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὡς τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀνταρτικοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ. Αἱ ὁμάδες Καπετάνιων εἶναι ἡ μόνη δύναμις τῆς περιοχῆς ἥτις ἐπολέμησε καλῶς ἐναντίον τῶν Γερμανῶν. Λεπτομερεῖς ἀναφορὰ ἀποστέλλονται καθημερινῶς πρὸς τὴν Ἀνωτάτην Συμμαχικὴν Διοίκησιν. Οἱ ἀρχηγοί, ὡς καὶ οἱ πρὸς αὐτοὺς ἐκδίδοντες διαταγὰς, καθίστανται προσωπικῶς ὑπεύθυνοι διὰ τὴν παροῦσαν καταστρεπτικὴν κατάστασιν, συμπεριλαμβάνου τοῦ γεγονότος, ὅτι Βρεττανοὶ καὶ Ἀμερικανοὶ ἀξίκοι εὗρισκονται οὐσιαστικῶς ὑπὸ κράτησιν κατόπιν διαταγῶν ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ Βουλγάρων Παρτιζάνων.

Α. Ἐν τῷ μόνῳ

2. Τὸ Γ. Στρατηγεῖο τοῦ ΕΛΑΣ ἀπάντησε ὡς ἑξῆς:

Ε. Λ. Α. Σ.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟ

Ἐπιστ. γραφ. Πα

Ἀριθμ. Ε. Π. 9719

Ἀριθμὸς 41

Πρὸς τὴν Συμμαχικὴν Στρατ. Ἀποστολὴν

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν ὅπως εὐαρεστηθῇτε νὰ διαβιβάσῃτε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

- α) Πρωθυπουργὸν καὶ Ὑπουργὸν Στρατιωτικῶν Παπανδρέου ΣΤΟΠ.
- β) Διοικητὴν Δυνάμεως 140 ΣΤΟΠ.

Αποδέχεται δύο ΣΤΟΠ.

Αρχεται Στόπ. Όμας Μεραρχιών Μακεδονίας, αναφέρει Στόπ. Φήμη συμφωνίας ΕΑΜ και Βουλγαρικής Κυβερνήσεως έντελώς ψευδής και ασύστατος Στόπ. Αντιθέτως Βουλγαρικός Στρατός παραμένει γραμμην Στρυμώνος Στόπ. Με την δικαιολογίαν ότι διετάχθη προς τοῦτο παρὰ συμμάχου Στόπ. Παρακαλοῦμεν γνωρίσατε ἐάν τοῦτο εἶναι ἀληθές Στόπ. Επίσης Βουλγαρικός Στρατός ἐπιτίθεται κατὰ δυνάμειν ΕΛΑΣ Στόπ. Με την δικαιολογίαν ότι τοῦτο ἐζητήθη παρὰ Συμμάχου ἀξιωματικοῦ συνδέσμου Ταγματάρχου Μύλλερ Στόπ. Παρακαλοῦμεν διατάξατε καταπαύση πᾶσα ἐπίθεσις Βουλγάρων καί μετ' αὐτῶν συνεργαζομένων Ὁμάδων Τσαούς—Ἀντῶν κατὰ τμημάτων ΕΛΑΣ Στόπ. Στρατηγός Σαράφης Στόπ. 10-10-44 Στόπ. Τέλος Στόπ.

Σ. Δ. Γενικοῦ Στρατηγείου τῇ 10-10-44

Μετὰ τιμῆς

Στέφανος Σαράφης

ὑποστράτηγος

Κώστας Δεσποτόπουλος

3. Καί τώρα νά ἔνα ἔγγραφο πού μᾶς λέει ποιοί ἐπρόκειτο νά συμπολεμήσουν μέ τὰ βουλγαρικά στρατεύματα καί ποῖος μεσολάβησε γι' αὐτή τή συμφωνία :

Ἀριθμός 42

Ἐν Σίπσα 14-9-44 ὥρα 17

Πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ὑπαρχηγείου Μπαϊράμ Ντέπε

Κον Θεόδωρον Μικρόπουλον

Σήμερον, μεσολαβοῦντος τοῦ κ. Ταγματάρχου Μύλλερ, ἐλάβομεν ἐπαφὴν μετὰ ἀντιπροσώπου τοῦ Βουλγάρου Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Δράμας. Αὐριον ἀπὸ τῆς 9ης ὥρας θὰ ἀρχίσωσι διαπραγματεύσεις μέ Βουλγάρους ἀξιωματικούς δεόντως ἐξουσιοδοτούμενους ἐν Δράμα. Ὡς βάσιν τῶν συνεννοήσεων ἐθέσαμεν.

1) Τὴν τήρησιν τῆς τάξεως παρὰ τῶν Βουλγαρικῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως ἐν Δράμα.

2) Τὴν κατάληψιν παρ' ἡμῶν τῶν περίξ Δράμας Χωρίων πρὸς ἀπογόρευσιν εἰσόδου εἰς αὐτὴν Κομμουνιστῶν.

3) Τὴν παρέλασιν τμήματος ἀνταρτῶν μας ἐν τῇ πόλει Δράμας καί τὴν ἐξοδον αὐτοῦ μετὰ τὴν διὰ λόγου διαφώτισιν τοῦ λαοῦ.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, παρακαλῶ, νά ἀπεφύγητε πᾶσαν σύγκρουσιν μετὰ τῶν Βουλγάρων Νικηφόρου καί περιφερείας. Ὁμοίως παρακαλοῦμεν ὅπως τηρήσητε τὴν δύναμιν ὑμῶν συγκεντρωμένη εἰς Ζαριῆς ἐτοίμην πρὸς κίνησιν εἰς πρώτην διαταγὴν.

Ὁ Ἀρχηγός

(ΤΣ) Ὑπογρ. Ἀν. Φωστηρίδης (Τσαούς - Ἀντῶν)

4. Δίνουμε τὸ κείμενο τῆς συμβάσεως Τσαούς Ἀντῶν Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν καί τοῦ στρατηγοῦ Σιράκωφ διοικητοῦ τοῦ Β' Σώματος Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ.

Ἀριθμός 43

Σύμβασις

Μεταξὺ τοῦ Διοικητοῦ Βουλγαρικῶν Στρατευμάτων Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καί Δυτικῆς Θράκης καί ἀρχηγοῦ τῶν Ἐθνικιστῶν Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν

Σήμερον τὴν 18ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1944 ἐν Δράμα συνήφθη ἡ κάτωθι σύμβασις.

1ον) Ὁ Διοικητὴς τοῦ Β.Σ.Σ. τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀπομακρύνῃ ὅλας τὰς ὁμάδας Ἑλλήνων ἀνταρτῶν τὰς εὐρισκομένας ἤδη εἰς κατοκνημένους τόπους τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας καί Δυτ. Θράκης εἰς τοὺς ὁποίους ὑπάρχουσι Βουλγαρικαὶ φρουραὶ καί νά μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸ μέλλον τὴν εἴσοδον ὁμοίων ὁμάδων εἰς αὐτούς. Τ' ἀνωτέρω θὰ ἐκτελεσθῶσιν μέχρι τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου 1944 διὰ τὰς πόλεις Δράμαν καί Καββάλαν καί μέχρις τῆς 22ας Σεπτεμβρίου 1944 διὰ τοὺς ἄλλους κατοκνημένους τόπους.

2ον) Ὁ Γενικός Ἀρχηγός τῶν Ἐθνικιστῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέω-

σιν νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ τὴν εἴσοδον τμημάτων τοῦ ἢ ἀτόμων εἰς τοὺς κατοκημένους τόπους, ἔνθα παραμένουσι Βουλγαρικὰ στρατεύματα.

3ον) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν βουλγαρικὰ στρατεύματα ἤθελον εἰσελθεῖν εἰς ἕνα κατοκημένον τόπον, εἰς τὸν ὅποιον εὐρίσκονται ἀνταρτικὰ τμήματα μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ παραμένωσιν ἐκεῖ οἱ Ἕλληνες ἀντάρτες ὀφείλουσι ν' ἀποσύρονται τοῦ κατοκημένου τούτου τόπου. Ἐὰν τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα διέρχονται ἀπλῶς ἐκ τινος χωρίου, ὡς Ἕλληνες ἀντάρτες θὰ παρέχωσι πᾶσαν εὐκολίαν εἰς αὐτά. Τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα ἐγκαταλείποντα τὸν κατοκημένον τόπον ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσι τὰς τοπικὰς ἑλληνικὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ταχείας ἐπανόδου τῶν ἀνταρτῶν.

4ον) Τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διακόψωσι τὰς ἐχθροπραξίας, νὰ διατηρῶσι φιλικὰς σχέσεις καὶ νὰ παρέχουν ἀμοιβαίως βοήθειαν.

Τὰ αὐτὰ συμβαλλόμενα μέρη ὀφείλουσι νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς ἀντάρτας νὰ ἀποφεύγωσιν ἀμοιβαίως πᾶσαν πρόκλησιν.

Εἰς περίπτωσιν ἐπεισοδίων ταῦτα θὰ διευθετῶνται παρὰ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Ἑθνικιστῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν, ὅταν τὰ ἐπεισόδια ταῦτα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διευθετηθῶσιν ἐπὶ τόπου παρὰ τῶν τοπικῶν διοικητῶν τῶν βουλγαρικῶν στρατευμάτων καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν.

5ον) Ὅλαι αἱ ὁδοὶ καὶ σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ὀφείλουσι νὰ εἶναι ἐλευθέρως χρησιμοποιήσιμοι παρὰ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν Βουλγαρικῶν στρατευμάτων.

6ον) Οἱ Ἕλληνες ἀντάρται καὶ ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ὀφείλουσι νὰ συμπεριφέρονται ἀμέπτως πρὸς τὸν βουλγαρικὸν πληθυσμὸν καὶ ν' ἀποφεύγωσιν πᾶσαν πρᾶξιν βίας.

7ον) Εἰς τοὺς κατοκημένους τόπους ὅπου ἐδρεύουσι βουλγαρικὰ στρατεύματα ταῦτα ὀφείλουσι νὰ παρέχωσιν τὴν συνδρομὴν τῶν εἰς τὰς ἑλληνικὰς πολιτικὰς ἀρχὰς τὰς ἐγκαταστημένας ἐκεῖ.

Τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη ἐκφράζουσι τὴν πλήρη αὐτῶν ἱκανοποίησιν διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν συμφωνίαν καὶ παρέχουσι τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι θὰ κάμωσιν πᾶν τὸ δυνατόν διὰ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῆς.

Ὁ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῶν Ἑθνικῶν

Ὁμάδων Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν

(Τ. Σ.) Ὑπογραφή Α. Φωστηρίδης

Ὁ Στρατηγὸς Διοικητὴς

τοῦ Β' Σώματος Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ

Ὑπογραφή Σιράκωφ

5. Δίνουμε τὴν διαταγὴν, μετὰ τὴν ὁποία ὀργανώθησαν τὰ «ἀνταρτικά» αὐτὰ σώματα :

Ἀριθμὸς 44

ΓΕΝΙΚΟΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΟΡΒΙΛΟΥ

Γεν. Ἀρχηγὸς Ἀντώνιος Φωστηρίδης

Διαταγὴ

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Στρατηγεῖου Μέσης Ἀνατολῆς τοῦ Στρατηγοῦ.

Τὰ ἀνταρτικά σώματα μεταβάλλονται καθαρῶς εἰς στρατιωτικὴν τάξιν καὶ καθορίζονται οἱ βαθμοὶ ὡς ἑξῆς :

1) Γενικὸς Ἀρχηγὸς βαθμὸς στρατηγοῦ Ἀντώνιος Φωστηρίδης (Τσαοὺς Ἀντών).

2) Ὑπαρχγοὶ βαθμὸς Ἀντισυνταγματάρχου:

1) Καραβασίλογλου Ἀναστάσιος Ἀντ)ρχης. 2) Πεχλιβανίδης Θωμᾶς Ἀντ)ρχης. 3) Τσακιρίδης Θεόδωρος Ἀντ)ρχης. 4) Ἀβραμίδης Ἀναστάσιος Ἀντ)ρχης. 5) Παπαδάκης Μιχαὴλ Ἀντ)ρχης. 6) Καρατάσιος Βαγγέλης Ἀντ)ρχης.

Οἱ ὀμαδάρχαι λαμβάνουν ὄνομα διμοιρίτου καὶ φέρουν τὸν βαθμὸν ἀνθ)γοῦ.

1) Κων)νος Κουρτίδης Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης. 2) Ἀναστάσιος Ἀναστασιάδης Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης. 3) Ἀλέξανδρος Παπαδόπουλος Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης. 4) Γεώργιος Καλπάκης Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης. 5) Χαράλαμπος Χ. Παναγιώτου Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης. 6) Θεολόγης Καραπουγιούκογλου Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης. 7) Παναγιώτης Τσάκαλος Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης. 8) Ἀναστάσιος Τοπούζογλου Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης. 9) Ἰσαάκ Παπαδόπουλος Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης. 10) Ὀδυσσεύς Μακρίδης Ἀνθ)γὸς Διμοιρίτης.

Στὸ Ὑπαρχηγεῖο Καρὰ Ντερὲ λαμβάνουν τὸν βαθμὸν Ταγματάρχου:

1) Ἰωάννης Ἀβραμίδης, 2) Κυριάκος Λαζαρίδης.

Ἐν Τσάλ-Ντάγ τῇ 15-4-1944

Στρατηγός

(Ἵπογρ.) Ἀντώνης Φωστήριδης Τσαοὺς Ἀντῶν)

6 Νὰ ἀκόμη καὶ ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν διαφόρων «ἀνταρτικῶν» ὁμάδων.

Ἀριθμὸς 45

Θεσσαλονίκη τῇ 8 Σβρίου 1944

«Ἀγαπητοί μας Πατριῶται,

» Ἡ χαρά μας ὑπῆρξε πολὺ μεγάλη, ὅταν ἐπληροφορήθημεν ὅτι τὸ Ποντιακὸν στοιχεῖον καὶ ἐκεῖ ἔχει τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν ὑπὲρ Πατρίδος καὶ Πίστεως ἀγῶνα.

» Εἴμεθα υπερήφανοι διὰ σᾶς ἀγαπημένα μας ἀδελφία καὶ ψυχικῶς ἠνωμένοι μαζί σας.

» Ἐδῶ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Μακεδονίαν εἴμεθα ὅλοι ἠνωμένοι, ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Ἑθνικοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ὁργάνωσιν τὴν ὁποίαν ἐδημιουργήσαμεν ἡμεῖς οἱ ἀγνοὶ Πατριῶτες τῆς ὑπαίθρου, μὲ πρωτοπόρους ἀρχηγούς καὶ παλληκάρια τοῖς Ποντίους ποὺ χύνουν τὸ ἀγνὸ τους αἷμα διὰ τὰ ἰδανικά τῆς φυλῆς μας.

Τὸ αἷμα αὐτὸ ποὺ χύνουν εἶνε τίμιον Ἑλληνικόν.

Ὁ ἀγὼν ὁ ὁποῖος διεξάγεται σήμερον καὶ ἔχει διεξαχθῇ εἰς τὰ Ποντιακά καὶ εἰς τὰ Ἀλβανικά ὄρη, ἀπὸ τὸ στοιχεῖον μας, πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ διὰ νὰ ἀναγνωρισθῇ πρέπει νὰ εἴμεθα ἠνωμένοι τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον.

Εἴμεθα ὅλοι στὴν πραγματικότητά παιδιὰ τοῦ ΕΔΕΣ καὶ τὸ Δ ποὺ μᾶς λείπει ἀπὸ τὸ ΕΕΣ ἐλπίζομεν μὲ τὴν βοήθειάν σας νὰ τὸ προσθέσωμεν τὸ ταχύτερον.

Θερμοὺς χαιρετισμοὺς εἰς ὅλα τὰ παιδιὰ καὶ ἰδιαιτέρως στὸν ἀρχηγόν σας Ἀντισυνταγματάρχην κ. Σφέτσον Θωμᾶν καὶ καλὴ ἀντάμωσιν.

Ὁ Γενικὸς Ἀρχηγὸς ΕΕΣ Μακεδονίας

(ΤΣ) Ἵπογρ. Κιστά - Μπατζάκ

(Κορ. Παπαδόπουλος)

Ὁ Ὑπαρχηγὸς τοῦ ΕΕΣ Μακεδονίας

(ΤΣ) Ἵπογρ. Ἰωαννίδης Λεωνίδας Ἀξίκος

7. Ὁ Τσαοὺς Ἀντῶν μᾶς λέγει τοὺς σκοποὺς τοῦ με ἔγγραφό του πρὸς τὴν Βουλγαρικὴν Κυβέρνησιν:

Ἀριθμὸς 46

Πρὸς τὴν Βουλγαρικὴν Κυβέρνησιν

Ἀρχηγεῖον Τσάλ - Ντάγ

Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος Ἀρχηγὸς Ἀντώνιος Φωστήριδης δηλῶ ὅτι δὲν ἔχω καμμίαν διάθεσιν νὰ ἔλθω εἰς σύγκρουσιν μὲ τὰ ὑμέτερα ἀποσπάσματα τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὰ περὶχωρα, διότι ὁ σκοπὸς μας εἶναι ὁ ἴδιος. Ἐπιδιώκω νὰ καταστρέψω τὰ ἐδῶ, εἰς τὰ περὶχωρα ὑπάρχουν τυχοδιῶνται κομμουνιστὰ καὶ οἱ ὁποῖοι λεηλατοῦν τοὺς χωρικοὺς, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπέμβῃ ἡ ἀστυνομικὴ ἐνίσχυσις. ἐγὼ εἶμαι διατεθειμένος νὰ σᾶς κτυπήσω μὲ διάφορα ὅπλα καὶ μὲ δύναμιν (5) πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν.

8-3-44

Ὁ ἀρχηγός

(Ἵπογραφή) Ἀντώνης Φωστήριδης (Τσαοὺς—Ἀντῶν)

(Τὰ ἔγγραφα ἀπὸ Νο 42-46 βρέθηκαν στὸ ἀρχεῖο τοῦ Τσαοὺς—Ἀντῶν ποὺ περιήλθεν στὰ χέρια μας μετὰ τὴν διάλυση τῶν τμημάτων του).

Ἐδῶ πρέπει νὰ ὑπενθυμίσουμε πὼς στὶς παραμονές τῆς σύγκρουσης ὁ κ. Τσαοὺς Ἀντῶν εἶχε προσκληθεῖ στὴν Ἀθήνα. Ἐφιλοξενήθει ὡς «ἐπίσημος» μετὰ τοῦ κ. Ζέρβα, ἀρχηγοῦ τοῦ ΕΔΕΣ, εἰς τὸ πολυτελὲς Ξενοδοχεῖον τῆς «Μεγάλῃς Βρετανίας» καὶ ἔγινε, ὅπως καὶ ὁ κ. Ζέρβας, ἀντικείμενον θαυμασμοῦ καὶ πανηγυρικῶν ἐκδηλώσεων ὅλης τῆς ἀντίδρασης καὶ τῶν δημοσιογραφικῶν ὁργάνων τῆς.

VII

'Ο στρατηγός κ. Σκόμπυ έπεμβαίνει

Στο σημείο αυτό και ενώ ή κυβερνητική κρίσις άπειλείτο νά έκραγής, ό Στρατηγός Σκόμπυ έκάλεσε τούς αντιπροσώπους του ΕΛΑΣ και έζήτησε νά υπογράψουν άμέσως τή διάλυση των άνταρτικών Σωμάτων. 'Ο έκπρόσωπος του ΕΛΑΣ Στρατηγός Σαράφης άπάντησε ως έξης:

'Αριθμός 47

... 'Ακόμη όλόκληρα τμήματα τής νησιωτικής 'Ελλάδας και συγκεκριμένα ή Κρήτη στενάζουν κάτω από τώ ζυγό των χιτλερικών. 'Οκτώ χιλιάδες γερμανοί στην Κρήτη ένεργοούν έπιδρομές κατά των άπελευθερουμένων χωριών και προβαίνουν σέ ωμότητες κατά του Κρητικού Λαού. Ταυτόχρονα άλλες γερμανικές δυνάμεις στα Δωδεκάνησα διαπράττουν πρωτοφανή εγκλήματα κατά του 'Ελληνικού πληθυσμού.

Κατόπιν ό Στρατηγός Σαράφης παρετήρησε, ότι ό ΕΛΑΣ είναι έθνικός στρατός και βρίσκεται υπό τις άμεσες διαταγές τής 'Ελληνικής Κυβέρνησης. Κατά συνέπεια, τόνισε πρός τόν κ. Σκόμπυ, σύμφωνα με τούς ισχύοντες έλληνικούς στρατιωτικούς κανονισμούς για νά υπογράψει ό στρατηγός του ΕΛΑΣ διαταγή άποστράτευσεως των υπό τās διαταγές του δυνάμεων πρέπει νά έχει έκδοθει σχετικό διάταγμα από τήν 'Ελληνική Κυβέρνηση. 'Υπό τούς όρους αυτούς, προσέθεσε ό στρατηγός Σαράφης, μόνον αν έξεδίδετο τώ διάταγμα από τήν 'Ελληνική Κυβέρνηση θά ήτο δυνατόν νά τεθεί ζήτημα υπογραφής του διατάγματος πού ζήτησε ό στρατηγός Σκόμπυ.

'Επειδή δέν έχει έκδοθει διάταγμα από τήν 'Ελληνική Κυβέρνηση ό στρατηγός Σαράφης ήρνήθη νά υπογράψει τήν διαταγήν, ή όποία, άλλωστε, θά υπογράφετο στην έδρα τής διοικήσεως του Γενικού Στρατηγείου.

(Βλέπε έφημ. «'Ελευθερία» Νο 66),

VII

'Ο στρατηγός κ. Σκόμπυ διατάσσει τήν άποστράτευση του ΕΛΑΣ

'Ο κ. Τσώρτσιλ έγκρίνει

Σε συνέχεια ό στρατηγός Σκόμπυ τήν 1ην Δεκεμβρίου κυκλοφορούσε ήμερήσια διαταγή του με χρονολογία (χωρίς ήμέρα) Νο έβριος 1944. Με τή διαταγή του αυτή και ενώ ακόμη τώ στρατιωτικό ζήτημα δέν είχε λυθεί από τήν 'Ελληνική Κυβέρνηση πού μόνον αυτή κυριαρχικά μπορούσε νά τώ ρυθμίση διέτασσε τήν διάλυση των άνταρτικών δυνάμεων. 'Η διαταγή έχει ως έξης:

'Αριθμός 48

... Πρός άπαντας τούς αξιωματικούς και άνδρας τής 'Ελληνικής 'Αντιστάσεως.

'Εφθασε ήδη ό καιρός κατόπιν του τέρατος του ήρωϊκού και επιτυχούς αγώνος σας εναντίον του γερμανού κατακτητού όπως ή 'Εθνοφυλακή ήτις ήδη σχηματίζεται ανάλαβει τήν ευθύνην για τήν τήρησιν του νόμου και τής τάξεως καθ' άπασαν τήν 'Ελλάδα, και διά σας όπως επιστρέψετε εις τās έστίας σας.

'Αποβλέπω πρός σας όπως αι όδηγίαι τής 'Ελληνικής Κυβερνήσεως εκτελεσθούν εν τάξει και κατά τρόπον αρμόζοντα εις στρατιώτας εν πλήρει πνεύματι εγκαρδίου συνεργασίας. Τότε θά είσθε έλεύθεροι όπως επιστρέψετε τετιμημένοι εις τās έστίας σας, εν γνώσει ότι έξετελέσατε πιστώς τώ καθήκον σας.

'Εχω πεποιθήσιν ότι όλοι σας, οί όποιοι έπάθατε τόσας ταλαιπωρίας και έπολεμήσατε τόσον χρόνον και τόσον γενναίως διά τήν άπελευθέρωσιν τής χώρας σας θά εκτελέσετε τά τελευταία ταύτα καθήκοντα άσυζητητί και χωρίς καθυστέρησιν. Κάμνοντες τούτο θά ενισχυθήτε και θά ένθαρρυνθήτε από τήν γνώσιν ότι επιταχύνετε τήν στιγμήν κατά

την όποίαν ή 'Ελλάς θα δρέψη τούς καρπούς τής νίκης και θα απολαύση την ειρήνην και ευτυχίαν την όποίαν τόσον ευγενώς έκέρδισε κατόπιν τόσον βασάνων και ήρωϊσμοῦ τὰ όποια σεις και όλόκληρος ό έλληνικός λαός υποφέρατε.

Ρόναλδ Σκόμπυ

Στρατηγός Αιαικητής τών εν 'Ελλάδι
κατά ξηράν Συμμαχικών Δυνάμεων

'Ακόμη ό Στρατηγός Σκόμπυ την ίδια μέρα έβγαζε τό παρακάτω διάγγελμα πρός τόν 'Ελληνικό Λαό :

Αριθμός 49

Τα Βρετανικά Στρατεύματα ήρθαν εις την χώραν σας διά τρεις σκοπούς :

Πρώτον : Νά σās βοηθήσουν νά διώξετε τόν κατακτητή.

Δεύτερον : Νά σās φέρουν τρόφιμα και άλλο υλικό.

Τρίτον : Νά σās βοηθήσουν νά αναστήσετε την χώραν εις ευδαιμονίαν και εις τό πρώτο της μεγαλείο.

Θά είσθε οί πρώτοι πού θα έκτιμήσετε, ότι είτε επιτύχωμεν είτε αποτύχωμεν εις τās προ-
σπαθείας μας αί προσπάθειαι αύται προσφέρονται με πνεῦμα αληθινής φιλίας και σεβασμοῦ δι'
έναν γενναίον σύμμαχον, καθ' όν χρόνον συνεχίζωμεν άγώνα σφοδρόν έναντίον ισχυροῦ έχθροῦ.

Ο πρώτος σκοπός σχεδόν εξετελέσθη. Ο έχθρός έδιώχθη από την 'Ηπειρωτικήν 'Ελλάδα.

Ο δεύτερος σκοπός εκτελείται με όλα τὰ δυνατά μέσα. Παρά τό γεγονός ότι ή θάλασσα είναι γεμάτη με νάρκες, με ζημίας εις τὰ λιμάνια και με κατεστραμμένας συγκοινωνίας έγινε μεγάλη πρόοδος κατά τās έξ εβδομάδας μετά την πρώτην απόβασιν.

Η επιτυχία, διά τόν τρίτον σκοπόν εξαρτάται από την εγκαθίδρυσιν τής Κυβερνητικής έξου-
σίας καθ' όλην την χώραν και την αποκατάστασιν έμπιστοσύνης εκ μέρους τοῦ Λαοῦ. Είμαι άποφα-
σισμένος νά επιτύχω έφ' όσον δύναμαι την εκτέλεσιν τών σκοπών, οί όποιοι μοῦ
άνετέθησαν από την Κυβέρνησίν μου.

Είμαι έχθρός τής τρομοκρατίας, τής βίας και τών φρονασκιών άπ' οίονδήποτε κι' άν προέρ-
χονται. Είμαι πεπεισμένος διά τὰ πρός ήμās φιλικά αισθήματα τής μεγάλης πλειοψηφίας τών
'Ελλήνων.

Επίσης είμαι πεπεισμένος ότι εις πολλά μέρη αύτής τής χώρας δέν υπάρχει έλευθερία τοῦ
λόγου ούτε τοῦ τύπου, άλλ' υφίσταται ακόμα ή τρομοκρατία και εξαπάτησις. Αὐτὰ όλα έμποδίζουν
την δικαίαν διανομήν τροφίμων και περιθάλψεως, προμηθευομένων από τās συμμαχικάς Κυβερνή-
σεις. Δι' αυτό σās αποστέλλω τό μήνυμα τοῦτο διά νά σās μεταδόσω την διαβεβαίωσιν τής συ-
μπαθείας μου και υποστηρίξεως. Βασίζομαι επί τής βοηθείας κάθε 'Ελληνοσ και 'Ελληνίδος οί
όποιοι ενδιαφέρονται αληθινά και τίμια διά την πατρίδα των.

Στέκομαι σταθερά εις τό πλευρόν τής σημερινής συνταγματικῆς Κυβερνήσεως μέχρις ότου τό
'Ελληνικό Κράτος μπορεῖ νά αποκατασταθεῖ με νόμιμον ένοπλον δύναμιν εις τās διαταγās του και
νά μποροῦν νά γίνουν έλεύθεραι εκλογαί. Εάν όλοι μαζί δέν επιτύχωμεν αυτό, τό νόμισμα
δέν θα κρατηθῇ σταθερόν και ό λαός δέν θα τραφῇ. Εγώ θα
προστατεύσω σās και την Κυβέρνησή σας έναντίον οίασδήποτε αποπειρας πραξικοπήματος όποθεν-
δήποτε προερχομένης ή άλλης πράξεως βιαίας και αντισυνταγματικῆς.

Μένετε ήσυχοι, ότι ή Μεγάλη Βρετανία, ένας νησιώτικος Λαός, έχει βαθείαν αγάπην για την
παλαιάν της σύμμαχον 'Ελλάδα και θα την υποστηρίξη.

Θά σās βοηθήσω νά προστατεύσητε τὰ σημερινά σας σύνορα μέ-
χρις ότου αί έθνικαί σας δυνάμεις μπορέσουν νά αναλάβουν τοῦτο. Θέλω νά
με πιστεύσητε ότι τὰ αισθήματα τής χώρας μου διά σās είναι ειλικρινῆ. Επιθυμοῦμεν μόνον νά
σās ιδοῦμεν πάλιν μίαν έλευθέραν, ευτυχῇ και ευδαιμονοῦσαν χώραν, όπου θα ζῆτε μεταξύ σας ει-
ρηνικῶς και ήσυχως με τούς γείτονάς σας.

Τέλος την 4ην Δεκεμβρίου 1944 εις Ντάουνινγκ Στρήτ εξέδόθη ή παρακάτω δή-
λωσις :

Αριθμός 50

... Ο Πρωθυπουργός επιθυμεῖ νά γίνη γνωστόν ότι τό διάγγελμα τής 1ης Δεκεμβρίου τοῦ
Στρατηγοῦ Σκόμπυ πρός τόν 'Ελληνικό Λαό τονίζοντος την ανάγκην ενότητος και εμφαινόντος την

πλήρη υποστήριξήν μας διὰ τὴν παροῦσαν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἐγένετο ἐν γνώσει καὶ μετὰ πλήρους ἐπιδοκίμασίας τῆς Κυβερνήσεως τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

(Βλέπε ἐπίσημον δελτίον πληροφοριῶν τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ διαφωτίσεως τῆς 5-12-44).

VIII

Οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Ἀριστερᾶς παραιτοῦνται

Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ ἐπέμβαση τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Ἀριστερᾶς ὑποβάλανε τὶς παραιτήσεις τοὺς καὶ κάνανε τὶς παρακάτω δηλώσεις :

α) Δήλωση Σβώλου.

Ἀριθμὸς 51

Κύριε Πρόεδρε,

Κατέβηκα, ὅπως εἶναι γνωστό, κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ βρεθοῦν οἱ λύσεις ποὺ θὰ ἔδιναν σ' ὅλους τὴν ἀπαραίτητη ἀσφάλεια καὶ θὰ στήριζαν καὶ τὴν Κυβέρνηση τῆς Ἑθνικῆς Ἐνότητος. Δὲν τὸ πέτυχα. Ἡ ἀμοιβαία δυσπιστία ἐξακολουθεῖ καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ οὐσιῶδες. Δὲν μοῦ μένει σήμερα παρὰ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ δεχθῆτε τὴν παραίτησίν μου. Πιστεύω πάντοτε στὴν ἀπόλυτη ἀνάγκη τῆς πλήρους ἑθνικῆς ἐνότητος καὶ εὐχομαι νὰ ξαναγίνει κατορθωτὴ πρὸς χάριν τοῦ Λαοῦ μας καὶ τῆς ὁμαλότητος τῆς πολιτικῆς ζωῆς.

Με πολλὴν ἐκτίμησιν

Α. Σβώλος

β) Δήλωση Τσιριμώκου :

Ἀριθμὸς 52

Ἡ παραίτησή μας ἦταν ἀπαραίτητη γιὰ νὰ ἀποσαφηνισθεῖ ἡ κατάσταση ποὺ περιῆλθε σὲ ἀδιέξοδο ἀπὸ τὴν ἀποτυχία κάθε προσπάθειας γιὰ νὰ βρεθεῖ λύση στὸ στρατιωτικὸ ζήτημα ποὺ νὰ ἱκανοποιεῖ τὶς λαϊκὲς ἀξιώσεις. Ὅλων ἡ ζωερὴ ἐπιθυμία καὶ εὐχὴ εἶναι ἡ κρίση ποὺ προκαλεῖται, ἐκκαθαρίζοντας τὴν ἀτμόσφαιραν, νὰ ὁδηγήσει σὲ λύσεις ποὺ θὰ ἀπομακρύνουν τὸν κίνδυνο τῆς ἐνοπλῆς ρήξης καὶ θὰ ἐξασφαλίσουν πραγματικὰ τὴν ὁμαλότητα.

γ) Δήλωση Ζεύγου (ὕπουργοῦ τῆς ἀριστερᾶς) :

Ἀριθμὸς 53

Ἄκουσα τὸ διάγγελμα τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ. Πιστεύω ὅτι τέτοιες ἐνέργειες, σὲ ὅποιες συχνὰ προβαίνει ὁ κ. Σκόμπυ δὲν συντελοῦν στὴν ὁμαλότητα τῆς πολιτικῆς μας ζωῆς. Πρὶν λίγες μέρες κάλεσε στὸ γραφεῖο του, παρουσία καὶ τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἐμένα καὶ τὸν Ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν συναγωνιστὴ Σβώλον καὶ μᾶς ζήτησε τηλεσιγραφικὰ μέσα σὲ 24 ὥρες νὰ τοῦ ὑποβάλουμε δηλώσεις ὑπεύθυνες ὅτι δὲν ἐγκρίνουμε βίαιες πράξεις.

Εἶναι περὶ τὸ νὰ σᾶς πῶ, ὅτι σὰν ὕπουργοὶ Κυβερνήσεως ἀνεξάρτητου κράτους, ἀρνηθήκαμε ὁποιαδήποτε συζήτηση. Ἄλλες ἐνέργειες ποὺ κατέληξαν στὴν παραίτηση τοῦ Ὑφυπουργοῦ κ. Λαμπριανίδη ἐμφάνισαν τὸν κ. Σκόμπυ νὰ ἐπιδιώκει τὴν μονόπλευρὴ σύνθεση ἐθνοφυλακῆς πλαισιωμένης μὲ στελέχη ὄχι δημοκρατικά. Προχθὲς μᾶς ἀνακοινώθηκε ὅτι ἡ Ὁρεινὴ Ταξιαρχία, ποὺ μετεφέρθη ἀπ' τὸ πολεμικὸ μέτωπο στὴν Ἀθήνα, δὲν διαλύεται, γιατί ὁ κ. Σκόμπυ ἐπιμένει σ' αὐτὸ καὶ ἐπέδωκε σχετικὸ τηλεγράφημα. Σήμερα μὲ ἡμερησίᾳ διαταγὴ τοῦ ζητεῖ μονομερὴ ἀποστράτευση. Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐνέργειες, ποὺ εἶναι ἀντίθετες μὲ τὶς ἀρχὲς τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνα καὶ ἀσφαλῶς δὲν ἐπιδιοκίμαζονται ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση τῆς Συμμάχου Μεγάλης Βρετανίας, ὑποβοηθοῦν νὰ δημιουργηθεῖ τὸ σημερινὸ πολιτικὸ ἀδιέξοδο τῆς χώρας μας μὲ τὶς τραγικὲς συνέπειες ποὺ διαφαίνονται στὸ βῆθος. Οἱ κύκλοι τῆς δεξιᾶς ποὺ προκαλοῦν καὶ ἐνισχύουν ἢ καὶ ἀνέχονται ἀκόμα αὐτὲς τὶς ἐνέργειες, προσφέρουν τὴ χειρότερη ὑπηρεσίᾳ στὴ χώρα μας. Πιστεύω ὅτι ὑπέρτατο χρέος στὸ ἔθνος καὶ στὸ Λαὸ μας, ποὺ πρόσφερε τόση συμβολὴ στὸ συμμαχικὸ ἀγῶνα, ἐπιβάλλει νὰ ὑπερασπίσουμε τὴν μοναδικὴ λύση στὸ φλέγον στρατιωτικὸ πρόβλημα. Καὶ αὕτη εἶναι νὰ ἀποστρατευθοῦν ὅλες οἱ ἐνοπλῆς δυνάμεις ΕΛΑΣ, ΕΛΕΣ, Ὁρεινὴ Ταξιαρχία, Ἱερὸς Λόχος καὶ σχηματισμοὶ τῆς

Αιγύπτου και να δημιουργηθεί μια πραγματική Έθνοφυλακή στη διάθεση του Έθνους και όχι της αντιδραστικής δεξιάς. Ο Έλληνικός Λαός έχει μπροστά του όλα τα στοιχεία και είναι σε θέση να κρίνει μόνος του ποιός υπερασπίζει την ήσυχία του και την ομαλή εξέλιξη της πολιτικής ζωής.

(Βλέπε για τα παραπάνω Έφημ. «Μάχη» Νο 76—«Ελεύθερη Ελλάδα» Νο 74).

IX

ΟΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ Ε.Α.Μ.

Τέλος η Κεντρική Επιτροπή του ΕΑΜ στη συνεδρίαση της της 1ης του Δεκέμβρη πήρε την παρακάτω απόφαση :

Αριθμός 54

Η Κεντρική Επιτροπή του Ε.Α.Μ. ακολουθώντας πάντα την Εθνική και Δημοκρατική πολιτική του ΕΑΜ, αγωνίζεται και σήμερα για τη διατήρηση της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, με την προϋπόθεση ότι θα βάλει άμεσα σε εφαρμογή το εξαγγελμένο πρόγραμμά της και θα οδηγήσει τη χώρα στη κατοχύρωση των Λαϊκών Ελευθεριών με το γρήγορο Δημοψήφισμα και ελεύθερες εκλογές για συνταχτική Εθνοσυνέλευση. Όμως διαπιστώνει ότι, όχι μόνον δεν προχώρησαν προς τη λύση τους τα φλέγοντα πολιτικά ζητήματα αλλά η αντίδραση με τις σκοτεινές της ενέργειες τα περιπλέκει και προχωρεί σε βίαιες αντιλαϊκές λύσεις. Γι' αυτό η Κ.Ε. του Ε.Α.Μ. διακηρύττει άνοικτα μπροστά στον Έλληνικό Λαό τη θέση της στα επίμαχα πολιτικά προβλήματα.

1. Στο στρατιωτικό ζήτημα. Το Ε.Α.Μ. δέχτηκε αδιάσπαστα εξ αρχής να αποστρατευθεί ο ΕΛΑΣ, να διαλυθούν ταυτόχρονα και οι άλλες ένοπλες έθελοντικές δυνάμεις, Ε.Λ.Ε.Σ., Όρεινή Ταξιαρχία, Ίερός Λόχος και σχηματισμοί Μέσης Ανατολής. Μπροδ στις αντιρρήσεις που έφεραν οι αντίπαλοί μας και για να διευκολυνθεί μια συμφωνία δέχτηκε να συζητήσει το ζήτημα της δημιουργίας μικτού εθνικού τμήματος από όλες τις ένοπλες δυνάμεις. Οι δυσκολίες που προέκυψαν στη συζήτηση για την πραγματοποίηση μιας τέτοιας λύσης και που οφείλονται στην προσπάθεια της αντίδρασης να διατηρήσει άθικτες τις ένοπλες δυνάμεις της για να εξυπηρετήσει τους αντιλαϊκούς σκοπούς της, κάνουν την Κ.Ε. του Ε.Α.Μ. να διαπιστώσει άλλη μια φορά ότι η μοναδική λύση που εξυπηρετεί την ήσυχία του λαού και την ομαλότητα είναι η πλήρης αποστράτευση όλων των ενόπλων δυνάμεων του Ε.Λ.Α.Σ., Ε.Δ.Ε.Σ., Όρεινης Ταξιαρχίας, Ίερού Λόχου και των σχηματισμών Μέσης Ανατολής.

2. Να εφαρμοσθεί η απόφαση της Κυβέρνησης για εκκαθάριση της αστυνομίας και να μπει εκτός υπηρεσίας ή χωροφυλακή. Ως τις 10 Δεκέμβρη να εκκαθαριστούν από την αστυνομία τουλάχιστον τα ανώτερα στελέχη και οι χωροφύλακες άφοπλιζόμενοι να σταλούν στα σπίτια τους, ως ότου εκκαθαριστούν από τα στρατιωτικά συμβούλια.

3. Ν' αρχίσει άμεσα η εκκαθάριση των κρατικών υπηρεσιών από όλους τους πεμπτοφαναγίτες και συνεργάτες των καταχτητών.

4. Να μπει σε άμεση εφαρμογή ο νόμος περί κυρώσεων. Το γεγονός ότι ακόμη δεν άρχισαν οι δίκες των προδοτών που ελεύθερα συνωμοτούν στην Αθήνα και στις Επαρχίες, είναι τρανή επιβεβαίωση ότι η αντίδραση συνωμοτεί κατά των Λαϊκών Ελευθεριών. Είναι ζήτημα εθνικής τιμής και ηθικής τάξης, ήσυχίας και εξασφάλισης του λαού να αρχίσουν οι δίκες και πριν απ' τις 10 Δεκέμβρη να βγούν οι αποφάσεις τουλάχιστον για τις λίγες δεκάδες άρχηγους της εθνοπροδοσίας.

Η Κ.Ε. του Ε.Α.Μ., εκφράζοντας τους πόθους του Λαού και ενδιαφερομένη για την ήσυχία του, τις ελευθερίες του και την ομαλή εξέλιξη, ζητεί να εφαρμοστούν τα παραπάνω που είναι στοιχειώδης εγγύηση για την ομαλή εξέλιξη της κατάστασης. Η αντίδραση αρνιέται τα λαϊκά αυτά αιτήματα, γιατί ετοιμάζει πραξικοπήματα, εμφύλιο πόλεμο, διχτατορίες, καινούργια 4η Αυγούστου με το Γλύξμπουργκ.

Η Κ.Ε. του ΕΑΜ καλεί όλους τους δημοκράτες, όλους όσους πονάν για την ήσυχία και την προκοπή του τόπου, όλο τον Έλληνικό Λαό, που τόσες θυσίες και αίματα προσέφερε για τη λευτεριά του, να ματαιώσει αυτά τα σκοτεινά σχέδια της αντίδρασης. Ενωμένος να επιβάλλει τη λύση που προτείνει η Κεντρική Επιτροπή του Ε.Α.Μ. Να εξασφαλίσουμε την ήσυχία, τις ελευθερίες του Λαού, την ομαλή εξέλιξη του τόπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'.

Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ

I

Ἡ Διχτατορία ἐπέρχεται

1) Τὴν ἴδια μέρα (1η Δεκέμβρη 1944) ποὺ ὁ στρατηγὸς κ. Σκόμπυ ἔβγαλε τὴ διαταγὴ τοῦ γιὰ ἀποστράτευση τῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων συνέβησαν τὰ ἑξῆς :

α) Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου δήλωνε πὼς εἶναι ἀπαράδεκτη ἡ ταυτόχρονη ἀποστράτευση ὅλων τῶν ἐθελοντικῶν σωμάτων καὶ πὼς ἀποκρούει ἀκόμη καὶ τὴ δημιουργία «μικτοῦ σώματος». β) Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης κ. Ἀβραάμ αὐθαίρετα μὲ τὴν 58.422 Δ)γὴ τοῦ καταργοῦσε τὴ Λαϊκὴ Δικαιοσύνη γ) Οἱ δυνάμεις τῆς Ὁρεινῆς Ταξιαρχίας ἀκροβολίστηκαν στοὺς λόφους Ὑμηττοῦ μεταξὺ τῶν συνοικιῶν Ζωγράφου—Καίσαριανῆς. δ) Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ΕΔΕΣ Ζέρβας ἀναχωροῦσε βιαστικὰ γιὰ τὴν Ἠπειροδοῦν βρίσκονται οἱ δυνάμεις τοῦ.

2. Ἡ Κ.Ε. τοῦ Ε.Α.Μ. ἀντιμετώπισε τὴν ἐπιθετικὴ κινητοποίηση τῆς δεξιᾶς μὲ τὴν παρακάτω ἀπόφασή της τῆς 2 τοῦ Δεκέμβρη.

Ἀριθμὸς 55

α) Ν' ἀπευθύνει ἐκκλήση στὶς Κυβερνήσεις τῶν συμμάχων Μεγάλης Βρετανίας, Σοβ. Ἑνώσεως καὶ Ἀμερικῆς.

β) Νὰ ὁργανωθεῖ παλλαϊκὴ συγκέντρωση στὴ πλατεῖα Συντάγματος στὶς 3—12—44 στὶς 11 τὸ πρωῒ ὅπου θὰ μιλήσουν ἐκπρόσωποι τῶν ἑαμικῶν κομμάτων.

γ) Νὰ ὁργανωθεῖ καὶ κηρυχθεῖ παλλαϊκὴ ἀπεργία γιὰ τὴ δευτέρα 4 τοῦ Δεκέμβρη.

δ) Νὰ ἀνασυγκροτηθεῖ ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ.

3. Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς παραπάνω ἀπόφασης:

α) Ἀπόστειλε στὶς Κυβερνήσεις τῶν Συμμάχων κρατῶν τὴν ἑξῆς ἐκκλήση :

Ἀριθμὸς 56

Ἡ Κ. Ε. τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Μετώπου, ποὺ συγκεντρώνει στὶς τάξεις τοῦ τὴ μεγάλη πλειονότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ἀπευθύνει πρὸς τὶς κυβερνήσεις τῶν μεγάλων Συμμάχων Μεγάλης Βρετανίας, Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καὶ Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς τὴν ἀκόλουθη ἐκκλήση :

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς μὲ ἐκπλήξη καὶ πικρία ἔλαβε γνώση τῆς διαταγῆς τοῦ Ἀρχιστρατήγου τῶν Συμμαχικῶν δυνάμεων στὴν Ἑλλάδα Στρατηγοῦ Σκόμπυ γιὰ τὴ διάλυση τῶν ἀνταρτικῶν σωμάτων, καὶ τοῦ διαγγέλματός του πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαό. Ἐκτιμῶντας βαθύτατα τὴν πολύτιμη συμβολὴ τῶν Βρετανικῶν στρατευμάτων στὴν ἀπελευθέρωση τῆς χώρας μας καὶ διατηρώντας θερμὴ τὴν ἀνάμνηση κοινῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν ὅταν οἱ εἰσβολεῖς πλημμύριζαν τὴν χώρα μας, ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δέχτηκε μὲ ἀδελφικὰ αἰσθήματα τὰ Βρετανικὰ στρατεύματα ποὺ ξαναῆλθαν στὴν Ἑλλάδα γιὰ τὸ διώξιμο τοῦ βαρβάρου κατακτητή.

Ἡ ἀπροσδόκητη ὅμως παρέμβαση τοῦ Βρετανικοῦ στρατηγοῦ σ' ἓνα ζήτημα ποὺ ἀνάγεται ἀποκλειστικὰ στὴ δικαιοδοσίᾳ τῆς Κυβέρνησης καὶ τῶν ὑπευθύνων μελῶν της, Κυβέρνησης χώρας

συμμάχου, θὰ μπορούσε, νὰ μὴν εἶναι ἐποικοδομητικὴ τοῦ γοήτρου τῆς Μεγάλης Βρετανίας στὴν Ἑλλάδα, ἂν δὲν ὑπῆρχαν παλαιοὶ δοκιμασμένοι καὶ πρόσφατα ἀκόμα ἐνισχυμένοι μέσα σὲ κοινὸ ἀγῶνα δεσμοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ μὲ τὸ Βρετανικόν.

Σ' αὐτὸν τὸν κοινὸν ἀγῶνα ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς νομίζει ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι περήφανος γιατί προσφέρει ἀνεπιφύλακτα τὴν δλόψυχη συμβολή του ὅταν τὸ κύμα τῆς φασιστικῆς καὶ ναζικῆς εἰσβολῆς κατάκλυζε τὴν Εὐρώπη καὶ ἡ Μεγάλη Βρετανία μόνη τῆς ἐπύργωνε ἐναντίον του τὴν ἀποφασιστικὴ τῆς ἀντίστασις, ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν ἐδίστασε νὰ κάνει τὸ καθήκον του πιστὸς στὸν ἑαυτὸν του καὶ στὴν ἱστορία του πιστὸς στοὺς σκοποὺς τοῦ μεγάλου ἀγῶνα τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, γιὰ τὴν κατοχύρωση τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν δημοκρατικῶν ἰδεωδῶν. Μετὰ τὴν καταπάτησις τῆς χώρας ἀπὸ τοὺς εἰσβολεῖς μόνος καὶ ἀβοήθητος ἄρχισε νὰ ὀργανώνει τὴν ἀντίστασίν του. Χάρη σ' αὐτὴ, μήτε ἓνας Ἑλληνας στάλθηκε ἀπὸ τοὺς κατακτητὲς σ' ὁποιοδήποτε μέτωπο. Κάτω ἀπὸ τὴν ὀργανωτικὴ καθοδήγησις τοῦ Ε.Α.Μ. δημιουργήθηκε ἓνας Ἐθνικὸς Στρατὸς Ε.Λ.Α.Σ., ὀπλίστηκε κυρίως μὲ λάφυρα τῶν ἀγῶνων του καὶ τῶν θυσιῶν του, ἀπελευθέρωσε μεγάλο τμήμα τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδας καὶ εἶχε τὴν ἱκανοποίησις νὰ ἀναγνωριστῇ ἀπὸ τοὺς Συμμάχους ἡ θετικὴ συμβολή του γιὰ τὴν εὐτυχὴ ἔκβασις τῶν Συμμαχικῶν ἐπιχειρήσεων στὴ Μεσογειακὴ περιοχὴ.

Ὁ στρατὸς αὐτὸς διαφύλαξε τὴν τάξιν μετὰ τὸ τελικὸ διώξιμό τοῦ ἐχθροῦ καὶ προσφέρθηκε καὶ προσφέρεται—ἐρμηνευτὴς τῆς ἐπιθυμίας ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, τοῦ ὁποίου εἶναι γέννημα— νὰ συνεχίσει τοὺς ἀγῶνες του γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ τῶν Γερμανοκρατορευμένων ἀκόμα ἑλληνικῶν νησιῶν καθὼς καὶ νὰ μετὰσχησὶ τὸ συμμαχικὸ ἀγῶνα ποὺ συνεχίζεται πέρα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ σύνορα.

Αὐτοῦ τοῦ ἐμπειροπόλεμου καὶ δοκιμασμένου στρατοῦ ποὺ ἀποτελεῖ σήμερα ἐγγύησις τάξεως καὶ ὁμαλότητος, ζητεῖται ἡ διάλυσις, χωρὶς καμμιὰ ἐγγύησις ὅτι ἡ ἀποστράτευσίς του δὲ θὰ χρησιμεύσῃ γιὰ τὴν ἀνεμπόδιστη ἐπιβολὴ δυναμικῶν καὶ ἀντιθέτων πρὸς τὴν κυρίαρχη θέλησις τοῦ Λαοῦ λύσεων. Αὐτὲς τὶς λύσεις ἐπιδιώκουν καὶ προπαρασκευάζουν κύκλοι πεμπτοφαραγγιτικοί, ἐγκληματίες πολέμου ποὺ μένουν ἀκόμα ἀκαταδίωκτοι καὶ παλαιοὶ ὑποστηρικτὲς τῆς Βασιλικῆς δικτατορίας τῆς 4ης Αὐγούστου.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ε.Α.Μ. στὴ Κυβέρνησις τῆς Ἐθνικῆς Ἐνότητος προσπάθησαν νὰ τὶς ἀποτρέψουν ζητώντας τὸ σχηματισμὸ ἑνιαίου Ἐθνικοῦ Στρατοῦ μὲ τὴν διάλυσις ὅλων ἀνεξάρτητα τῶν ἐθελοντικῶν ἐνόπλων Ἑλληνικῶν τμημάτων, μὲ τὴν πεποίθησις ὅτι ἔτσι ἐξασφαλίζεται μόνιμη καὶ ἀδιατάρακτη πιά πολιτικὴ ὁμαλότης ἀναγκασιότατη γιὰ τὸ βαρὺ καὶ σκληρὸ ἔργο τῆς Ἐθνικῆς περισυλλογῆς καὶ τῆς ἀνοικοδόμησις. Σὲ μιὰ κρίσιμη στιγμή τῶν ἐνδοκυβερνητικῶν συζητήσεων ἡ ἀπροσδόκητη παρέμβασις τοῦ Βρετανοῦ Ἀρχιστρατήγου τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων στὴν Ἑλλάδα Στρατηγοῦ Σκόμπυ πληγώνει βαθειὰ τὸ αἶσθημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἰδιαίτερα ὁ συσχετισμὸς ἑνὸς πολιτικοῦ ζητήματος μὲ τὴ βοήθεια τῶν συμμάχων γιὰ τὴ διατροφή του καὶ μὲ τὴν σταθερότητα τοῦ ἔθνικοῦ του νομίματος. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐγκυμονεῖ κίνδυνος ἐμφύλιας σύρραξης, ἐπειδὴ εἶναι φανερό ὅτι θὰ τὴν ἐκμεταλευθῶν γιὰ τοὺς ἀντιλαϊκοὺς τοὺς σκοποὺς ἐκεῖνοι ποὺ συκοφαντῶντας ἐπίμονα τὸ ἀπελευθερωτικὸ κίνημα τῶν ἀνταρτῶν μας, συντέλεσαν στὴν ἐκδήλωσις αὐτῆς τῆς παρέμβασις.

Ἐρμηνεύοντας τὴν ἀκλόνητη πεποίθησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὅτι ἡ παρέμβασις αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατό νὰ ἀποτελεῖ θέλησις τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἡ Κ. Ε. τοῦ Ε.Α.Μ. πιστεύει ὅτι τόσο ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις, ὅσο καὶ οἱ Κυβερνήσεις τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως καὶ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ποὺ ὑπόγραψαν τὸ Χάρτη τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τὶς ἀποφάσεις τῆς Τεχεράνης, θὰ ἀναγνωρίσουν τὸ δικαίωμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ νὰ ἀποφασίσῃ μόνος γιὰ τὰ ἐσωτερικά του ζητήματα σύμφωνα ἄλλως τε μὲ τὶς ἐπανεπιλημμένες σχετικὲς βεβαιώσεις τῶν Βρετανῶν πολιτικῶν ἡγετῶν.

Ἀθήνα 2-12-44

β) Κήρυξε παλλαϊκὴ καὶ πανελλήνια ἀπεργία. Ἡ ἀπεργία εἶχε συνταραχτικὴ ἐπιτυχία 100 ο).ο.

γ) Κήρυξε τὴν εἰρηνικὴ κινητοποίηση τοῦ Λαοῦ Ἀθηνῶν - Πειραιῶς σὲ συλλαλητήριο διαμαρτυρίας γιὰ τὴν Κυριακὴ 3 Δεκεμβρίου. Γιὰ τὸ συλλαλητήριο αὐτό, ἂν καὶ δὲν χρειαζόταν ἄδεια ἀφοῦ ὑποτίθετο πὼς λειτουργοῦσαν οἱ δημοκρατικοὶ θεσμοί, ἐν τούτοις ἀπὸ ὑπερβολικὴ νομιμοφροσύνη ζητήθηκε καὶ δόθηκε ἡ σχετικὴ ἄδεια.

Ἡ Δολοφονία

4) Τὴν Κυριακὴ 3 Δεκεμβρίου 1944 καὶ στὶς 11 π.μ. ἑκατοντάδες χιλιάδες ἄοπλου Λαοῦ διαδήλωσαν τὴ θέλησὶ τους. Στὴν πλατεῖα τοῦ Συντάγματος μπροστὰ στὸ μνημεῖο τοῦ ἀγνώστου στρατιώτου δέχτηκαν τὰ δολοφονικὰ πυρὰ τῶν χωροφυλάκων καὶ ἄλλων φασιστικῶν ὁμάδων, ποὺ εἶχανε ὀχυρωθεῖ κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τῶν βρετανικῶν τάνκς στὰ Παλαιὰ Ἀνάκτορα. Ἀπὸ τὰ δολοφονικὰ δπλα ἔπεσαν 24 νεκροὶ καὶ ἑκατοντάδες τραυματίες. Νὰ πῶς περιγράφει τὴ σφαγὴ ὁ ἀνταποκριτὴς τῆς ἐφημερίδας «Ἡλῖος τοῦ Σικάγου» (CHICAGO SUN).

Ἀριθμὸς 57

... Ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς εἰρηνικῆς καὶ ἄοπλης διαμαρτυρίας τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦτο εἶναι τόσον βέβαιον, ὥστε γυναῖκες ἔφεραν μαζί τους ἀκόμα καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ τους. Κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό μου εἶδα μὲ τὰ μάτια μου τὰ γεγονότα... Εἶναι ἀφάνταστος ὁ ἡρωϊσμός τοῦ Λαοῦ αὐτοῦ. Ὁρθίος καὶ βαλλόμενος προχωροῦσε πρὸς τὸν ὀριζήντα τόπο τῆς συγκέντρωσης. Γυναῖκες καὶ κορίτσια μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη, ἀκόμα καὶ μετὰ τὸν σκοτωμὸ τῶν συντρόφων των φώναζαν: «Ζήτω ὁ Τσῶρσιλ! Ζήτω ὁ Ροῦζβελ! κάτω ὁ Παπανδρέου! ὄχι Βασιλεῖ!».

5. Τὴν ἄλλη μέρα, Δευτέρα 4 Δεκεμβρίου ἑκατοντάδες χιλιάδες λαοὶ κηδέψαν τὰ θύματα. Μόλις ὁ ἄοπλος λαὸς γύριζε ἀπὸ τὴν κηδεῖα δέχτηκε καινούργια δολοφονικὴ ἐπίθεση ἀπὸ τοὺς ὀπλισμένους μὲ αὐτόματα χωροφύλακες, τοὺς ἄνδρες τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας, τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ ΕΔΕΣ καὶ τοὺς μοναρχοφασίστες τῆς ὀργάνωσης Χ. Καινούργιες ἑκατοντάδες νεκροὶ καὶ τραυματίες ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς νέας δολοφονικῆς ἐπίθεσης.

6. Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ γιὰ τίς σφαγὲς αὐτὲς ἔστειλε τὴν παρακάτω ἔκκληση πρὸς τίς Κυβερνήσεις τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.

Ἀριθμὸς 58

Μὲ τὴν ἔκκλησὴ μας τίς 2 τοῦ Δεκέμβρη, διαδηλώνοντας τὴν κατάπληξη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γιὰ τίς ἐνέργειες τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων στὴν Ἑλλάδα στρατηγοῦ κ. Σκόμπυ προειδοποιούσαμε γιὰ τοὺς κινδύνους ποὺ ἐγκυμονοῦσαν. Καὶ δυστυχῶς δὲν διαψευσθήκαμε. Ἡ Κυβέρνηση Παπανδρέου αἱματοκύλισε δολοφονικὰ τὸν ἄοπλο λαὸ τῆς Ἀθήνας ποὺ διαδήλωνε εἰρηνικὰ τὴν κυρίαρχη θέλησὶ του κατὰ τὸ συλλαλητήριό τῆς περασμένης Κυριακῆς. Χρησιμοποίησε γιὰ τὸ ἔγκλημά της ὄχι μόνον τὴν Ἀστυνομία ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἐγκληματίες σφαγιαστές τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν κατοχὴ τῶν βαρβάρων ἐπιδρομέων: Ἀνδρες τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας, τῆς χωροφυλακῆς καὶ τῶν διαφόρων προδοτικῶν ὀργανώσεων. Ὅταν χθὲς ὁ Ἀθηναῖκός λαὸς ἐκήδευε τὰ θύματα τῆς κυβερνητικῆς δολοφονίας, τὰ ἴδια ὄργανα, οἱ μόνον ὑποστηρικτὲς τῆς Κυβέρνησης Παπανδρέου αἱματοκύλισαν καὶ πάλι μὲ ἐνέδρα τὸ λαὸ ποὺ γύριζε ἀπὸ τὴν κηδεῖα. Κάτω ἀπὸ τίς ἀρὲς καὶ τὸ ἀνάθεμα τοῦ λαοῦ, ἡ Κυβέρνηση τοῦ δολοφόνου παραιτήθηκε. Καὶ τώρα ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πληροφορεῖται μὲ κατάπληξη καὶ βαθύτατη ἐξανάσταση, ὅτι ἡ Μεγάλῃ μας Σύμμαχος Μ. Βρετανία, στηρίζει τὸ ἠθικὸ καὶ πολιτικὸ αὐτὸ ράκος γιὰ νὰ σταθεῖ σὰν ἀρχηγὸς τῆς αἱματοβαμμένης Κυβέρνησης. Σήμερα πάλι ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ θεωρεῖ καθήκον της νὰ σᾶς ἀπευθύνει μιὰ τελευταία ἔκκληση.

Ἡ ἐπιμονὴ γιὰ τὴ διατήρηση τοῦ Παπανδρέου στὴν ἐξουσία σπρώχνει τὴν κατάστασι σὲ ἀδιέξοδο. Ἐνθαρρύνοντας τὴν δολοφονικὴ αὐτὴν δράσι, ἀνοίγει τὸ βάραθρο τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Γιὰ τὸ λαὸ ὅσοτερά ἀπὸ τὴ δολοφονικὴ ἐπίθεση ὁ κ. Παπανδρέου εἶναι ἐκτὸς νόμου. Ἀκόμη ἡ ἐπιμονὴ αὐτὴ ἀποτελεῖ κατάφορη ἐπέμβασι στὰ ἐσωτερικὰ τῆς χώρας καὶ βρίσκειται σὲ ριζικὴ ἀντίθεσι πρὸς τίς διακηρύξεις τῶν ἀρχηγῶν ὅλων τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων καὶ τίς συμφωνίες τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς Τεχεράνης.

Ὁλόκληρος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ποὺ ἔχυσε σπάταλα τὸ αἷμα του στὸ πλευρὸ τῶν συμμαχικῶν καὶ ὅλων τῶν ἐνωμένων Ἐθνῶν γιὰ τὰ ἰδανικὰ τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς δημοκρατίας ἔχει τὴν ἀξίωσι νὰ μείνει ἐλεύθερος καὶ ἀνεξάρτητος στὴ ρύθμιση τῶν ἐσωτερικῶν ζητημάτων του.

Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ὅλοι οἱ ἐλεύθεροι λαοὶ θὰ σταθοῦν στὸ πλευρὸ τοῦ σ' αὐτὸ τὸν ἱερὸ ἀγῶνα τοῦ ποὺ εἶναι ἀποφασισμένος νὰ τὸν φέρει σὲ πέρας.

III

Κήρυξη του στρατιωτικού Νόμου

7. Ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ κηρύχνει το στρατιωτικό νόμο.

Ἀριθμὸς 59

Τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1944 σὰς ἀπηύθυνα μήνυμα ζητῶν τὴν συνδρομὴν σας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου μου, σαφῶς καθορίζων τὴν στάσιν μου ὡς πρὸς τὴν τρομοκρατίαν, τὴν βίαν καὶ τὴν φωνασκίαν.

Μετ' ἐμπιστοσύνης ἀνέμενον ὅτι ἡ ἐκκλησίς μου θὰ ἐτύγχανε τῆς ὁλοψύχου ὑποστηρίξεως τῶν ἐλευθέρως σκεπτομένων Ἑλλήνων.

Λυποῦμαι διότι τοῦτο δὲν συνέβη.

Μερικὰ στοιχεῖα μειοψηφίας σαφῶς ἐξεδήλωσαν πρόθεσιν νὰ θυσιάσουν τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ προκαλέσουν, εἰ δυνατόν ἐσωτερικὴν διαμάχην.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ θέσῃ εἰς ἰσχὺν τὸν ὑφιστάμενον στρατιωτικὸν νόμον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ, συμφώνως τῷ Ἑλληνικῷ συντάγματι.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι μαζὶ μετὰ τὴν μεγάλην πλειονότητα τῶν Ἑλλήνων εὐρίσκομαι σταθερῶς παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς συνταγματικῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ βοηθήσω ταύτην μετὰ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα τὰ ὅποια διαθέτω καὶ μέχρις ὅτου τὸ Ἑλληνικὸν κράτος δυνηθῇ ν' ἀποκατασταθῇ μετὰ νόμιμον ἔνοπλον δύναμιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς του καὶ δυνηθῶν νὰ διενεργηθῶν ἐλεύθεραι ἐκλογαί.

Πρέπει νὰ σημειώσωμε: α) Ὁ στρατιωτικὸς νόμος ἔπρεπε νὰ μπεῖ σὲ ἐφαρμογὴ μόνο μετὰ διάταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὄχι μετὰ διαταγὴ ξένου στρατηγοῦ. β) Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ὑπῆρχε, γιατί ἡ Κυβέρνησις νόμιμο ἔρεισμα εἶχε τὴ συμφωνία ὅλου τοῦ πολιτικοῦ κόσμου στὸ Λίβανο. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ τὸν ἐξαναγκασμὸ τῶν Ὑπουργῶν τῆς ἀριστερᾶς νὰ ἀποχωρήσουν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἡ πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ποὺ ἐκπροσωποῦσαν οἱ ὕπουργοί τῆς ἀριστερᾶς, ἔπαψε καὶ τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ νὰ στηρίζει τὴν κυβέρνησιν. γ) Ὅπωςδήποτε γιὰ νὰ κηρυχθῇ στρατιωτικὸς νόμος τὸ σχετικὸ διάταγμα ἔπρεπε νὰ δημοσιευθῇ στὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Στρατηγός κ. Σκόμπυ ἀντὶ νὰ περιμένῃ διάταγμα ἔστω καὶ τῆς ψευτοκυβερνήσεως Παπανδρέου ἐτύπωσε εἰς τὸ Κάϊρον τὴν σχετικὴ διαταγὴ καὶ τὴν ἐτοιχοκόλλησε μετὰ τοὺς στρατιώτες του στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας. Σὲ συνέχεια ὁ Στρατηγός κ. Σκόμπυ ἀπέστειλε πρὸς τὸ Γενικὸ Ἐπιτελεῖο τοῦ ΕΛΑΣ τὸ ἐξῆς μήνυμα:

Ἀριθμὸς 60

Μήνυμα

Ἀπὸ τὸ τρίτο Σῶμα.
Φροντίδι Μόρτ—Λέιν.

041110B

Πρὸς τὸ Ἐπιτελεῖο τοῦ Σώματος ΕΛΑΣ

Ἀντίγραφα πρὸς: Κέντρον 4ῃ Ἰνδικῇ Μεραρχίᾳ—23 Θωρακισμένη Ταξιαρχία—5ῃ Ταξιαρχία πεζικοῦ—2ῃ Ταξιαρχία πεζικοῦ—1ῃ περιφέρεια, 2ῃ περιφέρεια, 3ῃ περιφέρεια, 4ῃ περιφέρεια 5ῃ περιοχὴ XBLUSP 3ο Σῶμα ἐλευθερία Μέση Ἀνατολὴ GS (3) QMCMOMUTUG ἢ R πτέρυγα συνδέσμων AKTY CNRSCSO ASPR.

S.O. 946. Ἀπόρρητον. Πρὸς γενικὸν Ἐπιτελεῖο Ε.Λ.Α.Σ.

Ἐπειτα ἀπὸ παρακλήσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐκδίδεται ἡ παρακάτω διαταγή. Λόγω τῆς ἀνυπάκουης συμπεριφορᾶς κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ ἀφοπλισμοῦ μονάδων τῆς Ἐθνοφυλακῆς καὶ τῆς ἀδιαφορίας πρὸς τὰς διαταγὰς μου ποὺ ἀπαγορεύουν τὸν Ε.Λ.Α.Σ. νὰ μπεῖ στὴν περιοχὴ Πειραιῶς—Ἀθηνῶν, ὡς ἐκ τούτου διατάσσω ὅλες τὰς μονάδας τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ τῆς Ε.Π. νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν περιοχὴν ποὺ περιζώνεται ἀπὸ Ἐλευσίνα—Ἀσπρόπυργο—Λιόσσια—Κηφισσιὰ—Φράγμα Μαραθῶνα—Παλίνι—Κορωπὶ—Πρασονῆσι μέσα σὲ 72 ὥρες ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα τῆς 3ῆς

πρὸς τὴν 4ην Δεκεμβρίου. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι καμμιά μονάδα τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. ἢ τῆς Ε.Π. δὲ θὰ βρίσκεται εἰς τὴν περιοχὴ αὐτὴ μετὰ τὰ μεσάνυχτα τῆς 6ης πρὸς τὴν 7ην Δεκεμβρίου. Μετὰ τὴν ὥρα αὐτὴ, μονάδες τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς Ε.Π. πού θὰ βρεθοῦν στὴν Περιοχὴ, θὰ θεωρηθοῦν ὡς ἔχθροί. Ἡ μετακίνησις μονάδων ἔξω ἀπὸ τὴν περιοχὴ αὐτὴ πρὸς τὴν ὑπαιθρο θὰ ἀνακοινωθῇ στὸ ἐπιτελεῖο αὐτό. Ἀπαγορεύεται ὁποιαδήποτε μετακίνησις κατὰ τὴ διάρκεια τῆς νύχτας. Μονάδες ΕΛΑΣ ἔξω ἀπὸ τὴν περιοχὴ αὐτὴ θὰ παραμείνουν ἐκεῖ πού βρίσκονται, ὁποιαδήποτε κίνησις πρὸς τὴν περιοχὴ αὐτὴ θὰ θεωρηθεῖ σὰν ἐχθρική πράξις. Πρὸς τὸ παρὸν γίνονται προσπάθειες νὰ ἀφοπλισθεῖ ἡ χωροφυλακὴ στὴν περιοχὴ Ἀθηνῶν — Πειραιῶς. Ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἐμπρός, οἱ προσπάθειες αὐτὲς θὰ σταματήσουν. Ἀπὸ τὶς 4 μ.μ. τῆς 4ης τοῦ Δεκέμβριος τέτοιες προσπάθειες θὰ θεωρηθοῦν σὰν ἐχθρικές πράξεις καὶ θὰ τύχουν ἀνάλογης συμπεριφορᾶς. Μονάδες Ε.Λ.Α.Σ. πού κατέχουν ἤδη στρατωνισμοὺς τῆς Ἀστυνομίας, θὰ διαταχθοῦν νὰ ἀποσυρθοῦν, ἀλλοιῶτα θὰ ἀπωθηθοῦν διὰ βίας.

ΕΜ ΟΡ Μορτ-λεϊκ

Ἐπιτελεῖο 1ου Σώματος Ε.Λ.Α.Σ.

IV

Διαμαρτυρία τῆς Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΛΑΣ στίς 5 τοῦ Δεκέμβριος 1944 ἀπόστειλε τὴν ΑΠ 21 ἀπάντησιν τῆς πού ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἀριθμὸς 61

Κ. Ε. ΕΛΑΣ
Ἀριθ. ΑΠ 21

Μέσω Α' Σώματος Στρατοῦ

Πρὸς

Τὴν Διοίκησιν τοῦ 8ου Βρετανικοῦ Σώματος Στρατοῦ

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 041110 Β μηνύματός σας, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν τὰ κάτωθι :

Ἡ σημερινὴ πολιτικὴ κρίσις καὶ παραίτησις τῶν ὑπουργῶν μας ὀφείλεται εἰς τὴν παράβασιν ἐκ μέρους τοῦ κ. Παπανδρέου τοῦ συμφώνου τοῦ Λιβάνου, τὸ ὅποιον προέβλεπε ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας μας ἀπὸ τὸν ξένον καταχτητὴν καὶ κατοχύρωσιν τῆς Λαϊκῆς κυριαρχίας.

Τὸ σύμφωνον τοῦ Λιβάνου καὶ αἱ προγραμματικαὶ δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ παρεβιάσθησαν διὰ τῆς ἀτιμωρησίας τῶν προδοτῶν καὶ δοσιλόγων, διὰ τῆς διατηρήσεως ἐξ ὁλοκλήρου τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ Κράτους Κουϊσλινγκ, καθὼς καὶ τῆς διατηρήσεως μεγάλου μέρους τῶν ἐνόπλων ἐκείνων δυνάμεων πού ὀργάνωσε καὶ ἐξόπλισε ὁ καταχτητὴς ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ συμμαχικοῦ ἀγῶνος. Ἐξώφθαλμος ἀπόδειξις τοῦ γεγονότος τῆς παραβιάσεως τοῦ συμφώνου Λιβάνου ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως Παπανδρέου εἶναι ὅτι διὰ τῆς κηρύξεως τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου μεταπίπτει αὐτομάτως αὕτη εἰς διχτατορικὴν Κυβέρνησιν, ἐκπροσωποῦσαν μίαν ἐλαχιστοτάτην μερίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἰδιαιτέρως ἐκείνην πού συνέπραξε πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς μετὰ τῶν καταχτητῶν γερμανῶν.

Διὰ ταῦτα πιστεύομεν ὅτι ἡ Ὑμετέρα ἐξοχότης δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ λάβει ὑπ' ὄψει τῆς τὴν παράκλησιν μιᾶς τοιαύτης Κυβερνήσεως καὶ νὰ ἐκδόσει τὴν ἐν ὄψει διαταγὴν διότι οὕτω τάσσεται εἰς τὸ πλεονὲς μιᾶς μικρᾶς μειοψηφίας Ἑλλήνων καὶ δὴ μὲ κείνην πού συνεργάστηκε μὲ τοὺς γερμανοὺς κατὰ τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος ἐνῶ χρόνῳ ἀντιτάσσεται κατὰ τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἡ ὁποία ἀγωνίστηκε καὶ συνεπολέμησε στὸ πλευρὸ τῶν συμμάχων.

Ἄλλωστε πιστεύομεν νὰ ἀντιλαμβάνεσθε, ὅτι μία τοιαύτη θέσις εἶναι ἀντίθετος καὶ μὲ τὰς διακηρύξεις τοῦ Χάρτου τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τὴν συμφωνία τῆς Τεχεράνης, καὶ τὴν συμφωνία τῆς Γκαζέρτας. Ἀποτελεῖ καθαρὰν ἐπέμβασιν στὰ ἐσωτερικά μας ζητήματα, πρᾶγμα πού ἀντιτίθεται μὲ τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνα. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην τονίζομεν, ὅτι ἡ ἐπέμβασίς σας αὕτη ἐστοίχισε τὴν ζωὴν πολλῶν ἑκατοντάδων νεκρῶν καὶ τραυματιῶν μόνον κατὰ τὸ παλλαϊκὸν συλλαλητήριον τῆς 3ης καὶ 4ης τρέχοντος μηνός.

Διὰ πάντα ταῦτα διαμαρτυρόμεθα εἰς Ὑμᾶς καὶ τὰς Συμμάχους Κυβερνήσεις, τὰς ὁποίας εἰς τὴν χώραν μας ἐκπροσωπεῖτε.

Ευελπιστούμεν ότι δὲν θὰ θελήσετε νὰ ἐφαρμόσετε τὴν διαταγὴν ταύτην καὶ θέλετε παραμείνει οὐδέτερος εἰς τὸν ἀγῶνα ποὺ διεξάγει ὁ ἐλληνικὸς λαὸς πρὸς κατοχύρωσιν τῶν ἐσωτερικῶν του ἐλευθεριῶν. Τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον αἱ δυνάμεις ἐναντίον τῶν ὁποίων στρέφεσθε, εἶναι ἐκεῖναι ποὺ πολέμησαν μαζί σας καὶ ποὺ διετήρησαν μέχρι τῆς ἀφίξεώς σας στὴν Ἑλλάδα τὴν τάξιν καὶ ποὺ ἐζήτησαν πάντοτε τὰς ὁμιλὰς λύσεις.

5 Δεκεμβρίου 1944.

Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

V

Ἀπροκάλυπτη ἐπίθεση Βρεττανικῶν ὁπλῶν

Ὁ πόλεμος ἀπὸ μέρους τῶν Βρεττανικῶν ὁπλῶν εἶχε ἀρχίσει ἀπροκάλυπτα καὶ ἡ Κ. Ε. τοῦ Ε. Λ. Α. Σ. τὴν 9ην Δεκεμβρίου ἀπέστειλε τὴν ἐξῆς διαμαρτυρία :

Ἀριθμὸς 62

Ἡ Κ. Ε. τοῦ Ε. Λ. Α. Σ.

Ἐπιτελεῖο — Ἀριθ. 65

Πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ 3ου Βρεττανικοῦ Σώματος Στρατοῦ Ἀντιστράτηγον Σκόμπ

Μέσω 1ου Σώματος Στρατοῦ

Χθὲς τὸ ἀπόγευμα ἔξω ἀπὸ τὰς Θήβας ἐπυροβολήθη παρὰ βρεττανικῶν ἀεροπλάνων μικρὰ φάλαγξ τοῦ ΕΛΑΣ μὲ ἀποτέλεσμα 2 νεκροὺς καὶ 6 τραυματίας.

Τοιαύτη ἐχθρική ἐπίθεσις συμμαχικῶν ἀεροπλάνων κατὰ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἀγωνιζομένου στὸ πλευρὸ τῶν συμμάχων, ἐπισύρει βαρυτάτην τὴν εὐθύνην σας, ὅχι μόνον ἀπέναντι τοῦ τιμίου ἐλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἤξιζε καλυτέρας τύχης ἐκ μέρους τῶν συμμάχων ἀγγλικῶν ὁπλῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι ὁλοκλήρου τοῦ συμμαχικοῦ κόσμου καὶ τῆς διεθνoῦς κοινῆς γνώμης.

Ὁ ἰσχυρισμὸς σας ὅτι προστατεύετε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν τάξιν ἀποτελεῖ ὁμολογίαν, ὅτι ὑπερασπίζετε μίαν φασιστικὴν δικτατορίαν τῆς ἐλαχιστοτάτης ἐκείνης μερίδος ποὺ ἀντέδρασε στὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸ ἀγῶνα καὶ συνεργάστηκε ἀνοιχτὰ μὲ τοὺς καταχρητὰς ἐναντίον τῆς πατρίδος τῆς καὶ τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος.

Διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν διαμαρτυρούμεθα καὶ κάνομεν ὑσάτην ἐκκλησίαν νὰ παύσητε τὴν ἀνάμιξίν σας εἰς τὰ ἐσωτερικὰ μας πράγματα.

6 Δεκέμβριον 1944

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ε. Λ. Α. Σ.

Στρατηγὸς Ε. Μάντακας

Μ. Χατζημηχάλης

Γ. Σιάντος

VI

Ὁ ΕΛΑΣ προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπέκτασιν τῆς σύρραξης.

Τέλος ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1944 προσπαθοῦσε γιὰ ἄλλη μιά φορὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ πολέμου.

Ἀριθμὸς 63

Ἀριθ. πρωτ. ἀπ. 131

ΠΡΟΣ

Τὴν Α. Ε. Ἀντιστράτηγον Σκόμπ

Διοικητὴν τῶν ἐν Ἑλλάδι Βρεττανικῶν Δυνάμεων

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν σας τὰ κάτωθι :

Παρὰ τὰς διαμαρτυρίας μας τὰς διαβιβασθείσας Ὑμῖν μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. ΑΠ 21—5-12 1944 καὶ 65—6-12-1944 ἔγγραφα, διὰ τῶν ὁποίων ἐτονίζομεν ὅτι τὰ συμμαχικά βρεττανικά ὅπλα δὲν ἔχουν καμμίαν θέσιν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ζητημάτων καὶ μάλιστα

τασσόμενα εἰς τὸ πλευρὸν τῆς μερίδος ἐκείνης πού συνειργάσθη ἀνοιχτὰ καὶ συνεπολέμησε μὲ τὸν φασίστα κατακτητὴ, ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς 7ης τρέχοντος βρετανικὰ τάνκς, πυροβολικὸ καὶ ἀεροπορία ἐκτύπησαν μὲ ὅλη τους τὴν δύναμιν τὰς δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἀλλὰ ὥσάν νὰ μὴ ἤρκει τοῦτο, ἀεροπλάνα σας ἐνήργησαν ὁλόκληρον ἄγριον βομβαρδισμόν καὶ πολυβολισμόν ἀπὸ χαμηλοῦ ὕψους κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἐντὸς τῶν συνοικιῶν τῶν Ἀθηνῶν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν δολοφονίαν ἑκατοντάδων ἀθῶων θυμάτων, ἀπὸ τὰ ὅποια πολλὰς γυναῖκες, παιδιὰ καὶ γέροντες. Μίαν τοιαύτην ἀνανδρὸν ἐπίθεσιν δὲν ὑπέστη ὁ Ἀθηναϊκὸς λαὸς οὔτε κατὰ τὰς ζοφεροτέρας ἡμέρας τῆς δουλείας του ὑπὸ τὴν μπόταν τοῦ πιὸ βάρβαρου φασίστα κατακτητῆ. Οὗτος τόσον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰσβολῆς, ὅσον καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς, ἐσεβάσθη τὴν ἱστορικὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀποχώρησίν του τὴν ἐκήρυξε πόλιν ἀνοχύρωτον. Ἡ ὁμηρία καὶ οἱ τουφεκισμοὶ τῶν γερμανῶν ὠχριοῦν πρὸ τῶν νέων μεθόδων τῆς προσπαθείας νὰ καταπνίξετε σεῖς οἱ μεγάλοι σύμμαχοι Ἀγγλοὶ, τὴ θέληση ἑνὸς λαοῦ νὰ ἀπολαύσει τὴ λευτερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν του, πού τοῦ ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο λαό, γιατί τὴν ἐκέρδισε μὲ τὶς θυσίας καὶ τὸ αἷμα του πολεμῶντας τέσσερα χρόνια τὸ φασισμό στὸ πλευρό σας. Μὲ τὴν ἀδικὸν ἐπίθεσιν πού ἀρχίσατε μὲ ὅλας σας τὰ μέσα εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἀπὸ στοιχειῶδες δικαίωμα ἀμύνης, νὰ διατάξωμε καὶ θέσωμεν εἰς ἐφαρμογὴν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα γιὰ τὴν προστασίαν τῆς ζωῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ στρατιωτικὰ μέτρα πού ὑπαγορεύει ἡ πολεμικὴ κατάστασις τὴν ὁποίαν προκαλέσατε. Οὕτω διατάξαμεν ἀπαγόρευσιν πάσης μετακινήσεως μαχίμων δυνάμεών σας καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ θὰ ἀντιμετωπίσωμεν διὰ τῶν ὅπλων οἰανδήποτε ἀπόβασιν δυνάμεών σας καὶ ταῦτα προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐκκαθαρίσεως τῆς πολιτικῆς μας καταστάσεως.

Εὐνόητον τυγχάνει ὅτι τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουν μόνον διὰ τὰ μάχιμα τμήματα καὶ οὐχὶ γιὰ τὰς βρετανικὰς καὶ λοιπὰς ὑπηρεσίας τὰς ἀσχολουμένας μὲ τὸν ἀνεφοδιασμό τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς ἀνοικοδομήσεως.

Θεωροῦμεν ὑποχρέωσίν μας νὰ σᾶς διαβεβαιώσωμεν, ὅτι ἐφ' ὅσον τὰ τμήματά σας τόσον τῆς πρωτευούσης ὅσον καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, δὲν κινηθοῦν κατὰ τὸ ὥς ἄνω χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοὺς τόπους σταθμεύσεώς των, οὐδένα κίνδυνον διατρέχουν. Τουναντίον εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ παράσχωμεν πάσαν εὐκολίαν διαμονῆς καὶ ἐφοδιασμοῦ των εἰς τροφάς.

Στρατηγέ,

καὶ πάλιν ποιούμεθα ὑστάτην ἐκκλησίαν ὅπως σταματήσετε τὴν ἐνοπλὸν ἐπέμβασή σας στὰ ἐσωτερικὰ ἑλληνικὰ ζητήματα διὰ νὰ σταματήσῃ ἡ αἵματοχυσία ἑλληνικοῦ καὶ βρετανικοῦ αἵματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἀνοίξῃ χάσμα ἀγεφύρωτον μεταξὺ τῶν δύο φίλων καὶ συμμάχων λαῶν γιὰ πολὺ, μεγάλο χρονικὸ διάστημα. Μόνον ἔτσι εἶναι δυνατόν ἀκόμη νὰ προσφέρητε πολὺτιμες ὑπηρεσίες τόσον πρὸς τὴν πατρίδα σας ὅσον καὶ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν.

9)12)44

Ἡ ΚΕ τοῦ ΕΛΑΣ

Μάντακας, Χατζημεχάλης, Σιάντος

VII

Ὁ κ. Τσῶρτσιλ ἀπαγορεύει τὴν παραίτηση Παπανδρέου.

8. Στὸ μεταξὺ ἡ Κυβέρνηση Παπανδρέου πνιγμένη μέσα στὸ αἷμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὑπόβαλε τὴν παραίτησίν της. Ὁ κ. Παπανδρέου παρακάλεσε τὸν κ. Σοφούλη, ἀρχηγὸ τῶν φιλελευθέρων νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνηση. Ὁ κ. Σοφούλης ἔκανε τὸ βράδυ τῆς 5ης Δεκεμβρίου τίς ἐξῆς δηλώσεις πού μετέδωσε τὸ πρακτορεῖο Ρώυτερ.

Ἀριθμὸς 64

Ὁ κ. Σοφούλης δήλωσε τὸ βράδυ τῆς 5ης Δεκεμβρίου τὰ παρακάτω:

Ὁ κ. Παπανδρέου τὴν 4)12 μὲ παρεκάλεσε νὰ σχηματίσω νέαν Κυβέρνηση. Σ' αὐτὸ ἡ ἀριστερὴ παράταξις καὶ τὰ ἄλλα κόμματα ἔδωσαν τὴν συγκατάθεσίν τους δηλ. στὸ νὰ μῶ ἐπὶ κεφαλῇ τῆς Κυβέρνησης. Ἐγὼ συνεφώνησα, γιατί ἔβλεπα μ' αὐτὸ μιὰ καλὴ λύση στὰ προβλήματα πού ἀνεφύησαν. Στὶς 5)12 ὁ Ἀγγλὸς Πρεσβευτὴς μοῦ ἀνεκοίνωσε ὅτι σύμφωνα μὲ τὶς τελευταῖες ὁδηγίες πού εἶχε, ὁ Ἀγγλὸς Πρωθυπουργός, δὲν συμφωνεῖ μὲ ὁποιαδήποτε ἀλλαγὴ στὸ πρόσωπο τοῦ Προέδρου τῆς Κυβέρνησης στὴ σημερινὴ κατάστασις. Ὁ στρατηγὸς κ. Σκόμπυ μὲ παρεκάλεσε νὰ ὑποστηρίξω τὸν κ. Παπανδρέου καὶ ἐγὼ τοῦ ἀπήντησα ὅτι ἂν συγκατατεθῶ νὰ ὑποστηρίξω τὴν Κυβέρνηση Παπανδρέου αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὑποστηρίξω τὴ δικτατορία, πράγμα τὸ ὁποῖο δὲν μπορῶ νὰ κάνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄.

33 ΜΕΡΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

Παρακάτω δίνουμε μια σειρά από τα σπουδαιότερα έγγραφα που ανταλλαχθήκανε ανάμεσα στις Βρετανικές δυνάμεις και στις Κεντρικές Έπιτροπές του ΕΑΜ—ΕΛΑΣ στο διάστημα του πολέμου.

I

Έκκλήσεις προς τούς Συμμάχους να σταματήσουν τόν πόλεμο
των Βρετανικῶν ὀπλων

1) Ἡ Κεντρική Έπιτροπή τοῦ ΕΑΜ απέστειλε στις 6 τοῦ Δεκέμβρη πρὸς τούς Πρεσβευτὰς τῶν Συμμάχων Χωρῶν τὴν ἑξῆς ἔκκληση:

Ἀριθμὸς 65

ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἀριθ. πρωτ. 7662

Ἀθήνα 6 Δεκέμβρη 1944

Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατο Πρεσβευτῇ....

Ἐνταῦθα

Ἐξοχώτατε,

Ἔχουμε τὴν τιμὴ νὰ ὑποβάλουμε τὴν παρακάτω ἔκθεση γιὰ τὴν κατάσταση ποὺ δημιουργήθηκε στὴν Πατρίδα μας μετὰ τὴν παράκληση ὅπως εὐαρεστηθῆτε καὶ τὴ διαβιβάσετε στὴ Κυβέρνησή σας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβέρνησης Ἐθνικῆς Ἐνότητος κ. Παπανδρέου σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ὑπαρξῆς τῆς Κυβερνήσεώς του, παραβιάζοντας τὸ Σύμφωνο τοῦ Λιβάνου καὶ ὀργανώνοντας συστηματικὰ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο, ὄχι μόνο κωλυσιέργησε στὸ ζήτημα τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ Κρατικοῦ μηχανισμοῦ ἀλλὰ καὶ ἐνίσχυσε τὰ φασιστικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα καὶ ἐπὶ κατοχῆς συνεργάζονταν μετὰ τοὺς Γερμανοὺς ποὺ πολέμησαν τὸ Συμμαχικὸ ἀγῶνα. Οὔτε μιὰ δίκη δοσιλόγων ἔγινε οὔτε καὶ τιμωρήθηκε κανένας ἐγκληματίας πόλεμου. Ὅσοι πιάστηκαν μποροῦσαν νὰ δραπετεύσουν ὁπότε ἤθελαν καὶ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας, ποὺ τὰ ἐξώπλισαν οἱ Γερμανοὶ καὶ τὰ καταδίκασε ἡ ἴδια ἡ Κυβέρνηση Παπανδρέου σὰν προδοτικά, διατηροῦσαν ὅπλα στὰ χεῖρια ὅπου κρατιῶνταν. Ἀκόμη ἡ Κυβέρνηση Παπανδρέου ἐπεδίωξε ν' ἀφοπλίσει τὶς δυνάμεις ἀντίστασης καὶ νὰ διατηρήσει τὴν Ὁρεινὴ Ταξιαρχία καὶ τὸν Ἱερὸ Λόχο, γιὰ τὴ σύνθεσή τους τὴν ἀποτελοῦν κυρίως ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα καὶ μοναρχοφασίστες ἀξιωματικοί, παρὰ τὶς προτάσεις τῆς Ἀριστερᾶς ν' ἀποστρατευθοῦν ὅλες οἱ ἐθελοντικὲς δυνάμεις. Ἐπὶ πλέον ἐπεδίωξε νὰ στελεχώσῃ τὴ συγκροτούμενη ἀπὸ τὴν κλάση τοῦ 1936 Ἐθνοφυλακή, μετὰ ἀξιωματικούς ἀντιδραστικούς.

Μ' ὅλα αὐτὰ τὰ μέσα ἐπεζήτησε ν' ἀποκτήσῃ ἡ ἀντιδραστικὴ Δεξιὰ τὴ δυνατότητα νὰ ἐπιβάλλῃ μιὰ διαίτια μοναρχοφασιστικὴ διχτατορία. Δυστυχῶς σ' αὐτὴ τοῦ τὴν πολιτικὴ ὁ κ. Παπανδρέου βρῆκε ἐνεργὸ ὑποστήριξη ἀπὸ τὸν Πρεσβευτὴ τῆς Μεγάλης Βρετανίας κ. Λήπερ καὶ τὸν Στρατηγὸ τῶν Συμμαχικῶν Δυνάμεων κ. Σκόμπυ.

Κατὰ τὴ συμφωνία τῆς Καζέρτας ὁ Στρατηγὸς Σκόμπυ δὲν ἔχει κανένα δικαίωμα ἐπέμβασης στὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἑλλάδας καὶ τὰ καθήκοντά του περιορίζονταν στὸ νὰ ὑποβοηθήσῃ τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή του ἀπ' τοὺς ἐπιδρομεῖς. Ὅμως ὁ κ. Σκόμπυ παραβιά-

ζοντας αυτή την συμφωνία ενεργεί σαν να πρόκειται για κατακτημένο και όχι για σύμμαχο ελεύθερο και ανεξάρτητο Κράτος. Όλη η δράση του αποτελεί σειρά προκλητικών και εξευτελιστικών επεμβάσεων σε βάρος της εθνικής αξιοπρεπείας και των δικαιωμάτων του Λαού. Κάλεσε τους Υπουργούς κ. Σβώλο και κ. Ζεύγο και παρουσία του Έξοχτάτου κ. Λήπερ τους ζητούσε υπεύθυνες δηλώσεις για ζητήματα αφορώντα καθαρά την Ελληνική Κυβέρνηση. Επενέβη στην οργάνωση της Εθνοφυλακής προορισμένη για την τήρηση της τάξης και προσπάθησε να την πλαισιώσει με αντιδραστικούς ακόμα και δοσίλογους αξιωματικούς.

Έβγαλε διαταγή γι' αποστράτευση των δυνάμεων αντίστασης, επικαλούμενος ανύπαρκτη Κυβερνητική απόφαση. Ενώ η Κυβέρνηση και ο Πρόεδρος της κ. Παπανδρέου αποφάσιζαν τον αφοπλισμό και την μεταφορά των Χωροφυλάκων στις Έπαρχίες, ο κ. Σκόμπυ συγκέντρωνε και τους χωροφύλακες των επαρχιών και όλους τους δοσίλογους στην Αθήνα και τους εξώπλιζε. Αυτή η ανοιχτή επέμβαση του κ. Σκόμπυ ενίσχυσε τον κ. Παπανδρέου στην πολιτική του της κατάπνιξης των λαϊκών ελευθεριών και δοσίλογοι αξιωματικοί της Αστυνομίας και άλλοι συνεργάτες των Γερμανών πυροβολούν από το κτίριο της Αστυνομίας, της Στρατιωτικής Διοίκησης και τα Παλαιά Ανάκτορα όπου ο υφυπουργός του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού, τον άοπλο πληθυσμό που διαδηλώνει ειρηνικά στην Πλατεία του Συντάγματος στις 3 του Δεκέμβρη. Σκοτώνουν και τραυματίζουν υπερδιακοσίους πολίτες. Την άλλη μέρα σκοτώνουν και τραυματίζουν άλλους υπερεκατόν πολίτες που γυρνούσαν από την κηδεία των θυμάτων. Μπρος σ' αυτή την εκδήλωση των ομαδικών τρομακτικών σφαγών ο λαός της Αθήνας αναγκάστηκε μόνος του να αναλάβει την υπεράσπιση της ζωής του από τις ομάδες των δοσιλόγων αστυνομικών, ταγμάτων ασφαλείας, χωροφυλάκων και άλλων συμμοριών που ήταν εξοπλισμένες και συνεργάζονταν πριν με τους Γερμανούς. Οι αστυφύλακες σ' όλα σχεδόν τα αστυνομικά τμήματα της Αθήνας και του Πειραιά παράδωσαν τα όπλα στο λαό. Ο λαός της Αθήνας και του Πειραιά ενωμένος με τα τμήματα του στρατού ΕΛΑΣ αφοπλίζει με μάχες τις συμμορίες των δοσιλόγων που ξαπόλυσε η Κυβέρνηση του κ. Παπανδρέου.

Δυστυχώς, ο κ. Σκόμπυ επεμβαίνει απροκάλυπτα με τα Βρετανικά τάνκς, προστατεύει τους χωροφύλακες. Συνάμα κήρυξε το στρατιωτικό νόμο δίχως Κυβερνητική απόφαση, δίδει τηλεσίγραφο στον ΕΛΑΣ να αποσυρθεί από τα όρια της Αττικής, γεγονός που θα παρέσυρε το λαό της Αθήνας και του Πειραιά στη διάθεση των φασιστικών δοσιλόγων.

Έ ξ ο χ ώ τ α τ ε,

Ο Έλληνικός λαός που πολέμησε και καταστράφηκε στο πλευρό των Ενωμένων εθνών και πρόσφερε τα πάντα στην κοινή υπόθεση της ελευθερίας, πιστεύει ότι έχει δικαίωμα να εφαρμοστούν στην πατρίδα του οι αρχές του μεγάλου πολέμου και να απολαύσει τ' αγαθά της ελευθερίας κι' ανεξάρτητης αυτοδιάθεσής του.

Αποφασισμένος ν' απαλλαγεί από τις φασιστικές συμμορίες, όπλισμένος με το θάρρος του δικαίου και της άμυνας, θα υπερασπίζεται τη ζωή του και την ελευθερία του και θα πεθαίνει γι' αυτά τα πολύτιμα αγαθά.

Παρακαλούμε τις σύμμαχες Κυβερνήσεις να ενεργήσουν για να σταματήσει άμεσα η ανάμιξη του Στρατηγού Σκόμπυ στα έσωτερικά ζητήματα.

Ζητάμε να δοισθῇ Διасυμμαχική Επιτροπή από αντιπροσώπους των Συμμάχων Χωρών Μ. Βρετανίας, Ενωμένων Πολιτειών της Αμερικής, της Σοβιετικής Ένωσης και Γαλλίας για να εξετάσει την δημιουργηθείσα κατάσταση, διαπιστώσει τα αίτια που την προέκλεσαν και δια φωτίσει τις Σύμμαχες Κυβερνήσεις, ώστε ν' αποφευχθεί στο μέλλον όριστικά κάθε τέτοιου είδους επέμβαση.

Σήμερα που το αίμα των Ελλήνων χύνεται άφθονο στους δρόμους της Αθήνας για την υπεράσπιση της ζωής και των δημοκρατικών ελευθεριών της έχουμε την πεποίθηση ότι τα βρετανικά όπλα, που προορίζονται για τη συντριβή του φασισμού και την υπεράσπιση της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας των λαών, δεν θα χρησιμοποιηθούν και ενάντια στον Έλληνικό λαό, που αποτελεί τον πρωταγωνιστή του αντιφασιστικού αγώνα στη Μεσόγειο.

Παρακαλούμε δεχθείτε την έκφραση της βαθειάς μας εκτίμησης.

Για την Κεντρική Επιτροπή του ΕΑΜ

Ο Γραμματέας Δ. Παρτσαλίδης

Ἡ ἴδια Ἐπιτροπὴ στίς 7 τοῦ Δεκέμβρη ἀπέστειλε πρὸς τοὺς πρεσβευτὰς τῶν Συμμάχων Χωρῶν τὴν ἑξῆς ἔκκληση :

Ἀριθμὸς 66

ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἀριθ. Πρωτ. 7655

Ἀθήνα 7 Δεκέμβρη 1944

Ἐκκλήση

Πρὸς τοὺς Πρεσβευτὰς τῆς Ἀγγλίας, Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, Ἀμερικῆς καὶ Γαλλίας.

Πρὸς τὸν Διεθνή Ἐρυθρὸν Σταυρὸ

Σὲ συνέχεια τῆς χτεσινῆς μας ἔκκλησης, μὲ τὴν ὁποία σᾶς καθιστούσαμε γνωστὴ τὴν ἀπροκάλυπτη ἐπέμβαση τοῦ Στρατηγοῦ κ. Σκόμπυ στὰ ἑσωτερικὰ τῆς Ἑλλάδας ποὺ ἀγωνίστηκε στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ ἀντιφασιστικοῦ ἀγώνα, σᾶς καταγγέλλουμε σήμερα τὰ ἀκόλουθα :

1) Στὸ κτίριο τῆς Εἰδικῆς Ἀσφάλειας (ὁδὸς 3 Σεπτεμβρίου καὶ Δερινῶν) ἦσαν συγκεντρωμένοι ὅλοι οἱ ἀπὸ ἀνθρώποι βασανιστὲς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ποὺ εἶχανε συνεργασθεῖ στὸν καιρὸ τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς ἀνοίχτὰ μὲ τοὺς ἐπιδρομεῖς. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς βρισκότανε καὶ χωροφύλακες τῆς Εἰδικῆς Ἀσφάλειας ἀπ' τὴν Κρήτη, γνωστοίτατοι στὸ μαρτυρικὸ αὐτὸ νησί γιὰ τὰ ὄργια καὶ τὶς θηριωδίας τους.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ἐπρόκειτο ν' ἀφοπλισθοῦν ἀπ' τὸν ἀγωνιζόμενον λαὸ τῆς Ἀθήνας, Ἀγγλοὶ στρατιῶτες μὲ τάνκς ἐπενέβησαν χτὲς τὸ πρωῒ καὶ τοὺς πῆραν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Λαοῦ δῆθεν γιὰ νὰ τοὺς προστατέψουν.

Παρόμοιο περιστατικὸ συνέβη καὶ στὸν Πειραιᾶ. Ἀγγλοὶ στρατιῶτες μετέφεραν τὴν περασμένη Δευτέρα στὸ Μέγαρο Βάτη, ὅπου διαμένουν οἱ ἴδιοι, ἐξωπλισμένους ἀστυνομικοὺς καὶ χωροφύλακες μὲ τὴν ἴδια πρόφαση νὰ τοὺς προστατεύσουν. Χθὲς τοὺς ἐξαπέλυσαν ἐναντίον τοῦ λαοῦ τοῦ Πειραιῶς. Ὅταν ὁ Λαὸς τοὺς ἐκυνήγησε οἱ Ἀγγλοὶ στρατιῶτες τοὺς πῆραν ὑπὸ τὴν προστασίαν τους, μὲ τὸν προφανῆ σκοπὸ νὰ τοὺς ἐξαπολύσουν καὶ πάλιν ἐναντίον τοῦ Λαοῦ.

2) Στὴ σχολὴ τῶν Εὐελπίδων μὲ τὴν προστασία τῶν Ἀγγλῶν στρατιωτῶν ἐξοπλίζονται ἄνδρες τῶν ταγμάτων ἀσφαλείας τοῦ Ράλλη καὶ τῆς φασιστικῆς ὁργάνωσης Χ, ποὺ φυσικὰ θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

3) Ἀπὸ χθὲς 6 Δεκέμβρη Ἀγγλικά ἀεροπλάνα πολυβολοῦν φανερά τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ ποὺ ὕστερα ἀπὸ τὰ δολοφονικὰ πλήγματα ποὺ δέχτηκε ἀπ' τὶς ὁργανωμένες δυνάμεις τῶν φασιστῶν καὶ ἐγκληματιῶν πολέμου, ἀγωνίζεται τώρα γιὰ νὰ προστατεύσει τὴ ζωὴ του, τὶς ἐλευθερίες καὶ τὴ Λαϊκὴ κυριαρχία, ἀπὸ τὶς ἴδιες ἐκείνες ὁρδὲς ποὺ χρησιμοποίησαν οἱ Γερμανοὶ ἐναντίον του. Στὴν Κιαισαριανὴ εἶναι πάρα πολλὰ τὰ θύματα ἀπὸ τοὺς ἐναέριους αὐτοὺς πολυβολισμούς.

4) Ἀγγλικά τάνκς ὑποστηρίζουν ἐνεργὰ στὴν Κιαισαριανὴ τὶς ἐπιχειρήσεις ποὺ διεξάγει ἡ Ὅρεινὴ Ταξιαρχία, οἱ χωροφύλακες, οἱ δολοφόνοι τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας τοῦ Κονίτλιγκ Ράλλη, ποὺ ἀποφυλακίσθηκαν ἐπίτηδες γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἀπὸ τὸ στρατόπεδο Γουδί, ὅπου εἶχαν κλειστεῖ μετὰ ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἀθήνας. Ἐπίσης Ἀγγλικά τάνκς γυρίζουν στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας καὶ πολυβολοῦν ἀνυπερασπίστους πολίτες ἐνῶ στὸν Πειραιᾶ ἀποβιβάζονται ἀραπάδες γιὰ νὰ ἐπιβάλουν στὸν περήφανο Ἑλληνικὸ Λαὸ μὲ τὴ φωτιὰ καὶ τὸ σίδερο τὴ ματοβαμένη Κυβέρνηση τοῦ Παπανδρέου. Εἶναι αὐτὰ ἐλάχιστα ἀπὸ τὰ ἀπειράριθμα παραδείγματα τοῦ πολέμου ποὺ ἄρχισαν τὰ Βρετανικά στρατιωτικὰ τμήματα στὸ πλευρὸ τῶν χωροφυλάκων καὶ τῶν ταγμάτων ἀσφαλείας τοῦ προδότη Ράλλη ἐναντίον τοῦ λαοῦ. Καταγγέλλοντας τὴν κατάφωρη αὐτὴ παραβίαση τῶν διασυμμαχικῶν ἀποφάσεων καὶ συμφωνιῶν τῆς Τεχεράνης καὶ Γκαζέρτας καὶ τὸν στραγγαλισμὸν κάθε ἐννοίας δικαίου καὶ ἐλευθερίας. Ζητοῦμε νὰ ἐπέμβετε ἀμέσως γιὰ νὰ πάψει τὸ πῦρ τῶν Βρετανικῶν στρατευμάτων ἐναντίον τοῦ ἀγωνιζόμενου λαοῦ. Νὰ πάψουν οἱ Ἀγγλοὶ στρατιῶτες νὰ προστατεύουν τὶς συμμορίες τῶν δοσιλόγων καὶ ν' ἀποσυρθοῦν στοὺς στρατώνες, γιὰτὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι ἀποφασισμένος νὰ ὑπερασπισθεῖ μὲ ὅλα τὰ μέσα τὴ ζωὴ καὶ τὶς ἐλευθερίες του ἐναντίον οἰουδήποτε κινδύνου.

Γιὰ τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ

Ὁ Γραμματέας

Λ. Παρτσάλιδης

Προκήρυξη

τῆς ΚΕ τοῦ ΕΛΑΣ στὸ λαὸ τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΛΑΣ στίς 7 τοῦ Δεκέμβρη 1944 ἔβγαλε τὴν παρακάτω προκήρυξη.

Ἀριθμὸς 67

Προκήρυξη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΛΑΣ

Ἀδάμαστε καὶ ἡρωϊκὲ Λαὲ τῆς Ἀθήνας, τοῦ Πειραιᾶ καὶ τῶν περιχώρων.

Λαογέννητοι ἥρωες, ἀξιωματικοί, καπεταναῖοι καὶ ἀντάρτες τοῦ θρυλικοῦ ΕΛΑΣ.

Ἡ γενικὴ μάχη γιὰ τὴ λευτεριά καὶ τὴν ὁλοκληρωτικὴ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδας μας ἄρχισε. Δὲν τὴ θελήσαμε. μᾶς τὴν ἐπέβαλαν. Μᾶς τὴν ἐπέβαλε ὁ προτέκτορας Παπανδρέου. Ὁ Πρωθυπουργὸς τῶν προδοτῶν, τῶν Γερμανοτσολιάδων τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ Κράτους τοῦ Ράλλη. Μᾶς τὴν ἐπέβαλαν οἱ κ.κ. Λήπερ καὶ Σκόμπυ. Αὐτοὶ κουβάλησαν ἀπὸ τὰ μέτωπα τάνκς, ἀεροπλάνα, κανόνια καὶ στρατὸ γιὰ νὰ πολεμήσουν—νὰ σφάξουν—τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ—καὶ νὰ ἐπιβάλουν τὴ φασιστικὴ δικτατορία, τῶν ἀνθρώπων ποὺ συνεργάστηκαν φανερά με τοὺς Γερμανοὺς ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Συμμαχικοῦ ἀγώνα. Παρεξήγησαν τὴν καλὴ μας θέληση καὶ δουλειὰ γιὰ τὴν ὁμαλὴ ἐξέλιξη τῶν πραγμάτων τῆς Πατρίδος μας. Τὴν ἐργασία μας γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς τάξης, τῆς ζωῆς τῶν προδοτῶν τὴν ξήγησαν σὰν ἀδυναμία μας. Ἐπεδίωξαν τὴ διάλυσή μας γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴ δικτατορία τῶν προδοτῶν ἀνενόητα. Γελάστηκαν. Τὸ μαχόμενο ἔθνος ποὺ συνέτριψε τρεῖς καταχτητὲς εἶνε σὲ θέση νὰ κατοχυρώσει τὴν θριαμβευτικὴ του νίκη. Νὰ συντρίψει καὶ τὰ τελευταῖα ὑπολείμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ φασισμοῦ καὶ νὰ κατοχυρώσει τὶς ἐλευθερίες του, τὰ δικαιώματά του, τὸν πολιτισμὸν του, τὴν ἀνεξαρτησία του καὶ τὴν εὐημερία του.

Ὁ ἀγώνας μας εἶνε καθαρὰ ἐσωτερικὸς. Οἱ Σύμμαχοι Ἀγγλοὶ πρέπει νὰ μείνουν οὐδέτεροι καὶ τοὺς βεβαιούμεν πὼς δὲν διατρέχουν κανένα κίνδυνον. Ἐφόσον μᾶς χτυποῦν εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ τοὺς χτυπήσουμε καὶ τὴν εὐθύνη ἀκέραια τὴν ἔχουν οἱ κ. Λήπερ καὶ Σκόμπυ.

Διεξάγουμε τὸν ἱερότερον ἀγώνα γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν Ἀνεξαρτησία μας. Ὅλος ὁ Φιλελεύθερος κόσμος τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι μαζί μας.

Ἐμπρὸς γιὰ τὴν τελικὴ νίκη. Γιὰ τὸ ξερίζωμα τοῦ φασισμοῦ. Γιὰ τὴν Λαοκρατία. Γιὰ τὴν Ἀνεξαρτησία. Γιὰ μιὰ πραγματικὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνηση.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΛΑΣ

Ε. Μάντακας, Κ. Χατζημηχάλης, Γ. Σιάντος

7)2)44

4) Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ στίς 9 12 44 ἀπηύθυνε σ' ὅλους τοὺς φιλελεύθερους λαοὺς τὴν παρακάτω ἐκκλήση.

Ἀριθμὸς 68

ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ (ΕΑΜ)
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἐκκλήση τοῦ ΕΑΜ

πρὸς ὅλους τοὺς φιλελεύθερους λαοὺς

Τέσσερα χρόνια πολέμησε ἀδιάκοπα τὸ φασισμὸ ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ἐνα ἑκατομμύριο εἶναι οἱ νεκροὶ του. Χιλιάδες τὰ καμμένα χωριά. Ἀπειρες οἱ στερήσεις καὶ οἱ καταστροφές. Καὶ ἐνῶ ὕστερα ἀπ' τὸ διώξιμο τῶν βαρβάρων καταχτητῶν πίστευε πὼς θ' ἄρχιζε μιὰ ζωὴ εἰρηνικὴ, ἐλεύθερη καὶ δημοκρατικὴ, βρίσκεται πάλι μπλεγμένος σὲ μιὰ δραματικὴ πάλη. Ὑφίσταται ἀγρία ἐπίθεση ἀπ' τὶς μοναρχοφασιστικὲς δυνάμεις, ἀπ' τοὺς ἐγκληματίες πολέμου ἀπὸ τὴν πέμπτη φάλαγγα. Καὶ δυστυχῶς τὰ βρετανικὰ στρατεύματα ποὺ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὰ δέχτηκε μ' ἀνοιχτὴ ἀγάλη, συμμετέχουν σ' αὐτὴ τὴν ἐπίθεση. Βρετανικὰ ἀεροπλάνα βομβαρδίζουν τὸν ἄμαχο πληθυσμό.

Τάνκς σκορπούν τὸν θάνατο στοὺς δρόμους τῆς μαρτυρικῆς Ἀθήνας. Τὰ κανόνια τοῦ Ἀγγλικοῦ Στόλου βομβαρδίζουν τὸν ἐρειπωμένο Πειραιᾶ. Μαῦρα ἀποικιακὰ στρατεύματα σφάζουν τοὺς Ἑλληνες δημοκράτες.

Στὴν Ἀκρόπολη στήθηκαν Βρετανικὰ κανόνια ποὺ χτυλᾶνε τὶς συνοικίες τῆς Ἀθήνας καὶ βάζουν σὲ ἄμεσο κίνδυνο τὸ ἱερὸ αὐτὸ μνημεῖο τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκδίδονται πολεμικὰ ἀνακοινωθέντα τοῦ Βρετανικοῦ Στρατηγείου ὅπου ἀναφέρεται σὰν ἐχθρὸς ὁ δημοκρατικὸς Ἑλληνικὸς λαός. Γιατὶ ὅλ' αὐτά; Ἐπίσημα χεῖλη κατεβαίνουν σὲ χαμηλὸ ἐπίπεδο ψευδολογίας γιὰ νὰ δικαιολογήσουν στὴν κατάπληκτη κοινὴ γνώμη τῶν Δημοκρατικῶν Χωρῶν τὸ τρομαχτικὸ ἔγκλημα τοῦ σφαγιασμοῦ ἑνὸς συμμαχικοῦ λαοῦ καὶ μιλᾶνε γιὰ παρουσία Γερμανῶν ἢ Βουλγάρων στὶς γραμμές τοῦ ΕΛΑΣ. Ὅμως τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ θολώσει ἢ νὰ σκεπάσῃ τὴν ἀλήθεια. Καὶ ἡ ἀλήθεια αὐτὴ εἶναι πὼς τούτῃ τῇ στιγμῇ ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πολεμᾷ ἐνάντια στὶς σκοτεινὲς δυνάμεις τοῦ φασισμού. Ἐνάντια στὶς ἴδιες ἐκείνες δυνάμεις ποὺ ὅπλισε καὶ ἔστρεψε κατὰ τοῦ λαοῦ ὁ κατακτητής. Ἐμεῖς ἐκάναμε τὸ πᾶν γιὰ νὰ ἀποφύγουμε τὴ σημερινή συμφορὰ. Ζητήσαμε ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή ν' ἀφοπλισθοῦν καὶ νὰ διαλυθοῦν τὰ τάγματα ἀσφαλείας, ποὺ εἶχε ἐξοπλίσει καὶ ὀργανώσει ὁ κατακτητής μετὰ τὴ βοήθεια τοῦ κοῦτσίλινγκ καὶ τὴν συμπαιγνία τοῦ βασιλῆα καὶ τῶν μοναρχοφασιστικῶν κύκλων. Ζητήσαμε νὰ δικασθοῦν οἱ προδότες καὶ ἐγκληματίες πολέμου καὶ νὰ ξεκαθαριστεῖ ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς ἀπὸ τὰ προδοτικὰ καὶ φασιστικὰ στοιχεῖα. Ζητήσαμε νὰ γίνῃ γρήγορο δημοψήφισμα γιὰ νὰ κριθεῖ ἡ τύχη τοῦ βασιλῆα ποὺ τὸ 1936 παρεβίασε τὸν ἐπίσημο ὄρκο του, κατάλυσε τὸ Σύνταγμα καὶ τὶς λαϊκὲς ἐλευθερίες καὶ ἐγκαθίδρυσε τὴ φασιστικὴ δικτατορία τοῦ Μεταξᾶ. Ζητήσαμε νὰ συνεχίσει ὁ ΕΛΑΣ τὸν ἀγῶνα στὸ πλευρὸ τῶν συμμάχων μας ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδας γιὰ τὴ συντριβὴ τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας. Ζητήσαμε νὰ πολεμήσῃ ὁ ΕΛΑΣ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Κρήτης καὶ τῆς Δωδεκανήσου. Κι' ὅταν οἱ προτάσεις μας αὐτὲς ἀπορρίφθηκαν, ζητήσαμε νὰ καταθέσουν τὰ ὅπλα ὅλες οἱ ἐνοπλὲς ἐθελοντικὲς δυνάμεις καὶ νὰ συγκροτηθεῖ ἐνιαῖος Ἑθνικὸς Στρατὸς μετὰ ταχυτῆ στραταlogία. Δεχτήκαμε δηλαδὴ τὸν ἀφοπλισμὸ τοῦ λαϊκοῦ ἐπλευθερωτικοῦ στρατοῦ (ΕΛΑΣ) ποὺ ἀποτελοῦσε τὰ 9)10 τῶν ἐθελοντικῶν δυνάμεων, ποὺ εἶχε προσφέρει ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες στὸ συμμαχικὸ ἀγῶνα ἐπίσημα ἀνεγνωρισμένες. Ἡ φασιστικὴ ἀντίδραση ἀπέρριψε τὰ δίκαια αὐτὰ αἰτήματα διέσπασε τὴν Κυβέρνηση τῆς Ἑθνικῆς Ἐνότητος καὶ μετὰ ὀργάνωσιν τὸν τέως πρωθυπουργὸν Παπανδρέου ἀνοίξε ἐπίθεση κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ χρησιμοποιοῦντας τὰ τάγματα ἀσφαλείας τῶν κοῦτσίλινγκ. Δίπλα σ' αὐτοὺς πολεμᾶνε δυστυχῶς σὰ κύρια δύναμη τὰ Βρετανικὰ στρατεύματα.

Ἡ Ἑθνικὴ ἀνεξαρτησία, ἡ Ἐλευθερία καὶ αὐτὴ ἡ ὑπαρξὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ βρίσκονται σὲ κίνδυνο. Κάνουμε ἐκκλήση σ' ὅλους τοὺς φιλελεύθερους λαοὺς καὶ κατὰ πρῶτον λόγον στοὺς λαοὺς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, Σοβιετικῆς Ἐνωσης, Ἀμερικῆς, Γαλλίας καὶ Γιουγκοσλαβίας νὰ μὴ σταθοῦν ἀδιάφοροι στὸ Ἑλληνικὸ δράμα. Κάνουμε ἰδιαίτερα ἐκκλήση στὸν περήφανο ἀντιφασίστα λαὸ τῆς Μεγάλης Βρετανίας νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ ἀτιμασθοῦν τὰ Βρετανικὰ ὅπλα, χύνοντας τὸ αἷμα τῶν Ἑλλήνων Δημοκρατῶν.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς περιμένει ἀπὸ σᾶς, δημοκράτες ὅλου τοῦ κόσμου, νὰ ξεσηκωθεῖτε καὶ νὰ σταματήσετε τὴν ἀδικὴ σφαγὴ τοῦ ἀπὸ τὰ συμμαχικὰ ὅπλα καὶ νὰ τὸν βοηθήσετε στὸν σκληρὸ ἀγῶνα τοῦ ἐνάντια στὶς δυνάμεις τοῦ φασισμού.

Ἀθήνα 9-12-44

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΛΑΜ

IV

Ἀλληλογραφία Στρατηγοῦ κ. Σαράφη Ἀρχιστρατήγου ΕΛΑΣ καὶ κ. Σκόμπυ

1) Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ καὶ ἐνοπλὴ ἐπέμβαση τῶν Βρετανικῶν στρατευμάτων ὁ Στρατηγὸς κ. Σκόμπυ ἔστειλε τὸ παρακάτω τηλεγράφημα στὸν Στρατηγὸ κ. Σ. Σαράφη:

Ἀριθμὸς 69

1) Ὅτι ὁ Στρατηγὸς Σαράφης δὲν ἔπαισε καθόλου διὰ τὰ γεγονότα. 2) Ἡ Βρετανικὴ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη νὰ βοηθήσῃ Παπανδρέου εἰς ἐγκαθίδρυσιν ἀρχῆς. 3) Ἡ Ἐπανάστασις ὑποβάλλεται ὑπὸ ἀναρχικῶν. Εἶναι βέβαιος ὅτι ὁ Σαράφης πιστεύει πὼς τὰ Βρετανικὰ τμήματα, ἐνεργοῦν πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ στρατηγὸς Σαράφης ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

Ἀριθμὸς 70

Εὐχαριστῶ διὰ τὸ τηλεγράφημά σας.

Ἀπὸ ἀρχῆς τοῦ ἀνταρτικοῦ ἀγῶνος ἐπιχείρησα τὴν συνένωσιν ὅλων τῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων διὰ τὴν καλυτέραν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος, τὴν ἀποτελεσματικωτέραν βοήθειαν τοῦ Συμμαχικοῦ ἀγῶνος καὶ τὴν ἀποφυγὴν ἐμφυλίου πολέμου. Δυστυχῶς ἡ Ἀγγλικὴ ἀποστολὴ ἐν Ἑλλάδι ἐπεδίωξε τὴν δημιουργίαν ἀνεξαρτήτων δυνάμεων καὶ μάλιστα ἐχθρικών πρὸς τὸν ΕΛΑΣ. Ἡ ἐνέργεια αὕτη ἐγένετο ἀφορμὴ ἐπανειλημμένων συγκρούσεων μεταξὺ τῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων. Κατὰ τὴν συνάντησιν τῆς Πλάκας καὶ τὴν διάσκεψιν τοῦ Λιβάνου ἐπεμείναμεν εἰς τὴν δημιουργίαν ἐνιαίου στρατοῦ ἀνταρτικοῦ, ἀλλὰ ἀτυχῶς ἡ πρότασίς μας δὲν ἐγένετο δεκτὴ.

Κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς Γκαζέρτας ἐζητήσαμεν καὶ ἀπηλείφθη τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ συμφώνου ἥτοι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Βρετανικῶν δυνάμεων, νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν τάξιν καὶ τὸν Νόμον, καθόσον τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε ἐσωτερικὸν καὶ ἀρμοδιότητος Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ μέχρι τῶν τελευταίων συγκρούσεων ἐξετελέσαμεν πλήρως τὰς διαταγὰς σας καὶ ἐτηρήθη πλήρης τάξις καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Κυβερνήσεως ἐδημιουργήθη κατάστασις ἀναρχίας ἐν Ἀθήναις διότι ἡ Κυβέρνησις ἐχρησιμοποιοῖ ὡς ὄργανά της δοσιλόγους καὶ δὲν ἔλαβε τὰ ἐνδείκνυόμενα μέτρα κατὰ τῶν δοσιλόγων, ἴσως διότι μέλη τῆς Κυβερνήσεως εἶχον συνεργασθεῖ μετὰ τὴν Κυβέρνησιν Ράλλη εἰς τὴν συγκρότησιν τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας. Ἡ ἐνέργεια τῆς Κυβερνήσεως δι' ἀφοπλισμὸν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ δημιουργίαν Ἐθνοφυλακῆς μετὰ ἀξιωματικῶν γνωστούς φασίστας ἢ δοσιλόγους καὶ ἡ ἐπιμονὴ της νὰ παραμείνουν ὡς τμήματα τακτικοῦ στρατοῦ ὁ Ἱερὸς Λόχος καὶ ἡ Ὀρεινὴ Ταξιαρχία, γνωστῆς φασιστικῆς διανοητικότητος καὶ ἀντιλαϊκῶν φρονημάτων, ἐπροκάλεσε τὴν παραίτησιν τῶν Ἑαμικῶν Ὑπουργῶν. Ἐκτοτε ἡ Κυβέρνησις ἔπαυσε ἐκπροσωποῦσα τὴν Ἐθνικὴν Ἐνότητα.

Ἡ Ἀστυνομία ἐπετέθη ἐναντίον διαδηλωτῶν ἄνευ λόγου. Ἐφόνευσεν 28 πολίτας καὶ ἐτραυματίσεν 150. Τοῦτο συνετέλεσε εἰς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Λαοῦ κατ' αὐτῆς καὶ τὴν δημιουργίαν τῆς σημερινῆς καταστάσεως.

Εἶναι λυπηρὸν ὅτι ἐν Ἀθήναις συνάπτονται μάχαι μεταξὺ συμμάχων. Ὁ διεξαγόμενος σήμερον ἀγὼν δὲν εἶναι ἀγὼν ἀναρχικῶν, ἀλλὰ ἀγὼν ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἐπιθυμούντων τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τῶν.

Κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ διείας καὶ πλέον ἐδηλώσαμεν πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις ὅτι πᾶσαν ἀπόπειραν ἐπιβολῆς δικτατορίας, θὰ ἀντιμετωπίσωμεν διὰ τῶν ὅπλων.

Εἶναι λυπηρὸν ὅτι αἱ Ἀγγλικαὶ ἀποστολαὶ καὶ ἄλλαι ὑπηρεσίαι δὲν διεφώτισαν τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν καὶ Ὑμᾶς ἐπὶ τῆς καταστάσεως, ἐπιθυμοῦσαι νὰ ἐπιβάλουν εἰς ἓνα λαὸν ἀγωνισθέντα ἐπὶ 8 ἔτη κατὰ τοῦ φασισμοῦ καὶ τῶν κατακτητῶν, μίαν Κυβέρνησιν μὴ ἀπολαύουσαν τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ καὶ διορισθεῖσαν ὑπὸ Βασιλέως δοσιλόγου καὶ οὕτω σᾶς ἐξώθησαν νὰ ἐπιτεθῇτε κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ Στρατοῦ του, πού τόσο σᾶς ἐξυπηρέτησαν καὶ νὰ προβῇτε εἰς τὴν κατάκτησιν καὶ κατοχὴν τῆς Ἑλλάδος, ὑποκαθιστώντες τοὺς Γερμανοὺς καὶ μεταχειριζόμενοι ἀναλόγως τὴν Ἑλλάδα, παραγνωρίζοντες μέχρι σήμερον ὑπηρεσίας καὶ θυσίας.

Σὰν ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, ἀλληλέγγυοι μετὰ τοὺς ἀγωνιστὰς τῶν Ἀθηνῶν, θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν ἀγῶνα ὅπου παραστεῖ ἀνάγκη μέχρις ὅτου, ἀντιλαμβανόμενοι τὰς ἱστορικὰς εὐθύνάς σας ἀναθεωρήσετε τὰς ἀποφάσεις σας καὶ σταματήσετε τὰς ἐπιθέσεις ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ συγκρότησις μιᾶς πράγματι Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ἐγγυωμένης τὴν ἐλευθερίαν ἐκδήλωσιν τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος, σύμφωνα μετὰ τὰς συμφωνίας τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς Τεχεράνης.

Ἐλπίζομεν ὅτι ὡς σύμμαχοι καὶ φίλοι θὰ μείνετε οὐδέτεροι. Ἄν ἐπιμένετε καὶ ὑποκύψωμεν πρὸ τῶν ἰσχυρῶν μέσων σας, θὰ ἔχωμεν ἐκτελέσει τὸ καθήκον μας πλήρως πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν λαὸν μας. Ἀλλὰ δὲν θὰ ὑποκύψωμεν, διότι οὐδέποτε ἡ Ἑλλὰς ὑπέκυψε εἰς τοὺς κατακτητάς.

Υπόμνημα τών κομμάτων που αποτελούν τὸ ΕΑΜ

Τὰ κόμματα που συνεργάζονται στὸ ΕΑΜ ἔστειλαν στίς 12-12-1944 στὸν Πρεσβευτὴ τῆς Μεγάλης Βρετανίας στήν Ἑλλάδα τὴν ἑξῆς διακοίνωσιν.

Ἀριθμὸς 71

Ἀθήναι 11 Δεκέμβρη 1944

Πρὸς

Τὸν Ἐξοχώτατον Πρεσβευτὴν τῆς Μεγάλης Βρετανίας

Ἐνταῦθα

Μὲ κατάπληξη καὶ πικρία ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ποὺ ἀναγκάσθηκε καὶ σήμερα νὰ παλεύει γιὰ τὴν λευτεριά του τὴν ἐσωτερικὴ καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Πατρίδος του ἀκούσε ἀπὸ τὸ Ραδιόφωνο τὸν Βρετανὸ Πρωθυπουργὸ νὰ λέει σὲ ἐπανελημμένες δηλώσεις του καὶ στὴ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων πῶς τὸν σημερινὸ ἀγῶνα τὸν κάνουν μόνον οἱ ἀδιάλλακτοι τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, ποὺ ἀποτελοῦν τὶς σπείρες ἢ τὶς συμμορίες τῶν ὁρέων, τοὺς τρομοκράτες τῆς ὑπαίθρου.

Τὰ κόμματα καὶ οἱ ὁργανώσεις ποὺ υπογράφονται στὸ τέλος καὶ ποὺ μαζὺ μὲ τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα αποτελοῦν τὸ ΕΑΜ θεωροῦν ὑποχρέωσιν τοὺς νὰ καταστήσουν γνωστὸ στὴν Ὑμετέρα Ἐξοχότητα καὶ στὸν λαὸν τοῦ Κράτους ποὺ ἀντιπροσωπεύετε πῶς τὸν σημερινὸν ἀγῶνα τὸν κάνει ἡ πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ποὺ ἀνήκει εἰς τὰ κόμματα αὐτά, κάτω ἀπὸ τὴν ὁδηγίαν καὶ ἡγεσίαν αὐτοῦ τοῦ Συμμαχικοῦ συνασπισμοῦ κομμάτων καὶ ὁργανώσεων τοῦ ΕΑΜ.

Τὸν ἀγῶνα τὸν κάνει μαζὺ μὲ τὸν λαὸ καὶ τὸ ἡρωϊκὸ στρατιωτικὸ ὄργανο τοῦ ΕΑΜ ὁ ΕΛΑΣ, αὐτὸς ποὺ μὲ τὶς 70.000 ἐθελοντῶν μαχητῶν του ἐπὶ 2 1/2 χρόνια συμπολέμησε μαζὺ μὲ τοὺς συμμάχους καὶ προσέφερε μεγάλες ὑπηρεσίες στὸν Συμμαχικὸ ἀγῶνα κατὰ τῶν Γερμανῶν, ὑπηρεσίες ποὺ τὶς ἀνεγνώρισε καὶ ὁ κ. Τσώρτσιλ.

Σπείρες τρομοκρατῶν εἶναι ἐκεῖνοι ἐναντὶα στοὺς ὁποίους μάχεται ὁ ΕΛΑΣ καὶ ὁ λαός. Εἶνε ἐκεῖνοι, ποὺ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ὀπλίσθηκαν ἀπὸ τοὺς γερμανοὺς, φτιάξανε συμμορίες ποὺ ἐσφαγίασαν τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Γκεσταπὸ καὶ τῶν Ες — Ες, ἐτοιμάζουν πραξικοπηματικὰς λύσεις γιὰ τὴν ἐπιβουλὴ φασιστικοῦ διχτατορικοῦ καθεστώτος στὴν Ἑλλάδα καὶ σήμερα βρέθηκαν οἱ ἴδιοι ἐπὶ κεφαλῆς ἐκείνων ποὺ πρῶτοι πυροβόλησαν καὶ σκότωσαν στίς 3 — 4 τοῦ Δεκέμβρη τὸν ἄοπλο Ἑλληνικὸ λαόν. Αὐτὲς τὶς σπείρες καὶ τὶς συμμορίες τῶν τρομοκρατῶν, χρησιμοποιοῦν ὁ κ. Σκόμπυ μαζὺ μὲ Βρετανικὰς δυνάμεις καὶ μ' αὐτὰς σφαγιάζει σήμερα τὸ λαὸ τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ ἀκόμα μεταχειριζόμενος μέσα ἄγρια καὶ βάρβαρα, ποὺ δὲν μεταχειρίσθηκαν οὔτε αὐτοὶ οἱ Γερμανοί, πολυβολῶντας ἀπὸ τὸν ἀέρα τὸν ἀμαχο πληθυσμό, βομβαρδίζοντας μὲ ἀεροπλάνα καὶ μὲ στόλο τὶς συνοικίες τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ καὶ τοποθετῶντας ἀκόμα καὶ κανόνια στὸν ἱερὸ βράχο τῆς Ἀκρόπολης γιὰ νὰ χτυπάει ἀπὸ ἐκεῖ τὸ λαόν, ἀνειώτερα, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸ ἐξέθετε σὲ κίνδυνον καταστροφῆς τὰ ἀθάνατα μνημεῖα ποὺ ἀνήκουν σὲ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁ σημερινὸς ἀγῶνας ποὺ διεξάγει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς μὲ τὸ ΕΑΜ — ΕΛΑΣ δὲν εἶναι ἐπανάσταση Κομμουνιστικὴ, ἀλλὰ ἓνα κίνημα ποὺ ἀναγκάστηκε νὰ ξεσηκωθεί γιὰ τὴν υπεράσπισιν τῆς ἐσωτερικῆς λευτεριᾶς του καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς συνεπῆς πρὸς τὴν ἱστορίαν του καὶ βέβαιος πῶς ἢ ἕως τώρα ταχτικὴ τῆς ἐπίσημης πολιτικῆς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, θὰ μεταβληθεῖ ριζικά, ὅταν διαφωτισθεῖ ὅπως πρέπει, θὰ συνεχίσει τὸν τέτοιο ἀγῶνα του ἀκόμα πειὸ πολὺ γιατί πιστεύει ὅτι ἔχει συμπαράστατες του τὸν λαὸ τῆς Μεγάλης Βρετανίας ὅπως καὶ τοὺς λαοὺς ὅλων τῶν ἐλευθέρων Ἐθνῶν.

Γιὰ τὴν Ἑνωσὴ Λαϊκῆς Δημοκρατίας

Γιὰ τὸ Ἑνιαῖο Σοσιαλιστικὸ Κόμμα

Γιὰ τὸ Ἀγροτικὸ Κόμμα Ἑλλάδας

Γιὰ τὴν Δημοκρατικὴ Ἑνωσὴ

Γιὰ τὸ Σοσιαλιστικὸ Κόμμα Ἑλλάδας

Γιὰ τὸ Δημοκρατικὸ Κόμμα Ἑλλάδας

Γιὰ τὴν Γεν. Συν. ὁδία ἐργατῶν Ἑλλάδας

Γιὰ τὴν Κεντρικὴ Πανοπαλληνικὴ Ἐπιτροπὴ

Γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Ἀλληλεγγύη

Γιὰ τὴν Ἑνιαίαν Πανελ. Ὁργάνωσιν Νέων (ΕΠΟΝ)

Σ. Δημόπουλος

Α. Μαραγγός

Κ. Γαβριηλίδης

Σ. Κρητικὰς

Δ. Στρατῆς

Ι. Χατζηγεωργαντοῦ

Μ. Μαργιόλης

Χ. Καλαντζής

Π. Σίμος

Γ. Γεωργαλάς

VI

Προσπάθειες για σταμάτημα των έχθροπραξιών

Το ΕΑΜ και ο ΕΛΑΣ και ύστερα από τη σύγκρουση κατέβαλαν κάθε προσπάθεια και αλληπάλληλες υπήρξαν οι υποχωρήσεις του για το σταμάτημα του πολέμου.

Ο τέως Υπουργός της Έργασίας συναγωνιστής Μ. Πορφυρογένης επισκέφθη τον στρατηγό κ. Σκόμπυ με τη μεσολάβηση του πολιτευτού κ. Στ. Μερκούρη. Ο Στρατηγός Σκόμπυ επέδωσε για τον τερματισμό των έχθροπραξιών τους εξής όρους :

Αριθμός 72

1) Αι δυνάμεις του ΕΛΑΣ οφείλουν να υπακούσουν στις διαταγές μου ως δυνάμεις τοποθετημένες κάτω από την διοίκησή μου από τη συμφωνία της Γκαζέρτας.

2) Επιπροσθέτως εντολή πρέπει να δοθεί εις όλους τους υποστηρικτές του ΕΛΑΣ εις τας Αθήνας και τον Πειραιά να πάφουν την αντίστασιν και να καταθέσουν τα όπλα. Ειδικαί διαταγαί θα δοθούν, πώς θα γίνη τούτο. Ο αριθμός των υποστηρικτών είναι γνωστός εις εμέ και εάν ο αριθμός των παραδοθησομένων όπλων δεν είναι ικανοποιητικός, θα θεωρήσω ότι δεν εξεπληρώθησαν οι όροι της συμφωνίας.

3) Μόλις εκπληρωθούν οι όροι τούτοι θα ειδοποιήσω τον Αρχιστράτηγο Αλεξάντερ, ο όποιος θα λάβη τα αναγκαία μέτρα δια να θέση τέρμα εις την παρούσαν σύρραξιν εις την Ελλάδα και να αποδώσῃ σ' όλους τους Έλληνας, ανεξαρτήτως πολιτικῶν φρονημάτων ειρηνικὴν ἀπόλαυσιν τῶν Δημοκρατικῶν των ἐλευθεριῶν, διὰ τὴν ὁποίαν τὸ πρῶτον μέτρον ἀποτελεῖ ἡ ἀποστράτευσις ὅλων τῶν ἰδιωτικῶν στρατευμάτων.

2) Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ σὺν 14 τοῦ Δεκέμβρη ἀπήντησε στοὺς ὅρους τοῦ Σκόμπυ ὡς ἑξῆς :

Αριθμός 73

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΛΑΣ

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Σκόμπυ τοῦ 3ου Βρετανικοῦ Σώματος Στρατοῦ

Τὸ ἀπρόοπτο αἱματοκύλισμα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Λαοῦ, τοῦ ὁποῖου παριστάμεθα μάρτυρες ἐπὶ 13 συνεχεῖς ἡμέρας, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀκάμπτου ἐπιμονῆς τῆς ἀντιδραστικῆς δεξιᾶς διὰ τὸν μονομερῆ ἀφοπλισμὸν τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιβολῆς μετὰ ταῦτα φασιστικῆς δικτατορίας. Τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τῆς δεξιᾶς υἱοθέτησε δυστυχῶς καὶ ὑπεστήριξεν ἀκόμα καὶ διὰ τῶν ὅπλων ὁ Στρατηγὸς Σκόμπυ κατὰ παράβασιν τῶν ρητῶν συμφωνιῶν τῆς Γκαζέρτας καὶ τῶν διακηρυγμένων σκοπῶν τοῦ Συμμαχικοῦ ἀγῶνος, ἀναμειγνύμενος ὁμως εἰς τὰ ἐσωτερικὰ συμμάχου χώρας.

Αποτέλεσμα τῶν ἀσκόπων τούτων ἐνεργειῶν ὑπῆρξεν τὸ θλιβερόν γεγονός σύμμαχοι λαοί, ἀγωνιζόμενοι κατὰ κοινού ἐχθροῦ, νὰ περιέλθουν εἰς ἐνοπλον ρῆξιν καὶ νὰ θρηνοῦνται θύματα κατὰ χιλιάδας, καὶ μάλιστα τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, κατὰ τοῦ ὁποῖου ἐστράφησαν τὰ ἀεροπλάνα, τὰ πυροβόλα καὶ τὰ τάνκς τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Παρά τὰ διαδραματιζόμενα ὀδυνηρὰ ταῦτα γεγονότα, ἐμμένοντες πάντοτε εἰς τὴν ὁμαλὴν καὶ Δημοκρατικὴν ἐξέλιξιν τῆς Χώρας, προτείνομεν τὰ ἀκόλουθα εἰς ἀπάντησιν τῶν ὁρῶν τοὺς ὁποῖους μᾶς ἐγνωστοποίησεν ὁ Στρατηγὸς κ. Σκόμπυ διὰ τοῦ συν. Μ. Πορφυρογένη.

1) Μέχρις ὁριστικῆς ἐπιλύσεως τοῦ ὅλου Στρατιωτικοῦ ζητήματος παρὰ τῆς σχηματισθησομένης Κυβερνήσεως Ἑθνικῆς Ἐνώσεως δεχόμεθα νὰ ἀποσυρθοῦν, προσωρινῶς, τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ ἀπὸ τὰς πόλεις Ἀθηνῶν - Πειραιῶς εἰς τὴν Γενικὴν Γραμμὴν τὴν καθοριζομένην εἰς τὸ ἀπὸ 3ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. μήνυμα τοῦ 3ου Βρετανικοῦ Σώματος Στρατοῦ.

2) Ταυτοχρόνως νὰ ἀποσυρθοῦν ἐπίσης προσωρινῶς ἡ Ὀρεινὴ Ταξιαρχία καὶ Ἱερὸς Λόχος μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, εἰς περιοχὴν καθορισθησομένην διὰ κοινῆς συμφωνίας.

3) Ἀπασα ἡ δύναμις τῆς Χωροφυλακῆς ἀφοπλιζομένη νὰ τεθῇ ἐκτὸς ὑπηρεσίας, τῶν ἀνδρῶν ἀποστελλομένων εἰς τὰς ἐστίαις των.

Οἱ ἄνδρες καὶ οἱ Ἀξιωματικοὶ τῶν τέως ταγμάτων Ράλλη, ἀφοπλιζόμενοι νὰ ἐγκλεισθοῦν πραγματικῶς εἰς τὰς φυλακάς, μέχρις οὗ κριθῶσι ὑπὸ τῆς Δικαιοσύνης.

4) Αἱ ἐν Ἑλλάδι εὐρισκόμεναι Βρετανικαὶ Δυνάμεις νὰ περιορισθοῦν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποστολῶν αἵτινες καθορίζονται διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς Γκαζέρτας καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν προβέπουν χρησιμοποίησιν τῶν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα τῆς Ἑλλάδος.

5) Ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας νὰ ἀφεθῇ ἀνεπηρέαστος πρὸς σχηματισμὸν τὸ ταχύτερον Κυβερνήσεως πραγματικῆς Ἑθνικῆς Ἐνώσεως, ἡ ὁποία θὰ ρυθμίσῃ Δημοκρατικῶς τὸ ὅλον Πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν πρόβλημα τῆς Χώρας συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀφοπλισμοῦ τῶν μὴ δικαιουμένων νὰ φέρουσι ὅπλα.

Τῇ 14 Δεκεμβρίου 1944

Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

Ε. Μάντακας, Μ. Χατζημεχάλης, Γ. Σιάντος

3) Ἐπίσης ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ στὶς 15 τοῦ Δεκέμβρη πήρε τὴν παρακάτω ἀπόφαση.

Ἀριθμὸς 74

Ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἶναι ἓνας ἀδιάκοπος ἀγῶνας γιὰ τὴν Λευτεριά. Καὶ ἡ Ἑθνικὴ μας ἀνεξαρτησία εἶναι ὁ καρπὸς ἑνὸς ἀγῶνα πού βάσταξε αἰῶνες καὶ κορυφώθηκε στὴν Ἐποποιία τοῦ 1821.

Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1940 ὅταν, ὁλόκληρη σχεδὸν ἡ Εὐρώπη εἶχε σαρωθεῖ ἀπὸ τὸν Φασισμό, ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Λευτεριά του δὲν δίστασε οὔτε στιγμή νὰ ὀρθωθεῖ ἐνάντια στὴ φοβερὴ πολεμικὴ μηχανὴ τοῦ ἄξονος. Οἱ νίκες πού κέρδισε ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς στὰ βουνὰ τῆς Ἀλβανίας στάθηκαν οἱ πρῶτες ἐπιτυχίες τοῦ ἀντιφασιστικοῦ ἀγῶνα καὶ ἐπιβεβαίωσαν ἀκόμη μιὰ φορὰ πῶς τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ λυγίσει ἓνα λαό, πού εἶναι ἀποφασισμένος νὰ πεθάνει γιὰ τὴν λευτεριά του καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Χώρας. Τὸ 1941 κατελήφθηκε ἡ Ἑλλάδα μὰ ταυτόχρονα ἄρχισε ἡ Ἑθνικὴ μας ἀντίσταση. Ἐμψυχωτὴς, ὁργανωτὴς καὶ καθοδηγητὴς στοὺς ἀγῶνες τοῦ ἔθνους στάθηκε τὸ ΕΑΜ. Σ' αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θυσίασε ἑκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς, χιλιάδες καμμένα χωριά. Ὁ Ἑθνικὸς πλοῦτος λεηλατήθηκε. Ἡ συμβολὴ μας στὸ Συμμαχικὸ ἀγῶνα ἦταν σημαντικὴ. Ὁ ἀγῶνας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πού καθοδηγοῦσε τὸ ΕΑΜ δὲν ἀπέβλεπε μόνον στὴν Ἑθνικὴ ἀπελευθέρωση. Ἦταν καὶ ἀγῶνας γιὰ τὴν Δημοκρατία, γιὰ τὴν ἀπολύτρωση τοῦ λαοῦ ἀπὸ κάθε φασιστικὴ ἐπιβολὴ καὶ ἀπὸ κάθε Διχτατορικὸ ὑπόλειμμα. Ἀκριβῶς γι' αὐτὸ ἡ ἀντίδραση μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν μοναρχία, ὑπόλογο μπροστὰ στὸ ἔθνος γιὰ τὴν Δικτατορία Μεταξῶ - Βασιλεῖα, καταπολέμησε μὲ ὅλα τὰ μέσα τὸν Ἑθνικοαπελευθερωτικὸ καὶ λαολυτρωτικὸ ἀγῶνα μας καὶ ὁργάνωσε μὲ τὴ βοήθεια τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Κουϊσλινγκ ἀπὸ τὰ κατακάθια τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας καὶ ἄλλες φασιστικὲς Ὀργανώσεις. Οἱ προδοτικὲς καὶ φασιστικὲς αὐτὲς δυνάμεις πού σὲ συνεργασία μὲ τὸν κατακτητὴ σφαγίασαν τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ προσορίζονταν γιὰ νὰ ἐπιβάλουν μιὰ καινούργια 4η Αὐγούστου.

Παρ' ὅλο πού κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τοῦ ΕΑΜ συσπειρώθηκε ἡ μεγάλη πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ πραγματοποιήθηκε οὐσιαστικὰ ἡ Ἑθνικὴ Ἐνότητα πῆγαμε στὸ Λίβανο γιὰτι θέλαμε νὰ ἀποφύγουμε ὅπωςδήποτε τὶς δυναμικὲς λύσεις καὶ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο.

Χάρη στὶς ἀκούραστες προσπάθειες, θυσίες καὶ ὑποχωρήσεις πού κάναμε φθάσαμε στὴν Κυβέρνηση Ἑθνικῆς Ἐνότητος καὶ διακηρύξαμε ἀκόμη μιὰ φορὰ ὅτι τὰ ζωτικὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους ἀπαιτοῦσαν τὸ ὁμαλὸ Δημοκρατικὸ πέρασμα στὴν Πολιτικὴ ζωὴ.

Ὅμως ἡ ἀντίδραση, μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση, ἐκτὸς τῆς τάξης καὶ τῆς ὁμαλῆς Δημοκρατικῆς ἐξέλιξης θυσσοδομεῖ καὶ συνωμοτεῖ ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα τῆς ἀπελευθέρωσης. Ἐμποδίζει τὴ σύλληψη καὶ τιμωρία τῶν δοσιλόγων καὶ ἐγκληματιῶν πολέμου, γιὰτι τρέμει τὶς ἀποκαλύψεις. Ἀφήνει τὸν Κρατικὸ μηχανισμό ὅλα τὰ φασιστικὰ καὶ προδοτικὰ στοιχεῖα τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς κατοχῆς. Διατηρεῖ τὰ σώματα ἀσφαλείας πού εἶχαν ὁργανωθεῖ καὶ ἐξοπλισθεῖ ἀπὸ τὸν Κατακτητὴ. Ἐξοπλίζει φασιστικὲς ὁργανώσεις. Συγκεντρώνει στὴν Ἀθήνα τοὺς χωροφύλακες ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Μεταφέρει ἀπὸ τὸ μέτωπο τῆς Ἰταλίας μέσα στὴν Ἀθήνα τὴν Ὀρεινὴ Ταξιαρχία καὶ τὸν Ἱερὸ Λόχο, ἐθελοντικούς σχηματισμούς μὲ μονόπλευρη σύνθεση καὶ στελέχωση καὶ προσπαθεῖ νὰ πλαισιώσει τὸ νέον σῶμα τῆς Ἐθνοφυλακῆς μὲ ἀξιωματικούς, πού εἶχαν ὑπηρετήσει στὰ Τάγματα Ἀσφαλείας.

Τὸ ΕΑΜ μ' ὅλο πού διαπιστώνει τὶς προσπάθειες τῆς ἀντίδρασης πού ἐτοιμάζεται γιὰ δυναμικὲς λύσεις, πιστὸ στὸ πρόγραμμα τῆς Ἑθνικῆς Ἐνότητος καὶ τῆς πολιτικῆς ὁμαλότητος, κάνει τὸ πᾶν γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο. Ἄν καὶ ὁ ΕΛΑΣ ἦταν ἡ μόνη δύναμη ἀντίστασης καὶ ἀπελευθέρωσης καὶ ὑπῆρξε ἐγγύηση τῆς τάξης, ἂν καὶ ἀποτελοῦσε τὰ 9)10 τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Χώρας, τὸ ΕΑΜ προτείνει τὴν καθολικὴ ἀποστράτευση καὶ τὸν σχηματισμὸ Ἑθνικοῦ Στρατοῦ μὲ καθολικὴ στρατολογία. Μὰ ἡ ἀντίδραση μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Παπανδρέου θέλει νὰ ἀφοπλίσει μόνον τὶς δημοκρατικὲς δυνάμεις, ἀπορρίπτει τὶς προτάσεις μας κάνοντας ἀναπότρεπτη τὴ

διάσπαση της Κυβέρνησης 'Εθνικής 'Ενότητας, προκαλεί την ξενική επέμβαση και ανοίγει τον πόλεμο με την δολοφονική επίθεση εναντίον του άοπλου 'Ελληνικού λαού.

Ο 'Ελληνικός λαός άμυνόμενος για τα άπαράγραπτα δικαιώματά του, αναγκάσθηκε με το όπλο στο χέρι να υπερασπίσει τις έλευθερίες του. Περισσότερο από 10 μέρες τώρα η 'Αθήνα και ο Πειραιάς είναι πεδίο μάχης. Τα πυροβόλα, οι όλμοι, τα άεροπλάνα, τα πολεμικά και τα τάνκς του στρατηγού Σκόμπυ σπέρνουν το θάνατο και την ερήμωση. Ο παλαιός κομματικός κόσμος, με τη στάση που τηρεί περιμένοντας να βγάλει κομματικά κέρδη από την καταστροφή του 'Ελληνικού λαού, γίνεται συνυπεύθυνος για την καταστροφή του αυτή. Παρ' όλη τη στάση του αντιδραστικού κόσμου, το ΕΑΜ παραμένοντας πιστό στις θεμελιώδεις αρχές της 'Εθν. 'Ενότητας, της όμαλης δημοκρατικής εξέλιξης και της υπεράσπισης των ζωτικών συμφερόντων του 'Εθνους απέφυγε να δημιουργήσει Κυβερνητικό όργανο μ' όλο που εξουσιάζει σήμερα όλη τη χώρα εκτός από τους 2—3 δρόμους στο Κέντρο της 'Αθήνας. Στην κρίσιμότητα αυτή για την Πατρίδα μας στιγμή, δεν παραλείπει να χρησιμοποιήσει και την τελευταία δυνατότητα για τη λύση της 'Ελληνικής κρίσης και δηλώνει ότι και σήμερα ακόμα δέχεται να έλθει σε συνεννόηση για να εξευρεθεί τρόπος που θα οδηγήσει στην όμαλότητα πάνω στις εξής βάσεις. Δηλώνει ότι δεν θέλει να καταλάβει την έξουσία. Δεν θέλει κανενός είδους πραξικόπημα. Δεν θέλει Κυβέρνηση μονομερή της άριστεράς. Η βάση για τη συνεννόηση που προτείνει είναι:

1) Να εφαρμοθεί άμεσα και πραγματικά και να τηρείται με συνέπεια και σεβασμό η δημιουργημένη συμμαχική αρχή της μη επέμβασης στα έσωτερικά μας και τα Συμμαχικά στρατεύματα να τηρούν με ακρίβεια τη συμφωνία της Γκαζέρτας. Η εξέλιξη της πολιτικής, ή λύση των πολιτικών μας ζητημάτων να είναι υπόθεση αποκλειστικά 'Ελληνική. 2) Να σχηματισθεί όντισιαστική για να μπορεί να αντιμετωπισθεί ειρηνικά και να δοθεί όμαλη λύση σ' όποιαδήποτε κυβερνητική κρίση. 3) Να σχηματισθεί Δημοκρατική Κυβέρνηση πραγματικής 'Εθν. 'Ενότητας, δηλαδή Κυβέρνηση με άληθινή δημοκρατική συνείδηση, που να έγγυάται τις δημοκρατικές έλευθερίες του λαού και να εξασφαλίσει την όμαλη εξέλιξη της πολιτικής μας ζωής με την ένεργεια γρήγορου δημοψηφίσματος για το πολιτειακό και εκλογών Συντακτικής Συνέλευσης.

4) Για το επίμαχο στρατιωτικό ζήτημα έγινε φανερό για κάθε καλής πίστεως άνθρωπο πως δεν μπορεί να υπάρχει άλλη λύση από την πλήρη αποστράτευση όλων των έθελοντικών δυνάμεων και τη συγκρότηση 'Εθνικού Στρατού με ταχτική στρατολογία και με στελέχη που θα όρίσουν έπειτα από έκκαθάριση τα άρμόδια στρατιωτικά όργανα.

5) Για τα άλλα έκκρεμή ζητήματα, Χωροφυλακής, 'Αστυνομίας, 'Εθνοφυλακής, τιμωρίας δοσιλόγων, έκκαθάρισης δημοσίων υπηρεσιών κλπ. να εφαρμοσθούν ειλικρινά και έντιμα όσα συμφωνήθηκαν και εξαγγέθηκαν με το συμβόλαιο του Λιβάνου, με τις προγραμματικές δηλώσεις της 'Εθνικής Κυβέρνησης ως την ήμερα της ούσιαστικής διάλυσής της. Κάθε δημοκράτης, κάθε 'Ελληνας πατριώτης, κάθε φιλελεύθερος άνθρωπος έχει μπροστά του όλόκληρη την αλήθεια. Δεν είμαστε ή μειοψηφία αλλά ή συντριπτική πλειοψηφία του 'Ελληνικού λαού. 'Επί κεφαλής της πλειοψηφίας αγωνιζόμαστε για τη Δημοκρατία και την άληθινή έλευθερία του λαού. Μένουμε άκλόνητα πιστοί στο Συμμαχικό άγώνα και αγωνιζόμαστε για τη συντριβή των σκοτεινών δυνάμεων του φασισμού, που αποτελούν την όη φάλαγγα στη χώρα μας. Ο άγώνας είναι δίκαιος γιατί είναι έθνικός, γιατί είναι λαϊκός άγώνας. Γιατί είναι άπόλυτα σύμφωνος με τους μεγάλους σκοπούς του άγώνα των ένωμένων έθνών. Η άποδοχή των παραπάνω άπόψεών μας δεν θα είναι νίκη της άριστεράς, θα είναι νίκη του δικαίου, νίκη της 'Ελλάδας, νίκη του συμμαχικού άγώνα. Τότε ένωμένοι πραγματικά θα στρέψουμε όλη τη δραστηριότητα και τη ζωτικότητα του λαού μας στη γενική αναδημιουργική προσπάθεια της Χώρας μας.

Κάνουμε την τελευταία προσπάθεια για τη συνεννόηση, πάνω στη βάση της εξυπηρέτησης των συμφερόντων του 'Εθνους. Αν και ή προσπάθεια αυτή άποτύχει ή εύθύνη καθόλου δεν θα βαρύνει έμάς. Ο λαός μας θα συνεχίσει με περισσότερη όρμη τον δίκαιο άγώνα του. Η θέση κάθε δημοκράτη, κάθε 'Ελληνα είναι στο πλευρό του λαού. Ένωμένοι όλοι θα νικήσουμε στον ιερόν αυτόν άγώνα για τη Δημοκρατία, για την ανεξαρτησία της χώρας, για την προκοπή του τόπου.

'Αθήνα 15 Δεκέμβρη 1944

Για την Κ.Ε. του ΕΑΜ

Α. Παρσαλίδης

Τα συνεργαζόμενα Κόμματα

Κομμουνιστικό Κόμμα 'Ελλάδας, 'Αγροτικό Κόμμα 'Ελλάδας, 'Ενιαίο Σοσιαλιστικό Κόμμα 'Ελλάδας, 'Ενωση Λαϊκής Δημοκρατίας, Δημοκρατική 'Ενωση, Σοσιαλιστικό Κόμμα 'Ελλάδας, Δημοκρατικό Κόμμα 'Ελλάδας, Γενική Συνομοσπονδία 'Εργατών 'Ελλάδας, Κεντρική Πανυπαλληλική 'Επιτροπή, 'Εθνική 'Αλληλεγγύη.

4) Ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ απάντησε με το υπόμνημά του στις 16 του Δεκέμβρη ως εξής:

Αριθμός 75

Υπόμνημα

Για την Κ. Ε. του ΕΛΑΣ

Ο Αντιστράτηγος Ρ. Σκόμπυ, αρχιστράτηγος δυνάμεων ξηράς στην Ελλάδα, έλαβε σήμερα 16 του Δεκέμβρη υπόμνημα της Κ. Ε. του ΕΛΑΣ με την ημερομηνία 14 του Δεκέμβρη.

Είναι ευτυχής βλέποντας ότι το πρώτο σημείον του υπομνήματος αυτού δέχεται τον πρώτον όρον, που έθεσε στις δηλώσεις του προς τον κ. Πορφυρογένην στις 12 του Δεκέμβρη, δηλαδή ότι τα συγκροτήματα (σχηματισμοί) του ΕΛΑΣ θα έπρεπε να αποσυρθούν από την Αττική στη γενική γραμμή που χαράχθηκε με το υπόμνημα του 3ου Σώματος της 3ης του Δεκέμβρη.

Πρέπει όμως να παρατηρήσει ότι το υπόμνημα δεν αναφέρεται στον δεύτερον όρον των όρων του, δηλαδή ότι όλοι οι υποστηρικτές του ΕΛΑΣ στην Αθήνα και τον Πειραιά θα έπρεπε να παύσουν κάθε αντίσταση και να παραδώσουν τον όπλισμόν τους.

Οφείλει να εξακολουθήσει επιμένων στην ικανοποιητική εκπλήρωση του όρου αυτού. Πριν καταπιαστεί με τα άλλα ζητήματα που εγείρονται στο υπόμνημα ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ πρέπει να υποδείξει ότι ο Έλληνικός Ιερός Λόχος δεν βρίσκεται στην περιοχή Αττικής, επί πλέον ή δήλωσης του 3ου σημείου σχετικά με πρώην Ραλλικά τάγματα είναι έξ ολοκλήρου ανακριβής. Τα τάγματα αυτά έχουν αποπλισθεί και κανένας από τους αξιωματικούς και άνδρες που έκρατούντο σαν αίχμαλτοι του Κράτους κατά την έναρξιν των έχθροπραξιών δεν έχει άφεθεί ελεύθερος.

Ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ είναι ευτυχής βλέποντας πως το σημείον 4 του υπομνήματος αναφέρεται στη συμφωνία της Γκαζέρτας. Δημοσιεύει ξεχωριστά πλήρες κείμενον της συμφωνίας αυτής, απ' όπου θα γίνει φανερόν ότι αι Βρετανικαί δυνάμεις στην Ελλάδα εφήρμοσαν κατά γράμμα τη συμφωνία αυτή.

Σχετικά με τη δήλωσή του στις 12 του Δεκέμβρη ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ επαναλαμβάνει ότι σε περίπτωση που οι δυο προηγούμενοι όροι εκπληρωθούν ικανοποιητικά θα αναφερθεί άμέσως στον ανώτερο Συμμαχικό Διοικητή Μεσογείου, Στρατάρχη Αλεξάντερ, και δεν πιστεύει ότι θα υπάρξει καμιά δυσκολία για το Στρατάρχη στο να μπορέσει να πάρει τα αναγκαία μέτρα ώστε να δώσει τέλος στην αναστάτωση αυτή, να αποκαταστήσει για όλους τους Έλληνες, οποιαδήποτε φρονήματα και αν έχουν, την απόλαυση των Δημοκρατικών Ελευθεριών. Όπως έχει δηλώσει πασηγομένως και είναι ευτυχής βλέποντας ότι το σημείον 5 του υπομνήματος αναφέρεται σ' αυτό, ένα από τα πρώτα μέτρα που θα είναι αναγκαία πρέπει να είναι ή διάλυσις των ατάκτων δυνάμεων οποιαδήποτε πολιτικών πεποιθήσεων με προοπτική για ανασχηματισμό Εθνικών τακτικών Δυνάμεων. Η αναδιοργάνωση της Χωροφυλακής θα πρέπει να περιληφθεί στο τελευταίο ζήτημα. Όσο για την Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία θα είναι έτοιμος, να διατάξει την Ταξιαρχία να επιστρέψει στους Στρατώνες, όπου ήτο πριν από την έναρξιν των έχθροπραξιών, στην περίπτωση που τα δύο αίτήματα του, θα εκπληρωθούν έντελώς.

Βεβαιούται το ακριβές το άντιγράφο
Υπογραφή (δυσανάγνωστος)

5. Η ΚΕ του ΕΛΑΣ απάντησε στις 18 του Δεκέμβρη ως εξής:

Αριθμός 76

Αριθ. Πρωτ. 401

Υπόμνημα

Η ΚΕ του ΕΛΑΣ βεβαιού την λήψιν του από 16 Δεκεμβρίου έ.ε. υπ' αριθ. 740.900 υπομνήματος του αρχηγού του εν Ελλάδι 3ου Βρετανικού Σώματος Στρατού. Επί των σημείων ατίνα θίγει ο Στρατηγός Σκόμπυ ή ΚΕ του ΕΛΑΣ έχει να παρατηρήση τα ακόλουθα:

1) Αί συμφωνία της Γκαζέρτας δεν νομίζομεν ότι δύνανται να μεταβάλουν τα πράγματα

καὶ νὰ δικαιολογήσουν ὅπωςδήποτε τὴν ἀναληφθεῖσαν αἱματηρὰν ἐπέμβασιν τῶν ἐν Ἑλλάδι Βρετανικῶν δυνάμεων κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὑπενθυμίζομεν ὅτι κατ' εἰσήγησιν τῶν ἐν Γκαζέρτα ἀντιπροσώπων τῆς Ἀριστερᾶς καὶ τοῦ ΕΛΑΣ ἐγένετο δεκτὸν καὶ ἀφηρέθη ἐκ τοῦ σχεδίου συμφωνίας τὸ σημεῖο ἐκεῖνο ὅπερ παρεῖχε τὸ δικαίωμα εἰς τὰς Βρετανικὰς δυνάμεις νὰ ἀποκαταστήσουν τὸν νόμον καὶ τὴν τάξιν ἐν Ἑλλάδι. Ἐπομένως τὰ λυπηρὰ γεγονότα, ἅτινα ὀδήγησαν εἰς τὸ αἱματοκύλισμα τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν — Πειραιῶς οὐδὲν ἔρεισμα δύνανται νὰ εὕρωσιν οὔτε εἰς τὸ σύμφωνον τῆς Γκαζέρτας, οὔτε εἰς τοὺς διακηρυγμένους σκοποὺς τοῦ ἀγῶνος τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν, οὔτε εἰς τὸν ἠθικὸν Νόμον.

2) Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ὁμαλότητος καὶ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ παραπομπὴ πρὸς τὸν Στρατάρχην Ἀλεξάντερ ἀντιτίθεται πρὸς τὰς συμφωνίας τῆς Γκαζέρτας καθότι ἀποτελεῖ ἐπέμβασιν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἑλλάδος. Αἱ ἐλευθερίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ τὰς ὁποίας ἔχυνε καὶ χύνει τόσον αἷμα, δὲν εἶναι δεκτὸν νὰ προσφέρονται ἔξωθεν διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τρίτων. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι κυρίαρχος ἐν τῇ χώρᾳ του καὶ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ὑπάρχη Κυβέονησις πραγματικῶς ἐλευθέρου ἀνεξάρτητου Κράτους, ἣτις ἐκτελοῦσα τὴν ἐκδηλον θέλησιν τοῦ λαοῦ νὰ καταστήσῃ σεβαστὰς πρὸς ὅλους τὰς Δημοκρατικὰς ἐλευθερίας, νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ ταχύτερον τὸν Κρατικὸν μηχανισμόν ἀπὸ ὅλα τὰ στοιχεῖα πού συνέπραξαν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς νομίμους κυρώσεις κατὰ τῶν ἀποδειχθέντων ἀναξίων τῆς Πατρίδος, νὰ συγκροτήσῃ Τακτικὸν Ἐθνικὸν Στρατὸν ἀποστρατευομένων ὅλων τῶν ἐθελοντικῶν δυνάμεων συμπεριλαμβανομένων τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὸ ταχύτερον τὴν χώραν εἰς ἐλευθέραν ἐκλογάς, ἵνα ἀποφανθῇ ὁ λαὸς ποῖον Πολίτευμα καὶ ποίαν Κυβέρνησιν θέλει. Ταῦτα πάντα πρέπει νὰ εἶναι ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

3) Συγκέντρωσις τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας εἰς τοὺς στρατῶνας τῆς δὲν ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἐζητήθη ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτῆς ἐξ Ἀθηνῶν—Πειραιῶς. Ὁ σκοπὸς αὐτὸς πληροῦται μόνον ἐὰν ἡ Ὀρεινὴ Ταξιαρχία καὶ τὰ Ἑλληνικὰ τμήματα, ἅτινα μετεφέρθησαν ἐσχάτως ἐκ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ἢ ἀλλαχόθεν ἀποσυρθοῦν πραγματικῶς μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν π. χ. εἰς τὴν Σῦρον ἢ εἰς ἄλλας Κυκλάδας νήσους. Ἐπίσης ἡ Χωροφυλακὴ νὰ ἀφοπλισθῇ οἱ δὲ ἄνδρες καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς νὰ σταλῶσιν εἰς τὰς ἐστίας των, μέχρι τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ ὅλου σώματος.

4) Νὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἐξακολουθήσωμεν φρονοῦντες, ὅτι ὁ ἀφοπλισμὸς ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν τῶν τέως ταγμάτων Ράλλη καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐξομοιωθέντων τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας κλπ. καὶ ὁ ἀληθὴς περιορισμὸς ὅλων αὐτῶν εἶναι ζήτημα ἔχον ἀνάγκην πληρεστέρας ἐξακριβώσεως καὶ πραγματοποιήσεως.

5) Οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ὑποστηρικταὶ τοῦ ΕΛΑΣ ἐπερχομένης γενικῆς συμφωνίας εἶναι αὐτονόητον ὅτι θὰ κατέπανον τὴν ἀντίστασιν των ταυτοχρόνως μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἄλλων τμημάτων μας ἐξ Ἀθηνῶν - Πειραιῶς.

Δεχόμεθα τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν ὡς ἄνω ὑποστηρικτῶν τοῦ ΕΛΑΣ, ὅστις ἐπίσης εἶναι αὐτονόητον ὅτι θὰ γίνῃ ταυτοχρόνως μετὰ τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς ἀντιθέτου παρατάξεως. Διὰ τὸν ἀφοπλισμὸν τοῦτον προτείνομεν ὡς μόνον πραγματοποιήσιμον τρόπον νὰ ἐνεργηθῇ παρὰ τῆς σχηματισθησομένης Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κοινῆς ἐμπιστοσύνης. Εἶναι ἄλλωστε καὶ ζήτημα ἀρχῆς ὅτι ἡ παράδοσις ὅπλων Ἑλλήνων πολιτῶν δύναται νὰ γίνῃ μόνον πρὸς Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

18-12-44

Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

VII

Ἡ ἐπέμβασις τῶν Βρετανικῶν στρατευμάτων καὶ τὸ σύμφωνον Γκαζέρτας

6) Ἐπίσης τὸ ΕΑΜ στὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Στρατηγοῦ κ. Σκόμπυ πὼς ἡ ἐπέμβασίς του ἦτο δικαιολογημένη ἀπὸ τὸν σύμφωνον Γκαζέρτας (βλέπε παραπάνω σελὶς 55) ἔκανε τὴν παρακάτω διακοίνωσιν :

Ἀριθμὸς 77

I. Στὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τῆς συμφωνίας τῆς Γκαζέρτας ὁρίζεται :

Ὅλαι αἱ ἀνταρτικαὶ δυνάμεις αἱ δρῶσαι ἐν Ἑλλάδι τίθενται ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέτει τὰς δυνάμεις ταύτας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ. Ἀπὸ τὰ ἄρθρα αὐτὰ βγαίνει πὼς Μόνῃ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ποῦ ἀσχοῦσε τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, μποροῦσε νὰ ἀποφασίζῃ γιὰ τὴν τύχην τῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων δηλαδὴ [νὰ ἀποφασίζῃ γιὰ τὸ ἂν θὰ παραμείνουν ἢ ἂν θὰ ἐνσωματωθοῦν εἰς τὸν τακτικὸν στρατό κλπ.

Ὁ στρατηγὸς Σκόμπυ σὰν Ἀρχιστρατήγος δὲν εἶχε ἄλλο δικαίωμα παρὰ μόνον νὰ χρησι-
μοποιήσῃ τις παραπάνω δυνάμεις στὶς πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις. Ἡ διαστολὴ αὐτὴ ἐκτὸς τοῦ
ὅτι θγαίνει ἀπὸ τὴ συμφωνία εἶναι καὶ αὐτονόμη γιὰ τὸ ἀντίθετο εἶναι ἀσυμβίβαστο μὲ τὴν
ἀνεξαρτησίαν τῆς Χώρας. Σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω ἐφ' ὅσο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση δὲν εἶχε ἀπο-
φασίσαι τὴν διάλυση τῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων, ὁ Στρατηγὸς κ. Σκόμπυ μὲ κανένα τρόπο δὲν
μποροῦσε μόνος του νὰ διατάξῃ τὴν διάλυσή τους.

Μὰ καὶ ἂν ἀκόμη εἶχε προηγηθεῖ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβέρνησης καὶ οἱ ἀν-
ταρτικὲς δυνάμεις εἶχαν ἀρνηθεῖ νὰ πειθαρχήσουν καὶ τότε πάλι μόνη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση μὲ
δικῆς της ἀποκλειστικὰ δυνάμεις ἔπρεπε νὰ ἐπιβάλλῃ τις θελήσεις της. Γιὰ τὴν ἀνίσχυρήν νὰ
εἰς ἐπιβάλλῃ θὰ ἔπαινε νὰ ἐκφράζῃ τὴν Κρατικὴν ἐξουσίαν. Τὰ Διεθνή νόμιμα καὶ οἱ συμφωνίαι με-
ταξὺ τῶν συμμάχων ἀπαγορεύουν ρητὰ τὴν ἐπέμβαση ξένων συνάμεων στὶς ἐσωτερικὲς διενέξεις
ὁποιασδήποτε Χώρας, ἔστω καὶ ἂν καλοῦνται ἀπὸ τὴν ἀνίσχυρήν Κυβέρνηση.

II. Στοιχοὺς σκοποὺς τῶν ἐπιχειρήσεων γιὰ τὶς ὁποῖες πρόβλεπε ἡ συμφωνία τῆς Γκαζέρτας
ὁρίζεται «... β) Καθ' ὃν χρόνον θὰ ἀπελευθερωῦνται τὸ ἔδαφος ἀμφοτέρων
οἱ Διοικηταὶ (Σαράφης, Ζέρβας) θὰ εἶναι ὑπεύθυνοι προσωπικῶς εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς Δυνάμεως
140 (Σκόμπυ) διὰ 1) τὴν τήρησιν τοῦ Νόμου καὶ τῆς τάξεως εἰς τὰ ἐδάφη ὅπου δρῶν αἱ δυνάμεις
των. 2) Τὴν ἀποφυγὴν ἐμφυλίου πολέμου κλπ.»

Ὁ κ. Σκόμπυ φαίνεται νὰ στηρίζῃ τὴν ἐπέμβασίν του σ' αὐτὲς τὶς διατάξεις. Μὰ εἶναι ὁλο-
φάνερο πῶς οἱ διατάξεις αὐτὲς ρυθμίζουν τὸ ζήτημα τῆς τάξεως τοῦ Νόμου γιὰ τὴν περι-
οδὸν ποὺ βαρύνεται θὰ ἀπελευθερωθῶν ἡ Χώρα. Δηλαδή γιὰ τὴν τή-
ρησιν τῆς τάξεως σὲ κάθε περιοχὴ ποὺ θὰ τὴν καταλάβαν οἱ ἀνταρτικὲς δυνάμεις ὕστερα ἀπὸ τὸ
διώξιμόν τοῦ κατακτητή.

Ὅμως ἡ Χώρα ἀπελευθερώθη, ἡ τάξις ἐτηρήθη ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν κατὰ τὴν δή-
λωσιν τοῦ ἰδίου τοῦ κ. Σκόμπυ.

Ἡ Χώρα ἐπὶ δύο μῆνες ἦταν ἐλεύθερη. Ἡ ἀνεξαρτησία της πραγματοποιήθηκε καὶ οἱ πρε-
σβευτὲς ξένων χωρῶν ἐγκατεστάθηκαν στὴν Πρωτεύουσα. Ἡ Κυβέρνησις ψήφισε νόμους καὶ δια-
τάγματα κλπ.

Ὑστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν ὑπῆρχε ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῶν παραπάνω διατάξεων. Γιὰ τὴν
ἦσαν παραλογισμὸς νὰ πιστεύῃ κανένας πῶς καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν Στρατηγὸς Βρετ-
τανὸς θὰ μποροῦσε ἐπ' ἀπειρὸ μὲ βάση τὴν συμφωνίαν τῆς Γκαζέρτας νὰ
ἀσχολεῖται μὲ τὰ ἑλληνικὰ πράγματα.

Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα. Οἱ ἴδιες διατάξεις ὁρίζουν πῶς οἱ Ἕλληνες Διοικητὲς (Σαράφης,
Ζέρβας) θὰ τηροῦν τὴν τάξιν καὶ τὸν νόμον τὶς ἡμέρας ποὺ θὰ ἀπελευθερώνεται τὸ ἑλληνικὸ ἔδαφος
καὶ θὰ εἶναι μόνον προσωπικῶς ὑπεύθυνοι αὐτοὶ ἀπέναντι τοῦ Ἀρχιστρατήγου Σκόμπυ. Δηλαδή καὶ
ἂν ἀκόμη στὸν χρόνον τῆς ἀπελευθέρωσης συνέβαιναν ἀνωμαλίαι καὶ τότε ἀκόμα δὲν μποροῦ-
σαν νὰ ἐπέμβουν αἱ Βρετανικαὶ δυνάμεις ἀλλὰ οἱ Ἕλληνες Διοικητὲς
θὰ ἦσαν προσωπικῶς ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τοῦ κ. Σκόμπυ.

VIII

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Κ. Κ. Ε.

Στὶς 17 τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1944 ὅταν ὁ πόλεμος μέσα στὴν Ἀθήναν ἔφθανε στὴν
ὀξύτερη φάσιν του καὶ ὑπεύθυνα πολιτικὰ πρόσωπα συκοφαντοῦσαν τὸν ἀγῶνα μας
σὰν προσπάθεια τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, νὰ ἀρπάξῃ βίαια τὴν ἀρχήν, τὸ Πολι-
τικὸ Γραφεῖο τοῦ ΚΚΕ ἔπαιρνε τὴν παρακάτω ἀπόφασιν:

Ἀριθμὸς 78

Δὲν κλείσαν δύο μῆνες ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἀθήνας, ἐνῶ οἱ Γερμανοὶ κατέχουν ἀκό-
μα τὴν Κρήτην, οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Μεγάλης Βρετανίας Λήπερ καὶ Σκόμπυ μαζὺ μὲ τὸν προτέ-
κτορα Παπανδρέου, ξαπόλυσαν τρομακτικὸν πόλεμον ἐναντίαν στὸ Λαὸν Ἀθήνας—Πειραιᾶ καὶ ἐπι-
βάλλουν στὴν Ἑλλάδα ἓνα καινούργιον τραχὺν ἀγῶνα. Αὐτὸς ὁ ἀγῶνας ἀποτελεῖ ἄλλη καταπληκτικὴ
φάσιν τοῦ ἰδίου ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα ποὺ διεξάγει ἀπὸ τρία χρόνια στὸ πλευρὸ τῶν Ἑνωμένων
Ἑθνῶν, ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς γιὰ τὴν λευτερίαν, τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς χώρας, γιὰ τὴν Δημοκρατίαν καὶ
λαϊκὴν κυριαρχίαν καὶ εἶναι ἐξ ἴσου δίκαιος, ἔθνικός, λαϊκός, δημοκρατικὸς ἀγῶνας, σύμφωνα μὲ τὶς
ἀρχὰς τοῦ Συμμαχικοῦ πολέμου καὶ τὶς διακηρύξεις τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς Τεχεράνης.

Στόν τριήχρονο ήρωϊκό άγώνα κατά τών φασιστών έπιδρομέων κινητοποιήθηκαν και οργανώθηκαν οί λαϊκές δημοκρατικές δυνάμεις στο ΕΑΜ που καθοδήγησε στόν άγώνα της αντίστασης και πρόσφερε πολύτιμες ύπηρεσίες στο συμμαχικό πόλεμο και ιδιαίτερα στις άγγλικές έπιχειρήσεις της Αφρικής, της Ιταλίας, της Μεσογείου. Δίχως καμμιά ούσιαστική ενίσχυση σε όπλα και δίχως καμμιά απολύτως σε τρόφιμα και φάρμακα ο άγωνιζόμενος Έλληνικός λαός θυσίασε τά πάντα στην κοινή συμμαχική υπόθεση της λευτεριάς. Οί Κυβερνήσεις του Καίρου, Τσουδερού και Παπανδρέου συνεχίζοντας την πολιτική της 4ης Αυγούστου ενισχυμένης από την έσωτερική και έξωτερική αντίδραση και από μέλη της Αγγλικής στρατιωτικής αποστολής στην Ελλάδα, καταπολέμησαν τό απελευθερωτικό κίνημα αντίστασης μ' όλα τά μέσα, τό κατασυκοφάντησαν, υποβοήθησαν τη συνεργασία με τούς καταχτητές και υποδαύλισαν τόν εμφύλιο πόλεμο με τη συγκρότηση ταγμάτων Ασφαλείας και φασιστικών συμμοριών από τόν Τσαούσ Αντών ως τόν Παπαδόγκωνα, διέλυσαν τό στρατό Μέσης Ανατολής και έξοντώνουν χιλιάδες μαχητές στην Αφρική, αφού με τη φασιστική τους πολιτική και με προβοκάτορες, προκάλεσαν άλλεπάλληλα κινήματα.

Αδιαφορούντες για τόν έθνικό άγώνα απέβλεπαν σ' ένα μοναδικό σκοπό, νά συντρίψουν τις λαϊκές δημοκρατικές δυνάμεις και νά επιβάλουν καινούργια φασιστική δικτατορία με τόν Γλύξμπουργκ. Παρ' όλες αυτές τις αντιδράσεις τό Κομμουνιστικό Κόμμα Κ. Κ. Ε. μαζί με τό ΕΑΜ κράτησε έντιμα τη σημαία του αντιφασιστικού πολέμου στο πλευρό τών Συμμάχων.

Τό ΚΚΕ έκφράζοντας τη θέληση του Έλληνικού λαού νά λύσει δημοκρατικά τά έσωτερικά του προβλήματα και νά αποφευχθεί ο εμφύλιος πόλεμος με επίμονη και συνετή πολιτική πέτυχε νά συγκροτηθεί ή Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας έστω και μ' ένα άφερέγγυο Πρωθυπουργό και της πρόσφερε κύρος και βάσεις λαϊκές. Στην περίοδο της απελευθέρωσης όταν οί αντίπαλοί του φοβόνταν ότι θά καταλάβει την έξουσία, όπως μπορούσε νά τό κάμει, τό Κ.Κ.Ε. απέδειξε περίτρανα την ειλικρίνεια και έντιμότητα τών Δημοκρατικών του σκοπών. Έξασφάλισε απόλυτη τάξη στην Πρωτεύουσα και στις άλλες πόλεις και ζήτησε από τό Λαό νά περιμένει άπ' την Κυβέρνηση ίκανοποίηση στα αίτήματά του. Στόν έναμιση μήνα της Κυβερνητικής ύπαρξης με παλλαϊκές συγκεντρώσεις διαδήλωσε την ακατάβλητη θέληση του λαού νά κατοχυρώσει τις ελευθερίες του και νά λύσει δημοκρατικά τά προβλήματά του. Μέσα και έξω από την Κυβέρνηση τό Κ.Κ.Ε. και τό ΕΑΜ έκαμαν τά πάντα για νά μπουν σε εφαρμογή δημοκρατικές λύσεις για νά προληφθεί ή αίματοχυσία. Ο Παπανδρέου στηριζόμενος στους ίδιους αντιδραστικούς κύκλους και έμπνεόμενος από μια επίμονη αντίθεση, στις άρχές του πολέμου, άρχή που την εκπροσωπούν στη Χώρα μας οί Λήπερ, Σκόμπυ δέν επιδίωκε παρά πώς νά άφοπλίσει τις δημοκρατικές δυνάμεις, νά ανασυγκροτήσει τά ένοπλα φασιστικά τμήματα για νά επιβάλει τη Δικτατορία του Γλύξμπουργκ. Ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ κατά τη συμφωνία της Γκαζέρτας είχε μοναδική αποστολή νά συντελέσει στην απελευθέρωση της Ελλάδας από τούς έπιδρομείς και απολύτως κανένα άλλο δικαίωμα. Τώρα Παπανδρέου και Λήπερ—Σκόμπυ παραβιάζουν άρχές πολέμου, σύμφωνα Λιβάνου και Γκαζέρτας, κυβερνητικές επαγγελίες, κουρελιάζουν την Εθνική μας ανεξαρτησία και αξιοπρέπεια, ποδοπατούν τά δικαιώματα του Κυριάρχου Έλληνικού Λαού, έτοιμάζουν εμφύλιο πόλεμο και νεοφασιστική τυραννία. Αφήνουν άνοιχτό τό ζήτημα της Αντιβασιλείας. Οί φασιστικές προδοτικές δυνάμεις μένουν άθικτες. Ατιμώρητοι οί δοσίλογοι έγκληματίες πολέμου. Ένοπλοι Γερμανοτσολιάδες στο Γουδί. Όχι μόνο δέν γίνεται έκκαθάριση του Κρατικού μηχανισμού μ' διορίζονται καινούργιοι φασίστες δοσίλογοι. Αντί νά δεχθούν την αποστράτευση όλων τών ένόπλων δυνάμεων και την οργάνωση πραγματικής Εθνοφυλακής επιδιώκουν τη διατήρηση όλων τών μοναρχοφασιστικών σωμάτων Ορεινής Ταξιαρχίας και Ιεροού Λόχου και την οργάνωση φασιστικής Εθνοφυλακής, ενώ άρνιούνται την αποστολή κάθε ενίσχυσης στη σκλαβωμένη Κρήτη.

Αντί νά θέσουν έκτός ύπηρεσίας τη Χωροφυλακή μαζεύουν στην Αθήνα τούς χωροφύλακες άπ' όλη την Ελλάδα καθώς και όλους τούς πεμπτοφαλαγγίτες, δοσιλόγους. Τό λίγο ψωμί και έφοδια που δικαιούται ο λαός μας από τούς συμμάχους τά έπαιρναν με τό σταγονόμετρο και δέν διέθεταν ούτε δυό βαπόρια για τη μεταφορά τους, ενώ έλληνικά βαπόρια πάνω από μισό εκατομμύριο τόνοι διατέθηκαν και τά δύο τρίτα άπ' αυτά καταστράφηκαν στόν κοινό συμμαχικό άγώνα. Με άτέλειωτη σειρά σκοτεινές ενέργειες δουλεύουν νά σπάσουν τό ήθικό του Έλληνικού Λαού, νά τόν άφοπλίσουν και νά επιβάλουν μετά τις 10 Δεκέμβρη με βίαια μέσα στη Δικτατορία της αντίδρασης.

Η αναγκαστική παραίτηση τών Υπουργών της άριστεράς στερήσει από κάθε λαϊκή βάση την Κυβέρνηση Παπανδρέου που στηρίζεται πια στο κ. Σκόμπυ και στην αντιδραστική δεξιά. Αυτή ή ή κυβέρνηση έκτελώντας έντολές της αντίδρασης άρχίζει τη σφαγή και αίματοκυλάει τις παλλαϊκές δημοκρατικές έκδηλώσεις στις 3 και 4 Δεκέμβρη στην Αθήνα και εξαπολύει την αίματηρή τρομοκρατία ενάντια στο δημοκρατικό λαό. Η Κυβέρνηση Παπανδρέου παραμένοντες στην έξουσία μόνο ύστερα από τη διαταγή τών Λήπερ—Σκόμπυ πάυει και τυπικά νά είναι Έλληνική Κυβέρνηση. Γίνεται διορισμένη από ξένους άρμοστεία, πράγμα άσυμβίβαστο με την ανεξαρτησία της Ελλάδας.

Η παραμονή της Κυβέρνησης Παπανδρέου και η υποστήριξή της από τὰ κόμματα, επίσης ύστερα από διαταγή του κ. Σκόμπυ, εκφράζουν τὸν ἔσχατο ξεπεσμό και τὴν πλέρια ἀποξένωση τοῦ παληοῦ πολιτικοῦ κόσμου ἀπ' τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ γιὰ τὴ δημιουργία λεύτερης, ἀνεξάρτητης, και δημοκρατικῆς—λαοκρατούμενης Ἑλλάδας. Αὐτὴ ἡ διορισμένη ἀπὸ ἓνα ξένο Στρατηγὸ, Κυβέρνηση τῶν δοσιλόγων και τοῦ ἐμυυλίου πολέμου καλεῖ ὕστερα ἀπὸ ἐντολή του τὸ Στρατηγὸ κ. Σκόμπυ νὰ πνίξει στὸ αἷμα τὸν ἀδούλωτο λαὸ τῆς Ἀθήνας—Πειραιᾶ.

Βρετανικὲς δυνάμεις ποὺ φτάνουν γρήγορα μὲ ἀφθονὰ πολεμικὰ μέσα, τάνκς, ἀεροπλάνα, κανόνια, στόλος, ἀγγλοὶ στρατιῶτες μαζί μὲ ἀραπάδες, Ἰνδοὺς και ἀφρικανοὺς νάνους, σὲ συνεργασία μὲ τοὺς μισθοφόρους τῶν γερμανῶν Τσολιάδες, Μπουροντάδες, Χωροφυλακὴ, Ἀστυνομία, Χίτες μὲ τὴ Μοναρχοφασιστικὴ Ὀρεινὴ Ταξιαρχία και μὲ νεοϊδρυθέντα φασιστικὰ τμήματα ἀρχίζουν ἐξοντωτικὸ πόλεμο στὸν ἀμαχο πληθυσμὸ Ἀθήνας—Πειραιᾶ σὲ ἐνταση και ἔκταση ποὺ δὲν τόλμησαν οὔτε οἱ χιτλερικοὶ ἐπιδρομεῖς. Αἷμα και Παπανδρέου σχεδιάζουν ἀπλώσουν αὐτὸ τὸ σφαγεῖο σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα ν' ἀνάψουν ἐμφύλιο πόλεμο και ἀλληλοσφαγὴ γιὰ νὰ γονατίσουν και ἐκμηδενίσουν τὸν περίφανο δημοκρατικὸ λαὸ μας.

Ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας—Πειραιᾶ ἀντιμετωπίζει μαζί μὲ τὸν ΕΛΑΣ, μὲ ἡρωϊσμὸ ἰσάξιο μὲ τὸ δίκαιο τῆς ὑπόθεσης του αὐτὴ τὴν πρωτάκουστη ἐπιδρομή. Οἱ μαχητὲς τῆς ἀντίστασης κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν ἀπὸ τὴν Καισαριανὴ ὡς τὴν Κοκκινιά ἐνισχυμένοι ἀπὸ τὰ ἐνοπλὰ τμήματα ποὺ φτάνουν ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες χύνουν τὸ αἷμα τους γιὰ τὴ λευτεριά και τὴ Δημοκρατία. Ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ξεσηκώνεται γιὰ νὰ υπερασπίσει τὴν εἰρήνη του, τὴν ἐνότητά του, τὴν Πατρίδα του, τὴ λευτεριά του.

Τὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ πιστὸ στὴν ὑπόθεση τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδας και τῆς Δημοκρατίας, καταγγέλλει στὸν Ἑλληνικὸ λαὸ σὰν προδοσία και ἔγκλημα ἔθνικὸ τὴν πολιτικὴ τῆς ἀντίδρασης ποὺ μὲ τὸν Παπανδρέου προκάλεσε ἐνοπλὴ ξενικὴ ἐπέμβαση και ξεπουλάει τὴν ἀνεξαρτησία τῆς χώρας και τὴν μετατρέπει σὲ ἀποικιακὸ προτεκτοράτο. Ἡ εὐθύνη γιὰ τὸ αἱματοκύλισμα βαρύνει ὀλοκληρωτικὰ τὴν ἀντιδραστικὴ δεξιὰ, ποὺ ὅπως πρὶν μὲ τοὺς Γεαμανοὺς ἔτσι και τώρα μὲ τοὺς Ἀγγλοὺς, δὲν ἔχει ἄλλο ἰδανικὸ παρὰ νὰ πνίξει τὶς λαϊκὲς δημοκρατικὲς δυνάμεις και νὰ ἐπιβάλλει φασιστικὴ Διχτατορία. Διαμαρτύρεται γιὰ τὴν ἐπέμβαση τῆς Μεγάλης Βρετανίας και τοῦ Τσῶρτσιλ ποὺ μεταχειρίζεται τὴ μικρὴ σύμμαχο Ἑλλάδα σὰν κατακτημένη Ἐπαρχία και πνίγει στὸ αἷμα τὴ φιλία τοῦ μαρτυρικοῦ λαοῦ μας γιὰ νὰ ἐπιβάλλει βίαια λαομίσητη Διχτατορία. Διαδηλώνει τὴ φιλία τοῦ λαοῦ μας στὴ φιλελεύθερη και δημοκρατικὴ Ἀγγλία και πιστεύει ὅτι ὁ Ἀγγλικὸς Λαὸς θὰ μᾶς ἐνισχύσει γιὰ τὴν κατοχύρωση τῶν φιλικῶν δεσμῶν και τῆς δημοκρατίας στὴ Χώρα μας. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ποὺ θυσιάστηκε στὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ χιτλερισμοῦ, στὴ συμμαχικὴ νίκη, εἶναι ἑτοιμὸς νὰ συνεχίσει τὸν ἀγῶνα στὸ πλευρὸ τῶν Συμμάχων ὡς τὴν τελικὴ συντριβὴ τοῦ φασισμού. Διακηρύχνει πὺς ὁ τωρινὸς ἀγῶνας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι Ἐθνικὸς, λαϊκός, δημοκρατικός. Μαζὺ μὲ τὸ ΕΑΜ ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴν μεγάλη δημοκρατικὴ πλειοψηφία τοῦ Ἐθνους, ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὶς λαϊκὲς ἐλευθερίες και τὶς ἀρχὲς τοῦ Ἀτλαντικοῦ και τῆς Τεχεράνης ἐνάντια στὴ βία και στὴν αὐθαιρεσία ἀπ' ὅπου δῆποτε και ἂν προέρχονται. Διαδηλώνει τὴν ἀποφασιστικὴ θέληση τοῦ Ἐθνους, νὰ πολεμήσει, ὅπως πολέμησε και μὲ τοὺς ἰταλογερμανοβουλγάρους ἐπιδρομεῖς, γιὰ τὴ λευτεριά και τὴ Δημοκρατία. Ἡ Ἑλλάδα ἀνήκει στοὺς Ἕλληνες. Ἡ Ἑλλάδα και ἡ δημοκρατία βρίσκονται σὲ κίνδυνο.

Τὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ ἀπόλυτα σύμφωνο μὲ τὶς διαλλακτικὲς προτάσεις τοῦ ΕΑΜ ποὺ ἀποτελοῦν ἐλάχιστες ἐγγυήσεις γιὰ τὴ ζωὴ και τὴ λευτεριά τοῦ λαοῦ, καλεῖ ὅλο τὸ λαὸ νὰ ἀγωνιστεῖ γιὰ νὰ ἐπιβληθοῦν οἱ ὅροι τοῦ ΕΑΜ και τῆς ΚΕ τοῦ ΕΛΑΣ. Καλεῖ ὅλους τοὺς πατριῶτες, ὅλους τοὺς δημοκράτες, ὅλο τὸ ἐργαζόμενο ἔθνος, ἀνεξάρτητα ἀπὸ πολιτικὲς και κοινωνικὲς πεποιθήσεις νὰ πάρουν τὴ θέση τους στὸ σκληρὸ και τραχὺ, μὰ ἱερὸ ἀγῶνα, γιὰ τὴν τιμὴ, τὴν ἀξιοπρέπεια, τὴν ἀνεξαρτησία, τὸ ἐλεύθερο Δημοκρατικὸ μέλλον τῆς Πατρίδας.

Ἡ Ἑλλάδα εἶναι Ἐλεύθερη γιὰτὶ οἱ Ἕλληνες ξαίρουν νὰ πεθαίνουν γιὰ τὴ λευτεριά τους.

Ἐμπρὸς Ἕλληνες πολῖτες. Ὅλοι ἐπὶ ποδὸς πολέμου. Ἐνωμένοι νὰ περιφρουρήσουμε τὴ ζωὴ μας και τὴν ἐσωτερικὴ εἰρήνη και τὴν ἐνότητά μας. Ν' ἀποφύγουμε τὴν ἀλληλοσφαγὴ ποὺ ὀργανώνουν. Νὰ σταματήσῃ ἡ φονικὴ και διαλυτικὴ τοῦ Ἐθνους μας ξενικὴ ἐπέμβαση. Νὰ συγκροτηθεῖ Ἑλληνικὴ δημοκρατικὴ Κυβέρνηση πραγματικῆς Ἐθνικῆς Ἐνότητος, ποὺ θὰ λύσει ὅλα τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα. Μὲ βαθειὰ συνείδηση ὅτι ἡ Ἱστορία θὰ δικαιώσει τὸν ἀγῶνα μας, πιστεύουμε ὅτι ὀλόκληρη ἡ φιλελεύθερη και δημοκρατικὴ ἀνθρωπότητα ποὺ παρακολουθεῖ μὲ συμπάθεια τὴ δίκαια και ἄνιση πάλη μας θὰ μᾶς ἐνισχύσει ὡς τὸ θρίαμβο και τὴν κατοχύρωση τῆς δημοκρατίας στὴ Χώρα μας. Ἐμπρὸς ὅλοι. Γιὰ τὴ λευτεριά και τὴν ἀνεξαρτησία. Γιὰ τὴ δημοκρατία.

17 Δεκέμβρη 1944

Τὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΚΚΕ

Παραβιάζονται οί νόμοι του πολέμου

Στό μεταξύ, αν και είχε επέλθει συμφωνία πάνω στους βασικούς όρους που έβαλε ο κ. Σκόμπυ για το σταμάτημα των έχθροπραξιών, συνεχιζότανε όλο και πιο έξοντωτικός, όλο και πιο άγριος ο έξολοθρεμός με άεροπλάνα κανόνια του στόλου και της ξηράς, με ρουκετοβίδες, με τάνκς των φτωχών συνοικιών.

Η Κ. Ε. του ΕΑΜ ζήτησε να προλάβει αυτή τη σχεδιασμένη σφαγή με την παρέμβάση του Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού. Να τό σχετικό έγγραφο.

Αριθμός 79

20 Δεκεμβρίου 1944

Αξιότιμον κ. Ι. ντε Ρενιέ

Προεδρεύοντα Αντιπρόεδρον της Αντιπροσωπείας του Διεθνούς Κομιτάτου του Έρυθρου Σταυρού.

Ενταύθα

Αγαπητέ Κύριε,

Επανερχόμενοι επί προηγουμένων εγγράφων μας σχετικώς με τό ζήτημα των βομβαρδισμών του άμάχου πληθυσμού, έχομεν την τιμήν να σās καταστήσωμεν γνωστόν, ότι οί βομβαρδισμοί ούτοι όχι, μόνον δέν έπαυσαν αλλά και ένειάθησαν έκτοτε, διότι τά Βρετανικά άεροπλάνα έβομβάρδισαν διά βομβών και ρουκετών και έπολυβόλησαν λαϊκάς συνοικίας των Αθηνών όπως των Τριών Γεφυρών, του λόφου Σκουζέ, των μύλων Πενέση, της Κυψέλης και του Πειραιώς όπως και των περίξ συνοικισμών με πολλά θύματα εις νεκρούς και τραυματίας υπερβαίνοντα μέχρι σήμερον τάς 2.500.

Ηδη διά χθεσινής ειδοποιήσεώς του, ριφθείσης σήμερον από άεροπλάνα, ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ ισχυρίζεται ότι ο ΕΛΑΣ εγκατέστησε πυροβόλα έντός των πόλεων Αθηνών—Πειραιώς και εις τά περίχωρα και ότι συνεπεία τούτου από της 9ης πρωϊνής της αύριον θα βομβαρδίζονται με βόμβας και ρουκέτες και με πυροβολικόν ξηράς και του ναυτικού αί θέσεις όπου είναι εγκαταστημένα τά πυροβόλα.

Επειδή υποπτευόμεθα ότι ή ειδοποίησις του Στρατηγού κ. Σκόμπυ αποσκοπεϊ εις την δικαιολογίαν μελλοντικών άγριωτέρων βομβαρδισμών, με τους όποιους ούτος νομίζει ότι μπορεί να καταβάλη την αντίστασιν του ήρωϊκού λαού των δύο πόλεων, άφου είναι γνωστόν ότι ούτος έχει τοποθετήσει πυροβόλα έντός της πόλεως και δη επί του Λυκαβητού και επ' αυτής της Ακροπόλεως, διαμαρτυρόμεθα έντόνως διά την συνεχιζομένην παραβίασιν των Νόμων του πολέμου και του άνθρωπισμού και έχομεν την τιμήν να σās παρακαλέσωμεν, όπως έν τη επισήμω ιδιότητί σας ως εκπροσώπου της διεθνούς άνθρωπιστικής οργανώσεως του Έρυθρου Σταυρού προβήτε εις τά κατάλληλα διαβήματα διά την κατάπαυσιν των άπανθρώπων τούτων μέσων, άτινα είναι τοσοούτον μάλλον άδικαιολόγητα όσον στρέφονται έναντίον συμμάχου λαού άγωνισθέντος με αυτοθυσίαν διά την έλευθερίαν.

Επί τη εύκαιρία σās αποστέλλομεν έσωκλείστως πίνακα αναγκαιούντων φαρμάκων και ύγειονομικού υλικού διά την περίθαλψιν των τραυματιών μας, οί περισσότεροι των όποιων είναι εκ του άμάχου πληθυσμού και παρακαλούμεν όπως φροντίσητε διά την χορήγησιν αυτών ήμιν.

Ευαρεστηθήτε να δεχθήτε, αγαπητέ κύριε, την έκφρασιν των καλλιτέρων αισθημάτων μας.

Διά την Κ. Ε. του ΕΑΜ

Αλκ. Λούλης

ΟΙ κ. κ. Τσώρτσιλ και Ήντεν στην Αθήνα

Μέσα στην κόλαση του πυρός, έφθασε στην Αθήνα ο Πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας κ. Τσώρτσιλ και ο Υπουργός των Έξωτερικών κ. Ήντεν. Ας παρακολουθήσωμεν τις ενέργειές των.

1) Στις 25 του Δεκέμβρη ο κ. Τσώρτσιλ κάλεσε σε σύσκεψη τους εκπροσώπους του πολιτικού κόσμου. Η σύσκεψη έγινε με Πρόεδρο τόν Αρχιεπίσκοπο της Ελλάδος κ. Δαμασκηνόν. Δίνουμε περίληψη των πρακτικών όπως δημοσιεύθηκε στα φύλλα 99 και 100 της Έφημ. «Ελεύθερη Ελλάδα»,

Αριθμός 80

Μόλις άρχισε η σύσκεψη πήρε το λόγο ο Βρετανός Πρωθυπουργός κ. Τσώρτσιλ. Τόνισε ότι τα έκκρεμῆ ζητήματα δὲν πρόκειται νὰ λυθῶν με τὴ βία. Ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθεῖ μιὰ λύση στὴν πολὺ ἀσχημὴ κατάσταση πού ὑπάρχει στὴν Ἑλλάδα. Ἐξῆρε τὸν ἡρωϊσμό τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐναντίον τῶν Ἱταλῶν καὶ Γερμανῶν ἐπιδρομέων καὶ τὸν ἀγῶνα κατὰ τὴ διάρκεια τῆς κατοχῆς. Παρατήρησε ὅτι πρέπει νὰ γίνουιν δεκτοὶ οἱ ὅροι τοῦ Σκόμπυ καὶ ὅτι τελικὰ τὸ ὅλο ζήτημα θὰ τὸ λύσει ἀπερίσπαστος ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδας. Καταλήγοντας εἶπε ὅτι ἂν τὸν χρειαστοῦν κατὰ τὴ σύσκεψη θὰ εἶναι στὴ διάθεσή τους.

Ὁ Γραμματέας τοῦ ΕΑΜ ρώτησε μετὰ τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ κ. Τσώρτσιλ γιατί δὲν ἐκλήθηκε ἐπίσημα τὸ ΕΑΜ. Ἀπάντησε ὁ κ. Ήντεν ὅτι ἐκλήθησαν καὶ αἱ δύο παρατάξεις καὶ μετὰ τὴν πρόσκληση τοῦ ΕΛΑΣ συμπεριλαμβάνονταν καὶ τὸ ΕΑΜ. Ἀμέσως ὕστερα ἀποχώρησαν οἱ κ. κ. Ήντεν καὶ Τσώρτσιλ καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι ξένοι.

Σὲ συνέχεια ὁ συναγωνιστὴς Σιάντος, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ἐπαιρνε τὸ λόγο, ρώτησε τὸν Πρόεδρο γιὰ τὸ ἀντικείμενο τῆς σύσκεψης.

Ὁ Μακαριώτατος ἀπάντησε: «γιὰ νὰ παραδώσετε τὰ ὅπλα».

Σιάντος: Ἄν μᾶς καλέσατε γι' αὐτό, ἐλάτε νὰ τὰ πάρετε. Νέο Λίβανο δὲν πρόκειται ν' ἀχουμε. Ἄν νομίζετε ὅτι ἤρθαμε ἐδῶ γιὰ νὰ μᾶς βρῖσετε νὰ μᾶς τὸ πῆτε γιατί τότε θὰ εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ἀποχωρήσουμε. Ἀλλὰ στὴν περίπτωση αὐτὴ θὰ φέρετε ἀκέραια τὴν εὐθύνη τῆς ματαίωσης τῆς σύσκεψης.— Μετὰ τὴ δήλωση τοῦ συναγ. Σιάντου οἱ παριστάμενοι εἶπαν ὅτι πρέπει νὰ προχωρήσει ἡ συζήτηση.

Ὁ κ. Καφαντάρης εἶπε ὅτι γιὰ νὰ βρεθεῖ λύση πρέπει νὰ λυθεῖ τὸ πρῶτο ζήτημα τῆς Ἀντιβασιλείας καὶ ρώτησε ἂν σ' αὐτὸ συμφωνοῦν οἱ παριστάμενοι.

Ὁ συναγ. Σιάντος δήλωσε ἀμέσως ὅτι ἡ παράταξη πού ἀντιπροσωπεύει εἶναι σύμφωνη μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυση Ἀντιβασιλείας.

Ὁ κ. Σοφοῦλης ἀρνήθηκε νὰ πῇ τὴ γνώμη του γιατί δὲν μπορεῖ νὰ ἀποφασίζει μόνος.

Ὁ κ. Μάξιμος μετὰ ἀπὸ πολλὰς ἐπιφυλάξεις δέχτηκε σὰν «ἀναγκαῖον κακόν». Τελικὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔμεινε ἐκκρεμές.

Ὁ Παπανδρέου προσπάθησε ἔπειτα νὰ δικαιολογήσει τὴν ἐγκληματικὴ πολιτικὴ του

Ὁ κ. Καφαντάρης κατηγόρησε μετὰ δριμύτατες ἐκφράσεις τὸν Παπανδρέου, τὸν χαρακτήρισε ἀνάξιο πολιτικὸ καὶ κυρίως ὑπεύθυνο γιὰ τὴ δραματικὴ σημερινὴ κατάσταση καὶ τόνισε ὅτι γιὰ 2000 πραιτωριανούς τῆς Ὁρεινῆς Ταξιαρχίας ματοκύλισε τὸν τόπο. Ὑπογράμμισε τελικὰ ὅτι τὰ ἐκκρεμῆ ζητήματα θὰ τὰ λύσει ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας καὶ ὄχι οἱ Ἀγγλοι. Βασιλεία γιὰ τὴν Ἑλλάδα εἶπε, εἶνε 4η Αὐγούστου καὶ φασισμός.

Πρέπει νὰ συμπληρώσουμε ὅτι ὁ Σοφοῦλης καὶ ὁ Παπανδρέου ἀποχωρήσανε ἐνῶ συνεχίζονταν ἡ συζήτηση. Ὁ Παπανδρέου ὅμως ξαναγύρισε στὴν αἴθουσα ὕστερα ἀπὸ ὑπόδειξη τῶν Ἀγγλῶν. Ὁ Πλαστήρας κατηγόρησε τὸ ΕΑΜ καὶ τὸν ΕΛΑΣ γιατί μετὰ τὴν ἀσήμαντη δράση τους κατὰ τὴν κατοχὴ γίνανε αἰτία καταστροφῶν στὴ χώρα.

Ὁ συν. Σιάντος τὸν διέκοψε σὲ ζωηρὸ τόνο καὶ τοῦ τόνισε ὅτι ὅταν ὁ Πλαστήρας παραθέριζε στὴ Νίκαια ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πολεμοῦσε τοὺς καταχτητὲς καὶ ἡ δράση τοῦ ΕΛΑΣ ἔχει ἀναγνωρισθεῖ ἀπὸ τοὺς συμμάχους σὰν πολὺτιμη συμβολὴ στὸν κοινὸ ἀγῶνα.

Μίλησε κατόπιν ὁ συν. Σιάντος, ἀνέφερε τὶς θυσίες καὶ ὑποχωρήσεις πού ἔκαμαν τὸ ΕΑΜ καὶ τὸ ΚΚΕ γιὰ νὰ ἐξασφαλισθεῖ ὁμαλὴ δημοκρατικὴ ἐξέλιξη καὶ σημείωσε ὅτι τίποτε δὲν πραγματοποιήθηκε ἀπ' ὅσα εἶχαν συμφωνηθεῖ. Ὁ Κρατικὸς μηχανισμὸς ἔμεινε ὅπως ἦταν ἐπὶ

κατοχής. Κανείς δολίλογος δεν δικάστηκε. Ζήτησαν να αποπλίσουν τον ΕΛΑΣ ενώ νύχτα μέρα μετέφεραν όπλα και εξοπλίζουν την 5η φάλαγγα. Απηύθυνε δριμύτο κατηγορητήριο έναντιόν του Παπανδρέου που είνε υπεύθυνός όχι μόνον γιατί έβαψε τὰ χέρια του στο αίμα του Έλληνικού Λαού, αλλά και γιατί παρέσυρε τούς Άγγλους σ' έναν πόλεμο έναντιόν της Ελλάδας. Για τον Παπανδρέου, είπε, δέν μπορεί νά γίνεται συζήτηση νά συμμετάσχει σέ Κυβέρνηση ούτε και σάν απλός ύφυπουργός.

Καυτηρίασε την επέμβαση των Άγγλων και τις όμοτητες που διαπράττουν. Έμεις πιστεύουμε, είπε, ότι ό άγώνας μας είναι απόλυτα δίκαιος.

Δέν προκαλέσαμε την σημερινή κατάσταση που είναι πραγματικά άσχημη. Αμινόμαστε για τὰ δικαιώματα του λαού. Όμως δέν συζητάμε τὸ ζήτημα των ευθυνών. Ούτε σεις μπορείτε νά δικάσετε εμάς ούτε εμείς εσάς. Κριτής είναι ό λαός. Γι' αυτό ζητούμε νά γίνουν τὸ ταχύτερο δημοψήφισμα και εκλογές.

Νομίζουμε ότι πρέπει νά δοθεϊ λύση στη σημερινή κατάσταση, άρκει νά έχουμε τή διάθεση γι' αυτό.

Δύο είναι τὰ σημεῖα που πρέπει ν' αποτελέσουν τή βάση της συμφωνίας. Δ η μ ο κ ρ α τ ί α και Ά ν ε ξ α ρ τ η σ ί α. Η διαλλακτικότητα αυτή δέν πρέπει νά νομισθεϊ αδυναμία. Εξμαστε αποφασισμένοι νά συνεχίσουμε τον άγώνα για τήν δημοκρατία και τήν ανεξαρτησία και έχουμε όλη την Ελλάδα μαζί μας.

Σέ καμιά περίπτωση δέν πρόκειται νά ύποταχθούμε.

Στὸ τέλος του λόγου του ρώτησε ό Π λ α σ τ ή ρ ας πώς μπορεί νά λυθεϊ τὸ Στρατιωτικό. Ο συν. Σιάντος του υπενθύμισε τή γνωστή θέση μας. Γενική αποστράτευση, δημιουργία Έθνικού Στρατού. Στὸ σημείο αυτό ό Π λ α σ τ ή ρ ας ανήσυχος: και τότε τι θά γίνουν τὰ 30 Τάγματά μου που επιστρατεύθηκαν;

Σ ι ά ν τ ο ς: Έχετε 30 Τάγματα; Και δέν τὰ στέλνετε νά μās διαλύσετε αντί νά στέλνετε Άγγλους.

Τελικά αποφασίστηκε νά γίνει σήμερα στις 11 π. μ. ευρύτερη σύσκεψη των κομμάτων.

Θά συζητηθούν τὸ ζήτημα της αντιβασιλείας και τὸ όλο πολιτικό ζήτημα και θά παρθούν αποφάσεις.

Κ α φ α ν τ ά ρ η ς: Δέν είμαι συνήγορος της άριστεράς. Τὰ όσα είπα για τήν όρεινή Ταξιαρχία δέν τὰ είπα για νά ύποστηρίξω τήν άριστερά, αλλά για νά καταδείξω ότι ήταν λάθος νά οδηγήσει ό κ. Παπανδρέου στη σύρραξη χάρη της Όρεινης Ταξιαρχίας. Αν ό κ. Παπανδρέου ενόμιζε ότι έπρεπε νά οδηγηθούμε σέ σύρραξη θά ωφειλε νά διαλέξει άλλες άφορμές και όχι τὸ ζήτημα της διατήρησης των 2000 Πραιτωριανών όταν μάλιστα είχε δεχθεϊ τήν διάλυσή της και κατόπιν ύπαναχώρησε. Ο κ. Παπανδρέου ήλθε στην Αθήνα αλλά δέν έκρινε αναγκαίον νά καλέσει μιὰ σύσκεψη των κομμάτων και νά εξηγήσει τι έγινε στην Αίγυπτο. Μὲ έντολή τίνος ήλθε Πρωθυπουργός αυτό δέν μās τὸ εξήγησε. Αυτός δέν είναι δημοκρατικός τρόπος διακυβέρνησης. Σήμερα μās φέρνει τήν παραίτησή του. Δέν μ' ενδιαφέρει τι θά κάνει, τὸ ζήτημα δέν λύεται με τήν Παραίτηση Παπανδρέου αλλά με τήν Αντιβασιλεία.

Μ α κ α ρ ι ώ τ α τ ο ς. Η Άριστερά δήλωσε χθές ότι στη νέα Κυβέρνηση θά καταθέσουν τὰ όπλα. Μπορεί ή άριστερά νά μās πει, τί έννοει νέα Κυβέρνηση και με ποιους όρους θά καταθέσει τὰ όπλα.

Σ ι ά ν τ ο ς: Έμεις για τὰ όπλα δέν έχουμε νά σās πούμε τίποτε προτού λυθούν τὰ βασικά ζητήματα. Τὰ όπλα είναι δική μας και των Άγγλων ύπόθεση. Τὸ ζήτημα είνε: Ο πολιτικός κόσμος είναι διατεθειμένος νά συγκροτήσει Κυβέρνηση Έθνικης Ένότητας; Ναι ή όχι; Αν ναι, τότε νά συζητήσουμε πάνω σ' αυτό τὸ ζήτημα. Συμφωνώ με τον κ. Καφαντάρη ότι πρώτο βήμα για τή λύση του Έλληνικού ζητήματος είναι ή αντιβασιλεία που θά οδηγήσει στη λύση του Κυβερνητικού ζητήματος. Δέν μπορούμε νά παραδώσουμε τὰ όπλα στη λεγόμενη Κυβέρνηση Παπανδρέου γιατί μαζί της βρισκόμαστε σ' έμπόλεμη κατάσταση, εκτός αν νομίζετε ότι ό Παπανδρέου αποτελεί Κυβέρνηση Έθνικης Ένότητας.

Π α π α ν δ ρ έ ο υ: Δέν είπα ότι ύπάρχει Κυβέρνηση Έθνικης Ένότητας.

Π α ρ τ σ α λ ί δ η ς: Χτές τέθηκε για λύση τὸ ζήτημα της Αντιβασιλείας. Βλέπω ότι τὸ ζήτημα αυτό παρακάμπτεται. Είνε κοινή συνείδηση ότι αν ύπηρε έ αντιβασιλεία, μπορούσε ν' αποφευχθεϊ ή σύγκρουση. Γιατί όταν στις 4 Δεκέμβρη παραιτήθηκε ό Παπανδρέου και προσκλήθηκε ό κ. Σοφούλης, ήρθε δέ σέ έπαφή μαζί του τὸ ΕΑΜ και τὸ ΚΚΕ θά ήταν δυνατόν νά είχε σχηματισθεϊ Κυβέρνηση. Συνεπώς πρωταρχική προϋπόθεση του τερματισμού της κρίσης είναι ή Αντιβασιλεία.

Ο Κ α ν ε λ λ ό π ο υ λ ο ς κάνει έμπαθ ή επίθεση κατά του ΕΑΜ.

Σιάντος: Τὸ καθήκον μας εἶναι ὄχι νὰ συζητᾶμε ἀλλὰ νὰ βροῦμε μιὰ λύση πὺ θὰ μᾶς βγάλει ἀπ' τὴ σημερινή κατάσταση. Ἐπαναλαμβάνω τὴν ἀποψή μας: Πρέπει νὰ γίνῃ νέα Κυβέρνησις κοινῆς ἐμπιστοσύνης στὴν ὁποία θὰ παραδώσει ὁ στρατὸς τοῦ ΕΛΑΣ.

Μπροστὰ στὴν ἐπιμονὴ τῶν ἐαμικῶν ἀντιπροσώπων ἀνακοινώνει ὁ Μακαριώτατος ὅτι ὑπὲρ τῆς Ἀντιβασιλείας ἐκηρύχθηκαν οἱ Καφαντάρης, Σοφούλης, Σιάντος, Παρτσαλίδης, Μυλωνᾶς, Σοφιανόπουλος, Πλαστήρας, Μάξιμος, Γονατᾶς καὶ Κανελλόπουλος. Γιὰ τὴν ἀναβολὴ οἱ Θεοτόκης, Ἀλεξανδρῆς, Ράλλης, Τσαλδάρης, Στεφανόπουλος καὶ Παπανδρέου. Μὲ τὴν ψηφοφορία αὕτη θεωρεῖται ὅτι λύθηκε τὸ ζήτημα τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἀντιβασιλείας καὶ καλεῖται ὁ συναγ. Σιάντος νὰ ἐκθέσει τὶς ἀπόψεις τοῦ ΕΑΜ γιὰ τὸν τρόπο τῆς συγκρότησης τῆς Κυβέρνησης καὶ τὸ πρόγραμμά της.

Σιάντος: Ἡ Κυβέρνησις πὺ θὰ σχηματισθεῖ πρέπει νὰ εἶναι Κυβέρνησις πραγματικῆς Ἐθνικῆς Ἑνότητος. Τὸ πρόγραμμά της πρέπει νὰ ἐφαρμοσθεῖ στὴν πράξη. Εἶναι ἀπαράδεκτο νὰ ἐπαναληφθεῖ ὅτι ἔγινε μὲ τὴν προηγούμενη Κυβέρνησις. Τὸ πρόγραμμά της πρέπει νὰ εἶναι 1) Τιμωρία τῶν δοσιλόγων. Ἀπαίτησις τοῦ λαοῦ εἶναι νὰ δώσει λόγο ὁποῖος βαρύνεται γιὰ προδοτικὰ πράξεις. 2) Ἐκκαθάρισις τοῦ Κρατικοῦ μηχανισμοῦ. Ὅπως εἶναι συγκροτημένος σήμερὰ ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς μὲ ὑπευθύνους λειτουργοὺς τοὺς στυλοβάτες τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ δοσιλόγους δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ διοίκησις κράτους ἐλεύθερου καὶ δημοκρατικοῦ. 3) Διίλυσις τῆς Χωροφυλακῆς. Μὲ τὸ σῶμα αὐτὸ ὁ Μανιαδάκης καὶ οἱ κατακτητὲς ὀργίασαν σὲ βάρος τοῦ λαοῦ. Ὅσα στοιχεῖα τῆς Χωροφυλακῆς εἶναι ὑγιᾶ νὰ παραμείνουν ἀφοῦ κριθοῦν ἀπὸ συμβούλιο. Ἡ Ἀστυνομία Πόλεων, ἀφοῦ περάσουν ἀπὸ τὸ συμβούλιο τὰ στελέχη της, νὰ παραμείνῃ γιὰ τὴν τάξη στὴν Ἀθήνα. Στὴν ὑπαιθρὸ θὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἐθνοφυλακὴ. 4) Δημιουργία Ἐθνικοῦ Στρατοῦ μὲ τὴν ἐπιστράτευση ὅλων τῶν ἐθελοντικῶν σχηματισμῶν. Νὰ κληθοῦν 2—3 ἡλικίες. Τὰ στελέχη τοῦ στρατοῦ νὰ περάσουν ἀπὸ συμβούλιο. Ἔτσι θὰ φθάσουμε στὸν τερματισμὸ τῆς κρίσης.

Ὡς πρὸς τὴ σύνθεσιν τῆς Κυβέρνησης ζητοῦμε: Πρωθυπουργός, πρόσωπο κοινῆς ἐμπιστοσύνης. Ποσοστὸ συμμετοχῆς μας 40—50 ο/ο. Τὰ ὑπουργεῖα Ἐσωτερικῶν καὶ Δικαιοσύνης καὶ τὰ ὑφυπουργεῖα Στρατιωτικῶν καὶ Ἐξωτερικῶν. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐξηγεῖ μὲ ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα γιὰτί πρέπει νὰ δοθοῦν στὴν ἀριστερὰ τὰ πλεονάζοντα ὑπουργεῖα. Τελικὰ ὁ συν. Σιάντος πρότεινε νὰ γίνῃ τὸ δημοψήφισμα τὴν πρώτη Κυριακὴ τοῦ Φεβρουαρίου καὶ οἱ ἐκλογὲς τὸν Ἀπρίλη.

Οἱ κ. κ. Π. Ράλλης, Θεοτόκης καὶ Τσαλδάρης ἀποχωροῦν μὲ τὴ δήλωσιν τοῦ πρώτου ὅτι οἱ προτάσεις σημαίνουν Κομμουνιστοποίηση τοῦ Κράτους.

Ὁ Πλαστήρας δήλωσε ὅτι ἂν γίνονταν δεκτὲς οἱ προτάσεις θὰ φύγει ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Σιάντος: Αὐτὸ εἶναι ζήτημα δικό σας. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι τὸ κακὸ δὲν θὰ εἶναι μεγάλο.

Ὁ κ. Μάξιμος προτείνει νὰ γίνῃ συζήτησις γιὰ τὶς προτάσεις ἀλλὰ ὁ κ. Σοφούλης διαμαρτύρεται. Ὁ συναγ. Σιάντος παρακαλεῖ νὰ διευκρινισθεῖ στὸ τέλος ἂν ἡ σύσκεψις ὁδηγεῖται σὲ ναυάγιο ἢ ὄχι. Ὁ κ. Σοφούλης καὶ ὁ Μακαριώτατος δηλώνουν ὅτι ἡ συζήτησις θὰ ἐπαναληφθεῖ ἀφοῦ ἀνταλλαχθοῦν οἱ ἀπόψεις τῶν ἄλλων κομμάτων ἐπὶ τῶν προτάσεων τῆς ἀριστερᾶς.

Τελικὰ ἀποφασίζεται νὰ συνεχισθεῖ ἡ σύσκεψις σὲ ἡμέρὰ πὺ θὰ καθορισθεῖ. Ὁ συν. Σιάντος δήλωσε στὸ Μακαριώτατο ὅτι ἂν στὴ νέα σύσκεψις κληθεῖ καὶ ὁ Γονατᾶς ἡ ἀριστερὰ δὲν μπορεῖ νὰ μετᾶσχει καὶ ἂν δὲν ἀποχώρησε καὶ κατὰ τὴ σύσκεψιν αὕτη, αὐτὸ προήλθε ἀπὸ τὴν εἰλικρινῆ ἐπιθυμία της νὰ μὴ ναυαγήσῃ ἡ σύσκεψις.

2) Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ζητήσανε ἀπὸ τὸν κ. Τσώρτσιλ νὰ τοὺς δεχθεῖ σὲ μιὰ ἰδιαίτερη συνάντησις. Πιστεύανε πὺς αἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Τσώρτσιλ γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα ὀφείλονταν σὲ σκόπιμες παραποιήσεις προσώπων πὺ δίνανε τὶς σχετικὰς πληροφορίες. Ὁ κ. Τσώρτσιλ ὁμῶς δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ μιαν ἄμεση ἀντίληψιν τῶν ἀπόψεων μας. Παραθέτουμε τὴν ἀπάντησίν του στὴν αἴτησιν τῶν ἀντιπροσώπων μας.

Ἀριθμὸς 81

Κύριοι,

Ἔλαβα τὴν πρότασή σας νὰ σᾶς συναντήσω καὶ τοὺς δύο ἰδιαιτέρως. Καίτοι προσωπικὰ θὰ ἤμουν πρόθυμος νὰ δεχθῶ αἰσθάνομαι ὅτι ἡ σύσκεψις ὡς ἐξ ὁλοκλήρου Ἑλληνικὴ στὸ χαρακτῆρα δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἀνακατευθῶ σὲ κάτι πὺ θὰ φαίνεται κατ' ἰδίαν διαπραγμάτευσις ἀπὸ τὴ σύσκεψιν, στὴ διάθεσιν τῆς ὁποίας ἐξ ὁλοκλήρου ἐγὼ καὶ ὁ συνεργάτης μου ἔχουμε διαθέσει τοὺς ἑαυτοὺς μας.

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ προσθέσω τὴ θερμὴ μου ἐλπίδα ὅτι οἱ συνομιλίες πὺ ἔλαβαν χώρα καὶ οἱ ἐπαφές πὺ ἔχουν γίνῃ θὰ καταλήξουν σ' ἓνα γρήγορο τέλος στὴ θλίβερη σύγκρουσιν ἀνάμεσα σὲ ἀνθρώπους μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χώρας.

Ὅπως ὁμέτερος
Θόδωρος Τσώρτσιλ

3) Ύστερα από την άρνηση του κ. Τσώρτσιλ να δεχθεί τους αντιπροσώπους μας ή Κεντρική Έπιτροπή του ΕΑΜ απέστειλε στις 28-12-44 το παρακάτω υπόμνημα :

Ἀριθμὸς 82

Ἐξοχώτατε,

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς στὸ εὐτυχὲς γεγονὸς τοῦ ἐρχομοῦ σας στὴν Ἀθήνα ἔδοκίμασε αἶσθημα βαθύτερης ἀγακούφησης, γιατί ἐπίστευσε ὅτι ἡ ἐδῶ παρουσία σας θὰ ἐπιδράσει ἀποφασιστικὰ στὸν τερμοτισμὸ μιᾶς τραγικῆς κατάστασης ποὺ ὑπάρχει στὴν Ἑλλάδα μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Βρεττανῶν. Γιὰ τὴν πρωτοβουλία σας νὰ κληθεῖ διάσκεψη γιὰ τὴν ἐξεύρεση λύσης στὴν Ἑλληνικὴ κρίση σᾶς ἐκφράσαμε τὶς εὐχαριστίες μας ἐκ μέρους τῆς μεγάλης μερίδας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ποὺ ἐκπροσωποῦμε.

Δυστυχῶς ἐνῶ κατὰ τὴν δεύτερη σύσκεψη στίς 27-12-44 ἐπροτείναμε, μιὰ λογικώτατη βάση συμφωνίας, καταδείχθηκε ὅτι οἱ συνεννοήσεις ἀρχίζουν νὰ χρονίζουν ἐξ αἰτίας τῆς καιροσκοπικῆς πολιτικῆς μιᾶς μερίδας τοῦ παλαιοῦ πολιτικοῦ κόσμου ποὺ ἀποβλέπει νὰ ἐπικρατήσῃ δυναμικά, ὑπολογίζοντας πρὸς τοῦτο στὰ Ἀγγλικά ὅπλα. Εἶναι τὰ ἴδια πρόσωπα ποὺ μὲ τὴν ἀδιαλλαξία τους, τὶς κακὲς εἰσηγήσεις τους, τὴν διαστρέβλωση τῶν ἀληθινῶν σκοπῶν τοῦ ἀγῶνα μας ἐνέπλεξαν σὲ μιὰ σύγκρουση ἐναντίον Ἑλλήνων τὰ Βρεττανικὰ στρατεύματα στὴν Ἑλλάδα. Σήμερα παρακολουθοῦν ἀπὸ μακριὰ τὸ δράμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀδιαφοροῦν γιὰ τὸ αἷμα Βρεττανῶν καὶ Ἑλλήνων ποὺ χύνεται καὶ παρελκύουν τὴν λύση τῆς κρίσης, ὑπολογίζοντας νὰ ἀποκομίσουν κομματικὰ ὠφέλη. Καὶ εἶναι λυπηρὸ ὅτι ἡ μερίδα αὕτῃ τῆς δεξιᾶς ἐνθαρρύνεται σὲ ἀδιαλλαξία ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνῶ διεξάγονται πολιτικὲς συνομιλίες συνεχίζονται οἱ πολυβολισμοὶ καὶ κανονιοβολισμοὶ τῶν λαϊκῶν συνοικιῶν καὶ ὁ πόλεμος τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Συνάμα ἀποκορυφώνεται ἡ τραγωδία τῆς πείνας καὶ τοῦ αἵματος.

Θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃτε νὰ φρονοῦμε, ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε, ὅτι τίποτε δὲν δικαιολογεῖ τὴν παράταξη τῶν ἐχθροπραξιῶν, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἡ ἀριστερὰ ἔχει ἀποδεχθεῖ τὰ βασικὰ σημεῖα τοῦ ὑπομνήματος τοῦ κ. Σκόμπυ καὶ μὲ τὶς διαλλακτικὲς προτάσεις της στὸ πολεμικὸ πεδίο, διευκολύνει τὰ μέγιστα τὴν ἐξεύρεση λύσης γιὰ ὅλα τὰ ἐκκρεμῆ ζητήματα. Τὸ σταμάτημα τῶν ἐχθροπραξιῶν θὰ δημιουργοῦσε τὴν κατάλληλη ἀτμόσφαιρα γιὰ συνεννόηση, γιατί θὰ ὑποχρέωνε τὴν ὑπεύθυνη γιὰ τὴν κρίση μερίδα τῆς δεξιᾶς, νὰ ὑποστείλῃ τὴν σημαία τῆς ἀδιαλλαξίας.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἔπαψε οὔτε στιγμή νὰ προσβλέπει μὲ ἀκλόνητη πίστη καὶ βαθειὰ εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς μεγάλους Συμμάχους του καὶ ἰδίως εἰς τὴν Μεγάλῃ Βρετανία. Φλογερὸς πόθος του εἶναι νὰ διατεθοῦν ὅλες οἱ δυνάμεις στὸν κοινὸ ἀγῶνα γιὰ τὴν συντριβὴ τῆς Χιτλερικῆς Γερμανίας.

Ἀμεση καὶ μοναδικὴ ἐπιδίωξίς μας εἶναι τὸ σταμάτημα τῆς αἱματοχυσίας καὶ ἡ ἐπάνοδος στὴν ὁμαλότητα, μὲ τὴν κατοχύρωση τῆς ἐλεύθερης καὶ δημοκρατικῆς ἐξέλιξης τῆς Χώρας πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, σύμφωνα μὲ τοὺς διακηρυγμένους σκοποὺς τοῦ ἀγῶνα τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν. Περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον ἡ παράταξη τῆς Ἀριστερᾶς ἐπιθυμεῖ νὰ κλείσῃ τὸ ταχύτερον τὸ θλιβερὸ κεφάλαιο τῆς ἱστορίας τῶν Ἑλληνοβρεττανικῶν σχέσεων, ν' ἀποκατασταθοῦν καὶ νὰ συσφιχθοῦν ἀκόμα πιὸ πολὺ οἱ ἀπὸ παράδοση φιλικὲς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο φίλων καὶ Συμμάχων λαῶν.

Πιστεύουμε ὅτι ἡ ἐδῶ παρουσία σας καὶ τὸ μέγα κῦρος σας σὰν ἀρχηγοῦ τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, θὰ συντελέσουν στὴν ταχύτερη ἐξομάλυνση μιᾶς ἀπαράδεκτης κατάστασης.

Δεχτεῖτε ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε τὴν ἐκφραση τῆς διακεκριμένης μας τιμῆς.

Γιὰ τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ

Ὁ Γραμματέας Α. Παρτσαλίδης

4) Ἐνῶ τὰ πράγματα βρισκόντανε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁ κ. Τσώρτσιλ ἀνεχώρησε αἰφνιδίως ἀφοῦ προέβη στίς γνωστὲς δηλώσεις στοὺς δημοσιογράφους μὲ τὶς ὁποῖες ἔλεγε ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι μιὰ κοινωνία ἀνθρώπων χωρὶς «ἐσωτερικὴ ὕψη» ὅτι θὰ πρέπει νὰ μπεῖ ἡ Ἑλλάς ὑπὸ διεθνεῖς θεματοφύλακας ὅτι, ὅσο δὲν γίνεται ἡ συμφωνία θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ βάλλουν τὰ Βρετανικὰ ὅπλα καὶ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀπροστατεύτους τοὺς φίλους του εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἶναι φανερό ὅτι μὲ τὶς δηλώσεις ἐκεῖνες ἐνίσχυε ὁ κ. Τσώρτσιλ τὴν ἀντιδραστικὴ δεξιὰ στὴν ἀδιαλλαξία της, γιατί ὅσο ἡ μερίδα αὕτῃ ἐπέμεινε νὰ μὴ καταλήξῃ σὲ συμφωνία τόσο καὶ τὰ Βρετανικὰ ὅπλα ἐξακολουθοῦσαν νὰ βάλλουν, δηλαδὴ τόσο ὑπῆρχε ἐλπίδα νὰ ἐξοντωθεῖ ὁ δημοκρατικὸς κόσμος ἀπὸ τὰ Βρετανικὰ ὅπλα. Δίνουμε ἕνα ἀπόσπασμα ἀπ' αὐτὲς τὶς δηλώσεις :

Ἀριθμὸς 83

... Ἀφοῦ ἐνεπλάκημεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἀνελάβαμεν εὐθύνας. Ἐξετοπίσαμεν τοὺς στασιαστὰς ἀπὸ τὸ καθαυτὸ κέντρον τῆς πόλεως. ἔχομεν ἀρκετὰ στρατεύματα ἐνταῦθα καὶ καθ' ὁδὸν οὕτως ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ καταστῶμεν ἀπολύτως κύριοι τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς περιοχῆς τῆς Ἀττικῆς ἢ ὅποια τὴν περιβάλλει. Ὅσον δὲ ταχύτερον ὀρθοφρονήσῃ ἡ ἑτέρα παράταξις, τόσο ταχύτερον θὰ σταματήσῃ ἡ μάχη...

... Εἴμεθα ἀπολύτως ἀποφασισμένοι ὅπως ὁλόκληρος ἡ περιοχή αὐτὴ ἐκκαθαρισθῇ ἀπὸ ἐνόπλους... Θὰ χρησιμοποιοῦμεν ὅσαοδήποτε δυνάμεις χρειασθῶσι πρὸς τοῦτο διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν ἀντικειμενικὸν μας αὐτὸν σκοπὸν...

Ἐὰν δὲν ἐπιτευχθῇ συμφωνία τὰ πυροβόλα θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ βάλλουν ὅπως γίνεται τῶρα... Καὶ φυσικὰ πρέπει νὰ ἀναμένωμεν ὅτι συντομώτατα ὁ Πρόεδρος Ροῦζβελτ, ὁ Στρατάρχης Στάλιν καὶ ἐγὼ θὰ συναντηθῶμεν μαζὺ με τοὺς συμβούλους μας, ὁπότε θὰ ἐπανεξετάσωμεν τὴν κατάστασιν, διότι ἐὰν δὲν ἡμπορέσετε νὰ ἐπιτύχετε δημοκρατικὰ θεμέλια ἱκανοποιητικὰ καὶ ἐμπνέοντα ἐμπιστοσύνην πιθανῶς θὰ χρειασθῇ πρὸς ὁρισμὸν νὰ ἀποκτήσετε διεθνεῖς θεματοφύλακας οἱ αὐτοὶ ποτε μορφῆς... (βλ. Ἐφημ. Ἡ «Ἑλλάς» Νο 23-24).

Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ ζητᾷ τὴν ἀποστολὴν διασυμμαχικῆς Ἐπιτροπῆς

Ὑστερα ἀπὸ τὴν τροπὴν ποὺ πήρανε τὰ πράγματα μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τὴν στάσιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Τσώρτσιλ ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ στίς 30 τοῦ Δεκεμβρίου ἀπηύθυνε πρὸς τίς Κυβερνήσεις τῶν Συμμάχων τὸ παρακάτω ὑπόμνημα:

Ἀριθμὸς 84

Ἡ ἐξέλιξις τῆς καταστάσεως εἰς τὴν πατρίδα μας ἐπιβάλλει σὲ μᾶς τὸ καθήκον νὰ ἀπευθυνθῶμεν εἰς τοὺς Μεγάλους μας Συμμάχους καὶ διὰ νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν των ὠρισμένα περιστατικά καὶ διὰ νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν συνδρομὴν των εἰς συγκεκριμένα μέτρα, τὰ ὅποια ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ προτείνωμεν. Εἰς τὴν συνείδησιν παντὸς ἀμερολήπτου παρατηρητοῦ ἡ Ἑλληνικὴ κρίσις ἥτις ἔλαβε τὴν μορφήν τῆς αἱματηρᾶς ὅσον καὶ λυπηρᾶς συρράξεως μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ Βρετανικῶν δυνάμεων θὰ ἀπεφεύγετο ἂν δὲν ὑπῆρχον αἱ παρεμβάσεις Βρετανικῶν ἀρχῶν ἐν Ἑλλάδι. Ἡ διαφωνία περὶ τὴν ταυτόχρονον μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τῶν ἀνταρτῶν, ἀποστράτευσιν τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας, διαφωνία ἡ ὅποια ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν Κυβερνητικὴν κρίσιν, δὲν θὰ ὑπῆρχε καὶ δὲν θὰ ἐδημιουργεῖτο Κυβερνητικὴ κρίσις δεδομένου ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς εἶχε δεχθῇ τὴν ταυτόχρονον ἀποστράτευσιν καὶ ἐμονογράφησε τὸ σχέδιον συμφωνίας. Κατόπιν ὅμως ἐπεμβάσεως τῶν Βρετανικῶν Ἀρχῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Πρωθυπουργὸς ὑπανέχωρησε δηλώσας ρητῶς ὅτι οἱ Βρετανοὶ δὲν δέχονται τὴν ἀποστράτευσιν τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας. Οὕτω, τὸ λυθὲν ἤδη ζήτημα ἐπανῆλθε ἐκ νέου καὶ ὠδήγησε εἰς τὴν Κυβερνητικὴν κρίσιν.

Ἐν συνεχείᾳ ὅταν τὴν 5ην Δεκεμβρίου, ὁ πρωθυπουργὸς πρὸ τῆς λαϊκῆς ἀποδοκιμασίας, ἠναγκάσθη εἰς παραίτησιν καὶ ἀνέλαβεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων κ. Σοφούλης τὸν σχηματισμὸν νέας Κυβερνήσεως ἥτις ἐθεωρεῖτο βέβαιον ὅτι θὰ ἐτερμάτιζε τὴν κρίσιν, ἀνεκοινώθη τὴν πρωτὴν τῆς 5ης Δεκεμβρίου ὅτι οἱ Βρετανοὶ οὐδεμίαν δέχονται ἀλλαγὴν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεπῶς ἀποκρούουν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ κ. Παπανδρέου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ κ. Παπανδρέου, ὁ ὑπεύθυνος διὰ τὴν Κυβερνητικὴν κρίσιν καὶ διὰ τὸν φόνον ἀόπλων πολιτῶν τοῦ συλλαλητηρίου τῆς 3ης καὶ 4ης Δεκεμβρίου, παρέμεινεν εἰς τὴν ἀρχήν, καίτοι ποραιτηθεὶς, λόγῳ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν Βρετανικῶν ἀρχῶν. Ταυτόχρονως ἐδόθη ὅλη ἡ ἐξουσία εἰς τὸν στρατηγὸν κ. Σκόμπυ, ἐκηρύχθη ὁ στρατιωτικὸς Νόμος, ὁ λαὸς Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ἐτέθη ὑπὸ διωγμὸν καὶ ἐξηναγιάζετο διὰ μίαν φορὰν ἀκόμη νὰ ὑπερασπίσῃ τὰς ἐλευθερίας του, ἀμυνόμενος καὶ διὰ τῶν ὅπλων.

Μόνον τ' ἀνωτέρω δύο γεγονότα, ἀποτελοῦντα συνέχειαν σειρᾶς ἄλλων παραβάσεων, ἀποδεικνύουν ὅτι τὰ ἐνδιαφέροντα τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἐσωτερικὰ τοῦ ζητήματα θὰ ἐλύοντο ἱκανοποιητικῶς, ἂν αἱ Βρετανικαὶ ἀρχαὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἐπενέβαινον ἐνεργῶς κατὰ παράβασιν τῶν Διεθνῶν νομίμων καὶ τῶν διακηρυγμένων σκοπῶν τοῦ ἀγῶνος τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Οὕτω ἐφθάσαμεν εἰς τὴν τραγικὴν σύρραξιν. Ἐξαναγκασθέντες νὰ ἀποδυσθῶμεν εἰς αὐτήν, ἀμυνόμενοι διὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, δὲν ἐπαύσαμεν σταθερῶς ἀποβλέποντες εἰς μίαν διευθέτησιν.

Εἰς τοὺς ἐπιδιοθέντας τὴν 12ην Δεκεμβρίου ὅρους τοῦ κ. Σκόμπυ ἀπηντήσαμεν ἀποδεχόμενοι καὶ τὸν πλέον οὐσιαστικὸν ὅρον, τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ ΕΛΑΣ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς γραμμὴν ὁρισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ κ. Σκόμπυ καὶ τὸν δεύτερον ὅρον τοῦ ἀφοπλισμοῦ τῶν λεγομένων ὑποστηρικτῶν τοῦ ΕΛΑΣ προτείνοντες ἀπλῶς ὡς πρακτικὸν τρόπον ἐφαρμογῆς τοῦ τελευταίου τούτου ὅρου τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀφοπλισμοῦ ὑπὸ τῆς σχηματισθησομένης Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Οὐδεμία ἄλλη διαφορὰ ὑπῆρξε μεταξὺ τῶν ὅρων τοῦ στρατηγοῦ κ. Σκόμπυ καὶ τῶν παρατηρήσεων ἡμῶν, διότι εἶναι φανερόν ὅτι αἱ προσθήκαι μας περὶ ταῦτοχρόνου ἀπομακρύνσεως ἐξ Ἀθηνῶν τῆς Ὁρεινῆς Ταξιαρχίας καὶ περὶ ταῦτοχρόνου ἀφοπλισμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς ἀντιδραστικῆς δεξιᾶς ὀπλισθέντων κρυφίως φασιστικῶν καὶ προδοτικῶν στοιχείων (μελῶν τῶν ταγμάτων Ἀσφαλείας τοῦ Κουῖσλιγκ, μελῶν προδοτικῶν ὁργανώσεων, ἀνδρῶν τῆς χωροφυλακῆς κλπ.) ἦσαν ἀπολύτως σύμφωνοι πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν ὅρων τοῦ στρατηγοῦ Σκόμπυ, τὸ ὁποῖον ὑποτίθεται ὅτι ἦτο καὶ ἐπρεπε νὰ εἶναι δημιουργία ὅρων πρὸς οὐσιαστικὴν εἰρήνευσιν καὶ ὄχι παράδοσις ἐνὸς ἡρωϊκῶς ἀγωνιζομένου καὶ φιλελεύθερου λαοῦ εἰς τὴν ἐκδικητικὴν μανίαν τῆς 5ης φάλαγγος καὶ τῶν φασιστικῶν συμμοριῶν.

Καὶ ἐνῶ κατόπιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀποδοχῆς τῶν ὅρων τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ, ἀνεμέναμεν ὅτι θὰ κατέπαυεν ἡ ἄδικος καὶ σκληρὰ ἐπιθέσις, ἐφθασεν εἰς Ἀθήνας ὁ Βρεττανὸς Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἡ ἀφίξις τῶν ἐχαιρετίσθη ὑπὸ ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ὡς γεγονὸς μέλλον ἀσφαλῶς νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν εἰρήνευσιν, δεδομένου μάλιστα, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὅτι ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ζητήματος οὐσιαστικῶς δὲν ὑπῆρχον διαφοραὶ καὶ συνεπῶς οὐδὲν ἐδικαιολόγει τὰς αἰματηρὰς ἐπιθέσεις τῆς Βρεττανικῆς ἀεροπορίας, τοῦ Βρεττανικοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν Βρεττανικῶν τάνκς κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Ἀντὶ ὅμως νὰ γίνῃ κατάπαυσις τῶν ἐπιθέσεων, ὡς δικαίως ἀνέμενε ὁ λαός, καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ συμφωνία ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ὥστε ὑπὸ ἀτμόσφαιραν σχετικῶς ἡρεμον νὰ ἀρχίσῃ ἡ λύσις καὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ ζητήματος, αἱ ἐπιθέσεις κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, ἡμέραν ἀφίξεως τῶν ἐπιφανῶν ξένων καὶ μετέπειτα, ἐνετάθησαν καὶ ἐδέχθημεν πρόσκλησιν ὄχι πρὸς τελικὴν λύσιν τοῦ Στρατιωτικοῦ, ἀλλὰ πρὸς συζήτησιν τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος μετὰ τῶν πολιτικῶν Ἀρχηγῶν, παραμεριζομένου τοῦ Στρατιωτικοῦ.

Ἡ σύσκεψις ἐγένετο, ἀλλὰ ἀντὶ κατ' αὐτὴν νὰ διευκολυνθῇ ἡ συνεννόησις, καταβαλλομένης προσπάθειας ὅπως προσγειωθοῦν οἱ αἰώνιοι νοσταλγοὶ δικτατορικῶν λύσεων ἐκπρόσωποι τῆς δεξιᾶς τοῦναντίον ἀνεκοινώθη ἐπισήμως ἐκ μέρους τοῦ Βρεττανικοῦ Πρωθυπουργοῦ ὅτι, ἂν δὲν ἐπέλθῃ κατὰ τὴν σύσκεψιν συνεννόησις, ὁ Βρεττανικὸς Στρατὸς θὰ χρησιμοποιοῦν ὅλα τὰ εἰς τὴν διάθεσίν του πολεμικὰ μέσα, τῶν ὁποίων πικρὰν πείραν ἔσχεν, ἀλλὰ καὶ ὑπερήφανον, Ἐθνικῶς ἀξιοπρεπῆ καὶ ἀφαντάστως ἡρωϊκὴν ἀντιμετώπισιν ἐπέδειξε ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, διὰ νὰ ἐκκαθαρισθῇ ἡ Πρωτεύουσα καὶ ἡ περιοχὴ Ἀττικῆς, ἀπὸ τοὺς ὑπερασπιστάς της. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐτέθη οὕτω τὸ ζήτημα ἡ ἐπίτευξις συμφωνίας ἦτο ἀδύνατος διότι, ἡ ἀντιδραστικὴ δεξιὰ ἡ προκαλέσασα τὸν μεταξὺ Συμμάχων σπαραγμὸν, ἐξασφαλίσασα διὰ τῶν δηλώσεων αὐτῶν τὴν συνέχισιν τῆς ἐνόπλου Βρεττανικῆς ἐπεμβάσεως, ἦτο φανερόν ὅτι θὰ ἐπεδείκνυνεν ἀκαμπτὸν ἀδιαλλαξίαν. Πράγματι εἰς τὰς καταφανῶς διαλλακτικὰς προτάσεις μας :

1) Κυβερνητικὸν πρόγραμμα παρόμοιον βασικῶς μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως (τιμωρία δοσιλόγων Κουῖσλιγκς, ἐκκαθάρισις τοῦ Κρατικοῦ μηχανισμοῦ ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τὰ συνεργασθέντα μετὰ τοῦ κατακτητοῦ ἢ στηρίζαντα τὸ καθεστὸς τῆς φασιστικῆς δικτατορίας τῆς 4ης Αὐγούστου, δημιουργία Ἐθνικοῦ Στρατοῦ μὲ τακτικὴν στρατολογίαν κλπ.) 2) Γενικὴ ταυτόχρονος ἀποστράτευσις ὅλων τῶν ἐθελοντικῶν στρατιωτικῶν σχηματισμῶν συμπεριλαμβανομένων τῆς Ὁρεινῆς Ταξιαρχίας καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. 3) Σχηματισμὸς Κυβερνήσεως Ἐθνικῆς Ἐνότητος ὑπὸ Πρόεδρον κοινῆς ἐμπιστοσύνης. 4) Ἀναλογία συμμετοχῆς μας εἰς τὴν Κυβέρνησιν 40—50 ο)ο μὴ οὐσιωδῶς ἀνωτέρω τῆς ἀναλογίας ὑφ' ἣν συμμετείχομεν εἰς τὴν προηγουμένην Κυβέρνησιν. 5) Ἀνάληψις ὑπὸ τῆς παρατάξεώς μας τῶν ὑπουργείων Ἐσωτερικῶν, Δικαιοσύνης καὶ τῶν ὑφυπουργείων Ἐξωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ δημοκρατικὴ λύσις τῶν ἐσωτερικῶν μας ζητημάτων, δεδομένων τῶν προθέσεων καὶ τῆς χρονοκοπίας τῆς ἀντιδραστικῆς δεξιᾶς. 6) Καθορισμὸς συντόμου ἡμερομηνίας πρὸς ἐνέργειαν τοῦ δημοψηφίσματος καὶ τῶν ἐκλογῶν καὶ 7) Ὁρισμὸς διασυμμαχικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς παρακολούθησιν τῆς γνησιότητος τοῦ Δημοψηφίσματος καὶ τῶν ἐκλογῶν, ἡ ἀπάντησις τῶν ἄλλων πολιτικῶν ἡγετῶν ὑπῆρξε πολιτικὴ παρελκύσεως καὶ χρονισμοῦ τοῦ ζητήματος, ἀποχώρησις μερίδος ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τῶν συζητήσεων, ἄρνησις τῶν λοιπῶν πρὸς συζήτησιν ἢ μύριοι ἐπιφυλάξεις.

Ὁ Βρεττανὸς Πρωθυπουργὸς μετὰ τοῦ κ. Ἦντεν ἀνεχώρησεν ἀφοῦ, πρὸς πλήρη ἀποσαφήνισιν, ἐπανέλαβε ρητῶς τὴν βεβαίωσιν ὅτι, «τὰ πυροβόλα θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ βᾶλλουν ὅπως γίνεται τώρα». Πράγματι τὰ Βρεττανικὰ πυροβόλα πρὸς πληρεστέραν ἐνίσχυσιν τῶν ἀδιαλλακτικῶν τῆς δεξιᾶς ἤρχισαν νὰ βᾶλλουν ἐπὶ τοσοῦτον ἐναντίον τῶν ἀμάχων ὥστε κατεκάλυψαν τοὺς χαρμολύπῃς ἐπὶ τῇ ἀφίξει τῶν Βρεττανῶν ἐπισήμων κρουομένους κώδωνας τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν Ἀθη-

ναϊκῶν συνοικιῶν. Κατὰ τὴν γνώμην μας θὰ ἤρκει μὴ ἀπλῇ δήλωσις τῶν Βρεττανῶν ἐπισήμων ὅτι ἂν δὲν εὗρεθῇ μία συμβιβαστικὴ λύσις ἐγγυωμένη δημοκρατικῶς καὶ ὁμαλᾶς ἐξελίξεις ἐν τῇ Χώρα θὰ ἔπαυεν ἡ ἔνοπλος ἐπέμβασις τῶν Βρεττανικῶν δυνάμεων διὰ νὰ συνέλθουν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς δεξιᾶς καὶ νὰ εὗρεθῇ αὐθημερὸν βάσις πρὸς συμφωνίαν. Δυστυχῶς καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν — μετὰ μεγάλης θλίψεως διαπιστοῦμεν — ἡ Βρεττανικὴ ἐπέμβασις συνέτελεσε, ὅχι εἰς κατευνασμὸν ἀλλὰ εἰς ἐπιδείνωσιν τῆς καταστάσεως καὶ εἰς ἔντασιν τῆς αἱματηρᾶς συγκρούσεως καὶ τῶν ἐπιθέσεων ἐναντι ἀμάχων.

Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ διερμηνεύσωμεν πρὸς ὑμᾶς τὴν πικρίαν καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασε ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὁ σκληρῶς ἀγωνισθεὶς ἐπὶ ἔτη διὰ τὴν ἐλευθερίαν του καὶ διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος ἐκ τῆς νέας αὐτῆς ἀποτυχίας τῶν προσπαθειῶν μας πρὸς εἰρήνευσιν τῆς Χώρας καὶ νὰ διαμαρτυρηθῶμεν διότι καὶ πάλιν οἱ δυνάμεις ἐκείναι, αἱ ὁποῖαι διεξήγαγον τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα ἐν Ἑλλάδι καὶ προσέφερον τόσας ὑπηρεσίας εἰς τοὺς Συμμάχους θεωροῦνται ἐχθροί, τοὺς ὁποῖους θὰ καταβάλῃ τὸ πυροβόλον, Βρεττανικὴν τὴν φορὰν αὐτὴν.

Ἀποβλέποντες ὅμως καὶ πάλιν σταθερῶς πρὸς εἰρήνευσιν καὶ ὅχι πρὸς ἀλληλοσφαγὴν, προτείνομεν πρὸς ὑμᾶς ὅπως κατέλθῃ ἐπαιγόντως εἰς Ἑλλάδα Διασυμμαχικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, τῆς Ἑνώσεως τῶν Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν, τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἵνα ἀντιληφθῇ ἐπιτοπίως τὴν κατάστασιν καὶ διὰ τῆς ἀμέσου καταπαύσεως τῶν ἐχθροπραξιῶν, συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ὁμαλῆς καὶ συμφώνου πρὸς τὴν λαϊκὴν θέλησιν ἐξελίξεως τῶν πολιτικῶν μας πραγμάτων, προσέτι δὲ ἐπιβλέψῃ εἰς τὴν γνησίαν ἔκφρασιν τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος κατὰ τὸ Δημοψήφισμα ὅσον καὶ κατὰ τὰς ἐκλογὰς συντακτικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ ἡμᾶς, διεξάγοντες ἓνα ἀγῶνα τὸν ὁποῖον δὲν ἠθελήσαμεν ἀλλὰ μᾶς ἐπεβλήθη, ἓνα ἀγῶνα ὁ ὁποῖος ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ἡμῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐπικράτησιν αὐτῶν τούτων τῶν μεγάλων ἰδανικῶν τοῦ πολέμου τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν (τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Δημοκρατίας, τῆς Ἀνεξαρτησίας τῶν Λαῶν) δὲν ἐπιθυμοῦμεν παρὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ταχείας λύσεως τῆς κρίσεως, διὰ νὰ διατεθοῦν ὅλοι οἱ δυνάμεις τοῦ ἔθνους μας εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα διὰ τὴν τελικὴν συντριβὴν τοῦ Χιτλερισμοῦ.

Εὐελπιστοῦντες ὅτι ἡ πρότασίς μας περὶ ἐλεύσεως διασυμμαχικῆς Ἐπιτροπῆς στὴν Ἑλλάδα — ἀποτελοῦσα Πανελλήνιον πόθον — θὰ γίνῃ εὐμενῶς ἀποδεκτή, δηλοῦμεν ὅτι θὰ ἐνισχύσωμεν ταύτην δι' ὅλων μας τῶν δυνάμεων εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἔργου τῆς.

Ποιούμεθα ἔκκλησιν πρὸς τοὺς μεγάλους μας Συμμάχους νὰ μὴν ἀφήσουν ἓνα Σύμμαχον λαόν, ὁ ὁποῖος προσέφερε καὶ προσφέρει τὰ πάντα εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα, νὰ ὑποστῇ ὁλοκληρωτικὸν ἀφανισμόν ἀπὸ Σύμμαχα ὅπλα.

Δεχθῆτε τὴν ἔκφρασιν τῆς βαθυτάτης μας ὑπολήψεως.

Λιὰ τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ΕΑΜ

Ὁ Γραμματέας

Α. Π α ρ τ σ α λ ι δ η ς

XII

Ἡ Ἀντιβασίλειά

Ὁ θεσμὸς τῆς ἀντιβασιλείας μπήκε σὲ ἐφαρμογὴ ὕστερα ἀπὸ ἐπίμονο καὶ αἱματηρὸ ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐνῶ ἔπρεπε, ἀφοῦ ὁ Βασιλεὺς βρισκόταν στὸ Ἐξωτερικόν, νὰ εἶχε λειτουργήσει ὅπως προβλέπει στοιχειώδης διάταξη τοῦ Συντάγματος. Ὅμως διορίσθηκε Ἀντιβασιλεὺς πρόσωπο γιὰ τὸ ὁποῖο οὔτε κἂν ρωτήθηκαν οἱ δυνάμεις τοῦ ΕΑΜ. Καὶ ὁ Ἀντιβασιλεὺς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησις ὁ Στρατηγὸς κ. Πλαστήρας κηρυγμένος ἐχθρὸς τοῦ ΕΑΜ καὶ γνωστὸς σ' ὅλο τὸ λαὸ γιὰ τὴν περιφρόνησίν του στὶς λαϊκὰς ἐλευθερίες ἀπὸ τὰ κινήματα τοῦ 1922 καὶ 1933.

Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ στὶς 3 Γενάρη 1945 ἀπηύθυνε στὸν Ἀντιβασιλέα τὸ ἑξῆς ὑπόμνημα:

Ἀριθμὸς 85

Στὸ πρῶτο σας διάγγελμα πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ διακηρύξατε ἐπίσημα τὴν ἀνάγκη ἀνευ ἀναβολῆς ἀναστήλωσεως τοῦ κύρους τοῦ Κράτους καὶ τῆς ἀμέσου καταπαύσεως τῆς ἀδελφοκτονίου αἱματοχυσίας.

Γιὰ νὰ ἐκπληρωθεῖ αὕτη ἡ ἀνάγκη καὶ νὰ καταπαύσῃ ἀμέσως τὸ πῦρ μὲ τὸ ὑπόμνημά μας

τῆς 1ης τοῦ Γενάρη ἐπικαλεσθήκαμε τὴν ἄμεση ἐνέργειά σας καὶ ζητήσαμε κáνοντας χρῆση τῶν δικαιωμάτων σας σὰν ἀνωτάτου Ἀρχοντος νὰ ἀνακαλέσετε τὴν ἐντολὴ τοῦ παραιτηθέντος Πρωθυπουργοῦ πρὸς τὸν Στρατηγὸν κ. Σκόμπυ γιὰ τὴν ἐπέθεσι κατὰ τοῦ λαοῦ.

Τὴν ἴδια μέρα τὴν 1η τοῦ Γενάρη μὲ ἀντιπροσωπεῖα μας στὸ Στρατηγὸ κ. Σκόμπυ ἐπιβεβαιώσαμε καὶ προφορικὰ τὰ 2 ἔγγραφα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΛΑΣ τῆς 14ης καὶ 18ης τοῦ Δεκέμβρη μὲ τὰ ὁποῖα ἀποδέχεται τοὺς βασικοὺς ὅρους γιὰ τὴν ἀποχώρησι τοῦ ΕΛΑΣ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα—Πειραιᾶ καὶ τὸν ἀφοπλισμὸ τῶν ὑποστηρικτῶν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τὴν ταυτόχρονη ἐκκαθάρισι τῆς θέσης τῶν δυνάμεων τῆς ἀντιπάλου παρατάξεως (Ὁρεινὴ Ταξιαρχία, Ἐθνοφυλακὴ).

Σχετικὰ μὲ τὶς δυνάμεις αὐτές, εἶναι γνωστὸ πὼς ἡ Ἐθνοφυλακὴ ἀποτελέστηκε ἀπὸ διάφορες ομάδες δοσιλόγων (Χιτῶν, Μπουραντάδων κλπ.) ἐνῶ ὁ ἀφοπλισμὸς τῆς Χωροφυλακῆς εἶχε ἀποφασισθεῖ ἀπὸ τὴν προηγούμενη Κυβέρνησι. Ὁ Στρατηγὸς κ. Σκόμπυ, ἂν καὶ ἔγιναν δεκτοὶ οἱ βασικοὶ τοῦ ὅροι, ἂν καὶ τὰ σώματα αὐτὰ κάτω ἀπ' τὶς διαταγές του πολεμοῦν κατὰ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ, ὅμως προφασίστηκε πὼς ὁ καθορισμὸς τῆς θέσης τους εἶναι ζήτημα πολιτικόν.

Ἔτσι ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξοντώνει κάθε μέρα ἑκατοντάδες ἄμαχους πολίτες καὶ νὰ καταστρέφει ὁλόκληρες συνοικίες, παραβαίνοντας ὄχι μόνον τὰ διεθνῆ νόμιμα ἀλλὰ καὶ κάθε θεῖο καὶ ἀνθρώπινο νόμο.

Μακαριώτατε,

Ἐπειδὴ τὸ ζήτημα τῆς κατάπαυσις τῆς ἄμεσης τῶν ἐχθροπραξιῶν εἶναι τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητάς σας σὰν ἀνωτάτου Ἀρχοντος, σὰς παρακαλοῦμε ὅπως εὐαρεστούμενος καλέσετε ἀντιπροσωπεῖα μας καὶ συζητήσετε μαζί της γιὰ τὴν ἐξέυρεσι λύσις τερματισμοῦ τοῦ αἱματηροῦ αὐτοῦ πολέμου.

Μακαριώτατε,

Σ' αὐτὴ τὴ δραματικὴ στιγμὴ τῆς Ἑλληνικῆς μας Ἱστορίας, ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς θυσιάζει τὰ πάντα γιὰ τὴν ἐξασφάλισι τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδας του καὶ τῶν Δημοκρατικῶν του Ἐλευθεριῶν.

Ἐχει συνεπῶς τὴν ἀξίωσι, ὅπως κάθε πατριώτης καὶ πειὸ πολὺ κάθε πολιτικὸς ἀναλάβει πλήρως τὶς εὐθύνες του καὶ ἐπιτελέσει τὸ καθήκον του ἀπέναντι τοῦ Ἐθνους καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Πατρίδας.

Μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι θέλετε εἰσακούσει τὴν φωνὴν τοῦ Ἐθνους.

Διατελοῦμεν μετὰ σεβασμοῦ

Διὰ τὴν Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Μ Ἰ τ σ σ ς Π α ρ τ σ α λ ί δ η ς

Μάταιες ὑπῆρξαν ὅλες οἱ ὑποχωρήσεις μας. Τὰ ἀνακοινωθέντα τοῦ Στρατηγοῦ κ. Σκόμπυ ἀναγγέλλουν μὲ πρωτάκουστη ἀναλγησία σ' ὅλο τὸν κόσμον πὼς χιλιάδες ὀβίδες κάθε μέρα πέφτουν στοὺς φτωχοὺς συνοικισμοὺς τῆς Ἀθήνας. Τὰ θύματα τοῦ ἄμαχου πληθυσμοῦ ἔχουν περάσει τὶς 10.000 ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ γιὰ νὰ σώσει τὸν ἄμαχο πληθυσμὸ ἀπὸ τὴ μανία τῶν Βρετανικῶν ὁπλῶν διατάσσει τὶς δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ νικοῦσαν μέχρι τὴν τελευταία στιγμὴ νὰ συμπτυχθοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

Παραθέτουμε τὸ σχετικὸ ἀνακοινωθέν :

Ἀριθμὸς 86

Οἱ ὑπερασπιστὲς τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ καὶ ὁ ἀδούλωτος λαὸς τους, πολεμῶντας μὲ ἀσύγκριτο ἥρωϊσμὸ καὶ ἱερὸ πάθος ποὺ μπορεῖ νάχουν οἱ μαχητὲς τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Ἀνεξαρτησίας, ξαναζωντάνεψαν καὶ ἐλάμπρυναν μὲ νέα ὑπέροχα κατορθώματα τὶς ὡραιότερες σελίδες τῆς ἔθνικῆς μας ἱστορίας: τὸ Μεσολόγγι, τὸ Ἀρκάδι, τὸ ἔπος τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς ἀντίστασις.

Περισσότερο ἀπὸ ἓνα μῆνα κράτησαν τὸ ἀθάνατο μέτωπο τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ ἀντιμετωπίζοντας τὰ ἀσυγκρίτως ἀνώτερα μέσα τοῦ ἀντιπάλου. Ἀλλὰ ὁ ἐχθρὸς ἀδυνατώντας νὰ πλήξει τὶς στρατιωτικὲς μας δυνάμεις ἐστράφη μὲ ἐκδικητικὴ μανία ἐναντίον τῶν ἀμάχων. Ὁ στόλος, τὰ ἀεροπλάνα, τὰ κανόνια καὶ τὰ τάνκς τοῦ κ. Τσῶρσιλ μὲ χιλιάδες βλήματα καθημερινά, ἰδιαίτερα τὶς τελευταῖες μέρες, σπέρνουν τὸ θάνατον σὲ γυναικόπαιδα καὶ γέροντες καὶ ἰσοπεδώνουν τὶς λαϊκὲς συνοικίες. Πολλὲς χιλιάδες εἶνε τὰ θύματα τῶν ἀνάνδρων αὐτῶν ἐπιδρομῶν. Ὁλόκληρες συνοικίες, ἐργοστάσια, φτωχόσπιτα, νοσοκομεῖα ἐκονιορτοποιήθηκαν. Σκοπὸς τοῦ Σκόμπυ εἶνε νὰ

μεταβάλλει τὴν Ἀθήνα, πὺν σεβάστηκαν ὅλοι οἱ κατακτητὲς καὶ ἐπιδρομεῖς, σὲ σωροὺς ἀπὸ ἐρείπια, σ' ἓνα ἀπέραντο νεκροταφεῖο.

Μπροστὰ στὴ θηριώδη ἐπιδρομικὴ μανία τοῦ Σκόμπυ ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ γιὰ νὰ γλυτώσει τοὺς ἀμάχους ἀπὸ τὸ βέβαιο θάνατο τῶν βομβῶν καὶ τῶν μυδραλίων, γιὰ νὰ περισώσει τὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ ἀπὸ ὀριστικὴ καταστροφὴ ἀπεφάσισε καὶ διέταξε τὴν σύμπτυξη τῶν ἡρωϊκῶν ὑπερασπιστῶν τῆς πρωτεύουσας καὶ τοῦ Πειραιᾶ.

Ἡ σύμπτυξη αὐτὴ δὲν εἶναι νίκη τοῦ Σκόμπυ. Εἶναι κάτι χειρότερο ἀπὸ μιὰ Πύρρειο νίκη. Εἶναι ἓνα ἀνεξίτηλο στίγμα καὶ μιὰ αἰώνια καταισχύνῃ, γιὰτὶ μόνο ὁ Σκόμπυ χρησιμοποίησε τὸν ἱερὸ βράχο τῆς Ἀκρόπολης σὰν ἀσπίδα ἑνὸς ἐξοντωτικοῦ πολέμου.

Πολῖτες, στὰ ὅπλα. Ὁ ἀγῶνας συνεχίζεται. Θὰ διεξαχθεῖ μὲ μεγαλύτερο ἀκόμη πάθος. Ἡ Ἀθήνα καὶ ὁ Πειραιᾶς εἶναι ἀδούλωτοι. Ἡ Ἑλλάδα θὰ μείνει ἐλεύθερη. Ἡ νίκη εἶναι δική μας. Ὅλοι καὶ ὅλα γιὰ τὴ συντριβὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ φασισμού. Γιὰ τὴν Ἐλευθερίαν, γιὰ τὴ Δημοκρατίαν, γιὰ τὴν Ἀνεξαρτησίαν τῆς Χώρας. Γιὰ τὸν πολιτισμὸ καὶ γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδας.

5-1-45

Ἡ ΚΕ τοῦ ΕΛΑΣ

Ε. Μάντακας, Μ. Χατζημιχάλης, Γ. Σιάντος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'.

Η ΑΝΑΚΩΧΗ

I

Οι όροι της Ανακωχής

Στις 11 τοῦ Γενάρη ὑπογράφηκε ἀνακωχή ἀνάμεσα στίς Βρεττανικές δυνάμεις καί τὸν ΕΛΑΣ. Τὸ κείμενο τῆς συμφωνίας ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἀριθμὸς 87

Ὅροι συμφωνίας μεταξὺ Ἀρχηγείου Δυνάμεων Ξηρᾶς καὶ Στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν Συνδέσμου ἐν Ἑλλάδι καὶ Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ΕΛΑΣ.

Συνεφωνήθησαν ὑπὸ τῶν ὑπογεγραμμένων τοῦ Ἀντιστρατήγου Ρόναλντ Σκόμπυ Ἀρχιστρατήγου Δυνάμεων Ξηρᾶς καὶ Στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν, Συνδέσμου ἐν Ἑλλάδι καὶ κ. κ. Ζεύγου, Παρτσαλίδου, καὶ Ταγματάρχων τοῦ ΕΛΑΣ, Μακρίδου καὶ Ἀθηνέλλη ἐκ μέρους τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΛΑΣ τὰ ἀκόλουθα :

1) Ἴνα γίνωνται συνεννοήσεις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀντιπροσώπων τοῦ ΕΛΑΣ—ΕΑΜ πρὸς ρύθμισιν ἐκρεμούντων ζητημάτων θὰ καταπαύσουν αἱ ἐχθροπραξίαι εἰς 00.01 ὥραν 14 Ἰανουαρίου 1945.

2) Αἱ εὐρισκόμεναι δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ ἀνατολικῶς καὶ νοτίως τῆς γενικῆς γραμμῆς τῆς ὁδοῦ Ἰτέας—Ἀμφίσσης—Λαμίας—Λομοκοῦ—Φαρσάλων καὶ ἐκεῖθεν ἀνατολικῶς, κατὰ μῆκος τῆς πρὸς τὸ χωρίον Ἀμπέλια ὁδοῦ καὶ ἐκεῖθεν κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ ἡ ἀτραποῦ Βελεστίνου—Κανάλια—Ἀκρωτήριον—Κάβος—Κουτσουμποῦ, θὰ ἀποσυρθοῦν καὶ θὰ παραμείνουν δυτικῶς καὶ βορείως τῆς γραμμῆς ταύτης, ἥτις γραμμή λεπτομερέστερον καθορίζεται ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ Παραρτήματι 1 Χάρτου οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀνερόχλητος χρησιμοποίησις τῶν ὡς ἄνω ὁδῶν. Αὗται θὰ ἐκκενώσουν ὅλας τὰς πόλεις καὶ χωρία τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ.

Τοιαύτη ἀναχώρησις καὶ ἐκκένωσις θὰ περατωθῇ μέχρι 00.01 ὥρας τῆς 18ης Ἰανουαρίου 1945.

Αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ αἱ εὐρισκόμεναι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐντὸς τῆς πέριξ περιοχῆς τῆς Θεσσαλονίκης, ἥτις καθορίζεται ἐν τῷ Παραρτήματι 2 καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ Παραρτήματι 3 Χάρτου θὰ ἀποσυρθοῦν καὶ παραμείνουν ἐντὸς τῆς περιοχῆς ταύτης ἐκκενοῦσαι τὴν Θεσσαλονίκην.

Τοιαύτη ἀναχώρησις καὶ ἐκκένωσις θὰ περατωθῇ μέχρι 00.01 ὥρας τῆς 17ης Ἰανουαρίου 1945.

4. α) Ἀπαντα τὰ μέλη τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ τῶν ὁποίων ὁ συνήθης τόπος διαμονῆς εἶναι ἐκτὸς Πελοποννήσου ἀλλ' ἅτινα εἶναι τοποθετημένα ἐκεῖ θὰ ἀποσυρθοῦν ἐκεῖθεν. Ἐπίσης ἅπαντα τὰ μέλη τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ τῶν ὁποίων ὁ συνήθης τόπος τῆς διαμονῆς εἶναι ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου καὶ ἅτινα ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι ἐκτὸς αὐτῆς θ' ἀποσυρθοῦν ἐκεῖ καὶ τότε θὰ ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΛΑΣ αἵτινες ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν θὰ γνωστοποιήσουν εἰς τὸν Ἀρχιστράτηγον ἀμέσως ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς παρούσης περὶ τῆς δυνάμεως καὶ θέσεως τῶν τοιούτων μελῶν καὶ περὶ τῆς μεθόδου καὶ τῶν ὁδῶν ἀποχωρήσεως αἵτινες θὰ εὐρίσκωνται ὑπὸ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν Βρετανικῶν Ἀρχῶν.

6) Ἀπασαι αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ αἱ εὐρισκόμεναι ἐπὶ τῆς νήσου Ζακύνθου, νήσου Εὐβοίας, νήσου Κυθήρων, καὶ ἐπὶ τῶν νήσων Κυκλάδων καὶ Σποράδων θὰ ἀποσυρθοῦν. Οἱ ὡς ἄνω ἀναφερόμενοι ἀντιπρόσωποι θὰ εἰδοποιήσουν τὸν Ἀρχιστράτηγον ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς παρούσης περὶ τῆς ἰσχύος καὶ θέσεως τῶν τοιούτων δυνάμεων καὶ περὶ τῆς μεθόδου καὶ ὁδῶν ἀποχωρήσεως.

γ) Προσωπικὸν καὶ δυνάμεις ἀποσυρόμεναι συμφώνως μετὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθροῦ θ' ἀποσυρθοῦν καὶ θὰ παραμείνουν δυτικῶς καὶ βορείως τῆς γραμμῆς τῆς περιγραφομένης ἐν τῷ ἀρθρῷ 2 τῆς παρούσης.

δ) Ἡ τοιαύτη ἀποχώρησις θὰ περατωθῇ μέχρι 00.01 ὥρας τῆς 24ης Ἰανουαρίου 1945.

5) Ἀπαντὰ τὰ μέλη τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ τῶν ὁποίων ὁ συνήθης τόπος διαμονῆς εὐρίσκεται ἐντὸς τῆς Πελοποννήσου καὶ ἄτινα ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶναι τοποθετημένα ἐκεῖ θὰ ἀποσυρθοῦν νοτίως τῆς γραμμῆς ἀπὸ Πύργον πρὸς Ἄργος ἥτις λεπτομερέστερον καθορίζεται ἐν τῷ παραρτήματι 4 καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ παραρτήματι 5 χώρου.

Ἡ τοιαύτη ἀποχώρησις θὰ περατωθῇ μέχρι τῆς 00.01 ὥρας τῆς 19ης Ἰανουαρίου 1945.

6) Αἱ ἀκόλουθοι διευθετήσεις γίνονται ἀφορῶσαι τοὺς αἰχμαλώτους:

α) Ἀπαν τὸ συλληφθὲν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ ὑπηρεσιακὸν προσωπικὸν οἰασδήποτε ἐθνικότητος συμπεριλαμβανομένης τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας καὶ Χωροφυλακῆς θὰ ἐπιστραφῇ. Τοῦτο θὰ συμπεριλάβῃ ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν προσωπικὸν ὅπερ ἔχει συλληφθῇ ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ ἐφ' ὅσον εἶχον ὅπλα. Τοῦτο δὲν θὰ συμπεριλάβῃ πολίτας κρατούμενους ὑπὸ τῆς Πολιτοφυλακῆς τοῦ ΕΑΜ.

β) Ἴσος ἀριθμὸς αἰχμαλώτων τοῦ ΕΛΑΣ θὰ ἀφεθῇ ὑπὸ τῶν Βρετταν. ἀρχῶν πρὸς ἀνταλλαγὴν.

γ) Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰχμαλώτων δι' ἀνταλλαγὴν προβλεπομένην ἐν τῇ παραγράφῳ (α) καὶ (β) τοῦ παρόντος ἀρθροῦ δὲν θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς τῶν βαρέως πληγωμένων, οἵτινες θὰ ἐπιστραφοῦν ἀσχέτως μετὰ τοὺς ἀριθμούς.

δ) Ἀπαντες οἱ συλληφθέντες Βρεττανοὶ πολῖται θὰ ἐπιστραφοῦν ἀσχέτως μετὰ τὴν ταυτότητα τῶν αἰχμαλωτισθέντων, τὸν τόπον ὅπου συνελήφθησαν ἢ τὴν παροῦσαν τοποθεσίαν ὅπου εὐρίσκονται.

ε) Αἱ προηγούμεναι διατάξεις θὰ ἐκπληρωθοῦν εἰς χρόνον καὶ σύμφωνα μετὰ ὁδηγίας αἵτινες θὰ ἐκδοθοῦν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου.

ζ) Οἰαδήποτε παράλειψις ἐκ μέρους τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ πρὸς τήρησιν τῶν ὅρων τῆς παρούσης συμφωνίας, οἰαδήποτε ἐπίθεσις ὅπουδήποτε τῆς Ἑλλάδος ἐναντίον οἰωνδήποτε Βρετανικῶν, Κτήσεων ἢ Ἰνδικῶν στρατευμάτων ἢ ὑπηρεσιακοῦ προσωπικοῦ ἢ ἐναντίον οἰωνδήποτε Ἑλληνικῶν δυνάμεων τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῆς Χωροφυλακῆς θέλει θεωρηθῇ ὡς παράβασις τῆς ἐκχειρίδας.

Ἡ παρούσα συμφωνία ἐγένετο εἰς διπλοῦν πρωτότυπον τοῦ ἐνὸς ἀγγλιστὶ καὶ τοῦ ἐτέρου ἑλληνιστὶ.

Υπεγράφη ἐν Ἀθήναις, 22—30 Β ὥραν 11ην Ἰανουαρίου 1945.

Ρόναλντ Σκόμπυ

Ἐκ μέρους τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΛΑΣ
Ζεῆγος, Παρτσαλίδης, Μακρίδης, Ἀθηνέλλης

II

Οἱ αἰχμαλῶτοι

1) Στὶς μέρες τοῦ πολέμου ἐγίνε πρόταση ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Σκόμπυ γιὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν αἰχμαλώτων.

Ἀπὸ τοὺς ὅρους ποὺ πρότεινε (ἔγγρ. Νο 89) φαίνεται καθαρὰ πὼς οἱ Βρεττανοὶ εἶχαν συλλάβει σὰν ἄνδρες τοῦ ΕΛΑΣ ἀκόμα καὶ γυναικόπαιδα. Συμφωνία δὲν ἐγίνε μ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους.

Δίνουμε τὰ ἔγγραφα:

Ἀριθμὸς 88

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΞΗΡΑΣ
ΚΑΙ ΣΤΡΑΤ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΕΝΤΡ. ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ
80 Δεκεμβρίου 1944

Ὑπόμνημα

Διὰ τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ΕΛΑΣ
Ἀντίγραφον Στρατ. Διοικητῆς Ἀστικῆς

Χάριν ἀνθρωπισμοῦ καὶ λόγῳ τῆς παρουσίας καταστάσεως τῶν ἐχθροπραξιῶν ὁ Ἀρχιστράτηγος προτείνει ὅπως γίνῃ ἀνταλλαγὴ αἰχμαλώτων μεταξὺ τοῦ Ἀρχηγείου του καὶ ἐκείνου τοῦ ΕΛΑΣ ὑπὸ ἐκχειρίαν διευθετηθεῖσαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ἐπειδὴ ὁ Ἀρχιστράτηγος πιστεύει ὅτι κρατεῖ μεγαλύτερον ἀριθμὸν συλληφθέντων αἰχμαλώτων τοῦ ΕΛΑΣ, ἢ ὁ ΕΛΑΣ ἔχει συλλάβει ἐκ τῶν ἰδικῶν του, ἀφήνει εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ΕΛΑΣ ἐὰν δεχθῇ τὰς προτάσεις του, νὰ ὀνομάσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν Βρεττανῶν τοὺς ὁποίους εἶνε διατεθειμένος νὰ ἀνταλλάξῃ. Ἐν τούτοις ὁ Ἀρχιστράτηγος ὀφείλει νὰ παρακαλέσῃ ὅπως ἡ ἀνταλλαγή τῶν βαρέως τραυματισμένων, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ, θεωρηθῇ ὡς ὑποχρεωτική.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀκριβὴ τόπον τῆς ἀνταλλαγῆς προτείνονται οἱ κάτωθι τρόποι κατ' ἐκλογὴν : ἢ ὅπως ἡ ἀνταλλαγή λάβῃ χώραν εἰς ἓν « Συμπεφωνημένον σημεῖον » τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν ἢ ὅπως Βρεττανικὰ ὁχήματα καὶ ὁδηγοὶ μεταβῶσιν φέροντες τὴν σημαίαν τῆς ἐκχειρίας εἰς οἰονδήποτε σημεῖον συναθροίσεως ἐκτὸς τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον θέλει ὀνομάσῃ τὸ ΕΛΑΣ καὶ φέρωσι ὀπισθεν τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τὸν τόπον τῆς ἀνταλλαγῆς ἐντὸς τῆς πόλεως ἢ ὅπως οἱ αἰχμάλωτοι τοῦ ΕΛΑΣ μεταβῶσιν δι' ὁχημάτων εἰς ἓν συμπεφωνημένον σημεῖον ἐκτὸς τῆς πόλεως φέροντες σημαίαν ἐκχειρίας ὅπου θὰ διεξαχθῇ ἡ ἀνταλλαγή, τῶν Βρεττανικῶν ὁχημάτων ἐπιτρεπομένου νὰ ἐπιστρέψωσι ὑπὸ τὴν σημαίαν ἐκχειρίας εἰς τὰς γραμμάς των.

Ἐπισυναπτόμενον πρόχειρον συμφωνίας διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀνταλλαγῆς τίθεται ὑπ' ὄψει Ὑμῶν. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΛΑΣ παρακαλεῖται ὅπως εὐαρεστουμένη ἀποστείλῃ ἕνα πληρεξούσιον εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον τοῦτο ἢ νὰ προτείνῃ οἰασδήποτε τροποποιήσεις ἃς αὕτη ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸ πρόχειρον τοῦτο καὶ μὲ πλήρη ἐξουσίαν παραδοχῆς καὶ ὑπογραφῆς τῆς συμφωνίας.

Ὁ Ταξίαρχος Γενικοῦ Ἐπιτελείου

Παράρτημα «Α» τῆς Συμφωνίας τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1944

Ἀριθμὸς 89

Συμφωνία ἀφορῶσα τὴν ἀνταλλαγὴν αἰχμαλώτων

Ἡμεῖς οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι συμφωνοῦμεν :

1. Ὅπως ἀνταλλαγή αἰχμαλώτων λάβῃ χώραν τὴν 4ην Ἰανουαρίου εἰς ὑπὸ ἐκχειρίαν, οἱ ὅροι τῆς ὁποίας ἐκτίθενται ἐν τῇ Συμφωνίᾳ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31 Δεκεμβρίου 1944 εἰς τὴν ὁποίαν ἡ παρούσα συμφωνία ἐπισυνάπτεται.

2. Ὅπως δι' ἓνα ἕκαστον Βρεττανὸν αἰχμάλωτον εἰς αἰχμάλωτος τοῦ ΕΛΑΣ ἀνταλλάσσεται ἀδιακρίτως φύλου πλὴν τῶν παιδιῶν ἡλικίας κάτω τῶν 12 ἐτῶν καὶ τῶν βαρέως τραυματισμένων οἱ ὁποῖοι θὰ δοθῶσιν ὀπίσω ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ των.

3. Ὅπως αἱ ἀκόλουθοι προτεραιότητες τηρηθῶσι κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν πρὸς ἀνταλλαγὴν αἰχμαλώτων.

(α) Βρεττανῶν αἰχμαλώτων πολέμου εἰς χεῖρας τοῦ ΕΛΑΣ.

I. ἀσθενῶν καὶ τραυματιῶν (πλὴν τῶν βαρέως τραυματισμένων)

II. προσωπικὸν τοῦ Ναυτικοῦ, τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας 1: 6: 5.

III. Ἑλληνικὰ στρατεύματα συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ἐθνοφυλακῆς.

IV. Βρεττανοὶ πολῖται.

β) Αἰχμάλωτοι πολέμου τοῦ ΕΛΑΣ εἰς Βρεττανικὰς χεῖρας ὡς ἐπροτάθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ.

4. Ὅπως ὁ ὅρος « αἰχμάλωτοι » ἐν τῇ παρούσῃ συμφωνίᾳ ὡς καὶ ἐν ἐπισυναπτομένῃ συμφωνίᾳ θὰ ἐννοῇ ὅτι περιλαμβάνει :

α) Προσωπικὸν Ναυτικοῦ, Στρατοῦ καὶ Ἀεροπορίας ἀμφοτέρων τῶν παρατάξεων οἰασδήποτε Ἐθνικότητος, τὸ ὁποῖον συνελήφθη ὑπὸ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης παρατάξεως κατὰ τὴν περίοδον τῶν παρουσῶν ἐχθροπραξιῶν, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944.

β) Βρεττανῶν ὑπηκόων ἐκτὸς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι κρατοῦνται ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ.

γ) Πρόσωπα ἐν πολιτικῇ περιβολῇ ἅτινα συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν στρατευμάτων καὶ κρατοῦνται ὡς αἰχμάλωτοι πολέμου.

δ) Τέκνα οἰωνδήποτε ἐκ τῶν ἄνω τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐν αἰχμαλωσίᾳ μετὰ τῶν γονέων των.

5. Όπως ο αριθμός των αιχμαλώτων προς ανταλλαγήν εξ εκατέρας παρατάξεως θά είναι...
 Η παρούσα συμφωνία συνετάχθη εις δύο πρωτότυπα, τὸ ἓν κείμενον εις τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὸ ἕτερον εις τὴν Ἑλληνικὴν.

Υπεγραφή ἐν Ἀθήναις

Διὰ τὴν Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

Διὰ τὸν Ἀρχιστρατήγον τῶν κατὰ Ἑλλάν Δυνάμεων καὶ τοῦ Στρατιωτ. Συνδέσμου Ἑλλάδος.

Ἡμερομηνία 1945

2. Στις 20 τοῦ Γενάρη ὑπογράφηκε συμφωνία γιὰ τὴν ἀνταλλαγὴ τῶν αἰχμαλώτων. Ἡ συμφωνία ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἀριθμὸς 90

Περίληψη τῶν διακανονισθέντων γιὰ τὴν ἀνταλλαγὴ τῶν αἰχμαλώτων πολέμου μεταξὺ ἀντιπροσώπων τοῦ Ἀρχιστρατήγου δυνάμεων ξηρᾶς καὶ Στρατιωτικοῦ συνδέσμου στὴν Ἑλλάδα καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΛΑΣ στὴν Ἀθήνα στίς 20 τοῦ Γενάρη 1945 σὲ συμφωνία μὲ τοὺς ὁρους ἀνακωχῆς ποὺ ὑπογράφηκε στὴν Ἀθήνα στίς 11 τοῦ Γενάρη 1945.

Ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀρχιστρατήγου ; Ταξίαρχος Ε. Γ. Ὀντλαντ.

Ἀντιπρόσωποι τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ Κοσ Ἀνδρέας Τζίμας Κοσ Κώστας Δημάκης.

β) Οἱ Βρεττανοὶ θὰ μεταδώσουν τὶς παρακλήσεις τοῦ ΕΛΑΣ στὸν Διεθνῇ Ἐρυθρὸ Σταυρὸ γιὰ τὰ παρακάτω :

1. Ὁ ΔΕΣ θάπρεπε νὰ ἐπισκερτῇ ὅλους τοὺς τραυματίες Ἑλασιῖτες στὰ Νοσοκομεῖα γιὰ νὰ δῇ ἂν τοὺς περιποιῶνται καλά, θάπρεπε νὰ ἐτοιμάσῃ ὀνομαστικούς καταλόγους ὅλων τῶν τραυματιῶν αὐτῶν καὶ νὰ τοὺς μεταδώσῃ στὸν ΕΛΑΣ, καὶ θάπρεπε ν' ἀναλάβῃ, ὅσο ἐξαρτιέται ἀπὸ τὴ δύναμή του νὰ φροντίσῃ ὥστε τὰ πρόσωπα αὐτὰ (προσωπικὸ) νὰ χρησιμοποιηθοῦν κατάλληλα καὶ νὰ προστατευθοῦν ἀπὸ τὶς Ἑλληνικὰς Ἀρχὰς μετὰ τὴν ἀπόλυσή τους ἀπ' ἡ. Νοσοκομεῖο.

II Ὁ ΔΕΣ θάπρεπε νὰ ἐπισκέπτεται τακτικὰ ὅλες τὶς Ἑλληνικὰς φυλακὰς καὶ Σταθμοὺς Ἀστυνομίας καὶ νὰ φροντίζει ὥστε ὅλοι οἱ φυλακισμένοι ποὺ εἶναι ὑποστηρικτὲς τοῦ ΕΛΑΣ νὰ χρησιμοποιῶνται κατάλληλα, σωστὰ καὶ ἀνθρώπινα.

γ) Ὅταν αἰχμάλωτοι ἀπολύονται ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρὰ στὴν ἄλλη, θὰ ἐκδίδονται καὶ ὀνομαστικοὶ κατάλογοι τῶν αἰχμαλώτων.

Αὐτοὶ οἱ ὀνομαστικοὶ κατάλογοι θὰ ὑπογράφονται τόσο ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῶν Βρεττανῶν, ὅσον καὶ τοῦ ΕΛΑΣ.

δ) Οἱ Βρεττανοὶ θὰ μεταδώσουν στὸν ΔΕΣ τὸ ταχύτερο δυνατό, ὀνομαστικούς καταλόγους ὅλων τῶν Ἑλασιτῶν αἰχμαλώτων ποὺ κρατοῦνται ἀπὸ τοὺς Βρεττανοὺς ἐξ ὀνόματος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

4. Ὁ ΕΛΑΣ συμφώνησε ὅτι θὰ προοικήσῃ στοὺς Βρεττανοὺς, τὸ γρηγορώτερο δυνατόν, ὀνομαστικούς καταλόγους ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν Στρατευμάτων Ἀστυνομίας, Χωροφυλακῆς ἢ ἄλλου Ἑλληνικοῦ προσωπικοῦ ἐνόπλου ποὺ συνελήφθησαν ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ, ποὺ σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 6 (α) τῶν ὁρων τῆς ἀνακωχῆς πρέπει ἐπίσης ν' ἀνταλλαγοῦν. Μὲ τὴ λήψη τῆς πληροφορίας αὐτῆς, τόποι καὶ ἡμερομηνίαι τῆς ἀνταλλαγῆς θὰ κανονισθοῦν. Ἡ καθυστέρηση σχετικὰ μὲ αὐτοὺς τοὺς Ἑλληνικοὺς αἰχμαλώτους, ὀφείλεται στὸ γεγονός ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ΕΛΑΣ δὲν εἶναι ἀκόμη σὲ θέσιν νὰ δηλώσουν ποὺ βρίσκονται καὶ σὲ τὴν ἀριθμὸ, ἐφ' ὅσον δὲν βρίσκονται συγκεντρωμένοι κυρίως σὲ ἓνα μέρος ὅπως στὴν περίπτωση τῶν Βρεττανῶν αἰχμαλώτων.

Γενάρης 20 - 1945

Ἀθήνα

Υπογραφή Ὀντλαντ

Ταξίαρχος D

3. Σ' ἐκτέλεση τῆς παραπάνω συμφωνίας ἐγινε ἀνταλλαγὴ αἰχμαλώτων στὸ Βόλο. Οἱ Βρεττανοὶ παραδῶσανε γιὰ ἀνταλλαγὴ πρόσωπα ποὺ ἐξώφθαλμα δὲν μποροῦ-

σαν ποτέ να είναι στρατιώτες του ΕΛΑΣ. Γι' αυτό και για άλλες παραβάσεις, οι αντιπρόσωποι του ΕΛΑΣ διατυπώσανε τις παρακάτω αντιρρήσεις :

Αριθμός 91

Συμπληρωματική έκθεση παραπόνων έγερθέντων από την Κεντρική Επιτροπή του ΕΛΑΣ στις 25 του Γενάρη 1945

1. Μερικοί από τους ανταλλαγέντες αιχμαλώτους ΕΛΑΣ ήταν πολίτες. Ήταν εύκολο να το δει κανείς από το γεγονός ότι σαν πολίτες ήταν πολύ ηλικιωμένοι για να υπηρετούν στο στρατό του ΕΛΑΣ. Ένας ήταν τρελλός.
2. Η ανταλλαγή αξιωματικών κατά βαθμό δεν έγινε σύμφωνα με τη συμφωνία, όπως π. χ. Στρατηγός Καλαμπαλίκης, Ταγματάρχης Παπαζήσης, Ταγματάρχης Λαζαρίδης Ιωάννης.
3. Οι αξιωματικοί ούτοι κρατούνται αιχμάλωτοι ακόμη.
Οι αιχμάλωτοι είχαν διαταχθή να καταθέσουν όλα τα προσωπικά τους αντικείμενα στις αρχές του Στρατοπέδου αιχμαλώτων πολέμου στην Αθήνα.
Κάθε αιχμάλωτος πήρε μια απόδειξη και τέσσερα αντίγραφα της απόδειξης αυτής πήρε ο ΔΕΣ.
Τα προσωπικά αυτά αντικείμενα δεν έπεστράφηκαν.
4. Οι αιχμάλωτοι δεν διατράφηκαν αρκετά ούτε στο στρατόπεδο αιχμαλώτων πολέμου της Αθήνας ούτε κατά την διάρκεια της διαδρομής στο Βόλο.
5. Γίνεται παράκληση όπως ο ονομαστικός κατάλογος των 12.000 αιχμαλώτων ΕΛΑΣ δοθῇ στον Έρυθρο Σταυρό της Αθήνας.

Κεντρική Επιτροπή ΕΛΑΣ : Α. Τζήμας
: Κ. Δημάκης

(Αρσανάγνωστη υπογραφή πιθανόν Σέργιοβ)
Βρετανός Στρατιωτικός Διοικητής Βόλου

4. Σχετικά μ' αυτό το ζήτημα ακολούθησε η παρακάτω αλληλογραφία μεταξύ της Κ. Ε. του ΕΛΑΣ και του στρατηγού κ. Σκόμπυ :

Αριθμός 92

Ε. Α. Α. Σ.

Επιτελικόν Γραφείον Π. — Αριθ. Πρωτ. 1822

Αντιστράτηγον Σκόμπυ, μέσω της εν Βόλφ Βρετανικής Τσξιαρχίας

Αρχεται στόπ. 25ην Ιανουαρίου παρεδόθησαν αντιπροσώπους μας εις Βόλον στόπ. 57 αξιωματικοί και 943 στρατιώται ΕΛΑΣ στόπ. Έναντι παραδοθέντων 60 αξιωματικών και 950 υπαξιωματικών και στρατιωτών Βρεττανών στόπ. Επομένως πρέπει συμπληρωθῇ ἀριθμός ανταλλαξιμων Έλαιοιων στόπ. Επίσης παρατηρούμεν στόπ. Δεν παρεδόθησαν αξιωματικοί ΕΛΑΣ ἀναλόγου βαθμ. 5 πρὸς Βρεττανούς στόπ. Εὐφ γνωρίζομεν ὑπάρχουν τοιοῦτοι ἀνώτατοι καὶ ἀνώτεροι στόπ. Εξ ἄλλου μεταξύ παραδοθέντων πολλοὶ εἶναι ἀοπλοι ἄμαχοι πολῖτες καὶ ὄχι μάχιμοι Έλαιοίτες στόπ. Αναφέρομεν παραδειγματικῶς μεταξύ αιχμαλώτων εὐρέθησαν δύο γέροντες 72 ἐτῶν καὶ εἰς φρενοπαθῆς στόπ. Επιστραφέντες εἰς ἡμᾶς αιχμάλωτοι ἔφθασαν κακὴν κατάστασιν στόπ. Παρακαλοῦμεν εὐαρεστήθητε διατάξῃτε ἐπανόρθωσιν ἀνωτέρω ἀτυχῶν περιπτώσεων στόπ. Επὶ ανταλλαγῆς ὑπολοίπων αιχμαλώτων διατάξαμεν δέοντα στόπ.

27-1-45

Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

Ε. Μάντακας, Μ. Χατζημεγάλης, Γ. Σιάντος

Αριθμός 93

Α. 998

Ο Αντιστράτηγος Σκόμπυ

Πρὸς

Τὴν ΚΕ τοῦ ΕΛΑΣ

Υποθέτομεν ὑπάρχει λάθος εἰς τὴν μετάδοσιν τοῦ τηλεγραφήματός σας διότι χίλιοι αξιωματικοὶ καὶ ὀπλίται παρεδόθησαν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπόν σας εἰς Βόλον, ὁ ὅποιος ἔδωκεν ἀπόδειξιν δι'

αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν τῆς ὀνομαστικῆς καταστάσεως. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τοὺς βαθμοὺς σᾶς παραπέμπω εἰς τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου (πρὸς 2... α): Κάθε ἄτομον τὸ ὁποῖον παρεδέχετο ὅτι ἦτο ἀξιωματικὸς τοῦ ΕΛΑΣ παρεδόθη ἀλλὰ ἐπειδὴ οἱ στρατιῶται σας δὲν ἔφερον στρατιωτικὴν στολὴν ὅταν συνελήφθησαν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ταυτότης των διὰ τῶν διακριτικῶν σημείων τοῦ βαθμοῦ. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Λιθουῆς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ οἱ ὁποῖοι ἐνήργουν ἐκ μέρους καὶ τῶν δύο πλευρῶν ἐπιθεώρησαν κάθε ἄτομον εἰς Βόλον πρὸ τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ διεπίστωσαν ὅτι δὲν εἶδον νὰ παραδοθῶν οὔτε γέροντες, οὔτε τρελλοί. Ἐπίσης καταθέτουν ὅτι τοιαῦται διαμαρτυρίαι δὲν ἔγιναν ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου σας πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῶν ἀποδείξεων παραλαβῆς. Θέλω νὰ τονίσω ἐπίσης ὅτι ὅταν οἱ Τζήμας Ἀνδρέας καὶ Κώστας Δημάκης ὑπέγραψαν τὴν συμφωνίαν τῆς 20ῆς Ἰανουαρίου κατέθεσαν ὅτι μόνον 963 Βρεττανοὶ αἰχμάλωτοι ὑπάρχουν πρὸς ἀνταλλαγὴν εἰς Βόλον, καὶ ἔκτοτε παρ' ὅλον ὅτι χίλιοι Ἑλαιοῖτες, ἀπεστάλησαν ἐκεῖ, 10 ἀκόμη πρέπει νὰ παραδοθῶν εἰς Ὑμᾶς. Ἐπίσης 71 διὰ τοὺς Βρεττανούς οἱ ὁποῖοι παρεδόθησαν πλησίον τῆς Λαμίας.

Ἀναμένων ἀπάντησιν τοῦ τηλεγραφήματός μου 961 τῆς 26ῆς Ἰανουαρίου εἰς τὸ ὁποῖον σᾶς ἐρωτῶ πὺ ἐπιθυμεῖτε νὰ σᾶς παραδοθῶν οἱ ὑπόλοιποι 81 ἐπειδὴ κανένα πλοῖον δὲν πρόκειται συντόμως νὰ κατευθυνθῇ εἰς Βόλον. Προτείνω ἡ ἀνταλλαγή νὰ γίνῃ εἰς Λαμίαν.

Σᾶς παρακαλῶ νὰ μᾶς κοινοποιήσετε τὸ ταχύτερον διὰ συμφωνίας.

Ἀριθμὸς 94

Κ. Ε. ΕΛΑΣ
Ἐπιτελεῖον Γραφείον Π
Ἀριθ. Πρωτ. 1366

Ἀντιστρατήγον Σκόμπου

Μέσω Βρετανικῆς Ταξιαρχίας Βόλου

Ἀρχεται στόπ, Τηλμά σας Α 998 ἐλήφθη στόπ. Ἀναγνωρίζομεν δυσχέρειαν ἐλέγχου βαθμοφόρων ΕΛΑΣ στόπ. Ἀκριβῶς δι' αὐτὸ πιστεύομεν παραδεχθῆτε ἐγένοντο λάθη. Μετὰ ὑπογραφὴν πρωτοκόλλου ἐκατέρωθεν ἀνταλλαγόντων αἰχμαλώτων στόπ. Βρετανικὴ Ταξιαρχία Βόλου διευκρίνησεν στόπ. Παραδοθέντες Βρεττανοὶ ἀξιωματικοὶ δὲν ἦσαν ἐξήκοντα στόπ. Ἀλλὰ μόνον πενήντα ἐπὶ στόπ. Οἱ δὲ Βρεττανοὶ ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἦσαν ἑννεακόσιοι—πενήντα—τρεῖς στόπ. Καὶ ὅχι ἑννεακόσιοι πενήντα στόπ. Ἀφ' ἑτέρου ἀπεδείχθη μεταγενεστέρως στόπ. Παραδοθέντες Ἑλαιοῖται ἀξιωματικοὶ ἦσαν μόνο τεσσαράκοντα τέσσερες στόπ. Καὶ ὅχι πενήντα—ἐπὶ στόπ.

Ὑπόλοιποι παραδοθέντες ὡς Ἑλαιοῖτες ἦσαν ἑννεακόσιοι—πενήντα ἕξ στόπ. Καὶ ὅχι ἑννεακόσιοι σαράντα—τρεῖς στόπ.

Ἐπομένως ἐὰν δὲν ἔχετε ἀντίρρῃσιν στόπ. Παρακαλοῦμεν εὐαρεστηθεῖτε νὰ μᾶς παραδώσετε δέκα τρεῖς Ἑλαιοῖτες ἀξιωματικούς στόπ.

Ὑπολογίζοντες τοὺς ἐπὶ πλέον τρεῖς στόπ. Εἰς δευτέραν δόσιν Βρεττανῶν ἀξιωματικῶν αἰχμαλώτων στόπ. Περαιτέρω διαβεβαιοῦμεν στόπ. Μεταξὺ παραδοθέντων Βόλου ὡς Ἑλαιοῖτων στόπ. Πραγματικῶς πολλοὶ ἦσαν ἄμαχοι πολῖται στόπ. Καὶ ἀληθῶς ὑπῆρχον γέροντες καὶ εἰς παράφρων στόπ. Σχετικὸν ἔγγραφον ὑπόμνημα ἀντιπροσώποι μας ἐπέδωκαν 25ην Ἰανουαρίου Βρεττανὸν Ταξίαρχον Βόλου στόπ. Ὅστις προσυπέγραψε τοῦτο στόπ. Ἀγνοοῦμεν διατὶ δὲν σᾶς ἀνέφερε τοῦτο ἐγκαίρως στόπ, Ἐπειδὴ δὲν ἐλάβομεν ἀκόμη γενικὸς ὀνομαστικὸς καταλόγους κρατουμένων Ἑλαιοῖτων αἰχμαλώτων στόπ. Ἀγνοοῦμεν ὀνόματα ὅλων κρατουμένων εἰσέτι ἀξιωματικῶν μας στόπ. Δι' αὐτὸ παρακαλοῦμεν στόπ. Εὐαρεστηθεῖτε διατάξτε καταβληθῇ ἰδιαίτερα φροντίς στόπ. Παραδοθῶν ἐφεξῆς πραγματικοὶ Ἑλαιοῖται ἀξιωματικοὶ στόπ. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομεν στόπ. Μεταξὺ Ἑλαιοῖτων αἰχμαλώτων πρέπει νὰ ὑπάρχουν στόπ. Ὑποστράτηγος Καλαμπάκης στόπ. Ταγματάρχαι στόπ. Παπαζήσης Μιχαὴλ στόπ. Λαζαρίδης Ἰωάννης στόπ. Παπαδάκης Στυλιανὸς στόπ. Παρακαλοῦμεν περιληφθῶν καὶ αὐτοὶ μεταξὺ ἀνταλλαγισομένων στόπ. Παραδιδόμενοι Λαμίαν στόπ. Ὑπόλοιποι ἀνταλλακτέοι ἑβδομήντα—ἐπὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλίται ΕΛΑΣ στόπ. Παρακαλοῦμεν παραδοθῶν Ἀμφισσαν στόπ. Εὐχαριστοῦμεν ἐκ προτέρων στόπ. Τέλος στόπ.

81)1)45

Κ. Ε. ΕΛΑΣ

Ἐμ. Μάντακος, Μ. Χατζημηχάλης

5 Ἀξιωματικὸς τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου τοῦ ΕΛΑΣ ὑπόβαλε ὕστερα ἀπὸ ἐξέταση τῶν προσώπων πὺ δόθηκαν σάν αἰχμάλωτοι τὴν ἐξῆς ἐκθεση :

Σ. Δ. Γεν. Στρατηγείου 31-1-45

Μὲ τὴν Ε.Π. 597)27-1-45 Διαταγὴ σας μοῦ ἀναθέσατε νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς συναγωνιστὰς αἰχμαλώτους, ποὺ μᾶς ἀποδόθηκαν στὸ Βόλο ἀπ' τοὺς Ἀγγλοὺς καὶ νὰ διαπιστώσω τίς συνθήκες διαβίωσης στὴ διάρκεια τῆς αἰχμαλωσίας τους.

Σ' ἐκτέλεση τῆς παραπάνω διαταγῆς λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀναφέρω πὺς δυστυχῶς ὁ χρόνος δὲν μοῦ ἐπέτρεψε νὰ κάμω μιὰ συστηματικὴ καὶ λεπτομερῆ ἔρευνα, γιατί στίς 27 τὸ βράδυ ποὺ ἔφθασα στὴ Λάρισα, ὅλοι σχεδὸν οἱ ἰδιῶτες καὶ ἄνθρωποι τῶν πολιτικῶν ὁργανώσεων καὶ κομμάτων καθὼς καὶ ὅλοι οἱ συναγωνιστὰς τῆς Ε. Π. καὶ μεγάλο μέρος τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ, ποὺ ἀνταλλάχθηκαν μὲ Ἀγγλοὺς αἰχμαλώτους, εἶχαν ἀναχωρήσει γιὰ τὴν ἰδιαίτερή τους πατρίδα ἢ γιὰ ἄλλες περιοχὰς καὶ ἐλάχιστα μονάχα στοιχεῖα κατώρθωσα νὰ συλλέξω γι' αὐτούς. Ἀπ' τοὺς ἀγωνιστὰς τοῦ ἐνεργοῦ ΕΛΑΣ, ποὺ βρῆκα στὴ Λάρισα καὶ σ' ἓνα χωριὸ κοντὰ στὴ Λάρισα, πῆρα ἀρκετὰς ἐκθέσεις ἰδιόχειρα γραμμένες καὶ ὑπογραμμένες καὶ συνέλεξα καὶ ἀρκετὰ στοιχεῖα, μ' ὅλο ποὺ μονάχα δύο-ἑως-τρεῖς ὥρες εἶχα στὴ διάθεσή μου νὰ μιλήσω μαζί τους, γιατί κι' αὐτοὶ ἀναχώρησαν τὸ μεσημέρι στίς 28 γιὰ τίς Μονάδες τους. Μὲ βάση αὐτὰ τὰ στοιχεῖα συνέταξα τὴν παρακάτω ἔκθεση, καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ ἀποφευχθῇ ὁποιασδήποτε ἀνακρίβεια ἢ ὑπερβολή.

Καθὼς εἶναι γνωστὸ παραδόθηκαν στὸ Βόλο Ἀγγλοὶ αἰχμάλωτοι 57 ἀξιωματικοὶ ἤτοι 4 ἀντισυνταγματάρχες, 7 ταγματάρχες, 21 λοχαγοί, 22 ὑπολοχαγοὶ καὶ 3 ἀνθυπολοχαγοὶ καὶ 953 ὁπλίτες καὶ ὑπαξιωματικοὶ (μέσα σ' αὐτοὺς ἦταν καὶ ἀρκετοὶ ἀνθυπασπιστές) σύνολον 1010. Γιὰ τοὺς παραπάνω μᾶς ἔδωσαν στὸ Βόλο 1000 συναγωνιστὰς καὶ νομίζω πὺς θὰ μᾶς δώσουν κι' ἄλλους 10. Ἀπὸ τοὺς 1000 44 εἶναι ἀξιωματικοί, ἤτοι ἓνας ταγματάρχης, 6 λοχαγοί, 8 ὑπολοχαγοὶ καὶ 28 ὑπολοχαγοὶ καὶ ἓνας ἀνθυπασπιστής. Ἀπὸ τοὺς ὑπόλοιπους 956 εἶναι 482 τοῦ ἐνεργοῦ ΕΛΑΣ, 136 τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ Ἀθήνας—Πειραιᾶ 40 τῆς Ε. Π. καὶ οἱ ὑπόλοιποι 298 εἶναι ἄπλοὶ ἰδιῶτες ἢ ἄνθρωποι ποὺ ἀνήκαν σὲ ὁργανώσεις καὶ κόμματα τοῦ Ε. Α. Μ. Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθεῖ πὺς οὔτε ὅλοι οἱ 482 τοῦ ἐνεργοῦ ΕΛΑΣ προέρχονται ἀπὸ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ πῆραν μέρος στὴ μάχη τῆς Ἀθήνας. Εἶναι πολλοὶ συναγωνιστὰς τοῦ ἐνεργοῦ ΕΛΑΣ τραυματίες καὶ ἀνάπηροι, ποὺ βρέθηκαν στὰ διάφορα νοσοκομεῖα τῆς Ἀθήνας, νοσηλεύόμενοι πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴ σύγκρουση γιὰ τραύματα ποὺ εἶχαν πάρει σὲ μάχες κατὰ τῶν Γερμανῶν. Ἐτσι ὁ συναγωνιστὴς Κ. Καραῦσος τοῦ 2)39 ποὺ νοσηλεύονταν στὸ Ἀρεταίειο ἀπὸ τίς 10—11—44 γιὰ τραῦμα ποὺ πῆρε στὴ μάχη τῆς Χρύσου τὸ φθινόπωρο τοῦ 1942—ὁ συναγωνιστὴς Βούρβης Διονύσιος ποὺ πῆρε 27 τραύματα στὴ μάχη τοῦ Πύργου Ἡλείας καὶ ἔχασε καὶ τὰ δύο του μάτια καὶ νοσηλεύονταν στὸ 1 Γενικὸ Νοσοκομεῖο—ὁ συναγωνιστὴς «Τάρζαν» τοῦ 5ου ἀνεξαρτήτου τάγματος ἠλεκτροτῶν στὸ 1 Γενικὸ Νοσοκομεῖο—ὁ συναγωνιστὴς «Τάρζαν» τοῦ 5ου ἀνεξαρτήτου τάγματος ἠλεκτροτῶν στὸ 1 Γενικὸ Νοσοκομεῖο—ὁ συναγωνιστὴς Κ. Καραῦσος τοῦ 2)39 ποὺ νοσηλεύονταν στὸ Στρατιωτικὸ Νοσοκομεῖο Ἀνεστάκης Κοσμᾶς, ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Εὐάγ. Ζέλος τοῦ 2)39 συντάγματος ποὺ νοσηλεύονταν στὸ Ἱπποκράτειο καὶ ἄλλοι, ποὺ δὲν κατώρθωσα νὰ πάρω τὰ στοιχεῖα τους, βρέθηκαν μέσα στοὺς ἀνταλλαγέντες αἰχμαλώτους. Στους 298 ἰδιῶτες ὁργανωμένους καὶ ἀνοργάνωτους, περιλαμβάνονται καὶ τραυματίες τοῦ Ἀλβανικοῦ μετώπου ποὺ νοσηλεύονταν στὰ Νοσοκομεῖα τῆς Ἀθήνας κουτσοί, φυματικοὶ παρμένοι ἀπὸ τὴ Σωτηρία, ἀκόμα καὶ τρελλός. Δυστυχῶς δὲν τοὺς πρόφθασα, στὴ Λάρισα γιὰ νὰ παραθέσω τὰ στοιχεῖα τους.

Ἀπὸ ἀφηγήσεις καὶ ἐκθέσεις συναγωνιστῶν, βγαίνει τὸ συμπέρασμα πὺς τὸ ἴδιο—μὰ σὲ πολὺ μεγαλύτερη κλίμακα—συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς κρατούμενους ἀκόμα στὰ στρατόπεδα. Στὸ στρατόπεδο τοῦ Γουδί, καταθέτει ὁ συναγωνιστὴς Κ. Ἀθανασίου, σὲ δυνάμει χιλιάδες ἑξακόσιους κρατούμενους μονάχα 600 περίπου ἦταν ΕΛΑΣίτες καὶ οἱ ὑπόλοιποι 2.000 πολῖτες καὶ μέσα σ' αὐτοὺς πάνω ἀπὸ 500 παιδιὰ ἡλικίας 16—15—14—13 χρονῶν καὶ μικρότερα. Στὸ Χασάνι, καταθέτει ὁ συναγ. Παναγ. Κανακλῆς Λοχαγὸς Καπετάνιος, βρισκόνταν ἀνάπηροι τοῦ Ἀλβανικοῦ πολέμου ἢ μαχῶν τοῦ ΕΛΑΣ πρὸς τοὺς Γερμανοὺς, ποὺ νοσηλεύονταν στὰ διάφορα νοσοκομεῖα τῆς Ἀθήνας, φυματικοί, τρελλοί, μικρὰ παιδιὰ μέχρις ἡλικίας καὶ 10 χρονῶν, κοινὲς γυναῖκες κτλ. Ὁ Κ. Καραῦσος ἀπ' τὸ Ἀγρίνιο τοῦ 2)39 καταθέτει: Ἀνάπηροι μὲ παλῆς πληγὲς ἀνοικτὰς, μὲ πόδια κομμένα, μὲ χέρια κομμένα, μὲ ἓνα μάτι κ.τ.λ. πιάστηκαν καὶ θεωρήθηκαν αἰχμάλωτοι. Ὁ ὑπίατρος τοῦ 34ου Συν)τος, συναγ. Αἰμίλιος Μακρῆς λέγει: Στὸ στρατόπεδο φέραν καὶ κρατοῦσαν σὰν αἰχμαλώτους, φυματικούς, τρελλοὺς, ἐπιληπτικούς μὲ καθημερινούς παροξυσμούς, ἀνάπηρους τοῦ Ἀλβανικοῦ μετώπου μὲ ἀκρωτηριασμένα ἄκρα, γέρους, παιδιὰ 13 καὶ 14 χρονῶν, τραυματίες παλινοῦς τοῦ ΕΛΑΣ. Ὁ συναγ. Δ. Καλήρης τοῦ 6ου Συν)τος ἀπ' τὸ Ζευγολατιὸ τῆς Κορινθίας ὑπολογίζει πὺς στὸ στρατόπεδο Ἑλληνικοῦ μέσα σὲ 1.800 κρατούμενους μονάχα 500 ἦταν ΕΛΑΣίτες

καὶ οἱ ὑπόλοιποι πολῖτες, ἴσως πολλοὶ ὁργανωμένοι ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἀνοργάνωτοι. Ὁ Λοχίας τοῦ 36 Ἀνεστάκης Κοσμάς καταθέτει πὺς μονάχα ἀπ' τὸ I Γενικὸ Στρατιωτικὸ Νοσοκομεῖο πῆραν 88 ΕΛΑΣίτες τραυματίες σὲ μάχες μὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς ἐκλείσαν στὸ στρατόπεδο τοῦ Γουδί. 20 τραυματίες ΕΛΑΣίτες μαζί μὲ τὶς ἀδελφές πῆραν ἀπὸ τὸ Ἱπποκράτειο νοσοκομεῖο καὶ τοὺς πῆγαν στὸ Γουδί καταθέτει ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ 2)39 Εὐάγγελος Ζέλος. Οἱ συναγ. Ἀξιωματικοὶ Χαϊκάλης καὶ Σαχάκας τῆς 13ης Μεραρχίας καταθέτουν: Στὸ ἐργοστάσιο ΒΙΚΑ Καλλιθέας πὺς μᾶς ἐκλείσαν εἶχαν ἐκτὸς ἀπὸ ἄλλους καὶ γυναῖκες μὲ τὰ μωρὰ στὸ βυζί, ἕναν κωφάλαλο μὲ κομμένο χέρι, τραυματίες τοῦ Ἀλβανικοῦ μετώπου μὲ κομμένα πόδια καὶ στὸ στρατόπεδο τοῦ Ἑλληνικοῦ εἶχαν κλεισμένους 150 περίπου τραυματίες τοῦ ΕΛΑΣ, χτυπημένους ἀπὸ γερμανικὰ βόλια σὲ μάχες κατὰ τοῦ κατακτητή, μέσα στὸ στρατόπεδο τοῦ Χασανίου, καταθέτει ὁ συναγ. Γ. Θεοδωράκης τοῦ 2)34, βρίσκονται οἱ γιατροὶ καὶ νοσοκόμοι τῆς Βούλας πὺς πάρθηκαν μαζί μὲ τοὺς ἄρρωστους. Μέσα σὲ 2.500 κρατούμενους μονάχα 600 περίπου ΕΛΑΣίτες. Ἀκόμα κρατοῦνται καὶ ἀρκετοὶ τῆς δεξιᾶς πὺς πιάστηκαν κατὰ λάθος. Στὸ ἴδιο στρατόπεδο βρίσκονται—βαλτοὶ αὐτοὶ—ἐξ ἑως ἐπτὰ χαφιέδες τῆς ὁμάδας Παρθενίου, δύο τῆς ΟΕΔΕ τοῦ Παντελόγλου καὶ ἄλλοι τῆς Εἰδικῆς πὺς ἔχουν γιὰ ἀποστολὴ τοὺς τὴν παρακολούθησέ μας καὶ τὸ σπᾶσιμο κάθε κινητοποίησης καὶ διαμαρτυρίας γιὰ καλλιτέρευση τῆς ζωῆς μας. Ὁ Λοχίας Ἀνεστάκης Κοσμάς καταθέτει «μερικοὶ ταγματасφαλήτες πὺς πιάστηκαν κατὰ λάθος διαμαρτυρήθηκαν στὸν Ταγματάρχη τῆς Εἰδικῆς Ἀσφάλειας Μόρφη καὶ ἐκεῖνος τοὺς ἀπάντησε πὺς ἔκαναν λάθος οἱ Ἑγγλέζοι, ἔσπευσε ἀμέσως καὶ ἀνέφερε στὸν Ἀγγλο ἀξιωματικὸ πὺς αὐτοὶ ἀνῆκαν στὰ Τάγματα Ράλλη καὶ ἀφέθηκαν ἐλεύθεροι». Ὁ συναγ. Κ. Ἀθανασίου καταθέτει πὺς μέσα στὸ στρατόπεδο κρατεῖται καὶ ἕνας δικηγόρος βασιλόφρονas ἀπὸ τὴ Θήβα καὶ διαμαρτύρεται συνεχῶς τονίζοντας πὺς ποτέ του δὲν χώνευσε τὶς ἀριστερές ἰδέες καὶ τώρα βλέπει πὺς ἔχουν δίκαιο οἱ κομμουνιστές. Ὁ συναγ. ὑπολοχαγὸς τῆς 13ης Γεωργιάδης γράφει στὴν ἐκθεσὴ του: Πάνω ἀπὸ 150 γυναῖκες κουβαλήθηκαν στὸ Χασάνι, ἄλλες γιὰ τὸ ἄνδρες τοὺς ἦταν ΕΛΑΣίτες καὶ ἄλλες τυχαῖα. Μέσα σ' αὐτὲς 15 πόρνες. Καὶ ἐξακολουθεῖ: «οἱ γυναῖκες δὲν παρέμειναν παρὰ 10 μέρες στὸ Χασάνι. Μὰ ἔφτασε αὐτὸ τὸ διάστημα, γιὰ νὰ δείξουν τὴν προστυχιά τους οἱ Ἀγγλοὶ τύραννοι. Ἐκμεταλλευόμενοι τὶς ἀδυναμίες του καὶ ἐκβιάζοντας μὲ λίγα μπισκότα βάζανε χέρι σὲ μερικές μπροστὰ στὶς ἄλλες καὶ τὴ νύχτα τριγυρνοῦσαν στὶς σκηνές τοὺς σὰν δαιμονισμένοι. Γυναῖκες μὲ κλάμματα ξέφευγαν καὶ ἤρθαν σὲ μᾶς. Διαμαρτυρηθήκαμε καὶ τὶς σήκωσαν. Τὶ ἀπέγειναν δὲ ξέρω». Στὸ στρατόπεδο καταθέτουν πολλοί, κρατοῦνται καὶ οἱ Ἱ. Κορδάτος, Θεμ. Κορνᾶρος, Ν. Καστρινὸς καὶ ὁ γιὸς του Ἀλέκος, Βάρβογλης Μάριος μουσικοσυνθέτης, Τάκης Μουζενίδης σκηνοθέτης τοῦ Ἑθν. Θεάτρου, Πανσέληνος Ἀσημάκης, Τζαμουράνης Ε. δημοσιογράφος, Νικολαΐδης δικηγόρος, Χριστὸς Χρήστος, Γεωργουλάκης γιατρός, Δ. Βεζύρογλου φυματολόγος, Ἑγγελίδης γιατρός, γιὸς καὶ γυναῖκα τοῦ Συν)ρχου Α. Παπαθανασίου, δικαστές, εἰρηνοδίκες, τίμιοι Ἀστυνόμοι, πολλοὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες, διανοούμενοι, παππάδες κτλ.

Ὅλα τὰ παραπάνω ἐξηγοῦνται ἅμα πάρει κανένας ὑπ' ὄψει τοὺς πὺς ντόπιοι φασίστες καὶ Ἀγγλοὶ ρίχτηκαν ἐνάντια στὸ Λαὸ μὲ λύσσα πρωτόφαντη. Ἐπιασαν βέβαια λίγους ΕΛΑΣίτες, μὰ γέμισαν τὰ στρατόπεδα, τὰ ἀστυνομικὰ τμήματα, καὶ ὅλα τὰ μπουντρούμια μὲ γέρους, γυναῖκες, παιδιὰ, ἄρρώστους, τραυματίες, ἀνάπηρους καὶ πολίτες κάθε τάξης. Ταυτόχρονα ὅλους αὐτοὺς τοὺς θάφτισαν σὲ ΕΛΑΣίτες αἰχμαλώτους, γιὰ νὰ παρουσιάσουν ἀπ' τὴ μιά μεριὰ πὺς ἔπιασαν χιλιάδες ἀντάρτες τοῦ ΕΛΑΣ καὶ νὰ κρύψουν τὸ αἶσχος τῶν ὁμαδικῶν συλλήψεων ἀπ' τὴν ἄλλη.

Ἀς ἔρθουμε τώρα στὸ κεφάλαιο τοῦ μεταχειρισμοῦ τῶν αἰχμαλώτων.

Σχεδὸν ὅλοι οἱ ἐξετασθέντες καταγγέλλουν ὅτι χτυπήθηκαν ἀπ' τοὺς Ἀγγλους καὶ ὄργανα τῆς ψευτοκυβέρνησης τῆς Ἀθήνας. Χτυπήθηκαν πρὸ πάντων ὅταν πιάστηκαν καὶ ὅταν μεταφέρονταν ἀπὸ κρατητήριον σὲ κρατητήριον, ἀπὸ τμήμα σὲ τμήμα καὶ ἀπὸ στρατόπεδο σὲ στρατόπεδο χωρὶς καὶ μέσα στὸ στρατόπεδο νὰ σταματήσῃ τὸ κακό. Εἶδα τρεῖς συναγωνιστὲς μὲ σπασμένο ἀπὸ ἕνα δόντι τοῦ καθένα ἀπὸ τὶς γροθιές τῶν Ἀγγλων καὶ ἕναν μὲ σπασμένα τρία δόντια. Τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Χαϊκάλη φαίνεται ἀκόμα ἡ πληγὴ ἀπὸ σπᾶσιμο τοῦ κεφαλιοῦ του ἀπὸ ὑποκόπανο. Ὁ συναγωνιστὴς τοῦ 7ου συντάγματος Ἀθαν. Μπίλλιος δάρθηκε ἄγρια ἀπὸ Ἑγγλέζους γιὰ τὸ δὲν δεχόταν νὰ τοῦ βγάλουν τὰ ἄρβυλα καὶ στὶς 17—1—45 τὸν ξανάδειραν γιὰ τὸ πῆγε νὰ πιῇ λίγο νερό. Ἐπίσης γιὰ τὸ δὲν δέχονταν νὰ ξυπολυθῇ δάρθηκε ἀπὸ ἐθνοφύλακες ὁ συναγωνιστὴς Κ. Χατζηθεοδώρου ἀπ' τὴ Χαλκίδα τοῦ ἰδίου συντάγματος. Ὁ λοχαγὸς Παναγ. Πανακλῆς καταθέτει πὺς στὸ Γουδί τὶς πρώτες μέρες εἶχαν καθημερινὰ γροθιές, κλωτσιές καὶ ὑποκοπανιές ἀπὸ τοὺς χωροφύλακες μπροστὰ στοὺς Ἑγγλέζους. Ἡ ἀπάντησις σὲ κάθε διαμαρτυρία τους στὸ στρατόπεδο τοῦ Ἑλληνικοῦ ἦταν ἀφθονο ξύλο, καταθέτει ὁ συναγ. Κ. Καροῦσος ἀπὸ τ' Ἀργίτιο τοῦ 2)39 συντάγματος. Ὁ ὑπίατρος Αἰμίλιος Μακρῆς λέγει πὺς τὸ γιατρὸ Ξενίδη ἀπ' τὴ Λάρισα τοῦ 34 συντάγματος τὸν ἔπιασαν αἰχμάλωτο οἱ Ἀγγλοὶ, τὸν ἐγδυσαν τελείως καὶ τὸν χτύπησαν τόσο πολὺ πὺς ἔμεινε σὲ ἀφασία τρεῖς ὁλόκληρες μέρες. Ὁ συναγ. Π. Μαργαρίτης ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ 7ου Συντάγματος δερνόταν ἀπὸ τοὺς Ἀγγλους γυμνὸς ἐξ ὥρας συνεχῶς γιὰ τὴ κράτησε ἄμυνα στὸ τετράγωνο Ἀχιλ-

λέως και Σαλαμίνος 7 ώρες. Μια γυναίκα που του πέταξε ένα παληό πανωφόρι για να σκεπαστή, πιάστηκε κι' αυτή απ' τους "Αγγλους, δάρθηκε και φυλακίστηκε. Τόν τυφλό τραυματία του ΕΛΑΣ συναγ. Βούρβη Διον. τόν χτύπησαν πρώτα οι "Αγγλοι και ύστερα οι Μπουραντάδες στο 3ο 'Αστυνομικό τμήμα. 'Ο συναγ. Βασ. Δίπλας πιάστηκε αιχμάλωτος στις 3-1-45 στο Μεταξουργείο και αφού απογυμνώθηκε από κάθε τι που είχε μαζί του δάρθηκε τόσο πολύ ώστε έπεσε αναισθητός και τόν πήραν σηκωτόν και τόν παρέδωσαν στους 'Εθνοφύλακες που κι' αυτοί αφού τόν πήραν ότι τού άφισαν οι "Αγγλοι, μέχρι τού πονκαμίσου του ακόμα, τού έδωσαν και μερικές με τόν υποκόπανο. 'Ο λοχίας 'Ανεστάκης Κοσμάς καταθέτει: Πήραν από τὸ Πρώτο Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο τὴν ἀδελφή νοσοκόμα Χαρίκλεια και τούς τραυματίες ἀντάρτες τού ΕΛΑΣ. Λοχία Ταξιάρχη Τρίκα, Ι. Τσαχρή, 'Αντώνιο Κρατζά και δύο άλλους που δέν τούς ξέρει, τούς πήγαν στα Παληά 'Ανάκτορα και από κει τούς ξαναγύρισαν ύστερα από λίγες μέρες κατάμαυρους από τὸ ξύλο και τούς έστειλαν στο Γουδί. Τὸ γιατρὸ τού 11ου συναγ. 'Αλ. Πουλόπουλο τόν πιάσαν οι "Αγγλοι στο Μάξη, τού πήραν όλα τὰ εργαλεία και τὰ φαρμακευτικά είδη πρώτης ἀνάγκης και τόν έδειραν αλύπητα με μια γερμανική χειροβομβίδα. Τόν συναγ. 'Αλεξόπουλο Γιάννη τόν κούρεψαν με τὸ μαχαίρι στο Ρούφ και τού χάραξαν τὸ κεφάλι με τὸ μαχαίρι. 'Ο συναγ. Τρουπάκης Θεόδωρος τού 11ου συντάγματος πιάστηκε από τούς "Αγγλους στο Μάξη. Χτυπήθηκε βάρβαρα στο στήθος και έπαθε θάλαση τού στέρνου. 'Ο συναγ. τού 7ου συντάγματος Βαρνακιώτης Γεώργ. απ' τὰ Μύτικα Χαλκίδας πιάστηκε στις 5-1-45 στὸν Κολωνό. Οι "Αγγλοι τόν έδειραν λυσσασμένα μέχρι πρηξίματος και κουφάθηκε από τὸ ξύλο και σὲ συνέχεια ὁ ἀνθυπολοχαγὸς τῆς 'Ορεινῆς Ταξιαρχίας 'Αγ. Μπέης επιχειρώντας νὰ τού βγάλῃ τὰ δόντια με τανάλια τού έκοψε τὸ χεῖλος. 'Ο ἴδιος με 2 άλλους οδηγήθηκαν για ἐκτέλεση μὰ γλύτωσαν τὴν τελευταία στιγμή από ἐπέμβαση κάποιου "Αγγλου. 'Ο Γ. Παπαβασιλείου τού 7ου λόχου τού 7ου Συν)τος απ' τὴν Ν. 'Αρτάκη Χαλκίδας, πιάστηκε στις 4-1-45 στὴν ὁδὸ Μεγ. 'Αλεξάνδρου. Οι "Αγγλοι τόν χτύπησαν με τόν υποκόπανο ἀπάνθρωπα λέγοντας «Σὺ κομμουνίστα». 'Υστερα οδηγήθηκε στο 3ο 'Αστυνομικό Τμήμα και ἐκεῖ κατὰ τὸ σύστημα τῆς Γκεσταπὸ τόν βάλανε νὰ βλέπει πρὸς τὸν τοῖχο με ψηλά τὰ χέρια και τόν δέρνανε ἐνῶ άλλοι πίσω του ἀνοιγόκλειναν τὰ κινητὰ οὐραῖα. 'Ο ἀρχιφύλακας Γεώργιος Χολέβας στο 11 'Αστυνομικό Γμήμα έδειρε μέχρις αἵματος και με γκλόπς στὰ γόνατα και στὰ καλάμια τόν συναγ. Εὐάγγελο Βακάλη τού 4ου Συν)τος και τόν συν)χη Φ Βακάλη. 'Υστερα τούς παράδωσαν στους ταγματасφалήτες—ντυμένους τώρα με στολή 'Εθνοφύλακα—στὴν Καλλιθέα και αυτοί μπροστὰ στους "Αγγλους, τούς έβαλαν στὴν φάλαγγα και τούς διαπόμευσαν, στὴν Καλλιθέα με τὸ σῶβρακο μονάχα βαφτίζοντάς τους σὲ Βούλγαρους. 'Επειτα παραδόθηκαν στους "Αγγλους που και αυτοί τούς έδειραν με υποκόπανους, ταὺς πήραν τὰ ὠρολόγια και ὅτι ἄλλο πολύτιμο είχαν και τόν Συν)χη τόν έστειλαν στο Τομπρούκ.

Οι 'Αν)γοὶ Χαϊκάλης και Σαφάκας καταθέτουν: πιαστήκαμε στο Γηροκομείο και ύστερα από τὴν παράδοσή μας οι "Αγγλοι έβαλαν με τὰ αὐτόματα και σκότωσαν ἕνα γέρο, Μᾶς πήραν ὅτι πολύτιμο είχαμε, μᾶς βρίζανε, Βούλγαρους, Γερμανούς, προδότες και μᾶς χτυποῦσαν αλύπητα "Αγγλοι και χωροφύλακες ἀδελφωμένοι, με κλωτσιές, με υποκόπανους, με τὰ πιστόλια, με τὶς λόγχες. Σπάσαν ἀρκετὰ κεφάλια και τού ἴδιου τού ἀνθυπολοχαγοῦ Χαϊκάλη, τρύπησαν πολλῶν χέρια και πόδια με τὶς λόγχες. 'Ακόμα προσπαθοῦσαν νὰ βάλουν τόν κόσμο νὰ μᾶς λυντσάρει, λέγοντας πὸς σκοτώσαμε ἕνα παιδάκι πέντε χρονῶν που σκοτώθηκε πραγματικά ἀλλὰ απ' τούς ἴδιους τούς "Αγγλους. Τὸ ἴδιο συμπεριφέρθηκαν και στους παληούς τραυματίες τού ΕΛΑΣ που πήραν απ' τὸ 'Ιπποκράτειο Νοσοκομείο καταθέτει ὁ συναγ. 'Ανθυπολοχαγὸς Ζέλος Εὐάγγελος τού 2)39. 'Ο συν. Ν. Κουλουρίδης τού 2)7 Τάγματος πιάστηκε με άλλους από "Αγγλους. Μόλις πιάστηκαν τούς ἄρχισαν με τούς υποκόπανους και τὶς γροθιές λέγοντάς τους «μπολσεβίκ ε!» και τούς παράδωσαν σὲ ἄνδρες τῆς 'Ορεινῆς Ταξιαρχίας στο Γκάζι για νὰ ἀποτελειώσουν τὸ ἔργον τους. 'Ιδιαίτερη περιποίηση σὲ ξύλο και βασανιστήρια είχαν ὅσοι τυχόν ἦσαν γενειοφόροι. 'Ο 'Ανθ)γὸς Γ. Μπίκας τού 42 γενειοφόρος καταθέτει: "Αγγλοι, Χωροφύλακες. 'Εθνοφύλακες ὅλοι έπρεπε νὰ με δείρουν, ὅλοι νὰ μου ξεριζώσουν τὰ γένεια τραβώντας τα και λίγο ἔλλειψε νὰ με ἐκτελέσουν. 'Ο συν. Δ. Καλήρης τού 6 Συν)τος καταθέτει πὸς οι "Αγγλοι και οι Χωροφύλακες τόν υποχρέωσαν νὰ καταπιῇ τὸ σῆμα τού ΕΛΑΣ. 'Ο συν. Ρίτσας τού Λόχου Στρατηγείου ΙΙ Μεραρχίας καταθέτει πὸς στις 7-12-44 οι "Αγγλοι χτύπησαν με ὅλμους τὸ Νοσοκομείο τού 'Ερυθροῦ Σταυροῦ και σκότωσαν 30 τραυματίες που βρισκόνταν στο χειρουργικὸ τμήμα. 'Ο ἴδιος καταθέτει πὸς στο Γουδί πήραν ἀρκετούς ΕΛΑΣίτες για ἀνάκριση τάχα και δέν τούς ξαναγύρισαν. Εἶναι βέβαιος ὅτι τούς ξέκαναν. 'Ανδρες τῆς 'Ορεινῆς Ταξιαρχίας χτύπησαν με αὐτόματο τόν τραυματία Ρομπόρα απ' τὸ Κιάτο. 'Ο συν. 'Αντώνιος Μπούκας τού 7ου Συν)τος καταθέτει: Πιάστηκα στις 4-1-45 με τόν ἀνθυπολοχαγὸ Μιχαὴλ Κίβλο από τὴ Λούτσα τῆς Εὐβοίας. Οι "Αγγλοι μᾶς έβαλαν νὰ βαδίζουμε μπρὸς με τὰ χέρια ψηλά. 'Ετσι βαδίζοντας οι "Αγγλοι ἔρριξαν από πίσω και σκότωσαν τόν ἀνθυπολοχαγὸ. 'Ο Ν. Μπαρούχος τού 7ου Συν)τος καταθέτει: Οι "Αγγλοι πιάσαν αιχμάλωτο τόν

Οἱ κρατούμενοι ἀπογυμνώθηκαν ἀπὸ κάθε τι ποὺ εἶχε κάποια ἀξία. Δὲν τοὺς λήστεψαν μο-

νάχα οι Χωροφύλακες, οι Έθνοφύλακες, οι Ριμινίτες και τ άλλα καθάρματα αλλά και οι Άγγλοι όπλίτες και αξιωματικοί και κυρίως αυτοί. Χαρακτηριστικό είναι πώς ο ταγματάρχης Μπουλωδήμος της Όρεινης Ταξιαρχίας συνέστησε στο γιατρό Ηλία Μπουλόπουλο του 11ου Συν)τος να κρύψει κάθε πολύτιμο που είχε, γιατί «οι Άγγλοι θα τα ξαφρίσουν». Του ύπιατρου Αίμιλιου Μακρή του πήραν οι Άγγλοι το ρολόγι, τη χλαίνη, το στυλό, την τσατσάρα, την ταμπακέρα, τη φωτογραφική μηχανή, μία λίρα χρυσή, τα ακουστικά και άλλα εργαλεία ιατρικά και φάρμακα πρώτων βοηθειών που είχε μαζί του. Του Ν. Α. Καρρά άφου του πήραν όλα τα άλλα πράγματα θέλαν οι Άγγλοι να του κόψουν και το δάκτυλο για να του πάρουν το δακτυλίδι που δεν έβγαίνει. Ο Καραγιώργος κίνδυνο όλόκληρης της οικογενείας μου Άγγλους στρατιώτες. Τώρα οι Άγγλοι με βασάνισαν, μου έκλεψαν το ρολόγι μου, ένα χρυσό σταυρό, τον άρραβώνα μου και έσχισαν και τις φωτογραφίες των παιδιών μου, λέγοντας μου πώς κι αυτά θα τα σφάζουν. Για να γραφούν στην έκθεση όλα τα πλιάτσικα είναι αδύνατο. Δεν θα ήταν έκθεση αλλά μία κατάσταση που θα περιλάμβανε και τα χίλια ονόματα των αιχμαλώτων με κάθε πολύτιμο ή και μικρής αξίας ακόμα πραγματάκι που είχαν, χρήματα, ρολόγια, στυλό, φωτογραφικές μηχανές, κιάλια, ταμπακέρες, καθρεφτάκια, τσακμάκια, δακτυλίδια, τσατσάρες, πορτοφόλια, τσιγάρα, μολύβια, χλαίνες, άρβυλα καινούργια, χιτώνια και κιλότες καινούργιες, ακόμα και πουκάμισα και μαντηλάκια και κάλτσες. Όλα πλιατσικολογήθηκαν.

Τα κάπως μεγαλύτερης αξίας, τα παίρναν οι Άγγλοι αξιωματικοί και τα μικρότερης οι όπλίτες. Γλύτωσαν μονάχα όσα κρύψανε μέσα στα παπούτσια ή στα γόνατα.

Για χρήματα δίνουν σε μερικούς και άποδείξεις. Τις άποδείξεις αυτές τις συγκέντρωσαν πάλι άργότερα και μέσα στο πλοίο και τις εξαφάνισαν. Κρατώ και γώ και υποβάλλω είκοσι έξι τέτοιες άποδείξεις που αντιπροσωπεύουν 20.900 δρχ. και 7 περίπου λίρες.

Επισκέψεις δεν επιτρέπονταν. Πυροβολούν και ύβρίζουν χυδαιότατα τις γυναίκες που έρχονταν να ρωτήσουν για τους δικούς τους. Τα δέματα που στέλνονταν στην άρχή, τα κρατούσαν όλοκληρα και ύστερα τα ξάφριζαν και το προϊόν της λεηλασίας των δεμάτων το έβαζαν στη μαύρη αγορά.

Στους κρατουμένους δεν άπειθύνονταν παρά μονάχα ή φράσις: «Ελληνες» φράση που ξερέδότες, «σαλάτ» δηλαδή σκασμός και «φάκεν γκρήκ» δηλαδή «γαμ...». «Ελληνες» φράση που ξερέδιζε τους συναγωνιστές μας περισσότερο άπό όλα τ άλλα και άπό αυτούς τους ξυλοδαρμούς ακόμα.

Γενικότερα διαπνέονται άπό πνεύμα μαύρης φασιστικής αντίδρασης, άπό πνεύμα αντικομμουνιστικό πέρα για πέρα, άπό πνεύμα καθαρά αντισοβιετικό, όχι μονάχα τα καθάρματα που παραστάινουν τις κυβερνητικές δυνάμεις της Ελλάδας αλλά προπάντων οι Άγγλοι αξιωματικοί και όπλίτες. Παραθέτω λίγα άποδειχτικά στοιχεία: Ο σωφέρ του άρχηγού της Σοβιετικής Στρατιωτικής Αντιπροσωπείας Αντισυνταγματάρχη Ποπόφ συλλαμβάνεται. Είναι έφοδιασμένος με σχετική ταυτότητα ακόμα και με άδεια έλεύθερης κυκλοφορίας του ίδιου του Σκόμπυ.

Ούτε ή ταυτότητα, ούτε ή άδεια ισχύουν για τους Έλληνες και για τους Έγγλέζους. Κλείνεται κι αυτός στο στρατόπεδο και ύστερα άπό 6—7 μέρες πήγε Ρώσος Ταγματάρχης και τον πήρε.

Οι παρουσιαζόμενοι σαν Έθνοφύλακες του Πλαστήρα δεν είναι παρά οι τσολιάδες κι άλλοι δοσίλογοι ντυμένοι τη στολή του Έθνοφύλακα. Ο Ανθυπολοχαγός του 11ου Συντάγματος συναγ. Δασκαλόπουλος που χρημάτισε στρατοπεδάρχη των Ταγματασφαλητών Πελοποννήσου στις Σπέτσες άνεγνώρισε πολλούς άπό δαύτους. Μά και οι ίδιοι δείχνουν στους Έλασίτες —μπροστά στους Άγγλους— φωτογραφίες τους με στολές τσολιάδων και μαζί με Γερμανικά τμήματα και λένουν στους δικούς μας: «Μας βλέπετε; Μας είχατε κλεισμένους τρεις μήνες σε στρατόπεδα και φυλακές. Τώρα ήρθε ή δική μας σειρά».

Ο Ταγματάρχης της Ειδικής Ασφαλείας Μόρφης έπιχειρούσε να κάνει πολιτική διαφώτιση στους ΕΛΑΣίτες και κανχίόταν πώς είναι χρόνια στην κομμουνιστική αντικατασκοπεία μπροστά στους Άγγλους.

Ο άνακριτής των ταγμάτων Ασφαλείας Λύρας, ντυμένος με τα ρούχα της Όρεινης Ταξιαρχίας κάνει και τώρα άνακρίσεις.

Ο Γεωργόπουλος Άναστάσιος του 11ου Συντάγματος άναγνώρισε τον Ταγματάρχη Βορριά και τον ύπολοχαγό Σκαλούμπιακα των Ταγμάτων Ασφαλείας με στολή Έθνοφύλακα.

Οι Άγγλοι χτυπάν και βασανίζουν ΕΛΑΣίτες γιατί—καθώς οι ίδιοι έλεγαν—οι ΕΛΑΣίτες είναι κομμουνιστές και μπολσεβίκοι.

Με ιδιαίτερη μανία βασάνιζαν τους ΕΛΑΣίτες που βρήκαν στα νοσοκομεία με τραύματα που πήραν σε μάχες κατά των Γερμανών.

Οι Άγγλοι σε κάθε ευκαιρία τόνιζαν. «Οι Ρώσοι δεν θα σας φέρουν ψωμί».

Στις άνακρίσεις που έκαναν οι Άγγλοι μαζί με Έλληνες χαφιέδες, έπιβαρυντικά στοιχεία ήταν και τα έξης:

1) Η πατριωτική των δράση στα χρόνια της κατοχής.

2) Ἡ σύλληψη καὶ κρατησὴ τῶν ἀπ' τοὺς Γερμανοὺς στὸ Χαϊδάρι.

3) Οἱ τυχόν δοσοληψίες πού εἶχε ὁ ἀνακρινόμενος μὲ τὴν Εἰδικὴ Ἀσφάλεια στὰ χρόνια τῆς Βασιλομεταξικῆς δικτατορίας, στὰ χρόνια τῆς 4ης Αὐγούστου κλπ.

Ἄγγλος ἀνακριτὴς κατηγοροῦν τὸν ΕΛΑΣ, καταθέτει ὁ συναγωνιστὴς Ἀνθυπολοχαγὸς Γ. Μπίκας, γιατί χτυπώντας τοὺς Γερμανοὺς ἔγινε αἰτία νὰ καοῦν τὰ Ἑλληνικὰ χωριά.

Παθαθῆτω καὶ τὴ στιχομυθία πού διαμείφθηκε μεταξὺ τοῦ συναγωνιστῆ Θεοδωράκη Γεωργίου τοῦ 2)34 Συντάγματος ἀπ' τὴ Βλιθιά Κρήτης, φοιτητὴ τῶν μαθηματικῶν καὶ τοῦ Ἀγγλοῦ Λοχαγοῦ Κάουφμαν ἢ Ἀρθουρ (τὸ πραγματικὸ ὄνομα πιθανὸν εἶναι Σνέλεγκαρ). Ὡς σημειωθεῖ πὼς ὁ Θεοδωράκης ἀπέκρυψε στὸ χωριό του καὶ φιλοξένησε τὸν Ἀγγλο λοχαγὸ μαζί μὲ 10 ἄλλους συντρόφους του ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα. Προδόθηκε ἀπὸ Γκεσταπίτες, κυνηγήθηκε ἀπὸ Γερμανοὺς, κήκε τὸ σπῖτι του καὶ τὰ σπῖτια τῶν συγγενῶν του καὶ διαλύθηκε ἡ οἰκογένειά του. Στὴν ἀνάκριση ἀναγνωρίστηκαν.

Ἀρθουρ.—Λυποῦμαι πολὺ γιὰ σένα. Ἐνα μορφωμένο παιδί καὶ βρῖσκεσαι στὶς γραμμὲς τῶν Βουλγάρων κομμουνιστῶν; Ἐσὺ κάτι ἔχεις προσφέρει στοὺς Ἀγγλους. Ἡ Ἑλλάδα ἔχει ἀρκετὰ χωράφια φτωχὰ καὶ θὰ τὰ λιπάνουν οἱ κομμουνιστὲς μὲ τὰ κορμιά τους. Τὶ σὰς ἔδωσαν οἱ σύντροφοι Ρῶσοι πού τόσο τοὺς ὑποστηρίζεις; Ξέχασες πὼς ἡ Ἀγγλία εἶναι ἡ μάννα τῆς Ἑλλάδας;

Θεοδωράκης.—Ἄν θέλεις νὰ σοῦ μιλήσω σὰν δοῦλος δὲν ἔχω τίποτε νὰ σοῦ πῶ. Ἄν θέλεις σὰν ἐλεύθερος, ἅμα μοῦ ἐπιτρέπεις θὰ σοῦ μιλήσω.

Ἀρθουρ.—(Θυμωμένα) Λέγε.

Θεοδωράκης.—Δὲν ξέραμε πὼς ἡ Ἀγγλία κάνει πόλεμο ἀντισοβιετικό. Μεῖς κάνουμε ἀγῶνα ἐξυπηρετικὸ ὅλων τῶν συμμάχων καὶ τῆς πατρίδας μας.

Ἀρθουρ.—Ξέρεις ὅτι οἱ Βούλγαροι μπῆκαν στὴ Θεσσαλονίκη.

Θεοδωράκης.—Μεῖς ξέρουμε ποιοὶ ὑπόγραψαν σύμφωνα μὲ τοὺς Βουλγάρους, ξέρουμε τοὺς ἀγῶνες τοῦ ΕΛΑΣ γιὰ τὴ Μακεδονία, ξέρουμε ποιοὶ εἶναι τίμιοι καὶ ποιοὶ προδότες. Ὅλα αὐτὰ καθὼς καὶ τοὺς σκοποὺς μας τοὺς ξέρετε καὶ σεῖς καλύτερα ἀπὸ μᾶς, ἀλλὰ κάνετε πὼς δὲν τοὺς ξέρετε, γιατί δὲν σὰς συμφέρει.

Ἀρθουρ.—(ἔξαγριωμένος). Μπασταρδόπαιδο. Εἶσαι φανατισμένος (καὶ τὸν ἄρχισε στὸ ξύλο).

Θεοδωράκης.—Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπόδοση τῆς εὐγνωμοσύνης σας γιὰ τὴν περιθάλψη τῆς δικιά σας καὶ τῶν συντρόφων σας, γιὰ τὸ κάψιμο τοῦ σπυτιοῦ, γιὰ τὴ δίωξη τῆς δικῆς μου καὶ τῆς οἰκογενείας μου;

Ἀρθουρ.—Τότε ἔκανες θεάρεστη πράξη. Τώρα εἶσαι Βούλγαρος προδότης.

Θεοδωράκης.—Εἶμαι Ἕλληνας πατριώτης καὶ τὸ ξέρεις.

Ἀρθουρ.—(Χωρὶς νεῦρα, θυμήθηκε φαίνεται καὶ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνείδησης). Καλὰ, Κράτησε τίς ἰδέες γιὰ τὸν ἑαυτό σου. Ἐγὼ θὰ σὲ ρωτήσω μονάχα γιὰ τὰ στρατιωτικὰ ζητήματα πού μ' ἐνδιαφέρουν.

Σημειώνω ἐδῶ, πὼς τὸν συναγωνιστὴ Θεοδωράκη τὸν εἶχαν στὴν ἀρχὴ βαφτίσει Γερμανό. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μὲ κάποιον ἄλλον συναγωνιστὴ πού εἶχε μαζί του κάποιον μπλόκ γερμανικὸ παρμένο ἀπὸ γερμανικὰ λάφυρα. Καὶ τοὺς δυὸ ἤθελαν νὰ τοὺς ἐκτελέσουν. Οἱ ἀνακρίσεις ἀρχίζουν ἀπὸ τὴ στιγμή τῆς σύλληψης καὶ ἐξακολουθοῦσαν σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς κράτησης χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα καὶ μὲ προφανῆ σκοπὸ νὰ τσακίσουν τὰ νεῦρα τῶν κρατουμένων. Μονάχα ὅσοι ἀναγνωρίζονταν σὰν ἄνθρωποι τῆς ἀντίδρασης (Χίτες-Ἐδσεῖτες-Ταγματαλῆτες κλπ.) ἢ γιὰ ὅσους δίνονταν διαβεβαιώσεις γιὰ τὰ ἀντιλαϊκὰ τους φρονήματα ἀπὸ ὄργανα τῆς Ἀσφάλειας καὶ ἀπὸ ἡγέτες τοῦ ΕΛΑΣ, τῆς Χ κλπ. ἀφήνονταν ἐλεύθεροι. Ὅλοι αἱ ἄλλοι κρατοῦνταν στὰ στρατόπεδα ἢ στέλλονταν στὸ Τομπρούκ.

Ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς δὲν ἐπεσκέφτηκε οὔτε μιὰ φορὰ τὰ στρατόπεδα. Ἀμερικανοὶ δημοσιογράφοι πού πῆγαν, τοὺς εἶπαν: «Κάνεται ὑπομονή, δὲν εἶνε σωστὸ αὐτὸ πού γίνεται ἀλλὰ βρῆκαν εὐκαιρία. Θὰ διαμαρτυρηθοῦμε καὶ ἐλπίζουμε νὰ σταματάσῃ τὸ κακό. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κρατουμένους ὑποστηρίζουν πὼς ἂν σταμάτησαν τὰ χάλια τῶν πρώτων ἡμερῶν, αὐτὸ ὀφείλεται σὲ διαμαρτυρία τῶν Ἀμερικανῶν δημοσιογράφων στὴν Ἀγγλικὴ πρεσβεῖα. Καμμιά διαμαρτυρία καὶ κανένα αἶτημα τῶν κρατουμένων δὲ γινόταν ἀκουστό. Ὅλα, λέγανε, θὰ τὰ ἀναφέρουν στὸ στρατηγὸ Σκόμπυ.

Εἶναι φανερὴ ἡ προσπάθεια τῶν Ἀγγλῶν μὲ τὰ βασανιστήρια, τὴν πείνα, τὴν δίψα, τὴν ἐξαθλίωση, τὴν ἀπλυσία καὶ τὴ βρώμα καὶ τίς συνεχεῖς ἀνακρίσεις, νὰ τσακίσουν ψυχικὰ τοὺς λαϊκοὺς ἀγωνιστές.

Ὅσοι ἔκαναν καὶ στὸ Χαϊδάρι κρατούμενοι τῶν Γερμανῶν, συγκρίνοντας τὰ στρατόπεδα, βρῖσκουν ἀσύγκριτα ἀνθρωπινότερη τὴ μεταχείρισή τους, ἀπ' τοὺς χιτλερικούς. Μὰ ἐκεῖνο πού πέτυχαν οἱ ἄγγλοι εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Τὸ ἠθικὸ τῶν ἐλασιτῶν μας εἶναι ἀκμαιότατο. Τὸ μῖσος τους κατὰ τοῦ φασισμού περισσότερο γιγαντινόμενο. «Μεῖς συναγωνιστὴ, μοῦ λένε ὅλοι μαζί, καὶ κεῖ μέσα ἀκόμα καὶ σὲ πείσμα τους τραγουδοῦσαμε τὰ τραγούδια μας. Βέβαια στενοχωρεθή-

καμε γιατί τους Άγγλους τους θεωρούσαμε φίλους και συμμάχους και προπάντων πολιτισμένους. Μά καλύτερα πού τους γνωρίσαμε. Ένα μονάχα—προσθέτουν πολλοί μαζί—σ' οποιοδήποτε στρατό του κόσμου μπορεί κανένας να πέσει αιχμάλωτος, αλλά σ' αν πρόκειται να πέσει στους Άγγλους, πρέπει ν' αυτοκτονάει». Είναι όλοι ένθουσιασμένοι και συγκινημένοι απ' την υποδοχή πού τους έγινε στο Βόλο, «Χάλασαν τὰ στομάχια μας» λένε και είναι αληθινό αυτό, ύστερα από τόσες μέρες πείνα. Παραπονούνται, γιατί στη Λάρισα δέ βρήκαν την ίδια υποδοχή αλλά δικαιολογούν τους Λαρισινούς γιατί δέν ξέρουν τί θα πη Άγγλοι.

Τελειώνοντας δέν θα επιχειρήσω νά βγάλω συμπέρασμα. Θα μού επιτραπή μονάχα νά παραθέσω λίγα στοιχεία για τόν μεταχειρισμό των Άγγλων αιχμαλώτων από τόν ΕΛΑΣ τους «Άγρίους των βουνών» σύμφωνα με την έκφραση του Τσώρτσιλ στη Βουλή των Κοινοτήτων και «των ανθρώπων πού είναι βδελυρότεροι από τους Γερμανούς» σύμφωνα με την έκθεση του κ. Λήπερ, Άγγλου πρεσβευτού στην Αθήνα. Τὰ στοιχεία αυτά δέν περιορίζονται μονάχα στην 195 και στην 20—12—44 διαταγές της Κ. Ε. του ΕΛΑΣ ούτε στην 18494 και άλλες διαταγές του Γεν. Στρατηγείου, πού δίνουν οδηγίες και αυστηρές έντολές «για την καλή συμπεριφορά μας προς τους Άγγλους και τους άλλους αιχμαλώτους». «Η γενναιοφροσύνη και ο σεβασμός των εις αιχμαλωσίαν είναι δείγμα γενναιοψυχίας και ανωτέρας αντιλήψεως των ανθρωπιστικών ιδεών από τας όποιες ο συνειδητός και γενναίος στρατός του ΕΛΑΣ έχει αποδείξει ότι έμφορεΐται» διαλαμβάνουν οι παραπάνω διαταγές. Παρόμοιες έντολές δόθηκαν και από τις έθνικοαπελευθερωτικές οργανώσεις και τὰ κόμματα του ΕΑΜ.

Είναι και τὰ παρακάτω στοιχεία. Με την υπ' αριθ. 870 διαταγήν σας στάλθηκα μαζί με τόν αρχίατρο του στρατηγείου συναγ. Κλειδωνά νά επισκεφθώ τόν στρατόπεδο Άγγλων αιχμαλώτων στη Λαζαρίνα για τή λήψη παντός μέτρου προς εφαρμογήν των διατεταγμένων δια την καλήν και άνετον διαβίωσιν των αιχμαλώτων. Πήγαμε. Όλοι οι ανώτεροι Άγγλοι αιχμάλωτοι αξιωματικοί αντισυνταγματάρχες, ταγματάρχες κλπ. μās είπαν: Δέν θέλουμε τίποτε. Βλέπουμε και μεις, πώς κάνετε ότι είναι δυνατόν. Τρώμε τó ίδιο συσσίτιο με τους άνδρες σας. παίρνουμε τὰ ίδια τσιγάρα. Είμαστε ένθουσιασμένοι απ' την καλή συμπεριφορά των άνδρων και του στρατοπεδάρχη. Μονάχα αν μπορούσατε νά μās προμηθεύσετε και τσάϊ ή καφφέ περισσότερο για πρωινό ρόφημα, γιατί έμεις οι Άγγλοι τóχουμε συνηθισμένο. Ακόμα αν μπορούσε νά γίνει μιá πρόχειρη εγκατάσταση ντους για νά παίρνουν τó λουτρό τους οι κρατούμενοι. Αν πρόκειται νά μείνουμε πολύν καιρό έδω και είναι δυνατόν, νά γίνει κάποια αποσυμφόρηση του στρατοπέδου, γιατί είναι λίγο στενόχωρα στους θαλάμους. Και δόθηκαν διαταγές νά γίνει τó ντους, νά δοθεί περισσότερο από κανονική μερίδα σαπούνι, νά δοθεί περισσότερο τσάϊ ή καφές, αν υπήρχαν από τὰ γερμανικά λάφυρα για πρωινό ρόφημα. Ακόμα νά διευκολυνθούν νά ψωνίζουν και με δικά τους λεφτά—και είχανε όλοι τους χρυσές λίρες—απ' την ελεύθερη αγορά, για νά συμπληρώνουν τή μερίδα του άντάρτη (διακόσια δράμια ψωμί κλπ.) με φρούτα και ότι άλλο ήθελαν. Πάνω σ' όλα αυτά είχαν και ιδιαίτερα από ρίψεις των Άγγλικών αεροπλάνων. Δέν είναι ανάγκη νά τονίσω ότι όλοι—κάπως στριμωγμένοι είναι αλήθεια—ήταν μέσα σέ οικήματα ζεστά, με φώς και άέρα, με σόμπες και πώς όλη την ήμέρα ήταν ελεύθεροι νά гуρίζουν, ούτε ακόμα πώς όλοι ήταν ποδεμένοι και ντυμένοι, τή στιγμή πού πολλοί φύλακες—του έφεδρ. ΕΛΑΣ—ήταν γυμνοί και τελείως ξυπόλυτοι. Ο Άγγλος αρχίατρος—άντιρχης—θυμίζοντάς μας τους Νόμους της Γενεύης και τó Διεθνές Δίκαιο μās έλεγε: Δέν ξαίρω τί τρών οι άντάρτες του ΕΛΑΣ. Οι Βρετιανοί αιχμάλωτοι πρέπει νά τρών μέρα παρ' ήμέρα κρέας και κάθε πρωί λίγο ζαμπόν αν είναι δυνατόν και οι άρρωστοί μου—είχε μερικούς έλαφρώς άσθενείς σέ αναρρωτήριο, γιατί οι βαριά άρρωστοί ή τραυματίες νοσηλεύονταν στα νοσοκομεία μας στα Τρίκαλα και στη Λάρισα—πρέπει νά τρών και κοιτόπουλα. Ακόμα την ίδια στιγμή πού βρισκόμασταν εκεί έβριζε τους υπεύθυνους ΕΛΑΣ και Έθνικής Άλληλεγγύης, γιατί τὰ αυγά και τó γάλα, δωρεάν βέβαια, άργησαν νάρθουν. Όσο για φάρμακα απ' τὰ λίγα πού είχε ο ΕΛΑΣ και αυτά από γερμανικά λάφυρα, ήρθε μονάχος του στο Γενικό Στρατηγείο και ζήτησε και πήρε κείνα πού ήθελε.

Με σεβασμό

Στραφείμ Στρατικής
Διευθυντής ΙΙ Γραφείου

6. Ο αντιπρόσωπος του Διεθνούς Έρυθρού Σταυρού κ. Μπίκελ προέβη στις έξης δηλώσεις στον τύπο:

Αριθμός 96

Ακούστηκαν πολλά στην Αθήνα ότι ο ΕΛΑΣ κακομεταχειρίστηκε τους Άγγλους αιχμαλώτους, ότι τους αφήρεσε τὰ ρούχα και τὰ παπούτσια, ότι τους κατακρατούσε τὰ τρόφιμα και τὰ

άλλα είδη που έρριχναν τα άγγλικά άεροπλάνα. Διαπίστωσα με τα μάτια μου ότι τίποτε πειό άνακριβές άπ' όλες αυτές τις φήμες. Οί "Άγγλοι αϊχμαλώτοι φορούν τα καινούργια ρούχα και τα παπούτσια που είχαν κατά την ήμέρα της αϊχμαλωσίας τους. Έμεινα ώρες μαζί τους και τους ρώτησα αν είχε ευχαριστημένοι από τον τρόπο της μεταχείρισης του ΕΛΑΣ. Μου απήντησαν όμόφωνα ότι είχε απόλυτα ικανοποιημένοι. Επίσης ή τροφή τους είχε πολύ καλή. Τους ρώτησα αν παίρνουν τα είδη που τους ρίχνουν τα άεροπλάνα και μου απήντησαν ότι τα παίρνουν μέχδι το τελευταίο αντικείμενο. Οφείλω να δηλώσω ότι από κανένα δέν άκουσα ούτε το παραμικρό παράπονο. Κατά τις πρώτες μόνο μέρες της αϊχμαλωσίας τους έταλαιπωρήθησαν κάπως, αλλά όπως και οί ίδιοι οί "Άγγλοι αϊχμαλώτοι μου είπαν, αυτό ήταν αναπόφευκτο λόγω των συνεχών μετακινήσεων. Τα όσα είδα και άκουσα είμαι υποχρεωμένος να τα ανακοινώσω στις Βρετανικές Άρχές, αλλά και να τα διακηρύξω και προς τη Κοινή Γνώμη.

7. Δίνουμε τέλος παρακάτω μία βεβαίωση του 'Αμερικάνου λοχαγού κ. Κέντυ άπ' την όποία φαίνεται ή καλή μεταχείριση των Βρετανών τραυματιών.

Άριθμός 97

1 Φεβρουαρίου 1945

Άμερικανική Άποστολή στη Λάρισα

Στόν ενδιαφερόμενο:

Βεβαιώνεται ότι ή κ. Καίτη Γαϊτάνου, διευθύντρια του στρατιωτικού νοσοκομείου Λάρισας και άδελφή του 'Ελληνικού Έρυθρού Σταυρού, συνετέλεσε πάρα-πολύ στην καλή περίθαλψη των Βρετανών τραυματιών και ασθενών που ήταν στο πάρα-πάνω νοσοκομείο. Ήσαν 27 άνδρες, μία γυναίκα και ένα παιδί—όλοι αϊχμαλώτοι του ΕΛΑΣ—στο νοσοκομείο αυτό από τις 25 του Δεκέμβρη ως τις 24 του Γενάρη 1945 και είχα την ευκαιρία να τους επισκέπτομαι συχνά. Έχω την πεποίθηση ότι έτυχαν εξαίρετης περιποίησης τόσο από την κ. Καίτη Γαϊτάνου προσωπικά, όσο και από όλο το προσωπικό. Οί άνδρες ήταν, υπό τις υπάρχουσες περιστάσεις, ιδιαίτερα ικανοποιημένοι.

Για την Άμερικανική Άποστολή στην Λάρισα
Λοχαγός Κέντυ των ΗΠΑ

III

«Προστατεύονται οί έγκληματίες πολέμου»

Άπό τις παραπάνω συμφωνίες άνακωχής, άνταλλαγής αϊχμαλώτων, βγαίνει πως οί Άστυνομικοί, Χωροφύλακες και άλλοι ένοπλοι φασίστες μπήκαν κάτω άπό την προστασία του Στρατηγού Σκόμπυ. Ίδιαίτερα για τη χωροφυλακή σημειώνουμε τα έξης:

1) Στις 19 Φλεβάρη 1944 οί εκπρόσωποι του ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, του ΕΔΕΣ, της ΕΚΚΑ και ό αντιπρόσωπος των Βρετανικών δυνάμεων, του στρατηγείου Μέσης Άνατολής κ, Κρίστ δήλωσαν με κοινή διακήρυξή τους τα έξης:

Άριθμός 98

Αί υπογεγραμμένοι Όργανώσεις ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, του ΕΔΕΣ, της ΕΚΚΑ, ή 'Ελληνική Στρατιωτική Διοίκησης Αϊγύπτου, ή συμμαχική άποστολή εν 'Ελλάδι δια των έντεταλμένων αντιπροσώπων των δηλούν και διακηρύττουν τα κάτωθι:

1. Θεωρούν την Κυβέρνησιν Ράλλη και όλους όσοι την άπαρτίζουν ως όργανα εξυπηρέτησεως των κατακτητών της 'Ελλάδας, υποβοηθούντα εις την παντοειδή κατατυράννησιν και εξόντωσιν του 'Ελληνικού λαού και καταπολέμεισιν του Έθνικού άγώνος ως και του άγώνος των συμμάχων Έθνών. Ως τοιαύτην θεωρούν αυτήν εχθρόν της Πατρίδος.

2. Θεωρούν όλους όσοι κατετάγησαν εις τα όργανωθέντα υπό της κυβερνήσεως Ράλλη εξοπλισθέντα και καθοδηγούμενα υπό των κατακτητών Σώματα Ειδικής Άσφαλείας, Τάγματα Εύζώνων και Χωροφυλακήν και πών άλλο παρόμοιον δημιούργημα των κατακτητών και

τοῦ Ράλλη ὡς ἐχθροὺς τοῦ Ἔθνους Ἐγκληματίας Πολέμου ὑπολόγους εἰς αὐτὸ διὰ πράξεις προδοσίας.

3. Καλοῦν τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰ ἄνω Σώματα νὰ ἀποχωρήσουν ἀμέσως ἀπ' αὐτά. Οὐδεμία δικαιολογία, οἷαοδήποτε φύσεως μετὰ παροῦσαν εἰδοποίησιν ἰσχύει.

Κάπου στὰ βουνά τῆς Ἑλλάδας 19-2-44

ΕΑΜ—ΕΛΑΣ Σαράφης—Ροῦτος

Ἀντιπεῖα ΕΛΕΣ Νικολόπουλος—Προμαγλοῦ

Ἀντιπεῖα Ἑλλήν. Αἰοικ. Αἰγόπουλος Σον)ρχης Κρίστ

ΕΚΚΑ Ψαρός—Καρτάλης

Συμμαχικὴ ἀποστολὴ ἐν Ἑλλάδι: Σον)ρχης Κρίστ

2. Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου στὸ διάγγελμά του πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ ὕστερα ἀπὸ τὴ σύγκρουση ἔλεγε.

Ἀριθμὸς 99

... Ἐζητήθη ἐκ τῶν ὑστέρων, ὅπως τεθῇ ἐκτὸς ὑπηρεσίας ὁλόκληρον τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς... Εἰς τὰς δηλώσεις μας περιείχετο μόνον ἡ ἐπαγγελία τῆς αὐστηρᾶς ἐκκαθαρίσεως. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα διὰ νὰ ἀποδείξωμεν τὴν ἀπόλυτον καλὴν μας πίστιν... ἔδεχθημεν τὸν ὄρον.

3. Ὅμως ὁ Στρατηγὸς κ. Σκόμπυ στὶς 6 τοῦ Δεκέμβρη 1944 ἔβγαλε τὴν ἐξῆς διαταγὴν:

Ἀριθμὸς 100

Περὶ συμμετοχῆς Πολιτῶν ὡς ἐθελοντῶν εἰς Στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἄν καὶ ἐκτιμᾶται τὸ γεγονὸς ὅτι πολλοὶ πολῖται ἐπιθυμοῦν ν' ἀναλάβουν ὅπλα διὰ νὰ βοηθήσουν τὰς δυνάμεις τῆς Κυβερνήσεως ἐν τούτοις δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιτρέψωμεν τοῦτο.

Αἱ μόναι ἀρμόδιαι Ἑλληνικαὶ Ἐνοπλοὶ Δυνάμεις εἶναι αἱ ἐξῆς:

Ἡ Ὁρεινὴ Ταξιαρχία. Ἡ Χωροφυλακὴ. Ἡ Αστυνομία Πόλεων. Ἡ Ἐθνοφυλακὴ.

Ὡς ἐκ τούτου ἐδόθησαν διαταγαὶ ὥπως πᾶς φέρων πολιτικὴν περιβολὴν, ὅστις εὗρεθῇ ὅπλο-φορῶν, νὰ ἀφοπλίζεται καὶ νὰ συλλαμβάνεται εἴτε συμμετέχει εἰς τὴν μάχην εἴτε ὄχι.

6 Δεκεμβρίου

Ρόναλντ Σκόμπυ Ἀντιστράτηγος

Ἀρχιστράτηγος τῶν ἐν Ἑλλάδι Δυνάμεων Σηρᾶς

Οἱ χωροφύλακες, δηλαδὴ οἱ κηρυγμένοι ἐγκληματίες πολέμου, πολέμησαν μαζὺ μετὰ βρετανικὰ στρατεύματα καὶ ἀπολαμβάνουν τῆς προστασίας τους...

Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ ὕστερα ἀπὸ τὴν ὑπογραφὴ τῆς ἀνακωχῆς ἔστειλε στὶς Κυβερνήσεις τῶν συμμάχων χωρὶν τὶς ἐξῆς δύο ἐκκλήσεις.

Ἀριθμὸς 101

α) Ἡ ὑπογραφὴ τῆς ἀνακωχῆς στὴν ὁποία μᾶς ὁδήγησε ἡ σταθερὴ μας θέλησις νὰ σταματήσῃ ἡ σύγκρουσις ἀνάμεσα σ' ἐν συμμάχους λαοὺς μᾶς ἐπιβάλλει νὰ ἀπευθυνθοῦμε ἄλλη μιὰ φορὰ στὶς Κυβερνήσεις τῶν Μεγάλων Συμμάχων, νὰ ἐκθέσουμε τὶς συνθήκες τῆς σύγκρουσης καὶ νὰ ζητήσουμε νὰ τεθεῖ τέλος σ' αὐτὴν τὴν τραγικὴ κατάστασις. Πιστοὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ μεγάλου πολέμου ποὺ διεξάγουν τὰ Ἐνωμένα Ἔθνη καὶ ποὺ ἐκφράστηκαν στὶς ἀποφάσεις τοῦ χάρτη τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ στὶς διακηρύξεις τῆς συνδιάσκεψης τῆς Τεχεράνης πολεμήσαμε τρία χρόνια ἀμείλικτα τοὺς ἐπιδρομεῖς καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα ὁργανώθηκαν οἱ δημοκρατικὲς δυνάμεις τοῦ Λαοῦ μας. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδας μας δὲν ἐπεζητήσαμε παρὰ νὰ διατηρηθῇ μιὰ Κυβέρνησις Ἀντιπροσωπευτικὴ τῆς Ἐθνικῆς Ἐνότητος, νὰ ἐκκαθαρισθοῦν τὰ ὑπολείμματα τοῦ φασισμού στὴ χώρα μας, νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐλεύθερη ἐκδήλωσις τῆς θέλησιν τοῦ Λαοῦ μας καὶ ἡ Δημοκρατικὴ ἐξέλιξις τῆς χώρας.

Δυστυχῶς αὐτὴ μας ἡ προσπάθεια δὲν ἐτελεσφόρησε γιὰτὶ οἱ δυνάμεις τῆς δεξιᾶς ποὺ στηρί-

ζεται κυρίως στους δοσίλογους Έθνοπροδότες κράτησαν αδιάλλακτη στάση, στηριζόμενες στις Βρετανικές δυνάμεις του Στρατηγού κ. Σκόμπυ.

Ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ αποδιβιάσθηκε στην Ελλάδα για να συντελέσει στην απελευθέρωσή μας. Όμως ενώ δεν πρόσφερε καμιά συμβολή στο έργο της απελευθέρωσης της πατρίδας μας, με τις επεμβάσεις του εμπόδισε τη λύση κάθε ζητήματος που θα έφερε στην ομαλή δημοκρατική εξέλιξη της χώρας μας, όπως τα ζητήματα της οργάνωσης Έθνικού Στρατού, τα ζητήματα των εθνικών εκδηλώσεων με νόμιμες ειρηνικές συγκεντρώσεις, στο ζήτημα της διάλυσης των ενόπλων δυνάμεων, πράγμα που απέτέλεσε την αφορμή της σύγκρουσης. Όταν η δεξιά έχοντας εξασφαλισμένη την ενίσχυση του Στρατηγού κ. Σκόμπυ άρχισε επίθεση ενάντια στο λαό μας ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ επέτθη με τις Βρετανικές δυνάμεις και άρχισε πόλεμο ενάντια στις δυνάμεις αντίστασης.

Κάθε μας προσπάθεια να σταματήσει η σύγκρουση, προσέκρουσε στη μονομερή αντιμετώπιση του ζητήματος. Ο Στρατηγός κ. Σκόμπυ διατείνεται ότι είχε αρμόδιος μόνο για τα στρατιωτικά ζητήματα και για τα πολιτικά η Ελληνική Κυβέρνηση, που στηριζόμενη στη δύναμη των Βρετανικών στρατευμάτων εμφάνιζε πάντοτε αδιαλλαξία, επιδιώκουσα να συντρίψει το Δημοκρατικό κίνημα της χώρας μας.

Αυτό το φαινόμενο παρουσιάστηκε και με την έλευση του κ. Τσώρτσιλ ο οποίος είχε δηλώσει ότι αν δεν γίνει συνεννόηση μεταξύ των πολιτικών παρατάξεων οι έχθροπραξίες θα συνεχισθούν. Τα κόμματα της δεξιάς ούτε απάντηση έδωσαν στις προτάσεις του ΕΑΜ, αντίθετα διορίστηκε ένας αντιβασιλέας όστις με καθημερινές δηλώσεις εμφανίστηκε σαν αρχηγός της δεξιάς. Η Κυβέρνηση του στρατηγού Πλαστήρα που με το παρελθόν του, ο τρόπος του διορισμού του, οι δηλώσεις του, οι συλλήψεις χιλιάδων πολιτών, δυναμώνουν την αγωνία του Δημοκρατικού λαού μας για τον κίνδυνο μόνιμης επιβολής των φασιστικών δικτατορικών στοιχείων στη χώρα μας.

Η ανακωχή την οποία δεχτήκαμε υπάρχει κίνδυνος να καταλήξει εις το αυτό αποτέλεσμα. Ο πρώτος όρος όπως διατυπώθηκε από το Στρατηγό Σκόμπυ αναφέρει ότι «είναι γίνονται συνεννοήσεις μεταξύ της Ελληνικής Κυβερνήσεως και των αντιπροσώπων του ΕΑΜ—ΕΛΑΣ προς ρύθμισιν των εκκρεμούντων ζητημάτων θα καταπαύσουν αι έχθροπραξίαι», δίνει στην δεξιά όλη τη δυνατότητα εις το να επιμένει στην αδιαλλαξία της με τη βεβαιότητα ότι θα έχει την προστασία των θωρακισμένων Βρετανικών δυνάμεων σε περίπτωση μη υποταγής των Δημοκρατικών δυνάμεων αντίστασης.

Επικαλούμεθα τη μεσολάβηση των μεγάλων Συμμάχων μας. Ζητάμε όπως σταλεί στην Ελλάδα διασυμμαχική Επιτροπή από αντιπροσώπους της Αγγλίας, της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, των Ηνωμένων Πολιτειών της Βορείου Αμερικής και της Γαλλικής Δημοκρατίας, η οποία σύμφωνα με τις συμμαχικές αρχές του πολέμου θα θέσει τέρμα στην επέμβαση του Στρατηγού κ. Σκόμπυ. Όπως αφεθεί ελεύθερος ο Ελληνικός Λαός στην εφαρμογή των Δημοκρατικών Αρχών της χώρας του με την εγκαθίδρυση αντιπροσωπευτικής Κυβερνήσεως και γνήσια εκδήλωση λαϊκής θέλησης πράγμα που θα διαπιστώσει η εν λόγω Επιτροπή.

Με την πεποίθηση ότι ένας λαός που έθυσιασε τα πάντα στην κοινή υπόθεση της νίκης της Δημοκρατίας δεν θα εγκαταλειφθή στο έλεος των δυνάμεων της βίας.

Διατελούμεν με τιμή

Για την Κεντρική Επιτροπή του ΕΑΜ

Ο Γραμματέας

Α. Παρσαλίδης

3) Επίσης η Κεντρική Επιτροπή του ΕΑΜ απηύθυνε την παρακάτω έκκληση προς τη Βουλή των Κοινοτήτων, Βουλή των Λόρδων, Έθνικό Συμβούλιο Γαλλίας, Κογκρέσο, Ανώτατο Σοβιέτ, Προεδρεία Κομμάτων και οργανώσεων των Συμμάχων χωρών.

Αριθμός 102

Τώρα που υπογράφηκε η ανακωχή και τα σύμμαχα Βρετανικά όπλα σταμάτησαν να σπαράζουν τον λαό μας, ελπίζουμε να φτάσει η φωνή μας σε σās και να βοηθήσετε να τεθεί όριστικό τέρμα στον πόλεμο ανάμεσα σε συμμάχους λαούς. Πολεμήσαμε με φανατισμό τον κοινό εχθρό, πιστοί στα ιδανικά της Λευτεριάς και της Δημοκρατίας.

Και αργότερα μόλις ελευθερωθήκαμε ζητήσαμε να πραγματοποιηθούν και στη χώρα μας οι διακηρυγμένοι σκοποί του συμμαχικού αγώνα. Να τιμωρηθούν οι εγκληματίες πολέμου, να ξεκαθαρισθῇ ο κρατικός μηχανισμός απ' τους φασίστες να εκφράσει γρήγορα ο λαός με εκλογές τη θέλησή του.

Όμως η αντιδραστική δεξιά που τα δυναμικά της στοιχεία είναι γνωστοί φασίστες, οι Κουτίλιγκς, οι προδότες, συσπειρώνονταν για δυναμική επιβολή και εξαπόλυσαν τον πιο ανανδρο πόλεμο

έναντια στον Έλληνικό λαό. Στον πόλεμό της αυτό αποφασιστικός και κύριος παράγοντας υπήρξαν τα σύμμαχα βρετανικά στρατεύματα. Μάταιες υπήρξαν οι προσπάθειές μας να εμποδίσουμε τον πόλεμο. Μάταιες υπήρξαν οι συνεχείς παραχωρήσεις για να σταματήσει ο πόλεμος. Ο Στρατηγός Σκόμπυ, ακόμη δυστυχώς και ο κ. Τσώρτσιλ, απειλούσε πως όσο δεν γίνεται συμφωνία ανάμεσα στον πολιτικό κόσμο τα βρετανικά κανόνια θα εξακολουθούσαν να βάζουν. Από την άλλη μεριά, η αντιδραστική δεξιά όχρωμένη πίσω απ' τα βρετανικά στρατεύματα και ενισχυμένη απ' τις παραπάνω δηλώσεις, κάθε μέρα γίνονταν και πιο αδιάλλακτη. Ματαίωσε κάθε προσπάθεια συμφωνίας και έτσι έδινε το χρόνο στα βρετανικά όπλα για τον εξολοθισμό του λαού μας. Αρκεί να αναφέρουμε πως η συζήτηση που άρχισε με την παρουσία του κ. Τσώρτσιλ δεν είχε καμιά συνέχεια και ο Πρόεδρος της που στο μεταξύ έγινε αντιβασιλέας, αντί να προωθήσει τις συζητήσεις όπως είχε υποσχεθεί, παραμερίζοντας τον πολιτικό κόσμο, σχημάτισε Κυβέρνηση μόνο από πρόσωπα της δεξιάς (δυναμική) με επικεφαλής γνωστή στην ιστορία του τόπου προσωπικότητα για την περιφρόνησή της προς τις λαϊκές ελευθερίες. Και η Κυβέρνηση αυτή με τις δηλώσεις της και τα έργα της προσπαθεί να αναβιώσει το φασισμό.

Δεχτήκαμε τους όρους του Στρατηγού Σκόμπυ και υπογράψαμε την ανακωχή για να ειρηνεύσει ο τόπος, να σχηματισθεί αντιπροσωπευτική Κυβέρνηση, να ανοίξει ο δμαλός δημοκρατικός βίος. Όμως απ' τις δηλώσεις του Αντιβασιλέα που μεταβλήθηκε από Ανώτατος Αρχων σε Αρχηγό της δεξιάς, τις δηλώσεις του Πρωθυπουργού Πλαστήρα και ακόμα από τους διωγμούς των Δημοκρατικών γίνεται φανερό η προσπάθεια της δεξιάς να εξοντώσει όλο το Δημοκρατικό κόσμο.

Και στο έργο της αυτό έχει εξασφαλισμένη τη συνδρομή των Βρετανικών όπλων, αφού και η ανακωχή αφήνει ανοιχτή την απειλή να ξαναρχίσουν τη σφαγή τα Βρετανικά στρατεύματα όταν η αντιδραστική δεξιά θα έχει ματαιώσει κάθε συνεννόηση και ο στρατηγός Σκόμπυ ανάρμοστα έκφωνει πολιτικούς λόγους, όπου φανερά τοποθετείται στο στρατόπεδο της δεξιάς και υπερηφανεύεται πως κατέπνιξε την δήθεν συνομοσία του Δημοκρατικού Λαού.

Για όλους αυτούς τους λόγους ζητάμε από τους συμμάχους λαούς: Να θέσουν όριστικό τέρμα στον πόλεμο των Βρετανικών στρατευμάτων κατά του Έλληνικού Λαού και στη δίωξη των Δημοκρατών.

Ζητάμε ακόμα να ενισχύσουν την έκκλησή μας της 15ης του Γενάρη προς τις Κυβερνήσεις των Συμμάχων χωρών για να σταλεί στην Ελλάδα διασυμμαχική Επιτροπή από αντιπροσώπους της Αγγλίας, της Σοβιετικής Ένωσης, Αμερικής και της Γαλλικής Δημοκρατίας που θα θέσει τέρμα στις επεμβάσεις του Στρατηγού Σκόμπυ και θα έποπτεύσει για την εκδήλωση του λαϊκού φρονήματος στις εκλογές, εξασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις για την είσοδο της χώρας στον δμαλό πολιτικό βίο.

Ο Έλληνικός λαός βρίσκεται σήμερα γυμνός, άρρωστος, κατεστραμμένος ανάμεσα από τα έρείπια που άφησε ο Γερμανός κατακτητής και όσα έπεσώρευσε ο άδικος πόλεμος του κ. Σκόμπυ.

Πιστεύει πως δεν θα τον αφήσετε μόνο στον άνισο και δίκαιο αγώνα.

Για την ΚΕ του ΕΑΜ

Ο Γραμματέας Δ. Παρσαλίδης

Για το ΚΚΕ Γ. Σιάντος, ΕΛΑ Η. Τσιριμώκος, Αγροτικό Κόμμα Κ. Γαβριηλίδης, Ένιαίο Σοσιαλιστικό Κόμμα Α. Μαραγκός, Δημοκρατική Ένωση Σ. Κρητικός, Δημοκρατικό Κόμμα Ι. Χατζηγεμμανούλ., Σοσιαλιστικό Κόμμα Α. Στρατής, ΓΛΕΕ Σ. Μαστρογιαννάκος, ΚΠΕ Χ. Καλαϊτζής, ΕΠΟΝ Γ. Γεωργαλάς, Έθνική Άλληλεγγύη Η. Σίμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'.

ΟΙ ΟΜΗΡΟΙ

Ἡ ἀντίδραση βοηθούμενη ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργὸ τῆς Μεγάλης Βρετανίας κ. Τσώρτσιλ προσπαθεῖ νὰ δηλητηριάσῃ τὴν διεθνή κοινὴ γνώμη καταγγέλλοντας τὶς δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ πὼς κράτησαν σὰν δμήρους ὁπαδοὺς τῆς.

Σήμερα κρατοῦνται ἀπὸ τὶς Βρετανικὲς δυνάμεις ἔξω ἀπ' τὴν Ἑλλάδα 50.000 ὁμηροὶ καὶ ἀργοπεθαίνουν στὰ στρατόπεδα τοῦ Τομπρούκ, τῆς Ἱερουσαλήμ, τῶν πηγῶν Μωϋσῆ καὶ ἄλλοι. Στὸν ἀριθμὸ αὐτὸ δὲν περιλαμβάνονται ὅσοι κρατοῦνται ἀπὸ τοῦς Ἀγγλοὺς καὶ τὶς ἀρχὲς τῆς Ἀθῆνας στὶς φυλακὲς καὶ τὰ στρατόπεδα Ἀττικῆς. Γιὰ ὅλους αὐτοὺς δὲν γίνεται λόγος οὔτε καὶ ἀφοῦ ἀπὸ τῆς 13 τοῦ Γενάρη 1945 ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ ἀφίσε ἐλεύθερους ὅλους τοὺς δμήρους.

Καὶ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἂς ἰδοῦμε τὰ γραφτὰ στοιχεῖα.

1. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῶν ἐχθροπραξιῶν οἱ ἀντίπαλοί μας προέβησαν σὲ ἀθρόες συλλήψεις δμήρων. Ὁ Σκόμπι στὶς πρῶτες μέρες τοῦ πολέμου μὲ ραδιοφωνικὸ ἀνακοινωθὲν ἀνήγγειλε πὼς ἔστειλε 3.000 μόνον στὸ Τομπρούκ. Οἱ συλλήψεις ὅμως καὶ οἱ μεσαιωνικοὶ βασανισμοὶ ξεπέρασαν καὶ τὰ ἀπαίσια μπλόκα τῶν Γερμανῶν, ὅταν οἱ Βρεττανοὶ κατέλαβαν τὴν συνοικία τῶν Ἀθηνῶν «Καλλιθέα». Ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΑΜ ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀνωτέρω ἔστειλε τὸ παρακάτω ἔγγραφο στὸ Μακαριώτατο Μητροπολίτη Ἀθηνῶν :

Ἀριθμὸς 103.

27 Δεκεμβρίου 1944.

Πρὸς :

Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Λαζαρινγιὸν

Ἐνταῦθα :

Μακαριώτατε,

Κατὰ ἀπολύτως ἐξακριβωμένας πληροφορίας μας, μεταξὺ τῶν ἑκατοντάδων συλληφθέντων στὴν Καλλιθέα μετὰ τὴν ἐκεῖ ἀποχώρησιν τοῦ ΕΛΑΣ εἶναι καὶ ὁ Ἀρχιμανδριτῆς Καλλιθέας ὁ ὁποῖος ἦταν Πρόεδρος τῆς ἐκεῖ Λαϊκῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κληρικὸς οὗτος, παρὰ τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὸ σχῆμα τοῦ σεβασμὸν, ὑπέστη τὴν τύχην τῶν ἄλλων συλληφθέντων, σηματοθευθεὶς εἰς τὸ μέτωπο, διαπομπευθεὶς καὶ καθυβρισθεὶς.

Οἱ συλλήψεις γίνονται ὅπως πληροφοροῦμεθα, ἀπὸ μικτὰ τμήματα Ἀγγλῶν καὶ Ἐθνοφυλάκων.

Φέροντες ταῦτα ὑπ' ὄψιν Ὑμῶν, θέλομεν νὰ ὑπογραμμίσωμεν τὴν συμπεριφορὰν τῶν ὀργάνων τῆς «τάξεως» τῆς Κυβερνήσεως Παπανδρέου ἀπέναντι ὅλου τοῦ Λαοῦ ἀκόμη καὶ ἐναντίον τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἐκκλησίας.

Μετὰ βαθύτατου Σεβασμοῦ

Διὰ τὴν Κ.Ε. τοῦ ΕΑΜ

Ἀλκ. Λούλης

2. Ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ μόλις μετὰ 15 ἡμέρες πολέμου καὶ γιὰ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς ἀντιπάλους νὰ σταματήσουν τὶς συλλήψεις ἀμάχων ἀναγκάστηκε νὰ προβῇ εἰς συλλήψεις μερικῶν προσώπων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δοσιλόγων. Ὅμως ἀμέσως ἐζήτησε νὰ

σταματήσουν οι περαιτέρω συλλήψεις και να άφεθοϋν ελεύθεροι όσοι συνελήφθησαν. Παραθέτουμε τὸ σχετικὸ ἔγγραφο :

Ἀριθμὸς 104

28 Δεκεμβρίου 1944

Πρὸς

Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κον Δαμασκηνὸν

Ἐν τὰ ὅθ α

Μακαριώτατε,

Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ Ἀγγλοι καὶ αἱ Κυβερνητικαὶ Ἀρχαὶ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς παρούσης ἀνωμάλου καταστάσεως προέβησαν εἰς ἀθρόας συλλήψεις πολιτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλοὶ γέροντες, γυναῖκες καὶ παιδιά. Προϊουσῶν τῶν ἡμερῶν οἱ συλλήψεις προσέλαβον εὐρυτάτην ἔκτασιν ὥστε, ὡς ἔχομεν πληροφορηθῇ, χιλιάδες ἀτόμων ἐντελῶς ἀθῶων κρατοῦνται ἤδη καὶ οἱ πλεῖστοι τούτων ὑφίστανται βασανιστήρια καὶ ἐξευτελισμούς, τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν, κατ' ἀνεξακριβώτους πληροφορίας μας, ἔχουν ἐκτελεσθῇ. Ἐξ ἄλλου ὁ στρατηγὸς κ. Σκόμπυ ἔχει προβῇ εἰς δηλώσεις ὅτι 3000 Ἑλασίται αἰχμάλωτοι ἔχουν σταλεῖ διὰ θαλάσσης ἔξω τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τούτοις αἱ 3.000 αὐταὶ Ἑλλήνων δὲν εἶναι Ἑλασίται ἀλλὰ κρατούμενοι πολῖται.

Τὸ ΕΑΜ παρὰ τὴν ἀνωτέρω κατάστασιν, δὲν προέβη εἰς ἀνάλογα μέτρα μέχρι πρὸ δεκαήμερου περίπου, ὁπότε πρὸ τῶν ἐντεινομένων τρομοκρατικῶν μεθόδων τῶν ἀντιπάλων ἠναγκάσθη, ὑπεραμυνόμενον τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀκεραιότητος τῶν κρατουμένων χιλιάδων ὁπαδῶν του, νὰ προβῇ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν σύλληψιν ἀριθμοῦ τινὸς προσώπων κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν δοσιλόγων.

Ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ αἶσθημα σεβασμοῦ τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς ἡσυχίας τῶν πολιτῶν, ἀδιακρίτως τῶν πολιτικῶν τῶν πεποιθήσεων λυπούμεθα καὶ ὡς Ἕλληνες καὶ ὡς ἄνθρωποι διότι ἠναγκάσθημεν ἀμυνόμενοι νὰ προβῶμεν εἰς τὴν λήψιν παρομοίων μέτρων.

Ἐπαθμοῦντες δὲ νὰ μειώσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν τὰς συνεπείας τῶν ἀναγκαίων αὐτῶν μέτρων ἐζητήσαμε παρὰ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος διὰ τοῦ βιομηχάνου κ. Καββαδία ὅπως ἐπέμβητε παρὰ τῇ ἀντιθέτῳ παρατάξει ἵνα ἀποδεχθῇ πρότασιν μας περὶ ἀπολύσεως ὅλων τῶν συλληφθέντων ἢ τουλάχιστον τῶν ἐξ αὐτῶν γυναικῶν, γερόντων καὶ ἀνηλίκων, ἐκτὸς ἐκείνων ποὺ βαρύνονται μὲ συγκεκριμένα ἐνοχοποιητικὰ στοιχεῖα (δι' ἐγκληματικὰς πράξεις ἢ ὡς δοσίλογοι).

Ἡ ἐνέργεια μας αὐτὴ διεσταυρώθη μὲ ἑτέραν προσελθοῦσαν ἐξ Ὑμετέρας πρωτοβουλίας: Ὁ Μητροπολίτης Γυθείου εἰς ἐπαφὴν μεθ' ἡμετέρων ἐκπροσώπων ἐζήτησε 1) Τὴν ἀπόλυσιν καὶ ἀπὸ τὰ δυὸ μέρη τῶν κρατουμένων γυναικῶν, γερόντων καὶ παιδιῶν. 2) Τὴν χορήγησιν ἀδείας διὰ τὴν ἐπίσπεψιν τῶν κρατουμένων εἰς τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως καὶ τὴν διανομὴν εἰς αὐτοὺς εἰδῶν τινῶν ἐκ μέρους Ὑμῶν ὅπως καὶ τὴν παροχὴν ὀνομαστικῆς καταστάσεως τῶν κρατουμένων.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι ἐφ' ὅσον ἡμεῖς ἐζητήσαμεν εὐρυτέραν λύσιν τοῦ ζητήματος τῶν κρατουμένων, εἴμεθα σύμφωνοι μὲ τὰς ἀνωτέρω προτάσεις σας καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως τὸ ταχύτερον ἐνεργήσετε καὶ παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις τῆς ἀντιθέτου παρατάξεως διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς λύσεως. Εἰδικώτερον διὰ τὸ ζήτημα τῶν στρατοπέδων συγκεντρώσεως ἐζητήσαμεν παρὰ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας νὰ μᾶς γνωρίσῃ ποὺ ὑπάρχουν τοιαῦτα ἵνα σᾶς τὰ ἀνακοινώσωμεν, διὰ δὲ τὴν ὀνομαστικὴν καταστάσιν τῶν κρατουμένων ἐζητήσαμεν νὰ μᾶς ἀποσταλῇ τοιαύτη. Δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζονται εἰς δυσκολίαι τοῦ καταρτισμοῦ τῆς δεδομένου ὅτι καθημερινῶς ἀπολύονται πολλοὶ κρατούμενοι ὡς μὴ διαπιστωμένης ἐνοχῆς τῶν.

Ἐλπίζοντες ὅτι θὰ ἔχωμεν σύντομον ἀποκρίσιν τῶν ἐνεργειῶν σας ἐπὶ τῶν διαβιβασθεισῶν Ὑμῖν, διὰ τοῦ ἐκπροσώπου σας Μητροπολίτου Γυθείου ἀποψεῶν μας, διατελοῦμεν μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ.

Διὰ τὴν Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ

Ἀλκ. Λούλης

3) Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ ἀπὸ τῆς 29 τοῦ Δεκέμβρη 1944 προτείνει νὰ ἀφεθοῦν ελεύθεροι καὶ ἀπὸ τῆς δυὸ μεριῆς ὅλοι οἱ ἄμαχοι. Μάλιστα ἄφισε ἐλεύθερες τῆς κρατούμενες γυναῖκες. Οἱ ἀντίπαλοί μας ἀκόμα δὲν καταδέχθηκαν νὰ ἀπαντήσουν στὴ διαλογικὴ αὐτὴ προτάσῃ μας :

Να τὸ σχετικὸ ἔγγραφο :

Ἀριθμὸς 105

Ἀνακοίνωση

Μετὰ τὴν ἐναρξὴ τῆς ἐπιθέσεως τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τοῦ Λαοῦ ἄρχισε ἀπὸ τὰ ὑπεύθυνα καὶ ἀνεύθυνα ὄργανά της διωγμὸς ἀνευ προηγουμένου. Συλλήψεις ἀμάχων πολιτῶν, γυναικοπαίδων, γερόντων καὶ ἰσθενῶν ἔγιναν κατὰ χιλιάδες. Παραβιάσεις οἰκογενειακῶν ἀσύλων, ἀπαγωγές, λεηλασίες καὶ δημοτικὲς ἐκτοπίσεις μῆκαν σὲ ἐνέργεια. Τὰ ἀστυνομικὰ μπουντρούμια καὶ τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως τοῦ κ. Παπανδρέου ὑπερβαίνουν σὲ φρίκη τοὺς χιτλερικοὺς τόπους κολάσεως. Ἡ πεῖνα, ἡ γύμνια, ἡ ἀρρώστεια, τὰ βασανιστήρια καὶ οἱ ἐξευτελισμοὶ τῶν κρατουμένων εἶναι τὰ μέσα μὲ τὰ ὁποῖα ὁ κ. Παπανδρέου καὶ οἱ ὑποστηρικτὲς του προσπαθοῦν νὰ καταβάλουν τὸν ἡδάμαστο Λαὸ τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ. Ἀκόμη καὶ φόνοι ὁμαδικοὶ καὶ ἀτομικοὶ, ἀποτολμῆθηκαν ἀπὸ τοὺς ἀθρώπους τῆς «Ἐλευθερίας», τῆς «Νομιμότητος», τῆς «Τάξεως» καὶ τῆς «Ἡσυχίας». Οὔτε ὁ ἄμαχος πληθυσμὸς, οὔτε οἱ αἰχμάλωτοι στρατιῶτες καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ΕΛΑΣ, οὔτε οἱ τραυματίες καὶ οἱ ἀρρώστοι βρῆκαν ἔλεος καὶ σεβασμὸ ἀπὸ τοὺς ντόπιους καὶ ξένους μαθητὲς τοῦ Χίτλερ καὶ τοῦ Σίμανα. Μπροστὰ σὲ τέτοια κατάσταση αἱ δυνάμεις τῆς Λαϊκῆς ἀντίστασης βρέθη-
καν στὴν ἀνάγκη νὰ πάρουν ἀθελά τους τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα ἐμίνης καὶ αὐτοπροστασίας. Ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ συναισθάνεται ἐν τούτοις ὅτι ἡ κατάσταση αὕτη, γιὰ τὴν ὁποῖαν ἀκεραίαν τὴν εὐθύ-
νην φέρει ὁ κ. Παπανδρέου καὶ οἱ ὑποστηρικτὲς του, ταλαιπωρεῖ τὸν Λαὸν ὅλων τῶν μερίδων. Γι' αὐτὸ καὶ προτείνει νὰ σταματήσουν τὰ μέτρα αὐτά. Ἄν ἡ ἀντίδραση παύσει τοὺς διωγμοὺς καὶ τὶς συλλήψεις εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ σταματήσωμε καὶ ἡμεῖς κάθε ἑὰ σύλληψη. Εἴμαστε μάλιστα ἔτοι-
μοι νὰ διατάξωμε τὴν ἀπόλυση ὅλων τῶν μὴ βαρυνομένων μὲ ἔκνομες πράξεις κρατουμένων πολι-
τῶν ἂν ἐφαρμόσῃ τὸ ἴδιο —τίμια ὅμως καὶ πραγματικά— καὶ ἡ ἀντίδραση. Ἦδη δίνοντας πρῶ-
τοι τὸ παράδειγμα διατάξαμε τὴν ἀπόλυση ὅλων τῶν κρατουμένων ποὺ δὲν βαρύνονται ἀτομικά
μὲ ἔκνομες πράξεις καὶ πήραμε μέτρα περιθάλψεως καὶ ἀνακουφίσεως τῶν γερόντων καὶ ἰσθενῶν.
Ἄν ὅμως ὅλα αὐτὰ ποὺ προτείνουμε καὶ κάνουμε δὲν εὗρουν ἀπήχηση, τότε προειδοποιούμε τὴν
ἀντίδραση ὅτι, παρ' ὅλην τὴν ἀπέχθειάν μας, εἴμαστε ἀναγκασμένοι, προστατεύοντας τὸν Λαὸν νὰ
ἐφαρμόσουμε τὰ ἴδια ἀκριβῶς μέτρα, ποὺ ἐφαρμόζει αὕτη κατὰ τῶν πολιτῶν ποὺ ἔχει συλλάβει.
Ἰδιαιτέρα προειδοποιούμε ὅτι οἱ φόνοι καὶ οἱ ἐξαφανίσεις ὁπαδῶν μας, κρατουμένων εἴτε ἀπὸ
ὑπεύθυνα εἴτε ἀπὸ ἀνεύθυνα ὄργανα τῆς ἀντίδρασης, δὲν πρόκειται νὰ γίνουν δεκτὰ καὶ ἀναπάντητα
ἀπὸ μέρους μας. Τὴν εὐθύνην ἐπομένως γιὰ τὴν ἐξακολούθησιν καὶ τὴν ἐπιδείνωσιν τῆς καταστά-
σεως αὐτῆς θὰ τὴν φέρουν ἀκεραία οἱ ἀντίπαλοί μας.

29-12-44

Ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

Μάντακας, Χατζημεγάλης, Σιάντες

Ἀφοῦ σταμάτησαν οἱ ἐπιχειρήσεις (11-1-45) ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ διάταξε τὴν ἀπόλυση
τῶν κρατουμένων, γιατί πλέον ἔπαψε νὰ ὑπάρχει μέχρις ἐνός σημείου ὁ στρατιωτικὸς
λόγος, ποὺ ἐπέβαλε τὶς συλλήψεις.

Ἀριθμὸς 106

Ἀνακοίνωθ ἐν

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς τελευταίας συγκρούσεως τόσον αἱ Βρετανικαὶ Στρατιωτικαὶ
Ἀρχαὶ ὅσον καὶ τὰ ὄργανα τῆς ἀντιδράσεως, ὑπεύθυνα καὶ ἀνεύθυνα, προέβησαν εἰς συλλήψεις
χιλιάδων ἀμάχων πολιτῶν - ἀνδρῶν - γυναικῶν - γερόντων ἀκόμα καὶ παιδιῶν χωρὶς κανένα λόγο.

Ἀπλὴ ὑποψία ὅτι ἀνῆκαν στὴν παράταξιν τοῦ ΕΑΜ πολλάκις καὶ μόνον διότι προήρχοντο
ἢ κατοικοῦσαν εἰς περιοχὰς χαρακτηριζομένας ὡς φιλοεαμικὰς, ἤρκει διὰ νὰ συλλαμβάνωνται καὶ
νὰ ρίπτονται εἴτε εἰς τὰ ἀστυνομικὰ ὑπόγεια, εἴτε εἰς τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Καὶ αὐτοὶ οἱ
μεταφερθέντες διὰ Βρετανικῶν πλοίων ἔξω τῆς Ἑλλάδος δὲν ἦσαν μαχηταὶ τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ
ἄμαχοι πολῖτες. Ἀκόμη καὶ τὰ τμήματα τοῦ Ζέρβα φεύγοντας ἀπὸ τὴν Ἠπειρὸν ἀπήγαγον περὶ
τοὺς χιλίους πεντακοσίους ἀμάχους πολῖτας ὡς δμήρους, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Βρετανικοῦ Ναυτικοῦ.

Πρὸ τῆς καταστάσεως αὐτῆς, αἱ δυνάμεις ἀντιστάσεως εὗρέθησαν μὲ λύπην τῶν εἰς τὴν
ἀνάγκην νὰ προβοῦν εἰς παρόμοια μέτρα, κυρίως μεταξὺ τῶν δοσιλόγων καὶ τῶν συνομοτούντων

εἰς βάρος τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν, ἀφ' ἑνὸς διὰ τὴν ἐξαναγκάσουν τὴν ἀντίθετον παρατάξιν νὰ σταματήσῃ τὰς ἀθρόας καὶ ἀδικαιολογήτους συλλήψεις ἀμάχων πολιτῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τὰ ἐξασφαλίσουν κάποια στοιχειώδη ἐγγύησιν διὰ τὴν ζωὴν καὶ ἀσφάλειαν τῶν συλληφθέντων ἀμάχων ὁπαδῶν μας.

Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς ὅπως καταστήσῃ τὰ μέτρα αὐτὰ ὅσον δυνατόν ὀλιγώτερον ὀδυνηρὰ ἢ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 712 τῆς 28ης Δεκεμβρίου 1944 διαταγῆς τῆς, διέταξε αὐτοπροαιρέτως καὶ μονομερῶς τὴν ἀπόλυσιν τῶν μὴ θαρρομένων ἀτομικῶς μετ' ἐγκληματικὰς πράξεις γυναικῶν, τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ πορείας τῶν γερόντων καὶ ἀσθενῶν, τὴν ἰδιαιτέραν περίθαλψιν τῶν καὶ τὴν ἀπόλυσιν τῶν πλέον ἐξασθενημένων. Καὶ ἀκολούθως θεωροῦσα πάντοτε ὡς δυσάρεστα τὰ μέτρα αὐτὰ καὶ θέλουσα νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ταλαιπωρίας τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, ἐκάλεσε τοὺς ἀρμόδιους τῆς δεξιᾶς διὰ τοῦ ἀπὸ 29ης Διόριον π. ἔ. ἀνακοινωθέντος τῆς, δημοσιευθέντος καὶ διὰ τοῦ τύπου, νὰ σταματήσουν αἱ ἐκατέρωθεν συλλήψεις καὶ νὰ ἀπολυθοῦν ὅλοι οἱ συλληφθέντες ἀμαχοὶ ἀπὸ τὰς δύο παρατάξεις.

Ἀποτυχῶς οἱ ἀρμόδιοι τῆς δεξιᾶς δὲν ἔδωσαν καμμιά ἀπάντησιν. Παραδόξως δὲ ὅταν ἤχθη πρὸς πωζήτησιν μεταξὺ τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τοῦ ἀντιστρατήγου κ. Σκόμπυ τὸ ζήτημα τῆς ἀνταλλαγῆς καὶ τῶν ἐκατέρωθεν κρατουμένων ἀμάχων, αἱ Βρετανικαὶ στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ ἰσχυρίσθησαν ὅτι δὲν ἔχουν τοιοῦτους κρατουμένους. Τὸ αὐτὸ ἰσχυρίσθη καὶ ἡ δεξιὰ.

Καὶ εἰς τὸν μὲν Ἑλληνικὸν Λαόν, τὸν ὑφιστάμενον τὰ δεινοπαθήματα αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι γνωστὰ ἐξ ἰδίας πείρας. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅμως τὰ γεγονότα μεταδίδονται ἀνακριβῶς χάριν δημαγωγίας, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡμεῖς μὴ διαθέτοντες μέσα ἐπικοινωνίας μετὰ τὸ ἐξωτερικὸν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν ἀλήθειαν.

Εἶναι καὶ τοῦτο χαρακτηριστικὸν τῆς εὐθύτητος τῶν μέσων πού μεταχειρίζεται ἡ δεξιὰ κατὰ τῆς παρατάξεώς μας.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ, δίδουσα καὶ νέον δεῖγμα τῆς διαλλακτικότητος καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντός της διὰ τὸν λαόν, διέταξε τὴν ἄμεσον ἀπόλυσιν ὅλων τῶν κρατουμένων ἀμάχων καὶ τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἐπιστροφῆς των εἰς τὰς οἰκίας των.

Ἄν καὶ μετὰ τοῦτο ἡ δεξιὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ κρατῇ ἀμάχους πολίτας θὰ φέρῃ ἀκεραίαν τὴν εὐθύνην ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς διεθνoῦς κοινῆς γνώμης ἢ ὅποια ἀργὰ ἢ ῥηγόντα θὰ μάθῃ ὁλόκληρον τὴν ἀλήθειαν.

14-1-45

Ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

Ε. Μάντακας, Μ. Χατζημιχάλης, Γ. Σιάντος

4. Ἐδῶ πρέπει νὰ θυμηθοῦμε πῶς ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Μεγάλης Βρετανίας κ. Τσώρτσιλ, σχεδὸν μὴ βδομάδα ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὁμήρων, στὴ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων προσπαθοῦσε νὰ δώσῃ ἠθικὴ βάση στὴ Βρετανικὴ ἐπέμβαση καὶ ἀπειλοῦσε ἀκόμη καινούργια ἐκστρατεία μετὰ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἀνύπαρκτης πλέον ὑπόθεσης τῶν ὁμήρων. Ἀκόμη πρέπει νὰ θυμηθοῦμε πῶς ἡ συγκινημένη καρδιά του δὲν βρῆκε οὔτε ἓνα λόγον συμπαθείας γιὰ τίς δεκάδες χιλιάδες ὁμήρων ὁπαδῶν τοῦ ΕΑΜ πού ἐξακολουθοῦν νὰ κρατοῦνται καὶ σήμερὰ ἀκόμη, στὴν Ἀφρικὴ ἢ στὴν Ἀττικὴ.

Δίνουμε ἀκόμα δύο σχετικὰ ἐγγράφα γιὰ νὰ ἐκτιμηθεῖ καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀντιπάλων μας:

Ἀριθμὸς 107

Τρίκαλα 22 Γενάρη 1945

Ἀριθ. πρωτ. 7622

Ἀξιότιμον Κύριον Πρόεδρον τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Διεθνoῦς Κομιτάτου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

Ἀθῆναις

Ἀξιότιμε Κύριε,

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν τὰ ἀκόλουθα πάνω στὰ ὁποῖα θὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν σας:

Ἐνῶ ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ ὅλως διόλου αὐτοπροαίρετα πῆρε τὴν ἀνθρωπιστικὴν ἀπόφασιν τῆς 14 Γενάρη καὶ διέταξε τὴν ἀπόλυσιν ὅλων τῶν κρατουμένων ἀμάχων, πρᾶγμα, πού ἀνακοινώσαμε στίς 16 πρὸχροντος σὺν ἐκπρόσωπό σας κ. Λαμπέρ σὲ συνάντησή μας στὴ Λάρισα, δὲν ἔγινε τὸ ἴδιο καὶ ἀπὸ τὴν ἀντίθετην παρατάξιν.

Καὶ ὄχι μόνον αὐτὸ ἀλλ' ἀντίθετα κατ' αὐτὰς τὰς ἐπίσημες ἀνακοινώσεις τῶν Ἀγγλῶν πρὸς τοὺς ἀντιπρσώπους μας στὴν Ἀθήνα γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων μας, ἔχουν σταλεῖ ἤδη στὸ Τομπρούκ τῆς Ἀφρικῆς 8000 Ἕλληνες ἄμαχοι, ποὺ ἔπιασαν οἱ Ἀγγλοὶ καὶ στὴν Ἑλλάδα βρίσκονται ἄλλοι 5000 κρατούμενοι. Ἐκτὸς τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ ἔχουν πιαστεῖ ἀπὸ τὸν Ζέρβα ἄλλοι 1000 καὶ πάνω ἄμαχοι ἀπὸ τὸν πληθυσμὸ τῆς Ἡπείρου ποὺ μεταφέρθηκαν κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Ζέρβα καὶ κρατοῦνται τώρα στὴν Κέρκυρα, ὅπου ὑποφέρουν τὰ πάνδενα.

Ἀκόμα ἔχομε ἀσφαλεῖς πληροφορίες πὼς στὴν Ἀθήνα ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ΕΛΑΣ ἐξακολουθοῦν οἱ συλλήψεις τῶν ἀμάχων, οἱ διαπομπεύσεις καὶ τὰ ξεγυμνώματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀκόμα μέσα στοὺς δρόμους ὅπως ἡ περίπτωση τοῦ εἰσαγγελέα Τράμπου, τὰ ξυλοκοπήματα δικηγόρων μέσα στὸ δικηγορικὸ Σύνταγμα ποὺ πῆγαν γιὰ νὰ πάρουν τὰ δέματα τροφίμων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Δὲν ἔλλειψαν καὶ περιστατικὰ λυντσαρίσματα ἀπ' τὰ ἴδια τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας, ὅπως καὶ διαφροξέων καὶ διαρπαγῶν σπιτιῶν καὶ ἄλλα παρόμοια ἐκτροπα.

Ὅλα τὰ πρὶν πάνω νομιζομεν πὼς δημιουργοῦν γιὰ τὸ διεθνὴ ὄργανισμὸ σας, ποὺ ἡ ἀποστολή του εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἀνθρωπιστική, τὴν ἐπιταχιστικὴ ὑποχρέωσιν νὰ προβεῖ εἰς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἔντονα διαδήματα πλησίον τῶν Ἀγγλικῶν Κυβερνητικῶν ἀρχῶν γιὰ τὸ ἄμεσο σταμάτημα τῶν ἀπανθρώπων αὐτῶν μεθόδων καὶ ἀκόμα γιὰ τὴ γρήγορη ἀπελευθέρωσιν καὶ ἐπιστροφή στὶς ἐστίες τους ὅλων τῶν ἀμάχων ποὺ κρατοῦνται ἀπὸ τὶς πρὶν πάνω ἀρχές καὶ τὸ Ζέρβα.

Παρακαλοῦμεν νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ μᾶς κρατήσετε ἐνημέρους τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐνεργειῶν σας πάνω στὸ ζήτημα.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τούτη σᾶς κάνουμε γνωστὸ πὼς ἡ Κυβέρνησις Πλαστήρα, σὲ χθεσινὲς ραδιοφωνικὲς δηλώσεις της, ἀφίνει νὰ ὑπονοηθῇ πὼς ἡ ἀπόφασιν τῆς Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ γιὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἀμάχων βγήκε ὕστερα ἀπὸ πίεσιν τοῦ Διεθνoῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐνῶ γνωστότατο εἶνε πὼς ἡ ἀπόφασιν αὐτὴ εἶχε ἐκδοθῇ ἀπὸ τὶς 14 τοῦ Γενάρη καὶ στὴ πρώτη συνάντησίν μας μὲ τὸν ἐκπρόσωπό σας κ. Λαμπέρ στὴ Λάρισα στὶς 16 τρέχοντος τοῦ ἀνακοινώσαμε ἡμεῖς τὴν ἀπόφασιν αὐτὴ γιὰ τὴν ὁποία ἔμεινε ἀπόλυτα ἱκανοποιημένος καὶ συνεχάρη ὅλους τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ θερμότατα.

Παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ θελήσετε νὰ κάμετε ἀποκατάστασιν τῆς ἀλήθειας πάνω στὸ θέμα αὐτὸ καὶ στὸ μέλλον ὅταν παρουσιάζονται παρόμοιες περιπτώσεις, γιὰ νὰ μὴν γίνεται ὁ ΔΕΣ ἔστω καὶ ἄθελά του ἀντικείμενο πολιτικῆς ἐκμετάλλευσιν ἀπὸ ὁποιονδήποτε.

Εὐαρεστηθῆτε νὰ δεχθῆτε, Ἀξιότιμε Κύριε, τὴν ἐκφράσιν τῶν καλυτέρων αἰσθημάτων.

Γιὰ τὴν ΚΕ τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ

Ἀλκ. Λούλης

Ἡ ΚΕ τοῦ ΕΑΜ ἔστειλε στὸν πρόεδρο τοῦ ΔΕΣ τὸ παρακάτω τηλεγράφημα :

Ἀριθμὸς 108

Ἀριθ. Πρωτ. 105

Τρίκαλα 30 Γενάρη 1945

Ἀξιότιμον Κύριον Πρόεδρον τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Διεθνoῦς Κομιτάτου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

Ἀξιότιμε Κύριε,

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ θέσουμε ὑπ' ὄψει σας τὶς πρὶν κάτω κατηγορίες ὁμήρων κρατουμένων εἰς τὰ στρατόπεδα τῆς Ἀφρικῆς.

1) Ἕλληνες πατριῶτες μεταφέρθηκαν ἐκεῖ κατὰ τοὺς μῆνες Δεκέμβρη 1944 καὶ Γενάρη 1945. Ὅλοι αὐτοὶ πιάστηκαν στὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ κατὰ τὴ διάρκεια τῶν τελευταίων γεγονότων καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ, ἐκεῖνοι ποὺ μεταφέρθηκαν στὴν Ἀφρικὴ ἀνέρχονται σὲ 8.000.

2) Ἕλληνες στρατιῶτες, ναῦτες, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀξιωματικοὶ ποὺ κλείστηκαν σὲ στρατόπεδα συγκέντρωσιν καὶ διάφορες φυλακὲς ἀπ' τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1944 ἐπειδὴ ἀξίωσαν τὸ σχηματισμὸ ἐνιαίας Ἐθνικῆς Κυβέρνησης. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκλειστων ἀνερχόταν ἀρχικὰ σὲ 16.500. Ἡ Ἀθηναϊκὴ ἔφημερίδα «Ἀκρόπολη» στὶς 24.1.45 ὑπαλογίζει σὲ 8000 τὸν ἀριθμὸ τῶν κρατουμένων σήμερα σὲ στρατόπεδα συγκέντρωσιν Αἰγύπτου γιὰ τὰ γεγονότα τοῦ περασμένου Ἀπρίλη. Ἐκτὸς τῆς Αἰγύπτου ὅμως στρατόπεδα κρατουμένων Ἑλλήνων στρατιωτῶν κλπ. τῆς πρὶν πάνω κατηγορίας ὑπάρχουν στὴν Ἐρυθραία καὶ ἄλλοι. Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἑλλήνων πολεμιστῶν στοὺς ὁποίους ἀπαγορεύεται γιὰ πολιτικούς λόγους ἡ ἐπιστροφή τους στὴν Ἑλλάδα ξεπερνᾷ τὶς 20.000. Ὅλοι οἱ πρὶν πάνω στὴν πραγματικότητά κρατοῦνται σάν ὄμηροι.

3) 25.000 πρόσφυγες καταγόμενοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου ἀναγκάστη-

κάν νά ἐκπατριστοῦν, ὕστερα ἀπὸ τὴν γερμανικὴ εἰσβολή καὶ κατέφυγαν στὴν Ἀφρική. Οἱ χιλιάδες αὐτὲς τῶν προσφύγων ἔχουν ἐγκατασταθεῖ κάτω ἀπὸ τοὺς πιὸ δυσμενεῖς ὅρους σὲ διάφορα στρατόπεδα στὸ Βελγικὸ Κογκό, στὶς πηγές τοῦ Μωϋσῆ, στὸ Μουσεῖράτ τῆς Παλαιστίνης, στὰ Ἱεροσόλυμα στὴ Συρία, στὸ Λίβανο καὶ στὴν Κύπρο. Στὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ στρατόπεδα αὐτὰ οἱ Ἕλληνες πρόσφυγες ζοῦνε κάτω ἀπὸ συνθήκες πραγματικῆς ὁμηρίας, ὑφιστάμενοι τὴν τρομοκρατία, τὴν καταπίεση καὶ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν ἀγγλικῶν Ἀρχῶν. Ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς ποὺ παραθέσαμε τὸ σύνολο τῶν κρατουμένων στὴν Ἀφρική ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς Ἑλλήνων ὁμῆρων φτάνει στὶς 50.000.

Ἐλπίζομεν πὼς ὁ ΔΕΣ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρήσει πὼς ἔληξε τὸ ζήτημα τῆς ὁμηρίας, προτοῦ ἀπελευθερωθοῦν καὶ ἐπανέλθουν στὴν Ἑλλάδα ὅλοι οἱ πιὸ πάνω ἀναφερόμενοι Ἕλληνες ὁμηροί. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὕτῃ θεωροῦμε καθήκον μας νὰ ὑπομνήσωμε πὼς ἀρκετὲς ἄλλες χιλιάδες Ἑλλήνων πατριωτῶν ἐξακολουθοῦν νὰ κρατοῦνται μέσα καὶ στὰ γύρω τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ ἀστυνομικὰ κρατητήρια, στὰ στρατόπεδα Γουδί καὶ Ἑλληνικοῦ καὶ ἄλλου, ἂν καὶ ὅλοι οἱ ἀπὸ μέρους μας συλληφθέντες πολῖτες ἀφέθησαν ἐλεύθεροι.

Περιμένοντες σύντομη τὴν ἐκδήλωση τῶν ἐνεργειῶν σας στὰ πιὸ πάνω ζητήματα, παρακαλοῦμε νὰ δεχθῆτε, ἀξιότιμε Κύριε, τὴν ἐκφρασὶν τῶν καλλιτέρων αἰσθημάτων μας.

Γιὰ τὴν ΚΕ τοῦ ΕΑΜ

Ἀλκ. Δούλης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'.

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΒΑΡΚΙΖΑΣ

I.

Οι παρελκύσεις

1. 'Ο πρώτος όρος της άνακωχής, όριζε, πώς σταμάτησαν οι έχθροπραξίες για να διευκολυνθούν οι πολιτικές συζητήσεις. 'Υπήρχε λοιπόν άμεσος κίνδυνος να ξαναρχίση ο πόλεμος, αν δεν γινότανε συζητήσεις για τερματισμό της πολιτικής κρίσης ή δεν θα κατέληγαν σε θετικό αποτέλεσμα. 'Ο όρος αυτός, όπως και η άνοιχτή επίθεση ήγετων της Βρετανικής Κυβέρνησης κατά των δυνάμεων του ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, ενίσχυσε την αντιδραστική δεξιά στην άδιαλλαξία της. Οι κύκλοι αυτής της παράταξης δεν είχαν παρά να μη συμφωνήσουν για τον τερματισμό της κρίσης και τα βρετανικά στρατεύματα θα κατασύντριβαν τις δυνάμεις του ΕΑΜ. Γιό ΕΑΜ έβλεπε πώς η σωτηρία του Λαού, ο άφοπλισμός αυτής της αδιάλλακτης μερίδας, βρισκόταν πλέον στη συμφωνία.

2 —Γι' αυτούς τους λόγους η Κ. Ε. του ΕΑΜ άμέσως ύστερα από την άνακωχή έστειλε το παρακάτω τηλεγράφημα:

Άριθμός 109

Αριθ. Πρωτ. 1168.

Άντιστρατήγον Σκόμπ
Διά Άντιβασιλέα Άρχιεπίσκοπον
Μέσω Ο. Μ. Μ.

Προκειμένου πενταμελής αντιπροσωπεία ΕΑΜ παρουσιασθή ύμετέραν Μακαριότητα διά πολιτικές συνομιλίας στόπ. παρακαλούμεν διευκολυνθή άφίξις Άθήνας μέσω Λαμίας στόπ. Άναμένομεν ύμετέραν είδοποίησιν στόπ.

15-1-45

Κ. Ε. ΕΛΑΣ

3.—'Επειδή δεν έρχότανε άπάντηση ή Κ. Ε. του ΕΑΜ επανέλαβε την πρότασή της.

Άριθμός 110

Άριθ. Πρωτ. 1208

Άντιστρατήγον Σκόμπ
Μέσω Ο. Μ. Μ.
Διά Άντιβασιλέα Άρχιεπίσκοπον Ελλάδος

Διά τηλεγραφήματός μας από 15ης τρέχοντος στόπ. έζητήσαμεν γίνη δεκτή από ύμετέραν Μακαριότητα αντιπροσωπεία ΕΑΜ—ΕΛΑΣ στόπ. διά συζητήσιν γενικωτέρων πολιτικών ζητημάτων στόπ. Μέχρι στιγμής δεν έλάβομεν άπάντησιν σας στόπ.

18-1-45

Κ. Ε. ΕΛΑΣ

4. Στο διάστημα αυτό είχαν όργιάσει οι φήμες για άποχώρηση από το ΕΑΜ του Κόμματος της Ένώσεως Λαϊκής Δημοκρατίας (Γραμματέας του Κόμματος 'Ηλ. Τσιριμώκος) και του Σοσιαλιστικού Κόμματος (Γραμματέας του Κόμματος Δ. Στρατής). Οι

φήμες αὐτὲς εἶχαν ἐπισημοποιηθεῖ ἀπὸ τὸν κ. Τσῶρτσιλ σὲ σχετικὸ λόγῳ τοῦ στὴ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων.

5.—Στὰ παραπάνω τηλεγραφήματα ἐλήφθη ἡ ἐξῆς ἀπάντησις :

Ἀριθμὸς 111

Α. Π. 171

Κ. Ε. ΕΛΑΣ, Μέσω Γ. Σ

Ἀξιωματικὸς 4ης Ἰνδικῆς Μεραρχίας μετέδωσε σήμερον κατωτέρω ἀγγλιστὶ τηλεγραφικῶς στὴν Ο. Μ. Μ. στόπ. ἐν μεταφράσει ὡς ἐξῆς στόπ :

Ἀπὸ Ἀντιβασιλέα ἐλήφθη διὰ τὴν Κ. Ε. ΕΛΑΣ ἡ ἐξῆς εἴδησις εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ 15-1-45 ὑπ' ἀριθ. 1168 ραδιογραφήματός της στόπ. Κείμενον στόπ. Ἐλαβον τὴν ἀνακοίνωσίν σας τὴν ὁποίαν ἔχω συμπεριλάβει εἰς τὴν ἀπὸ 11-1-45 ἀνακοίνωσίν μου στόπ. Θὰ κάμω σχετικὰς ἐνεργείας διὰ νὰ θέσω τοὺς πέντε ἀντιπροσώπους σας σ' ἐπαφὴ μὲ ἀντιπροσώπους τῆς Κυβερνήσεως στόπ. Μόλις λάβω μία συνέντευξιν θὰ σᾶς σταλῇ νεωτέρα εἰδοποίησις στόπ. Τέλος κειμένου στόπ. Ἦδη ἀναμένομεν ἀποστολὴν ἐκ μέρους Ἰνδικῆς Μεραρχίας ἐγγράφου κειμένου στόπ. Ἀποστείλατε σύνδεσμον.

Σ. Α. Ο. Μ. Μ. 19-1-45

Μπακιρτζής—Βαφειάδης

6.—Ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ ἀναχώρησε ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ ΕΑΜ. Ὅμως ἐνῶ ἡ ἀντιπροσωπεία βρισκότανε στὸ δρόμο ἐλήφθη τὸ παρακάτω τηλεγράφημα :

Ἀριθμὸς 112

Ἀπὸ τὸ Στρατηγεῖο 4ης Ἰνδικῆς Μεραρχίας πρὸς τὸ Στρατηγεῖο Ο. Μ. Μ. 9.306)2 ἀπόρρητον στόπ. Τὸ κάτωθι ραδιοτηλεγράφημα ἐλήφθη ἀπὸ τὸν Ἀντιβασιλέα διὰ τὴν Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ στόπ. Παράθεσις στόπ. Ἐξακρίβωσα ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅτι θὰ εἶνε πρόθυμοι (ἔτοιμοι) νὰ στείλουν ἀντιπροσώπους πρὸς συνάντησιν ἀντιπροσώπων σας στόπ. Ὁ προτεινόμενος τόπος συναντήσεως θὰ εἶνε στὰς Ἀθήνας ἡ δὲ ἡμερομηνία καὶ ὁ χρόνος 25 Ἰανουαρίου 16 ὥρα στόπ. Ἡ Κυβέρνησις εἶνε τῆς γνώμης κ' ἐγὼ συμφωνῶ ὅτι ἐπὶ σκοπῷ σοβαρᾶς ἐργασίας αἱ συνεδριάσεις δεόν νὰ περιορισθοῦν εἰς 3 ἀντιπροσώπους ἐκατέρωθεν στόπ. Παρακαλῶ ἐπιβεβαιώσητε ὅτι θὰ συμφωνήσετε μὲ αὐτὰς τὰς τακτοποιήσεις καὶ θὰ δώσητε τὰ ὀνόματα τῶν ἀντιπροσώπων σας οὕτως ὥστε τὰ δεόντα φύλλα πορείας καὶ ἄλλαι τακτοποιήσεις νὰ μποροῦν νὰ γίνουν διὰ ἐγκατάστασίν των στόπ. Ἀμα τῇ λήψει τῆς ἐπιβεβαιώσεως σας νεωτέρα ἀνακοίνωσις θὰ ραδιοτηλεγραφηθῇ δίδουσα τὰ ὀνόματα τῶν Κυβερνητικῶν ἀντιπροσώπων στόπ. Ἄνευ παραθέσεως στόπ.

Ἐλήφθη ἀπὸ Ο. Μ. Μ. 21-1-45

7.—Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ ἀπάντησε τὴν ἴδια μέρα ὡς ἐξῆς :

Ἀριθμὸς 113

Αριθ. πρωτ. 1249.

Ἀντιστρατήγον Σκόμπρ

Διὰ Ἀρχιεπίσκοπον Ἀντιβασιλέα Λαμασκηνὸν
Μέσω Ο. Μ. Μ.

Ἀρχεται στόπ. Πρὸ λήψεως τηλ)τος σας ἐνεχώρησεν ἀντιπροσωπεία μας ἐκ Βόλου πρωῶν 21 Ἰανουαρίου ἵνα κερδίσῃ χρόνον στόπ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑξ Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ΕΑΜ στόπ. ὀνόματα μελῶν στόπ. Δημήτριος Παρτσαλίδης στόπ. Μιλτιάδης Πορφυρογένης στόπ. Ἡλίας Τσιριμῶκος στόπ. Κώστας Γαβριηλίδης στόπ. Γεώργιος Γεωργαλᾶς στόπ. Ἀλέξανδρος Σβῶλος εὐρισκόμενος εἰς Ἀθήνας στόπ. Συμμετοχὴν ἀπάντων ἀνωτέρω διαπραγματεύσεις θεωροῦμεν ἀναγκαίαν ὡς πλέον ἀντιπροσωπευτικὴν στόπ. Ἐὰν ὅμως ἐπιμένετε ἀριθμὸς ἀντιπροσώπων περιορισθῇ τρεῖς στόπ. Ὑποδείξιν τούτους ἰδίᾳ ἀντιπροσωπεία στόπ. Βοηθητικὸν προσώπων συνοδεῦον ἀντιπροσωπείαν ἀποτελεῖται ἀπὸ στόπ. Κώσταν Βιδάλην στόπ. Δημήτριον Καρανῶνην στόπ. Νίκον Ραμαντάνην στόπ. Τέλος παρακαλοῦμεν διευκολυνθῇ ἀφίξις καὶ παραμονὴ Ἀθήνας στόπ. Ἀντιπροσωπείας Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος ἀποτελουμένης ἀπὸ στόπ. Κώσταν Θεὸν στόπ.

Ἰωάννην Καλομοίρην στόπ. Δημήτριον Μαργιώλην στόπ. Δημήτριον Στρατῆν στόπ. Προτιθεμένων συναντηθῶν μετὰ ἀντιπροσώπου Ἀγγλικῶν Συνδικάτων Σιτρίν στόπ.

21-1-45

Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ

8.—Ἡ Ἀντιπροσωπεία τοῦ ΕΑΜ δὲν μπόρεσε νὰ φθάσει στὴν Ἀθήνα. Γύρισε πίσω ἀπραχτῇ ἀπὸ τὴ Λειβαδιά. Ἡ «δικαιολογία» ὑπάρχει στὸ παρακάτω τηλεγράφημα:

Ἀριθμὸς 114

Ἀπὸ Ο. Μ. Μ. 23-1-45

N. P. 1836

Γενικὸν Στρατηγεῖον

ὑποβάλλετε ἀνακοίνωση ληφθεῖσα χθὲς βράδυ στόπ. Σ. Δ. Ο. Μ. Μ. 28-1-45 Εὐ. Μπακιρτζῆς. Μαρ. Βαφειάδης.

Ἀπὸ τὴν 4ην Ἰνδικὴν Μερ)χίαν πρὸς τὸ Στρατηγεῖον Ο. Μ. Μ. Γενικὸν Βρεττανὸν Πρόξενον Θεσ)νίκης ἀριθ. 306)1 Ἀπόρρητον στόπ. Ἡ κάτωθι ἀνακοίνωσις ἐλήφθη ἀπὸ τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα. Τὴν ἔχει στείλει εἰς ἀντιπροσώπους εἰς Λειβαδιάν μέσω τῶν ἐν Ἑλλάδι Βρεττανικῶν δυνάμεων στόπ. διαβίβασις ἐπὶ λέξει στόπ. Ἀπὸ τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα τὸν Ἀντιβασιλέα τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν ἐν Λειβαδιά ἀντιπροσωπείαν τοῦ ΕΛΑΣ στόπ. Ἀργεταί Στόπ. ὁ ἀντικειμενικός μας σκοπὸς πρὸς ἐπίτευξιν τοχείας καὶ ἀποτελεσματικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς καταστάσεως ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς τὸ καθήκον νὰ ἐπιμ. νωμεν ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς χθεσινῆς μας ἀνακοινώσεως συμφώνως τῇ ὁποίᾳ αἱ ἀντιπροσωπεῖται ἐκατέρωθεν ἐπρόκειτο ν' ἀποτελοῦνται ἐκ τριῶν μελῶν μὲ τὴν παρουσίαν ἑνὸς στρατιωτικοῦ ἐμπειρογνώμονος ὡς συμβούλου ἄνευ δικαιώματος ψήφου καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἐπρόκειτο νὰ σχηματισθῇ ἀπὸ τρεῖς Ὑπουργοὺς μὲ πλήρη ἐξουσιοδότησιν καὶ σὲ δική σας περίπτωσιν ἀπὸ τρεῖς τοῦ Κ.Κ.Ε. στόπ. Μὴ ἐπὶ λέξει στόπ. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Στρατηγεῖον τῶν ἐν Ἑλλάδι δυνάμεων μας πληροφορεῖ ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 1249 τῆς 21ης Ἰανουαρίου κοινοποιήσας εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀντιβασιλέα Δαμασκηνὸν καὶ ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι ἀνεχώρησαν ἐκ Λειβαδιάς διὰ Τρίκαλα μέσω Βόλου.

Ὑπογραφή δὲσανάγνωστος
Ἐλήφθη ὥρα 12 28-1-45

9.—Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ ἔστειλε τὴν παρακάτω ἀπάντησιν.

Ἀριθμὸς 115

Ἀριθ. Πρωτ. 78

Ἀντιβασιλέα Ἀρχιεπίσκοπον Δαμασκηνόν

Ἀθήνα

Κατάπληκτοι ἐπληροφορήθημεν παρὰ ἐπανελεύσεως Ἀντιπροσωπείας μας ἀδικοαλόγητον ἀναβολὴν διαπραγματεύσεων λόγω ἐπιμονῆς σας εἰς μείωσιν ἀριθμοῦ καὶ ἰδίως εἰς ἐκπροσώπησιν μόνον κομμουνιστικοῦ κόμματος ἀντὶ ἡμῶν στόπ. Ὁφείλομεν τονίσωμεν ὅτι ἡμεῖς προσκληθέντες ὥρισάμεν ὡς μόνον ἀρμόδιοι Ἀντιπροσωπείαν ἐκπροσωποῦσαν ἐνιαίως συνασπισμὸν κομμάτων καὶ ὁργανώσεων ΕΑΜ, καὶ πλήρως ἐξουσιοδοτημένην διαπραγματευθῇ καὶ ὑπογράψῃ τυχὸν συμφωνίαν στόπ. Εἶναι παράλογον ἀντιπροσωπευθῇ μόνον κομμουνιστικὸν κόμμα καὶ ὅχι προσκληθὲν ΕΑΜ, ὥστε δημιουργοῦνται ἀμφιβολίαι ἂν ὑπάρχει διάθεσις διεξαγωγῆς διαπραγματεύσεων στόπ. Ἐν τούτοις ἐλπίζομεν ὅτι θέλει ἀναγνωρισθῇ παρ' ὑμῶν ὑπέρτατη ἐθνικὴ ἀνάγκη εἰρηνεύσεως καὶ θέλει καθορισθῇ ἄμεσος ἔλευσις Ἀντιπροσωπείας μας, οἷα ἀνεκοινώθῃ ὑμῖν διὰ προγενεστέρου μηνύματος μας, προσιθεμένου διὰ τὰ στρατιωτικὰ ζητήματα Στρατηγοῦ Σαράφη συμφώνως γνώμῃ σας στόπ. Ἀναμένομεν ἀπάντησιν στόπ.

Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ΕΑΜ

Α. Παρσαλίδης, Ἡ. Τσιριμώκος, Κ. Γαβριηλίδης, Α. Μαραγκός, Δ. Στρατής, Σ. Κρητικάς,
Ι. Χατζημανώλης, Γ. Βογιατζῆς, Σ. Μαστρογιαννάκος, Γ. Γεωργαλᾶς, Χ. Καλατζῆς Ν. Σίμος.

10. Ἡ παράλογη ὁμῶς ἀξίωση νὰ καθοριστῇ ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ ΕΑΜ ἀπὸ τὴν ἀντίπαλο παράταξη συνεχίστηκε :

Ἀριθμὸς 116

Μ. Β. 79

Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

Ἀπὸ Ἀρχιεπίσκοπον Ἀντιβασιλέα διὰ Σιάντο, Μάντακα, Χατζημιχάλη

Εἰς τὰ δύο τελευταῖα μας μηνύματα ἐξηγήσαμε τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιπροσώπων πρέπει νὰ ὁρισθῇ εἰς τρεῖς καὶ νὰ ἐκλεγοῦν ἀπὸ ὑπευθύνους ἀρχηγούς τοῦ ΚΚΕ. Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐνὸς ζητήματος τὸ ὁποῖον γνωρίζουν ὅλοι ὅτι κυρία καὶ ἀποφασιστικὴ φωνὴ εἰς τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα θὰ συζητηθοῦν εἰς τὴν σύσκεψιν ἀνήκει σ' αὐτὸ τὸ Κόμμα στόπ. Ἵνα ἐπιτευχθοῦν πρακτικὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἐπιθυμητὸν νὰ συμπεριληφθοῦν μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων σας οἱ κ. κ. Σιάντος καὶ Παρτσαλίδης. Ὁ στρατηγὸς Σαράφης δύναται νὰ ἐνεργῇ ὡς στρατιωτικὸς Σύμβουλος καὶ δύναται νὰ φέρῃ δύο ἀκόμη βοηθοὺς ἐγκεκριμένους ὑφ' ὑμῶν στόπ. 29-1-45.

11. Ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΑΜ ὁμῶς ἐπέμεινε στὴ στοιχειωδῶς νόμιμη ἀξίωσή της νὰ καθορίσῃ ὅπως αὐτὴ θέλει τὴν ἀντιπροσωπεία της. Δίνουμε τὸ σχετικὸ τηλεγράφημα :

Ἀριθμὸς 117

Τηλεγράφημα

Ἀριθ. Πρωτ. 104

Ἀντιβασιλέα Ἀρχιεπίσκοπον Δαμασκηνόν

Ἀθήνας

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ 29 τρέχοντος Ὑμετέρου μηνύματος διαβιβασθέντος ἡμῖν ὑπὸ τῆς Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ, φέρομεν εἰς γνῶσιν ὅτι ὠρίσαμεν τριμελῆ Ἀντιπροσωπείαν ἀποτελουμένην ἀπὸ τοὺς Σιάντον, Παρτσαλίδην καὶ Τσιριμῶκον στόπ. Ὁ στρατηγὸς Σαράφης μετὰ δύο βοηθῶν θὰ συνοδεύσῃ τὴν Ἀντιπροσωπείαν ὡς στρατιωτικὸς σύμβουλος στόπ. Ἐπίσης τὴν Ἀντιπροσωπείαν συνοδεύουν οἱ Γαβριηλίδης, Γεωργαλάς καὶ Στρατῆς οἱ ὁποῖοι δὲν (ἐπαναλαμβάνω δὲν) θὰ παρίστανται εἰς τὰς συνεδριάσεις στόπ. Ἀντιπροσωπεία ἀναχωρεῖ ἐντεῦθεν αὔριον μεσημβρίαν στόπ.

29 Ἰανουαρίου 1945

Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ΕΑΜ

Δ. Παρτσαλίδης, Ηλ. Τσιριμῶκος, Κ. Γαβριηλίδης, Δ. Μαραγκός, Δ. Στρατῆς, Ι. Χατζημανώλης, Γ. Βογιαντζής, Σ. Μαστρογιαννάκος, Γ. Γεωργαλάς, Χ. Καλατζής, Π. Σίμος, στόπ.

II

Τὸ κείμενο τῆς συμφωνίας

Ὑστερα ἀπὸ ἐπίμονες συζητήσεις ὑπογράφηκε στίς 12 τοῦ Φλεβάρη 1945 στὴ Βάρκιζα (ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα) ἡ συμφωνία ποὺ φέρνει τὸ ὄνομα «Συμφωνία τῆς Βάρκιζας». Τὸ ἐπίσημο κείμενο τῆς συμφωνίας ἔχει ὡς ἑξῆς :

Οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι, ἀφ' ἐνὸς οἱ κ. κ. Ἰωάννης Σοφιανόπουλος Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, Περικλῆς Θ. Ράλλης Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἰωάννης Μακρόπουλος Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας, ἀποτελοῦντες τὴν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐξουσιοδοτημένην Ἀντιπροσωπείαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ κ. κ. Γεώργιος Σιάντος Γραμματεὺς τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Ἑλλάδος, Δημήτριος Παρτσαλίδης Γραμματεὺς τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΑΜ καὶ Ἠλίας Τσιριμῶκος Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἐνώσεως Λαϊκῆς Δημοκρατίας (ΕΛΔ), ἀποτελοῦντες τὴν ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΑΜ προσηκόντως ἐξουσιοδοτημένην Ἀντιπροσωπείαν, συνήλθαμεν εἰς διάσκεψιν εἰς Βάρκιζαν καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐξητάσαμεν τὰ μέσα καὶ τὸν τρόπον τῆς καταπαύσεως τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ τῆς συμφιλίωσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ κατελήξαμεν εἰς τὴν κατωτέρω συνομολογηθεῖσαν συμφωνίαν.

Ἡ Κυβερνητικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐξεδήλωσε κατὰ τὴν Σύσκεψιν ταύτην τὴν σταθερὰν θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἄνευ νέας αἱματοχυσίας τερματίσῃ τὴν θλιβεράν ἐσωτερικὴν κρίσιν,

ἀποκαταστήσῃ τὴν ἐνότητα τοῦ Κράτους καὶ ἐπαναφέρῃ τὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην καὶ τὴν πολιτικὴν ὁμαλότητα. Οὕτω μόνον θὰ δυνηθῇ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς νὰ ἀναλάβῃ τὴν δημιουργικὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Χώρας ἐκ τῶν ῥεμπείων, τὰ ὅποια σκληροὶ ἀγῶνες πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς ἐχθροὺς καὶ ὁ ἀδελφοκτόνος πόλεμος ἐπεσώρευσαν.

Ἰνα δὲ ἡ ἐπελθοῦσα συμφωνία προσλάβῃ τὸν χαρακτήρα ἐνὸς ἀκαταλύτου ἠθικοῦ συμφώνου, ἐκφράζοντος τὰς ἐπιταγὰς τῆς πολιτικῆς συνειδήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἡ Κυβερνητικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐζήτησεν ὥπως δι' αὐτοῦ διακηρυχθῇ ἡ σταθερὰ θέλησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἐλευθέρου καὶ ὁμαλοῦ πολιτικοῦ βίου, τοῦ ὁποίου κύριον χαρακτηριστικὸν θὰ εἶνε ὁ σεβασμὸς τῆς πολιτικῆς συνειδήσεως τῶν πολιτῶν, ἡ εἰρηνικὴ διαφώτισις καὶ διάδοσις πολιτικῶν ἰδεῶν καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰς ἐλευθερίας, τὰς ὁποίας ὁ καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ αἱ ἀποφάσεις Τεξεράνης διεκήρυξαν καὶ ἡ συνείδησις τῶν δι' αὐτὰς ἀγωνιζομένων ἐλευθέρων λαῶν ἀπεδέχθη.

Κατὰ τὴν διάσκεψιν διεπιστώθη πλήρης συμφωνία ἀντιλήψεων τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ ΕΑΜ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τούτων.

Ἄρθρον 1ον

Ἐλευθερία

Ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξασφαλίσῃ, σύμφωνα πρὸς τὸ Σύνταγμα καὶ τὰς ἀπανταχοῦ καθιερωμένας Δημοκρατικὰς Ἀρχάς, τὴν ἐλευθέραν ἐκδήλωσιν τῶν πολιτικῶν φρονημάτων τῶν πολιτῶν, καταργοῦσα πάντα τυχόν προηγούμενον ἀνελεύθερον Νόμον. Θὰ ἐξασφαλίσῃ ἐπίσης τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν, ὡς τοῦ συνέχεσθαι, τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ τὰς διὰ τοῦ τύπου ἐκφράσεως τῶν στοχασμῶν. Εἰδικώτερον ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀποκαταστήσῃ πλήρως τὰς συνδικαλιστικὰς ἐλευθερίας.

Ἄρθρον 2ον

Ἄρσις Στρατιωτικοῦ Νόμου

Ὁ Στρατιωτικὸς Νόμος θὰ ἀρθῇ εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς παρούσης συμφωνίας. Ἀμα τῇ ἄρσει αὐτῇ, θὰ τεθῇ εἰς ἔφ' ἐφαρμογὴν συντακτικὴ πράξις πανομοιότυπος πρὸς τὴν Κ.Δ. διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἐπιτρέπηται ἡ ἀναστολή των ἐν τῇ Κ.Δ.* πράξει ἀναφερομένων ἄρθρων τοῦ Συντάγματος.

Διὰ Διατάγματος θὰ ἀνασταλῇ ἀμέσως καθ' ὅλην τὴν χώραν ἡ ἰσχὺς τῶν ἄρθρων 5, 10, 12, 20 καὶ 95 τοῦ Συντάγματος. Ἡ ἀναστολή αὕτη θὰ ἐξακολουθήσῃ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως Διοικητικῶν, Δικαστικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν. Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον τὸ ἄρθρον 5, τοῦτο δὲν θὰ ἀνασταλῇ εἰς τὰς πόλεις Ἀθηνῶν Πειραιῶς μετὰ τῶν προαστείων καὶ συνοικισμῶν. Εἰδικῶς ὅμως διὰ τοὺς μέχρι σήμερον συλληφθέντας, συνομολογεῖται ὅτι δὲν ἰσχύει τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Συντάγματος καὶ ὅτι οὗτοι θὰ ἀπολυθοῦν ἐντὸς τοῦ συντομωτέρου δυνατοῦ χρόνου, διδομένων τῶν πρὸς τούτῳ ἀναγκαίων διαταγῶν πρὸς τὰς ἀρμοδίας ἀρχάς.

Ὁπαδοὶ τοῦ ΕΑΜ, ἐνδεχομένως συλληφθέντες καὶ κρατούμενοι ὑπὸ ἄλλων ὁργανώσεων, θὰ ἀφεθοῦν ὡς τάχιστα ἐλεύθεροι.

* Ἡ ΚΔ' συντακτικὴ πράξις τῆς 14.1.1935 ὀρίζει: «Ἐν περιπτώσει διαταράξεως ἢ ἀπειλῆς τῆς δημόσιας τάξεως ἐπιτρέπεται νὰ ἀνασταλοῦν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 καὶ 100 τοῦ Συντάγματος καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν ἢ μέρος αὐτῆς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου». Πρέπει νὰ σημειώσουμε γιὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ πράγματος, πὺς ἡ ἀνελεύθερη αὕτη Πράξις «ποὺ ἐπνίξε κάθε ἐλεύθερη φωνὴ καὶ ἀνοιξε τὸ δρόμον εἰς τὸ μοναρχοφασισμό (τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα καταργήθηκε στίς 10.10.1936) μπῆκε σε ἐφαρμογὴν μετὰ τὴν ἀδιάντροπὴ δικαιολογίαν πὺς πρόκειται μ' αὐτὴ νὰ «κατοχυρωθῇ τὸ ὑφιστάμενον δημοκρατικὸν κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα...» (Βλέπε προοίμ. στήν ἴδια Πράξιν).

Τὰ ἄρθρα ποὺ ἀναστέλλει ἡ πράξις ΚΔ' ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911, ποὺ ἰσχύει σήμερον, στὰ ἄρθρα 4, 5, 6 ἀπαρβίαστο προσωπικῆς ἐλευθερίας, 10 δικαίωμα τοῦ συνέχεσθαι, 11 δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, 12 προστασία ἀσύλου κατοικίας, 14 ἐλευθερία τοῦ τύπου, 20 ἀπαρβίαστο τοῦ ἀπόρητου τῶν ἐπιστολῶν, 95 ἐκδίκαση ἀπὸ ὀρκωτὰ δικαστήρια τῶν πολιτικῶν ἀδικημάτων καὶ τῶν ἀδικημάτων τοῦ τύπου, ὅταν αὐτὰ δὲν ἀφοροῦν τὸν ἰδιωτικὸ βίον.

Άρθρον 3ον

Άμνηστία

Άμνηστεύονται τὰ πολιτικά ἀδικήματα τὰ τελεσθέντα ἀπὸ τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944 μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τοῦ παρόντος. Ἐξαιροῦνται τῆς ἀμνηστίας τὰ συναφῇ κοινὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας, τὰ ὁποῖα δὲν ἦσαν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πολιτικοῦ ἀδικήματος. Ὁ σχετικὸς Νόμος θὰ δημοσιευθῇ ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς παρούσης συμφωνίας. Ἐξαιροῦνται τῆς ἀμνηστίας ὅσοι, ὑπόχρεοι εἰς παράδοσιν ὅπλων ἅτε ἀνήκοντες εἰς τὰς ὁργανώσεις τοῦ ΕΛΑΣ, τῆς Ἐθνικῆς Πολιτοφυλακῆς καὶ ΕΛΑΝ, δὲν παραδώσουν ταῦτα μέχρι τῆς 15 Μαρτίου 1945. Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις περὶ ἐξαιρέσεως ἐκ τῆς ἀμνηστίας μετὰ τὴν διαπίστωσιν ὅτι ὁ ἀφοπλισμὸς τοῦ ΕΛΑΣ ἐπραγματοποιήθη, μὴ ἔχουσα πλέον δικαιολογητικὸν λόγον θὰ καταργηθῇ.

Ἐγγυήσεις καὶ λεπτομέρειαι τῆς παρεχομένης ἀμνηστίας ἀναγράφονται εἰς τὸ προσηρημένον τῷ παρόντι σχέδιον Νόμου.

Άρθρον 4ον

Ὁμηροί

Ἀπαντες οἱ πολῖται οἱ συλληφθέντες παρὰ τοῦ ΕΛΑΣ ἢ τῆς Ἐθνικῆς Πολιτοφυλακῆς ἢ τοῦ ΕΛΑΝ ἀνεξαρτήτως ἡμερομηνίας συλλήψεως, θὰ ἀφεθοῦν ἀμέσως ἐλεύθεροι. Ὅσοι τυχὸν κρατοῦνται μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι εἶνε δοσίλογοι ἢ ἔνοχοι ἀδικημάτων, θὰ παραδοθοῦν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Κράτους ἵνα δικασθοῦν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων κατὰ Νόμον Δικαστηρίων.

Άρθρον 5ον

Ἐθνικὸς Στρατός

Ὁ Ἐθνικὸς Στρατός, πλὴν τῶν κατ' ἐπάγγελμα ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν, θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὁπλίτας τῶν ἐκαστοτε στρατολογουμένων κλάσεων. Οἱ εἰδικῶς ἐκπαιδευθέντες εἰς τὰ νέα ὅπλα ἔφεδροι ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί καὶ ὁπλίται ὑπαρχόντων σχηματισμῶν θὰ παραμείνουν ἐν ὑπηρεσίᾳ. Ὁ Ἱερὸς Λόχος θὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει, ἐφ' ὅσον εὑρίσκεται ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου, συγχωνευόμενος εὐθὺς κατόπιν εἰς τὸν Ἑνιαῖον Ἐθνικὸν Στρατόν, συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω τεθεῖσαν βάσιν. Θὰ καταβληθῇ προσπάθεια ἵνα ἐλεκταθῇ ἡ τακτικὴ στρατολογία καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν τεχνικὴν εὐχέρειαν καὶ τὰς παρουσιασθησομένας ἀνάγκας. Εἰς τὰς ἤδη ὑπαρχούσας μονάδας θὰ προσέλθουν πρὸς κατάταξιν μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τοῦ ΕΛΑΣ, οἱ ἀνήκοντες εἰς κληθείσας κλάσεις συμφώνως μὲ τὸ προσηρημένον πρωτόκολλον. Θὰ ἀπολυθῶσι δὲ τῶν τάξεων πάντες ὅσοι κατετάγησαν εἰς τὰς ὑπαρχούσας μονάδας, χωρὶς νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὰς κληθείσας κλάσεις. Ἀπαντα τὰ μόνιμα στελέχη τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ θὰ κριθῶσιν ὑπὸ τῶν Συμβουλίων, περὶ ὧν ὑπ' ἀριθ. 7 Συντακτικὴ πρᾶξις. Τὰ πολιτικά καὶ κοινωνικά φρονήματα τῶν στρατευομένων πολιτῶν θὰ εἶναι σεβαστά.

Άρθρον 6ον

Ἀποστράτευσις

Ἀμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ παρόντος, ἀποστρατεύονται αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις Ἀντιστάσεως καὶ συγκεκριμένως ὁ ΕΛΑΣ, τακτικὸς καὶ ἐφεδρικός, τὸ ΕΛΑΝ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακή. Ἡ ἀποστράτευσις καὶ ἡ παράδοσις τῶν ὅπλων θέλουσι συντελεσθῇ κατὰ τὰ εἰδικώτερον διαλαμβανόμενα εἰς τὸ πρωτόκολλον τὸ συνταχθὲν ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπερ προσαρτᾶται εἰς τὸ παρὸν δεόντως μονογραφημένον.

Τὸ Κράτος θέλει ρυθμίσει τὰ τῶν ἐπιτάξεων τῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ. Τὰ παρὰ τοῦ ΕΛΑΣ ἐπιταχθέντα πράγματα, ζῶα, αὐτοκίνητα κλπ. ἅτινα θέλουσι παραδοθῇ εἰς τὸ Κράτος, κατὰ λεπτομερέστερον ἐκτιθέμενα εἰς τὸ συνταχθὲν πρωτόκολλον, ὅπερ προσαρτᾶται τῷ παρόντι, θέλουσι θεωρηθῇ ὡς ἐπιταχθέντα παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου.

Εκκαθάρισις Υπαλλήλων

Ἡ Κυβέρνησις θὰ προβῇ δι' Ἐπιτροπῶν ἢ Συμβουλίων τὰ ὁποῖα εἰδικὸς Νόμος θέλει ὁρίσῃ, εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν Δημοσίων Υπαλλήλων, Ὑπαλλήλων Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν τοιούτων καὶ λοιπῶν ὑπηρεσιῶν ἐξηρημένων ἐκ τοῦ Κράτους, ἢ ἐπιχορηγουμένων ὑπ' αὐτοῦ. Κριτήρια τῆς ἐκκαθαρίσεως θὰ εἶνε ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐπάρκεια, ὁ χαρακτήρ καὶ τὸ ἦθος, ἡ συνεργασία μετὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ὀργάνου τῆς δικτατορίας. Ὑπάλληλοι ἐκ τῶν ἀνωτέρω προσχωρήσαντες κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατοχῆς εἰς τὰς δυνάμεις ἀντιστάσεως ἐπανερχονται εἰς τὰς θέσεις των καὶ θὰ κριθοῦν καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι. Τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω Συμβούλια θὰ κρίνωσι τοὺς ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι συμμετέσχον ἢ συνείργησαν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν γεγονότων ἀπὸ τῆς 3 Δεκεμβρίου 1944 μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τοῦ παρόντος. Τοὺς ἐκ τῶν τελευταίων τούτων ἐνεχομένους δύνανται νὰ θέσουν εἰς διαθεσιμότητα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Νόμων, τῆς ὀριστικῆς αὐτῶν θέσεως καθορισθησομένης ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἥτις θὰ προσέλθῃ ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως. Οἱ μέχρι τοῦδε τεθέντες εἰς διαθεσιμότητα δυνάμει ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν θὰ ὑποβληθοῦν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος ἀναφερομένων Συμβουλίων. Οὐδεὶς ὑπάλληλος θὰ διωχθῇ μόνον διὰ τὰ πολιτικά του φρονήματα.

Εκκαθάρισις Σωμάτων Ἀσφαλείας

Ἡ ἐκκαθάρισις τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων, θὰ συντελεσθῇ τὸ ταχύτερον παρ' Εἰδικῶν ἐκκαθαριστικῶν Συμβουλίων μετὰ τὰ αὐτὰ ὡς καὶ οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι κριτήρια. Ἀπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλίται τῶν ἐν λόγῳ Σωμάτων οἱ ἐμπίπτοντες εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ ἀμνηστίας, οἵτινες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς προσεχώρησαν εἰς τὰς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ, τοῦ ΕΛΑΝ ἢ τῆς Ἑθνικῆς Πολιτοφυλακῆς, θὰ ἐπανεέλθουν εἰς τὰς θέσεις των καὶ θὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἐκκαθαριστικῶν Συμβουλίων, καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ λοιποὶ συνάδελφοί των. Ἀπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ὀπλίται τῶν ἐν λόγῳ Σωμάτων, οἱ ἐγκαταλείψαντες τὰς θέσεις των ἀπὸ τῆς 3 Δεκεμβρίου 1944 μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τοῦ παρόντος, τίθενται εἰς διαθεσιμότητα, τῆς ὀριστικῆς αὐτῶν θέσεως καθορισθησομένης παρὰ Συμβουλίων περὶ ὧν θὰ ἀποφασίσῃ ἡ μέλλουσα νὰ προσέλθῃ ἐκ τῶν ἐκλογῶν κυβερνήσις.

Δημοψήφισμα καὶ ἐκλογαί

Τὸ ταχύτερον δυνατόν, πάντως δὲ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ διεξαχθῇ ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ καὶ γνησιότητι δημοψήφισμα, τὸ ὁποῖον θὰ τερατίσῃ ὀριστικῶς τὸ πολιτικὸν ζήτημα, ὑποτασσόμενων πάντων εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Λαοῦ. Θὰ ἐπακολουθήσουν δὲ ὡς τάχιστα καὶ ἐκλογαὶ Συντακτικῆς Συνελεύσεως διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ νέου Συντάγματος τῆς Χώρας. Καὶ αἱ δύο ἀντιπροσωπεῖαι συμφωνοῦν, ὅπως πρὸς ἔλεγχον τῆς γνησιότητος τῆς ἐκφράσεως τῆς λαϊκῆς θελήσεως παρακληθοῦν αἱ Μεγάλαι Σύμμαχοι δυνάμεις καὶ ἀποστείλουν παρατηρητάς.

Τοῦ παρόντος ἐγένοντο δύο ὅμοια, ὧν τὸ ἐν ἔλαβεν ἡ Κυβερνητικὴ ἀντιπροσωπεῖα καὶ τὸ ἕτερον ἡ Ἀντιπροσωπεῖα τοῦ ΕΑΜ.

Ἐν Ἀθήναις, ἐν τῇ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν τῇ 12 Φεβρουαρίου 1945.

Ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως
Ι. Σοφιανόπουλος, Περ. Ράλλης, Ι. Μακρόπουλος

Ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Κ.Ε. τοῦ ΕΑΜ
Γ. Σιάντος, Δ. Παρτσαλίδης, Ἡλ. Τσιριμώκος

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Διασκέψεως : Π. Βαρσάμης

III

Ἡ ἐκπλήρωση τῆς συμφωνίας

Ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ στίς 15-2-45 διέταξε τὴν ἀποστράτευση τοῦ ΕΛΑΣ μὲ τὴν παρακάτω ἱστορικὴ προκήρυξή της :

Ἀριθμὸς 118

Προκήρυξη

Συναγωνιστές,

Ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ μὲ βαθειὰ συγκίνηση σὰς ἀνακοινώνει ὅτι ὕστερα ἀπὸ τὴ συμφωνία τῆς 12ης τοῦ Φλεβάρη ἐ. ἔ. ὁ ἔνδοξος ἔνοπλος ἀγώνας σας τερματίζεται.

Οἱ ἀγῶνες καὶ οἱ θυσίαι σας δὲν ἀποτελοῦν μόνο τὴν ὑψηλότερη ὑπηρεσία πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν ἑλληνικὸ Λαό. Ἀποτελοῦν ἐπίσης συμβολὴ θετικὴ πρὸς τὸν ὅλον συμμαχικὸν ἀγώνα, παγκοσμίως ἀναγνωρισμένη.

Τὴν ὥρα ποὺ ἦταν ὅλα σκοτεινὰ «γιατὶ τ᾿σκιαζε ἡ φοβέρα καὶ τὰ πλάκωνε ἡ σκλαβιά», ἀστράψε καὶ ξανάζησε σὲ σὰς ἡ φλογισμένη παράδοση τοῦ μεγάλου 21. Ἀληθινοὶ συνεχιστὲς τοῦ ἀναστηλώσατε τὸ ἔθνικόν φρόνημα. Κρατήσατε ψηλὰ τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ. Προστατέψατε τὸ Λαὸ ἀπὸ τὸν ξεπεσμό. Κρατήσατε τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν στίς περιοχὰς ποὺ προστατεύαν τὰ ὅπλα σας.

Ἐμπνεύσατε τὸν τρόπον τοῦ κατακτητῆ καὶ τοὺς προδότας. Βοηθήσατε τὸ Λαὸ νὰ βάλει σ' ἐφαρμογὴ θεσμοὺς ὀριμασμένους στὴ δημοκρατικὴν του συνείδησιν. Βοηθήσατε μὲ τὰ ὅπλα καὶ τὸ αἷμα σας στὸ διώξιμόν τῶν κατακτητῶν καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδας.

Μὲ τὸν τελευταῖον ἀγώνα σας δείξατε σ' ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν εἶναι διατεθειμένος νὰ δεχθεῖ οὔτε μιὰ στιγμὴ κανενὸς εἵδους στραγγαλισμοῦ τῶν δημοκρατικῶν δικαιωμάτων του καὶ καμμιά προσβολὴ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας του.

Ἡ συμφωνία τῆς 12ης τοῦ Φλεβάρη τερματίζει τὸν ἔνοπλον ἀγώνα σας. Τώρα ἦλθε ἡ ὥρα νὰ καταθέσετε μὲ τιμὴ τὰ δοξασιμένα ὅπλα σας. Ὅμως τὸ ἔργο σας δὲν ὀλοκληρώθηκε.

Ὁ δεύτερος μέγας σκοπὸς τοῦ ἀγώνα μας, ἡ κατοχύρωση τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καὶ ἡ δημιουργία τῶν προϋποθέσεων ἐκείνων ποὺ θὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἀνεμπόδιστην δημοκρατικὴν ἐξέλιξιν τοῦ τόπου, περιμένει τὴν πραγματοποίησίν του.

Στὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σκοποῦ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θ' ἀφοσιωθεῖτε τώρα μὲ τὴν ἴδια πίστη, μὲ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμό, μὲ τὴν ἴδια πειθαρχία ποὺ δείξατε σὰν στρατιῶτες τοῦ Ε. Λ. Α. Σ.

Τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο πνεῦμα τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ ἐπέτρεψε νὰ φέρετε σὲ τέλος ἔνδοξον τὸν ἔνοπλον ἀγώνα σας, πιστεύομε ὅτι θὰ τὸ διατηρήσετε καὶ στοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνες, στοὺς ὁποίους θὰ εἰσαίτε πρωτοπόροι. Μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα θὰ κερδίσουμε ἀσφαλῶς καὶ τὴν πολιτικὴν μάχην.

Ἐνωμένοι καὶ ἀδιάσπαστοι μέσα στίς ὁργανώσεις τοῦ ΕΑΜ, συναγωνιστὲς στὸν πολιτικὸν στίβον ὅπως καὶ στὸν στρατιωτικόν, ἂς πυκνώσουμε καὶ ἂς πλατύνουμε τίς γραμμὰς μας γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουμε ὀριστικὰ τὴν λαϊκὴν κυριαρχίαν, τὴν Δημοκρατίαν, τὴν προκοπὴν τοῦ τόπου.

Οἱ Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ καὶ τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ σὰς καθοδήγησαν καὶ ὁ ἑλληνικὸς Λαὸς ποὺ σὰς ἔστειλε στὴ μάχην καὶ σὰς συντήρησε κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ πολέμου, εἶναι περήφανοι γιὰ σὰς.

Γιὰ τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἀγώνων σας θὰ κοπεῖ εἰδικὸν μετάλλιον καὶ θὰ δοθεῖ σ' ὅλους σας. Θὰ στολίζει τὰ γενναῖα στήθια σας καὶ θὰ περάσει στὰ παιδιὰ σας καὶ στὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν σας, σὰν τὸ πολυτιμότερον διάσημον ὑπηρεσίας στὴν πατρίδα, στὸν ἑλληνικὸν Λαὸ καὶ στὴν παγκόσμιαν λευτερίαν.

Αἰώνια Τιμὴ καὶ Δόξα στοὺς ἡρωϊκοὺς νεκροὺς μας.

Τιμὴ καὶ δόξα σ' ὅλους ἐσᾶς.

Ζήτω ὁ ἑλληνικὸς Λαός.

Ζήτω ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίδα.

Τρίκαλα 15-2-45

Ἡ Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ

Ε. Μάντακας, Μ. Χατζημεγάλης, Γ. Σιάντος

IV

Ἡ συμφωνία παραβιάζεται

1. Ὁ ΕΛΑΣ ἐκτέλεσε κατὰ γράμμα τὴ συμφωνία. Παράδωσε τὰ τιμημένα ὅπλα του, περισσότερα μάλιστα ἀπ' ὅσα πρόβλεπε ἡ σχετικὴ συμφωνία, ὅπως δήλωσε ὁ ἐγγυητὴς τῆς συμφωνίας Ὑπουργὸς τῆς Μεγάλης Βρετανίας κ. Μάκ Μίλλαν (βλέπε δηλώσεις του στίς Ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες τοῦ Μάρτη 1945). Καὶ ἀκόμα περισσότερα, ἀπ' ὅσα ἐδῶ καὶ τέσσερα χρόνια προδότες στρατηγοὶ παραδίνανε στοὺς γερμανοὺς.

Ὅλοι πιστεύαμε, πὼς θὰ ὑπῆρχε τουλάχιστο σεβασμὸς αὐτῆς τῆς συμφωνίας, πὼς θὰ μποροῦσε κάπως ἡσυχος νὰ μαζέψει ὁ πολυβασανισμένος λαὸς μας τὰ ἐρείπιά του μέσα στὸ σκιδόφως τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν, ποὺ ἐγγυόταν αὐτὴ ἡ συμφωνία. Ὅμως οὔτε αὐτὸ δὲν ἐγίνε: Οἱ παράνομες συλλήψεις συνεχίζονται. Ὁ ἀριστερὸς τύπος καταδιώκεται καὶ ἀναγκάζεται νὰ περάσει στὴν ἴδια σχεδὸν παράνομη καὶ ἐνδοξη ζωὴ, ποὺ ἔζησε στὴν περίοδον τῆς κατοχῆς. Ἀγωνιστὲς τῆς ἐλευθερίας δολοφονοῦνται μέσα στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας ἢ στὰ μπουντρούμια τῶν ἀστυνομικῶν τμημάτων. Οἱ ὑπάλληλοι, δημόσιοι καὶ ἰδιωτικοί, ἀπολύονται γιὰ τὰ πολιτικὰ τους φρονήματα, τὰ ἐθελοντικὰ σώματα δὲν διαλύονται. Ἡ χωροφυλακὴ καὶ ἡ ἀστυνομία δὲν ξεκαθαρίζεται ἀπὸ τοὺς προδότες. Καὶ ἡ Ἐθνοφυλακὴ, ποὺ ἔπρεπε, νὰ εἶχε ἀντικαταστασθεῖ ἀπὸ τὸ στρατὸ μὲ κανονικὴ στρατολογία, ξεχύνεται μὲ ἀφρισμένη λύσσα νὰ «καταχτήσῃ» ὁλόκληρὴ τὴν Ἑλλάδα (!) Ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΑΜ ἀναγκάστηκε νὰ στείλῃ τὴν παρακάτω διαμαρτυρία:

Ἀριθμὸς 119

ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ (ΕΑΜ)
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἀριθ. 155

Ἀθήνα 5-3-45

Π Ρ Ο Σ

- 1) Τὴν Α. Μ. τὸν Ἀντιβασιλέα
- 2) Τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ
- 3) Τοὺς ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτὰς Μ. Βρετανίας Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Γαλλίας.

Μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1625)20-2-45 ὑπόμνημα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΛΑΣ, πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Ἀντιβασιλέα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ κατὰ τὰς συναντήσεις τῆς Ἀντιπροσωπείας μας μετὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀντιβασιλέως, τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἄλλων ἀρμοδίων Ὑπουργῶν, ἐκτεθήκανε συγκεκριμένα ἢ συστηματικὴ δίωξις τοῦ τύπου μας, οἱ ἀθρόες συλλήψεις δημοκρατικῶν πολιτῶν κατὰ παράβασιν τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ Συντάγματος σειρὰ ἀπὸ ἔκτροπα σὲ θάρος προσφύγων καὶ ἀποστρατευομένων ἀνδρῶν τοῦ ΕΛΑΣ ἀπὸ κυβερνητικὰ ὅργανα, κατὰ παράβασιν τῶν συμφωνιῶν τῆς Βάρκιζας. Καταγγείλαμε ἐπίσης τὴν ἐμφάνισιν στὴν ὕλαιθρο ἐνοπλῶν συμμοριῶν, ποὺ μετὰ τὴν ἀποστράτευση τοῦ ΕΛΑΣ, τρομοκρατοῦν τοὺς πληθυσμοὺς καὶ ἐπεστήσαμε τὴν προσοχὴ Σας, γιὰ τοὺς γενικωτέρους κινδύνους ποὺ ἐγκυμονεῖ αὐτὴ ἡ κατάστασις ἂν δὲν ἐλαμβάνετε ἄμεσα καὶ δραστήνια μέτρα.

Στὰ παραπάνω διαβήματά μας ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀρμοδίους καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρο, δόθηκαν ρητὲς καὶ κατηγορηματικὲς διαβεβαιώσεις ὅτι θὰ ληφθοῦν τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα καὶ ὅτι ἡ συμφωνία τῆς Βάρκιζας θὰ ἐφαρμοστεῖ πιστά.

Μ' ὅλα ταῦτα ὅμως τὰ ἔκτροπα καὶ οἱ παραβάσεις συνεχίζονται καὶ μάλιστα πῶς συστηματοποιημένα καὶ ὁργανωμένα καὶ μὲ λύπη μας βρισκόμαστε στὴν ἀνάγκη νὰ θέσουμε ὑπ' ὄψιν Σας, σειρὰ ἀπὸ νέα γεγονότα, τὰ ὁποῖα φρονοῦμε ὅτι ἔρχονται σὲ ἀντίθεση καὶ πρὸς τὴ συμφωνία τῆς Βάρκιζας καὶ πρὸς αὐτὲς τὲς δημοκρατικὲς ἀρχὰς ποὺ ἐξαγγελήθηκαν ἀπὸ τὴ διάσκεψιν τῆς Γιάλτας. Γι' αὐτὸ κρίναμε σκόπιμο νὰ θέσουμε τὰ γεγονότα αὐτὰ ὑπ' ὄψιν τῶν Πρεσβευτῶν τῶν Μεγάλων Συμμάχων Δυνάμεων.

Α.— Ὁ ἀριστερὸς τύπος δὲν κυκλοφορεῖ καὶ τὰ ὅργανα τῆς τάξης καὶ τῆς Ἐθνοφυλακῆς ὄχι μόνον συνεχίζουν τὲς ἐπιθέσεις τους ἀλλὰ καὶ τὲς συστηματικοῦν. Ἀναφέρουμε συγκεκριμένα περιστατικὰ ποὺ ἔλαβαν χώραν ἀπὸ 22/2 καὶ δῶθε καὶ ποὺ δὲν εἶνε παρὰ ἓνα ἐλάχιστο ποσοστὸ ἀπὸ ἀναρίθμητες παρόμοιες περιπτώσεις. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ παραρτήματος Ἀσφαλείας Ὑμηττοῦ ἐξέσχισε 35 φύλλα «Ἐλεύθερης Ἑλλάδας», ὁ ἀνθ)γὸς τῆς Ἐθνοφυλακῆς Κουτσελῆς κατέσχε

από το υπ' αριθ. 33651 πρακτορειακό αυτοκίνητο το δέμα των εφημερίδων μας. Ο Διοικητής Χωροφυλακής Νέας Φιλαδελφείας απαγορεύει να πουλιέται στην περιοχή του ο Έαμικός τύπος, ο ανθυπαστυνόμος του 15ου Αστυνομικού Τμήματος Στεφανάκος, έκακοποίησε έναν εφημεριδοπώλη, ξέσχισε τις εφημερίδες και αϊμόφυρτο τον οδήγησε στο τμήμα παρά τις διαμαρτυρίες του Άρεοπαγίτη κ. Σχίμφλε, ο Διευθυντής της «Σωτηρίας» Μπουλατζάκης, απαγορεύει να διαβάζονται στο Ίδρυμα άριστερές εφημερίδες. Η Έθνοφυλακή ξέσχισε τις εφημερίδες μας στα Πρακτορεία Παγκρατίου και Βύρωνος. Σ' όλες τις φυλακές και τα κρατητήρια απαγορεύεται το διάβασμα του τύπου μας, ο Αστυφύλακας του 15ου Αστυνομικού Τμήματος Ριγόπουλος, κακοποίησε τον εφημεριδοπώλη Αγγελίδη γιατί πουλούσε «Ελεύθερη Ελλάδα», ο αστυφύλακας Δ 128 σέ πολίτη που του υπενθύμισε τις δηλώσεις του κ. Προθυπουργού απάντησε «Δεν μπορεί να κάνει δι θέλει ο Πλαστήρας. Σ' αυτό το ζήτημα ό,τι κι αν λέει αυτός εμείς θα κάνουμε αυτό που θέλουμε», ο αστυφύλακας Ε. Λουκόπουλος του 15ου Αστυνομικού Τμήματος απειλεί τους εφημεριδοπώλες στην περιφέρειά του, ότι θα τους εκτελέσει «επί τόπου» αν πουλήσουν άριστερές εφημερίδες. Ο Τμηματάρχης του Υπουργείου Έσωτερικών Οικονομόπουλος ζήτησε να του καταγγείλουν τους υπαλλήλους που διαβάζουν «Ελεύθερη Ελλάδα» και «Ριζοσπάστη».

Ανεξάρτητα από τα Κυβερνητικά όργανα, τρομοκρατικές ομάδες οργανώνουν κυριολεκτικά. Έτσι που η κυκλοφορία του Τύπου μας, όχι προβληματική να είναι, αλλά αδύνατη και επικίνδυνη. Έννοείται ότι αν πολίτης κατορθώσει να εξοικονομήσει εφημερίδα μας, πρέπει για να τις διαβάσει να πάρει «αυστηρά μέτρα».

Στόν Πειραιά από τετραμέρου το 162 Τάγμα Έθνοφυλακής απαγορεύει απολύτως την κυκλοφορία έαμικού τύπου. Στις 2)3 ένοπλη ομάδα έθνοφυλάκων έπιασε τον υπάλληλο του Πρακτορείου και τον οδήγησε στο Τμήμα της Λεύκας όπου του δηλώθηκε ότι αν ξαναφέρει άριστερό Τύπο στόν Πειραιά θα εκτελεσθεί.

Στις επαρχίες ή κατάσταση είναι περισσότερο τραγική. Στην Πάτρα έγινε επίθεση κατά του Πρακτορείου, κατεστράφησαν οι εφημερίδες μας, κακοποιήθηκε ο πράκτορας και του απαγορεύτηκε να ξαναφέρει εφημερίδες άριστερές. Στη Χαλκίδα, το Αίγιο, το Γύθειο, το Κρανίδι, το Καστρί—Κυνουρίας, τη Θήβα, τα Μέγαρα, την Έλευσίνα, οι αρχές έπίσημα απαγορεύουν την κυκλοφορία του Τύπου μας. Οι εκεί πράκτορες είδοποίησαν το κεντρικό Πρακτορείο να μην ξαναστείλει τις εφημερίδες μας.

Β.—Οι συλλήψεις χωρίς τις διατυπώσεις του άρθρου 5 του Συντάγματος συνεχίζονται. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ή σύλληψη του αντιστασιακού Έφετων Σαρλή. Οι περισσότεροι από τους έλασίτες και πρόσφυγες που επιστρέφουν στα σπίτια τους συλλαμβάνονται στο Χαϊδάρι και οδηγούνται στα κρατητήρια. Αναφέρουμε λίγα ονόματα από έντελώς πρόσφατα παραδείγματα: Στέλιος Φαρατζής, Γιάννης Τσίνογλου, Ανδρέας Μπερμπεράκης, Δ. Γερμάνης, Γεωργίου, Α. Πανταζίδης, Κατίνα Μέλη, Δ. Σπυρίδου, Σ. Χαϊζηγιαννάκου, Π. Σετανίδου, Α. Λαγγίδης, Γ. Παλαιολόγου, Γ. Φωτεινός, αδελφοί Ζέζα.

Γ.—Η διαπόμπευση και οι κακοποιήσεις των ήρωικών Έλασιτών από κρατικά όργανα και ομάδες Χιτών και Έδεσιτών είναι καθημερινό φαινόμενο στους δρόμους της Αθήνας.

Δ.—Στην ύπαιθρο ή κατάσταση παίρνει επικίνδυνη εξέλιξη και μέρα με τη μέρα εκτραχύνεται από τη δράση της Έθνοφυλακής και ανεύθυνων τρομοκρατικών ομάδων.

Οι συλλήψεις, διαπομπεύσεις, κακοποιήσεις, διαρπαγές, λεηλασίες και δολοφονίες από έθνο-προδότες και δοσιλόγους σε συνεργασία με τα Κυβερνητικά όργανα είναι άπερίγραπτες. Τα υπεύθυνα όργανα του ΕΑΜ, οι άνθρωποι που ήγήθηκαν και έστάθηκαν ή πύλη του απελευθερωτικού έγωνα κυνηγιώνται με ξεχωριστή λύσσα. Έτσι 1) στην Πάτρα, έχει ξαπλωθεί μια χωρίς προηγούμενο τρομοκρατία. Έκατοντάδες δημοκρατικών πολιτών συνελήφθησαν και μεταξύ αυτών ο νόμιμος Δήμαρχος Λαλάκης Ρούφος και ο γραμματέας του ΕΑΜ, έπίλεκτος γιατρός Θρασύβουλος Κωνσταντίνος. Τα γραφεία της εφημερίδας «Ελεύθερη Αχαΐα» κατεστράφησαν. Ένας ανθυπολοχαγός του ΕΛΑΣ, σφάχτηκε στην πωλιά με μαχαίρι. Ο Νομάρχης κ. Τζωρτζόπουλος όχι μόνον δεν παίρνει μέτρα, αλλά αντίθετα ενισχύει τους τρομοκράτες. 2) στην περιοχή Θήβας α) στο χωριό Δαρμάρι άνδρες της Όρεινης Ταξιαρχίας κακοποίησαν δημοκρατικούς πολίτες. Πέθανε από το ξύλο ο ανάπηρος του Αλβανικού Μετώπου 95 ο)ο Γιάννης Καραμπίτης, β) στο Καπαρέλι έγιναν τα ίδια από τους Όρεινοταξιαρχίτες. Πέθανε από το ξύλο ο ανάπηρος 100 ο)ο Βαγγέλης Μαρίνης. Πιάστηκαν πολλοί και μεταξύ αυτών ο Γ. Κατσαρός, γραμματέας της ΕΠΟΝ. γ) στο Νηχωράκι έθνο-προδότες ένοπλ. ξαπολύσανε αφάνταστη τρομοκρατία. Έπιασαν πολλούς και όλα τα υπεύθυνα μέλη του ΕΑΜ και τα οδήγησαν στο Κριεκούκι. δ) Τα χωριά Μουσταφάδες, Χλεμποτσάρι, Μπράσι, Βαθύ, Χάλια, Σχηματάρι στενάζουν κάτω από την μπότα των Δουρδουβελαίων, Μπάμπουρα, Τσιράκη και άλλων που στην περίοδο της γερμανικής κατοχής ώργιασαν σε βάρος του λαού, ε) μέσα στη Θήβα ή κατάσταση είναι άφόρητη. Πιάστηκαν πολλοί και μεταξύ αυτών ο γραμματέας του ΕΑΜ άγρονόμος Γ. Μόσχος, ο Δήμαρχος Σταύρος Σαράτης και πολλά άλλα στελέχη της οργάνωσης.

σης. Πέθανε από ξυλοδαρμό ο Δ. Μακρής—άδελφός εκτελεσθέντος από τους γερμανούς και είναι έτοιμοθάνατος ο Δ. Φωτιάδης. στ) Στην Καρδίτσα Θητών έθνοφύλακες με ντόπιους προδότες εκτέλεσαν τους Χ. Μπέρδο και Ι. Χριστοδοιλάκη.

3.—Στην περιοχή Λειβαδιάς ή ίδια κατάσταση. Ο έθνοφύλακας Π. Τζαβάρας, επί κεφαλής 15μελούς συμμορίας έπιασε πέντε άνδρες και τρεις γυναίκες πρόσφυγες της Αθήνας, αφού τους βασάνισαν άγρια, αφού βιάσανε τις δυο γυναίκες, δέσανε πισθάγκωνα τον Έλασίτη Α. Παναγόπουλο και τον εκτέλεσαν. Την ίδια μέρα 16)2 ή ίδια συμμορία έκαμε επίδρομή στη Σκριπού (έδρα Βρετανικού στρατιωτικού σχηματισμού) έπιασε 35 πολίτες, τους έκλεισε στα κρατητήρια και τους βασάνισε φριχτά. Άλλη ένοπλη συμμορία δρᾶ στα όρια Λοκρίδας—Λειβαδιάς. Μέσα στη Λειβαδιά ή κατάσταση είναι άφορητη. Η έθνοφυλακή οργιάζει σε βάρος του ήρωϊκού Λαού της πόλης, που πρόσφερε στο θωμό της λευτεριάς 612 νεκρούς. Πιάστηκαν πολλοί και μεταξύ αυτών τα υπεύθυνα στελέχη του ΕΑΜ.

4. Στο Κριεκούκι το εκεί στρατιωτικό τμήμα καταξευτελίζει, διαπομπεύει, βρίζει, λεηλατεί και κακοποιεί τους παλινοστούντες ΕΛΑΣίτες και πρόσφυγες. Άνώτεροι αξιωματικοί όπως ο Συνταγματάρχης Μίχος, ο Ταγματάρχης Μαυροειδής θρυστήκανε χυδαία. Στο Πυριτιδοποιείο ο αξιωματικός της Ταξιαρχίας Γαζούλιας έλεγε στον αξιωματικό του ΕΛΑΣ Γκουσά «Δεν σε λογαριάζω. Αν δεν ήσουν γέρος θα σε κανόνιζα μωρέ». Γά τρόφιμα που χορηγούνται στους έλασίτες, όσο να πάνε σπίτια τους, χωρίς ξείρεση κρατούνται.

5. Στο Λαύριο, την Κερατιά, το Μαραθώνα, τα Λιόσσα, το Λιόπεσι, ένοπλες συμμορίες με επικεφαλής ως γνωστός σ' όλη τη περιοχή προδότες Λιόση, Σ. Πέστη, Γκιόζους, Χρυσούλα Κάκαρη και άλλους, που στην περίοδο της σκλαβιάς ήταν ντυμένοι γερμανικά, οργιάζουν. Ο δεκανέας της Ταξιαρχίας Ρίμινι Πρίφτης ή Κουβαριώτης βιάσε την Ανθούλα Λιούμη, με την απειλή του αυτόματου και επεχείρησε να βιάσει τη μνηστή του Δασάρχη Χάνη. Πολίτες που αφίνονται λεύτεροι ξανάσυλλαμβάνονται και εξαφανίζονται.

6. Στη Χαλκίδα ή Έθνοφυλακή κατέλαβε βίαια τα γραφεία του ΕΑΜ, στις 25)2 χτύπησε με χειροβομβίδες και αυτόματα το λαό, τραυμάτισε πολλούς και έκαμε συλλήψεις σε ευρύτατη κλίμακα. Μεταξύ των συλληφθέντων είναι στελέχη του ΕΑΜ και ο πρώην Νομάρχης μηχανικός Ν. Καπνίσσης. Η Χαλκίδα ξαναζει μ' ένα λόγο ατμόσφαιρα γερμανικής κατοχής. Οι γνωστοί γερμανοπροδότες Κακαράς, Νάρας, Λινάρδος κ.τ.λ είναι και πάλι έν δράσει. Επικεφαλής λοχαγός των ταγμάτων Ασφαλείας και τώρα της έθνοφυλακής Λίζος.

7. Στην Αργολιδοκορινθία ή έθνοφυλακή πλαισιωμένη από γεσταπίτες, κήρυξε πραγματικό πόλεμο εξόντωσης των έαμικών οργανώσεων. Στο Άργος, στο Ναύπλιο, την Κόρινθο τα μπλόκα είναι καθημερινά. Η Ακροναυπλία που χρησιμοποιούσε ο Μεταξάς, δέχεται ξανά στα ύψη της ύπογεια ιμνημένους αγωνιστές. Μεταξύ των συλληφθέντων είναι ο γιατρός Κ. Γρηγορόπουλος, Διοικητικός Αντιπρόσωπος της Π.Ε.Ε.Α., ο γραμματέας του ΕΑΜ γιατρός Ν. Μπλέτης, οι ΕΛΑΣίτες υπομοίραρχος Γ. Τσαούσης και Χρ. Πούλος δάσκαλος.

8. Η Διοίκηση της Ομάδας Μεραρχιών Μακεδονίας (ΕΛΑΣ) πληροφορεί ότι οι Ορεινο-ταξιαρχίτες που αποβιβάστηκαν στη Θεσσαλονίκη στις 21)2 ξεχύθηκαν στους δρόμους τραγουδώντας του «Αετού το γυιό», ξέσχισαν τις έαμικές εφημερίδες «Λαϊκή Φωνή» και «Έλευθερία», τρομοκρατούσαν στα διάφορα κέντρα και στους δρόμους τους πολίτες και τους υποχρέωναν να φωνάζουν «στη Σόφια» και ξέσχισαν τις σημαίες της Σοβιετικής Ένώσης και πολλές Αμερικανικές.

Στις 22)2 σε συνεργασία με πολίτες συνέχισαν την τρομοκρατική δράση τους. Απειλήσαν με εκτέλεση καθένα που θα πουλούσε Έαμικές εφημερίδες και χτυπήσαν πολλούς άοπλους άποστρατους έλασίτες. Τα γραφεία του ΕΑΜ καταστράφηκαν και ξεσχιστήκανε σημαίες της Σοβιετικής Ένώσης και της Αμερικής. Η προσωπογραφία του Στρατάρχη Στάλιν ποδοπατήθηκε. Τα παραπάνω διαπιστώθηκαν από επιτροπές των Αποστολών Σοβιετικής Ένώσης και Αμερικής που έφτασαν επί τόπου. Οι κκ. Αβραμίδης στρατιωτικός Διοικητής, Μόδης Γενικός Διοικητής και Λεβαντής Υπουργός της Προνοίας έκφράσανε τυπικά τη λύπη τους. Κατά την κοινή γνώμη οι ίδιοι είναι υποκινητές.

Ο Λαός της Θεσσαλονίκης και της υπαίθρου είναι ανίστατος και τα γεγονότα αποφεύχθηκαν χάρις στην ψυχραιμία των άποστράτων του ΕΛΑΣ και των επιμόνων προσπάθειών των οργανώσεών μας.

9. Στο Βόλο ή κατάσταση δεν είναι καλύτερη. Άπόστρατοι του ΕΛΑΣ συλλαμβάνονται με την κατηγορία «αναγκαίας συνεργασίας εις φόνον», «αντιποίησης της αρχής και παρανόμου συλλήψεως και κατακρατήσεως» άπλως και μόνον γιατί κατά την περίοδο του Έθνικοαπελευθερωτικού άγώνα «διετέλεσαν ανακριτικοί υπάλληλοι και μέλη των στρατοδικείων του ΕΛΑΣ». Για το λόγο αυτό πιάστηκαν οι Α. Ντάσος και Θ. Δικητος και βγήκαν έντάλματα για τους Α. Κουλόδημο, Αντισυνταγματάρχη, Β. Αποστολίδη, Πρωτοδίκη, Σ. Κοσκινού δικηγόρο, Δ. Παπαναστασίου, Η. Αρδινιώτη κ.τ.λ. Κατά πληροφορίες μας για τον ίδιο λόγο πιάστηκε έδω ο Ι. Κρεμαλής.

Ἀλλὰ εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ ΕΛΑΣ διεξήγαγε σκληρὸ καὶ μακροχρόνιο πόλεμο κατὰ τῶν κατακτητῶν μὲ δεκάδες χιλιάδες ὁργανωμένον ἀντάρτικο στρατό. Ὅτι εἶχε κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχό του μεγάλο τμήμα τῆς χώρας. Ὅτι στὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπῆρχε Κυβέρνηση, ἀλλὰ μόνον ἐγκάθετοι ἀπὸ τοὺς κατακτητὲς Κουτσίλικς. Οἱ ἀνάγκες τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ἀγῶνα καὶ ἡ τήρηση τῆς τάξης ἐπέβαλαν τὴν λειτουργία Στρατοδικείων. Τὰ στρατοδικεῖα συγκροτήθηκαν μὲ διαταγὴ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγεῖο τοῦ ΕΛΑΣ καὶ λειτουργοῦσαν βάσει τῆς Ἑλληνικῆς Στρατιωτικῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας, τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ Νόμου καὶ τῶν διατάξεων ποὺ εἶχε θέσει σὲ ἐφαρμογὴ ἀρχικὰ τὸ Γενικὸ Στρατηγεῖο καὶ μεταγενέστερα ἡ ΠΕΕΑ, ἡ ὁποία ἀσκοῦσε ντὲ φάκτο Κυβερνητικὴ καὶ Διοικητικὴ ἐξουσία στὶς ὑπὸ τὸν ἔλεγχό της περιοχές. Ἐπὶ πλέον ὁ ΕΛΑΣ ἀναγνωρίστηκε σὰν Ἐθνικὴ Δύναμις Ἀντίστασης ἀπὸ τὸ Στρατηγεῖο Μέσης Ἀνατολῆς (συμφωνητικὸ Ἰουλίου 1943) καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Ἐξωτερικοῦ (συμφωνία Πλάκας — Λιβάνου καὶ Γκαζέρτας). Ἐξ ἄλλου ἀντιπρόσωποι τῶν δυνάμεων ἀντίστασης πῆραν μέρος στὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἐγκατάστασή της στὴν Ἀθήνα, ἀναγνώρισε τὸν ΕΛΑΣ σὰν Ἐθνικὴ Στρατιωτικὴ Ὀργάνωση καὶ τμήματά του (Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακὴ) διατηρηθήκανε σὰν προσωρινὰ διοικητικὰ ὄργανα, πράγμα ποὺ ἔγινε καὶ μὲ τὴν ὑπηρεσία τῆς Ἐπιμελητείας τοῦ Ἀντάρτη (ΕΤΑ). Τέλος καὶ ἡ τελευταία συμφωνία τῆς Βάρκιζας ἀναγνωρίζει τὴν ὑπηρεσία τοῦ ΕΛΑΣ σὰν Ἐθνικὴ Πολεμικὴ Ὑπηρεσία καὶ ἐπομένως διώξεις καὶ συλλήψεις σὰν τὶς παραπάνω εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτες καὶ προκαλοῦν κατάπληξη. Στὸ Βόλο ἐπίσης συνελήφθη ὁ Λ. Ἀργύρης «ἐπὶ ἀντιποῦσιν τῆς ἀρχῆς» γιὰτὶ ἦταν μέλος τῆς Διοίκησης Λεωονίων, δηλαδὴ στὴν περίοδο τῆς κατοχῆς καὶ σ' ἀντικατάσταση τῶν διορισμένων ἀπὸ τοὺς Κουτσίλικς ἐξελέγη ἀπὸ τὸ Λαὸ μέλος τῆς Διοίκησης τοῦ χωριοῦ του. Καθημερινὰ καὶ χωρὶς καμμιά δικαιολογία συλλαμβάνονται δημοκρατικοὶ πολῖτες ὅπως ὁ δημοσιογράφος Ι. Μαμάκης, ὁ Μ. Κρουσούμης. Πολλοὶ συλλαμβάνονται μὲ τὴν κατηγορία παρανόμου ὁπλοφορίας κατὰ τὴν περίοδο τῆς κατοχῆς!!! Ὁργανα τῆς Ἐθνοφυλακῆς κατέστρεψαν τὶς Σοβιετικὲς σημαίες καὶ τὶς φωτογραφίες τοῦ Στρατάρχη Στάλιν. Ὁ ἀρχιδήμιος τοῦ Λαοῦ στρατιωτικὸς διοικητὴς τῆς ΕΛΑΣΑΔ Ταγματάρχης Λ. Κυριαζῆς κυκλοφορεῖ ἐλεύθερα. Στὴν ὑπαιθρο ἡ ληστοσυμμορία τοῦ περιόφημου Σούρλα ὁργιάζει.

10. Ἐθνοφύλακες κατὰ παράβαση εἰδικοῦ ὅρου τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας ἀφώπλισαν ἀποστρατευομένους μόνιμους ἀξιωματικούς τοῦ ΕΛΑΣ, καὶ μόνον ἡ ψυχραιμία τῶν τελευταίων καὶ τὸ ὑψηλὸ τους ἦθος ἀπέτρεψε θλιβερὰ ἐπεισόδια.

11. Κατὰ τὴν καταδίωξη τῶν τμημάτων τοῦ Ζέρβα ἀπὸ τὴν Ἡπειρον ἀπήχθησαν χίλιοι ἄμαχοι ὄμηροι, κι' ἐξακολουθοῦν νὰ κρατοῦνται ἀκόμη στὰ κρατητήρια Κερκύρας κατὰ παράβαση τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας.

12. Πολὺ σοβαρώτερο εἶναι τὸ κάπως ἀπίστευτο ἀλλὰ ἀληθινὸ δυστυχῶς τῆς ἐπαναστάσεως στὸ Βόλο «Ἐπιτροπῆς Ἀσφαλείας». Δὲν χρειάζεται νὰ ἐπικαλεσθῶμε τὴν ἀπαισία ἀνάμνηση ποὺ ἄφισε στὸ Λαὸ μας ἡ δράση της κατὰ τὴν περίοδο τῆς 4ης Αὐγούστου. Εὐνόητη εἶναι ἡ κατάπληξη ποὺ προκαλεῖται ἡ ἐπανεμφάνισή της τὴν ἐπομένη τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας καὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Γιάλλας.

Ε. Οἱ παραβάσεις αὐτὲς τῶν συμφωνιῶν τῆς Βάρκιζας καὶ τὰ ἔκτροπα τῶν κρατικῶν ὁργάνων εἶνε ἀναγκαῖα καὶ λογικὴ συνέπεια τοῦ ἀπαράδεκτου γεγονότος ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἄνδρες τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας καὶ τῆς Εἰδικῆς δηλαδὴ ὁ βασανιστὴς Μόρφης, Πανωλιάσκος, Παπαγεωργίου, Παπακυριαζῆς τοῦ Βόλου καὶ λοιποὶ ποὺ ἐκρατοῦντο ἀπὸ τὴν προηγούμενη Κυβέρνηση στὸ Γουδί μὲ Ἀγγλοστρατοπεδάρχη, σήμερα ὄχι μόνον εἶνε ἐλεύθεροι ἀλλὰ καὶ ἔχουν ἐνταχθεῖ στὴν Ἐθνοφυλακὴ ἢ τὴν Χωροφυλακὴ καὶ συνεχίζουν τὸ ἔργο τῆς δίωξης τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης.

ΣΤ.—Ἐνῶ ἡ συμφωνία τῆς Βάρκιζας προβλέπει ἐκκαθάριση τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ ἀπὸ τοὺς δοσίλογους καὶ τὰ τεταρτοαυγουστιανὰ στοιχεῖα, δοσίλογοι καὶ τεταρτοαυγουστιανοὶ ἀρχισαν ἓνα πρωτοφανὴ διωγμὸ ἐνάντια στοὺς δημόσιους ὑπαλλήλους ποὺ τὸ ἔγκλημα τους εἶνε ὅτι ἀγωνίστηκαν τὴν περίοδο τῆς σκλαβιάς κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν ὁργάνων τους ἀψηφώντας κάθε εἶδους κινδύνους. Ὁ διωγμὸς αὐτὸς εἶναι κατάφωρη παραβίαση συγκεκριμένα τοῦ ἀρθροῦ 7 τῆς συμφωνίας. Τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς συμφωνίας προβλέπει σὰν ἀνώτατο ὅριο ποινῆς, στὴν περίπτωση ποὺ τὰ εἰδικὰ Συμβούλια κρίνουν ὅτι ὑπάρχει συμμετοχὴ ἢ συνέργεια στὴν ἐκδήλωση τῶν γεγονότων τοῦ Δεκέμβρη, τὴ διαθεσιμότητα. Ὁ σχετικὸς νόμος γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας, δὲ δημοσιεύθηκε. Κατὰ συνέπεια ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι θάπρεπε νὰ βρίσκονται στὴ θέσιν τους, ὡς τὴν ὥρα ποὺ θα κοινοποιούτανε ἡ πράξη τῆς διαθεσιμότητος. Σήμερα ὅμως ἄμεσα καὶ ἔμμεσα καταστρατηγεῖται ἡ συμφωνία τῆς Βάρκιζας. Θέτουμε ὑπ' ὄψει σας μερικὲς περιπτώσεις α) Παραμένουν ἰσχυρὲς οἱ ἀποφάσεις γιὰ διαθεσιμότητα ποὺ ἐκδοθήκανε πρὸ τῆς Βάρκιζας. Τυπικὴ περίπτωση τὰ ΤΤΤ, τὸ Ὑπουργεῖο Συγκοινωνίας καὶ τὸ Ὑπουργεῖο Μεταφορῶν, β) Ἀρχισαν ὁριστικὲς ἀπολύσεις ποὺ στηρίζονται κυρίως στὸ δικαιολογητικὸ αὐθαίρετης ἀπουσίας πάνω ἀπὸ 10-12 μέρες. Αὐτὸ γίνεται στὰ Ὑπουργεῖα Συγκοινωνίας καὶ Μεταφορῶν ὅπου ἔχουν ὡς τὴν ὥρα ἀπο-

λυθεί πάνω από 100 υπάλληλοι, στο Μετοχικό Ταμείο Στρατού, στο ΤΕΒΕ, στο Ταμείο Συντάξεως ΣΕΚ και σ' όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς. γ) Μπαίνουν σε διαθεσιμότητα υπάλληλοι βάσει του Α.Ν. 120 της δικτατορίας Μεταξά, με το δικαιολογητικό «ανάρμοστης συμπεριφοράς». Όπως στο Έλεγκτικό Συνέδριο. δ) Γίνονται ομαδικές μεταθέσεις υπαλλήλων που δικαιολογούνται σαν υπηρεσιακές, ενώ πρόκειται ουσιαστικά για διώξεις των υπαλλήλων. Τα παραπάνω μέτρα έρχονται σ' αντίθεση με τη συμφωνία της Βάρκιζας και στρέφονται έναντι των δημοκρατικών πολιτών, στελεχών ή οπαδών του ΕΑΜ ή του συνδικαλιστικού αγώνα, πολλοί από τους οποίους είχαν διωχθεί από τον κατακτητή και τα ντόπια όργανά του. Η δίωξη γίνεται από ανθρώπους με βαρυνμένο παρελθόν για συνεργασία με τους γερμανοϊταλούς και τις προδοτικές Κυβερνήσεις και από τεταρτο-αυγουστιανά στοιχεία.

Ζ.—Ιεράρχες που στα χρόνια της σκλαβιάς, ξαναζωντανεύοντας τη λαμπρή παράδοση της Έκκλησίας εύρεθηκαν επί κεφαλής του μαχομένου σκληρά Έθνους, το έμπύχωσαν και παρόρμησαν στον ιερό πόλεμο κατά του κατακτητή, όπως ο Μητροπολίτης Κοζάνης Ίωακείμ και ο Ήλείας Αντώνιος περιορίζονται στα Μοναστήρια και δικάζονται μάλιστα από προδότες σαν τον Ίωαννίνων Σπυρίδωνα.

Η.—Με κατάπληξη είδαμε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο έψήφισε «Νόμον περί μέτρων ήσυχίας και τάξεως» και ένέκρινε νόμο που έπιτρέπει τη σύσταση διαρκών στρατοδικείων και σε άλλες περιοχές της χώρας «έφ' όσον έκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος ήθελε κριθεί τοῦτο σκόπιμον».

Από όλα τα πιο πάνω γεγονότα και από σωρεία άλλων που δεν είναι δυνατό ν' απαριθμήσουμε, βγαίνει το συμπέρασμα ότι ούτε το Σύνταγμα, ούτε οι Έλληνικοί Νόμοι, ούτε η συμφωνία της Βάρκιζας έτυχαν από την Κυβέρνηση επιβεβλημένης εφαρμογής. Οι Δημοκρατικές ελευθερίες που τόσο πανηγυρικά διαδηλώθηκαν από τις αποφάσεις της Γιάλτας, πολύ απέχουν από του να θεωρηθεί ότι αποκατασταθήκανε, αφού κι αυτή ακόμα η ασφάλεια της ζωής, της τιμής και της περιουσίας είναι έκτεθειμένη και αμφίβολη. Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί παρά να δημιουργήσει φοβερή ανησυχία στο Λαό που με το δίκαιο του διερωτάται, αν ο πραγματικός σκοπός της Κυβέρνησης με την υπογραφή της συμφωνίας της Βάρκιζας ήταν η ειρήνευση ή απλώς ο άφοπλισμός του ΕΛΑΣ και η παράδοση του Λαού, όπλου και ανυπεράσπιστου, στην εκδικητική μανία των δοσιλόγων.

Γι' αυτό κρίναμε σκόπιμο και ένδεδειγμένο να θέσουμε υπ' όψει σας τα παραπάνω, με την πεποίθηση ότι θα καταβληθούν σοβαρά και δραστήρια οι απαραίτητες ενέργειες και θα ληφθούν τα ανάλογα μέτρα για να τεθεί τέρμα σε μια κατάσταση που αν παραταθεί δεν θα είχε άμοιρη σοβαρών και γενικωτέρων κινδύνων για τη Χώρα.

Μετά πάσης τιμής
Για την Κ.Ε. του ΕΑΜ
Ο Γραμματέας
Α. Παρταλίδης

2.—Επίσης η Κ. Ε. του ΕΑΜ επέδωσε στον κ. ύπουργό της Δικαιοσύνης το παρακάτω σημείωμα :

Αριθμός 120

1.—Πολλοί ύπουργοί, δια να περιγράψουν την συμφωνία της Βάρκιζας, εφαρμόζουν τον Νόμον 120)1936 και θέτουν εις διαθεσιμότητα δημοκρατικούς και άριστερους υπάλληλους, χωρίς την σύμφωνον γνώμην του υπηρεσιακού συμβουλίου του προβλεφθέντος εις Βάρκιζαν όπου είχε γίνει ρητή μνεία ότι ακόμη και οι πρό της συμφωνίας τεθέντες εις διαθεσιμότητα υπάλληλοι θα παραπέμπωνται εις τα άρμόδια συμβούλια.

2.—Ελευθεροτυπία σημαίνει, πλὴν άλλων και ελευθερίαν της κυκλοφορίας του Τύπου (corportage). Τουαύτη δεν εξησφαλίσθη από την Κυβέρνησιν. Όργανα της τάξεως την παρακωλύουν βιαίως. Επίσης οργανωμένοι πολῖται. Οι πωληται και οι αγορασται των άριστερων έφημερίδων κινδυνεύουν έξ ίσου. Υπάρχουν πράξεις οργάνων της τάξεως αντίθετοι προς την ελευθεροτυπία— και παραλείψεις (άποφυγή της προστασίας της κυκλοφορίας). Η Κυβέρνησις θα έδει άφ' ενός να τιμωρήση πειθαρχικώς τους άστυφύλακας, χωροφύλακας και έθνοφύλακας που υποπίπτουν εις σχετικας παραβάσεις και τους διοικητάς των, αλλά και ιδιαιτέρως αυστηρόν νόμον να ψηφίση προστατεύοντα την κυκλοφορίαν.

3.—Αντιθέτως άνηγγέλθη νόμος δι' ού άπαγορεύεται η κυκλοφορία προκηρύξεων, πράγμα όπερ άποτελεί σαφή παράβασιν της συνταγματικής άρχης της ελευθεροτυπίας.

4.—Προπηλακισμοί, άδικοι επιθέσεις κλπ. κατά επανερχομένων έλασιτών γίνονται συνεχώς, οργανωμένα, ανεμπόδιστα και άτιμώρητα.

5.—Συλλήψεις άνευ εντάλματος είναι τρέχον φαινόμενον. Συνήθως τὸ ένταλμα επακολουθεῖ τὴν σύλληψιν και τὸ ξυλοκόπημα. Ἡ τυχὸν διαμαρτυρία διὰ τὴν άνευ εντάλματος σύλληψιν ἀποτελεῖ ἀφορμὴν έντονωτέρου ξυλοκοπήματος εἰς τὸ οἶκεϊον Ἀστυνομικὸν Τμήμα. Καὶ εἶναι μὲν βέβαιον ὅτι πάντοτε ἐγένοντο παραβάσεις τοῦ άρθρου 5 τοῦ Συντάγματος, εἰδικῶς ὅμως σήμερον θὰ ἔπρεπε νὰ δειχθῇ αὐστηρότης τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοιαύτας παραβάσεις. Πράγματι ὁλόκληρος ἡ συμφωνία τῆς Βάρκιζας διέπεται ἀπὸ τὴν θέλησιν ν' ἀποφευχθῇ ἡ πολιτικὴ δίωξις ὑπὸ οἰονδήποτε πρόσχημα. Καὶ πρέπει νὰ κλεισθῇ ἐμφητικῶς τὸ «παραθύρον» τῆς «κοινῆς βοῆς» και ἄλλων αστυνομικῶν ἐφευρημάτων.

6.—Ἡ κατάργησις τῶν άνελευθέρων νόμων ἀποτελεῖ και ἐπαγγελίαν τῆς Κυβερνήσεως και μέρος τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας. Ἐν τοσούτῳ τὸ περιλάλητον «πιστοποιητικὸν κοινωνικῶν φρονημάτων» εὑρίσκεται ἐν πλήρει ἐφαρμογῇ ὑπὸ τύπον «πιστοποιητικῶν ἐθνικῶν φρονημάτων» κλπ. Μόνον ἂν γίνῃ αὐστηρὰ διαταγὴ πρὸς ΟΛΑΣ τὰς ὑπηρεσίας (Στρατιωτικὰς και πολιτικὰς) εἶναι δυνατόν νὰ σταματήσῃ ἡ ὡς ἄνω τακτική.

7.—Ὑπάρχουν ὅμως ἄλλα σημεῖα ποὺ ἐμφανίζουν τὴν κατάστασιν τείνουσαν νὰ λάβῃ τὴν μορφήν γενικοῦ διωγμοῦ τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ κινήματος και αὐθάδους θριάμβου τοῦ «δοσιλογισμοῦ». Μεταξὺ αὐτῶν κυριώτερον και τυπικὸν εἶναι ἡ ἀρξαμένη δίωξις προέδρων κοινοτήτων, μελῶν Λαϊκῶν Δικαστηρίων και μελῶν στρατοδικείων τοῦ ΕΛΑΣ ἐπὶ «ἀντιποιήσει ἀρχῆς» (Οὕτω π. χ. εἰς Βόλον συνελήφθη ὁ δικηγόρος Ντάσιος ὡς διατελέσας μέλος στρατοδικείου κλπ. Ἐπίσης ἐν Ἀθήναις συνελήφθη—ἐκκρεμύσης ἐναντίον του κατηγορίας εἰς τὸ 7ον Ἀνακριτικὸν Γραφεῖον ὁ δικηγόρος Παπαδογούλας διότι ὑπῆρξε... μάρτυς εἰς τὴν δίκην τοῦ Νομάρχου Εὐρυτανίας Κάλφα.

Ἡ ἐθνικὴ ἐπανάστασις, ὅπου ἐπεκράτησε (εἰς τὰ 3)4 τῆς Ἑλληνικῆς γῆς), κατέλυσε τὰς ἀρχὰς Κουῖσλιγκς και ἐγκαθίδρυσεν νέας διοικητικὰς, στρατιωτικὰς και διοικητικὰς ἀρχὰς. Ἡ οἶονεὶ γενικωτέρα κύρωσις αὐτῆς τῆς καταστάσεως (ἀποφάσεις Κοινοῦ Στρατηγείου ΕΛΑΣ — ΕΛΕΣ με συμμετοχὴν ἐκπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως και τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς τοῦ θέρους τοῦ 1943) ἔχει καθ' ἡμᾶς δευτερεύουσαν ἀξίαν. Θεμελιῶδες γεγονός εἶναι ἡ ὑπαρξις μιᾶς πολιτικῆς ἐξουσίας εἰς τὴν Ἐλευθέραν Ἑλλάδα ντὲ φάκτο και πρὸ και μετὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς Π.Ε.Ε.Α. Ἡ δίωξις ἐπὶ ἀντιποιήσει ἀρχῆς, ἡ ἄλλως πως, τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ κινήματος ἀποτελεῖ ἐκ τῶν ὑστέρων πανηγυρικὴν ἀναγνώρισιν τῆς νομιμότητος (και ἀποκλειστικῶς) τῆς ἐγκυρότητος και τῆς ἐθνικότητος τῶν ἀρχῶν Κουῖσλιγκς, θεωρουμένης ὡς ἀξιοποίνου πράξεως τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους.

8.—Δευτέρα ἐνδειξις διωγμοῦ τοῦ Κινήματος Ἑθνικῆς Ἀντιστάσεως εἶναι ἡ ἀρξαμένη δίωξις ἐπὶ φόνῳ ἐναντίον ἀγωνιστῶν τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος ποὺ «ἔξετέλεσαν» κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς γνωστοὺς καταδότας, βασανιστάς, προδότας. Τόσον ἀπὸ τὴν κοινὴν συνείδησιν, ὅσον και ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν Ἑθνικῆς Ἐνότητος Πιπανδρέου εἶχεν ἀναγνωρισθῇ ὅτι τοιαῦται πράξεις «αὐτοδικίας» ἀπετέλουν εἰδικὰς μορφὰς τῆς μάχης ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ και τῶν ὁργάνων του και ἐπομένως δὲν ἠδύναντο ν' ἀντιμετωπισθοῦν ὡς ἀδικήματα. Πρέπει ὅθεν, διὰ νὰ τεθῇ φραγμὸς εἰς τοιαύτας διώξεις ἡ και καταδίκας, νὰ θεσπισθῇ ἴδιος λόγος ἄρσεως τοῦ ἀξιοποίνου ἐν περιπτώσει ἀποδείξεως τῆς ιδιότητος τοῦ «παθόντος» ὡς ὁργάνου τῶν κατακτητῶν. Ἄν πάντοτε τὸ «πολιτικὸν ἐλατήριο» ἐνὸς ἀδικήματος ἐθεωρήθῃ λόγος μειώσεως τῆς ποινῆς ἡ και ἀπαλλαγῆς τῆς ποινῆς ὁ «ἐθνικὸς» σκοπὸς ἐνισχυόμενος ἀπὸ τὴν προτροπὴν τῆς παγκοσμίου συνειδήσεως δὲν εἶναι νοητὸν νὰ μὴ ἀποτελέσῃ λόγον ἄρσεως τοῦ ἀξιοποίνου. Ἡ κοινὴ γνώμη τῶν ἀπελευθερωθεισῶν χωρῶν μετὰ βαθείας καταπλήξεως θὰ ἴδῃ τὴν Ἑλλάδα ὡς χώραν ὅπου οἱ ἀγωνισταὶ τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, διώκονται, ὅχι διὰ τὴν «στάσιν» ἀλλὰ διὰ τὴν Ἀντίστασιν...

9.—Ἐν συναρτήσει πρὸς τ' ἀνωτέρω δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι ἡ ὑπόθεσις Μονέδα ἐνεφάνισε και ἄλλην πτυχὴν τοῦ ζητήματος. Οἱ σύνεδροι ἀπέρριψαν ἐνστάσιν ἀκυρότητος τῆς προδικασίας (;) στηριχθεῖσαν εἰς τὸ γεγονός ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐδιώκετο δι' ἀδίκημα πρᾶχθὲν πρὸ τῆς 3ης Δεκεμβρίου και ἐπομένως μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν δικονομίαν τὴν θεσπισθεῖσαν διὰ τὰ μετὰ τὴν 3-12-44 ἀδικήματα κοινοῦ Ποινικοῦ Δικαίου. Ἐξ ἄλλου δὲ ἀπηγορεύσαν ἐρώτησιν σχετιζομένην μετὰ τὴν πατριωτικὴν δρᾶσιν τοῦ κατηγορουμένου.

Ὡστε και νομοθετικὴ και διοικητικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ ζητήματος ἐπιβάλλεται, προκειμένου τὸ γενικώτερον πνεῦμα τῆς συμφιλίσεως και τῆς ἀμεροληψίας νὰ ἐμπνευσθῇ εἰς ὁλόκληρον τὸ δικαστικὸν σῶμα (ἀνακριτάς, προέδρους, εἰσαγγελεῖς κλπ.) ὥστε ὁ κατηγορούμενος, νὰ μὴν ἀντιμετωπίζῃ ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς συλλήψεώς του φανατικούς διώκτας, ἀλλὰ δικαστάς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12ῃ Μαρτίου 1945

(Ἐκ μέρους τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ)

ΟΙ σύμμαχοι καλούνται νὰ ἐπέμβουν

Σὲ τίποτα δὲν ὠφέλησαν τὰ παραπάνω διαβήματα. Ἡ ἀντιδραστικὴ δεξιὰ κάνει τὸ πᾶν νὰ ξεμακρύνει τὴ Χώρα μας ἀπὸ τὸ συμμαχικὸ ἀντιφασιστικὸ μπλόκ. Ποινικοποιούνται, παρουσιάζονται σὰν ἐγκλήματα καὶ καταδικάζονται ἀπὸ δικαστήρια ἐλευθεροῦ ἀντιφασιστικοῦ (ὑποτίθεται) Κράτους οἱ πατριωτικὲς πράξεις τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐλευθερίας. Μεταβάλλονται σὲ ἥρωες οἱ συνεργάτες τῶν καταχρητῶν, ποὺ εἶνε ὄχι μόνον ἀπέναντι στὴν ἐλληνικὴ, ἀλλὰ ἀπέναντι στὴ συμμαχικὴ συνείδηση ἐγκληματίες πολέμου. Οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ — οἱ περισσότεροι — δικαιολογοῦν τὰ ἐγκλήματα τῶν κουτσογιγκς ὑπουργῶν, γιατί προσπάθησαν ὄχι, λένε, νὰ βοηθήσουν τὸν καταχρητῆ, ἀλλὰ νὰ ξεριζώσουν τὸν κομμουνισμό. Δικαιολογίες, ποὺ θυμίζουν, τὴν προσπάθεια τοῦ Γκαϊμπελς νὰ διασπάσει τὸ συμμαχικὸ ἀγῶνα καὶ προδίνουν κάποια ἀχαριστία γιὰ κείνους ποὺ συντελέσανε μὲ τοὺς ἄλλους συμμάχους μας στὴν ἀπελευθέρωσή μας. Ἡ Κ.Ε. τοῦ Ε.Α.Μ. (στὶς 6 καὶ 30 τοῦ Δεκέμβρη 1944) πιστὴ στὸ συμμαχικὸ ἀγῶνα εἶχε ζητήσει τὴν ἐπέμβαση τῶν συμμάχων. Τότε ἔκρινε πὼς ἡ σύρραξη τοῦ Δεκέμβρη ἦταν ζήτημα ποὺ ἐνδιέφερε ἄμεσα ὁλόκληρο τὸν συμμαχικὸ ἀγῶνα. Τώρα πάλι ἡ Κ.Ε. τοῦ Ε.Α.Μ., ὕστερα ἀπὸ τὴ συμφωνία τῆς Γιάλτας, ποὺ προστάζει πὼς πρέπει νὰ ξεριζωθεῖ κάθε ἴχνος φασισμού, στὶς Χώρες ποὺ ἀπελευθερώνονται, νόμισε πὼς εἶχε ὑποχρέωση νὰ καταγγεῖλει τοὺς συμμάχους κάθε φασιστικὴ ἐπιβουλὴ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Πρέπει νὰ κατανοηθεῖ, πὼς ἡ συμφωνία τῆς Γιάλτας δὲν δίνει μόνον δικαίωμα γιὰ μιὰ δημοκρατικὴ ζωὴ. Ἡ συμφωνία τῆς Γιάλτας προστάζει αὐτὴ τὴ δημοκρατικὴ ζωὴ. Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ αὐτοδιάθεση τῶν λαῶν ποὺ κατοχυρώνει, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ ἦταν ἀφύσικο, εἶνε ἀπαράδεκτο νὰ καταντήσῃ σὲ φασισμό. Ἡ Κ.Ε. τοῦ Ε.Α.Μ. πιστὴ στὸ συμμαχικὸ ἀγῶνα ἔστειλε γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους πρὸς τοὺς συμμάχους τὴν παρακάτω ἔκκληση:

Ἀριθμὸς 121

ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ (ΕΑΜ)
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἀθήνα 12 Μαρτίου 1945

Ὑπόμνημα

Πρὸς

τὶς Κυβερνήσεις

- 1) Τῆς Μεγάλης Βρετανίας
- 2) Τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς
- 3) Τῆς Ἑνώσεως Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρασιῶν
- 4) Τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας

Διὰ τῶν κ.κ. ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτῶν

Ἐξοχώτατοι,

Ἡ ὑπογραφή τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας ἐχαιρετίσθηκε καὶ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ καὶ ἀπὸ τοὺς συμμάχους Λαοὺς ὄχι μόνον γιατί ἔβαζε τέλος στὰ λυπηρὰ γεγονότα τοῦ Δεκέμβρη, ἀλλὰ καὶ γιατί ἔδινε τὴ δυνατότητα ὁμαλῆς δημοκρατικῆς ἐξέλιξης στὴ Χώρα μας.

Βασικὴ προϋπόθεση γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ τῆς συμφωνίας θὰ ἦταν, φυσικά, ἡ πιστὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὲς. Δυστυχῶς ἐνῶ ἡμεῖς ἐκπληρώσαμε στὸ ἀκέραιο ὅλες τὶς ὑποχρεώσεις μας, ὅπως ἐπίσημα ἀναγνωρίστηκε, ἡ Κυβέρνηση δὲν ἔκαμε τὸ ἴδιο μὲ τὶς δικές της. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα, τὴν ἀρχικὴ αἰσιοδοξία τοῦ Λαοῦ, νὰ τὴν διαδεχτεῖ ἀπαγοήτευση καὶ σοβαρὴ ἀνησυχία γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ εἰρήνευση καὶ τὸ μέλλον τοῦ τόπου.

Μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 155)5-3-45 ὑπόμνημά μας πρὸς τοὺς ἐνταῦθα διπλωματικούς ἀντιπροσώπους σας καὶ κατὰ τὸ σχετικὸ διάβημά μας πρὸς αὐτοὺς, ἀναφέραμε σωρεῖα συγκεκριμένων καταφώρων παραβιάσεων τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας. Συμπληρωματικὰ σὰς καταγγέλλομε τὰ ἀκόλουθα:

Α.—Ἐθνοφυλακὴ καὶ σώματα ἀσφαλείας, καίτω ἀπὸ τὰ μάτια τῆς Κυβέρνησης, μὲ τὴν ἀνοχὴ καὶ τὴ συνεργασία κυβερνητικῶν παραγόντων, ξαπόλυσαν ἓνα γενικὸ διωγμὸ ἐναντίον τοῦ Κινήματος Ἀντιστάσεως. Ἱεράρχες ὅπως ὁ Μητροπολίτης Κοζάνης Ἰωακείμ, ἀντιπρόσωπος τοῦ μαχομένου κλήρου στὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ε.Α.Μ., ὁ Μητροπολίτης Ἡλείας Ἀντώνιος ἀρχη-

γός του ἔθνικοαπελευθερωτικοῦ κινήματος Πελοποννήσου, καθηγητὲς Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων, ὅπως ὁ καθηγητὴς τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Α. Σβῶλος Πρόεδρος τῆς Πολιτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐθνικῆς Ἀπελευθέρωσης καὶ πρῶτον Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἐθνικῆς Κυβέρνησης, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Ἀκαδημαϊκὸς Γ. Γεωργαλάς Πρόεδρος τῆς Ἐνιαίας Πανελλαδικῆς Ὁργάνωσης Νέων καὶ μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ΕΛΑΜ, οἱ καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Π. Κόκκαλης καὶ Α. Ἀγγελόπουλος ὑπουργοὶ τῆς ΠΕΕΑ, ὁ Πρύτανης τοῦ Πολυτεχνείου Μ. Κιτσίκης καὶ ὁ καθηγητὴς Παπαπέτρου ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὶς θέσεις τους. Σειρὰ ἀπὸ ἡγετικά στελέχη τοῦ κινήματος ἀντίστασης σὲ διάφορες περιοχές, ὅπως ὁ Δήμαρχος Πατρῶν καὶ Ἐθνοσύμβουλος Β. Ροῦφος, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Νομῶν Ἀχαΐας, Εὐβοίας, Κορινθίας κλπ., πιάστηκαν καὶ κλείστηκαν στὶς φυλακές.

Ἡ παρεμπόδιση τῆς κυκλοφορίας τοῦ τύπου μας συνεχίζεται. Ἐφημεριδοπῶλες ξυλοκοποῦνται. Ἀγοραστές πιάνονται καὶ κακοποιοῦνται. Ἐφημερίδες σχίζονται. Κιόσκια δλόκληρα λεηλατοῦνται καὶ ὅλα αὐτὰ σὲ πείσμα τῶν κυβερνητικῶν ὑποσχέσεων καὶ διαταγῶν. Παρὰ τὶς κυβερνητικὲς ἐπαγγελίες, στὰ στρατόπεδα κρατοῦνται πολλοὶ ἀθῶοι. Οἱ ὄμηροι τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Κέρκυρας δὲν ἀπολύθηκαν καὶ συλλήψεις χωρὶς ἐντάλματα ἐξακολουθοῦν νὰ γίνονται.

Στὴν ὑπαιθρο ἡ κατάσταση εἶναι ἀκόμη χειρότερη. Ἐνοπλές συμμορίες δοσιλόγων καὶ ἔθνοπροδοτῶν, σὲ συνεργασία μὲ τὰ κρατικὰ ὄργανα, ἔχουν ἐξαπολύσει μιὰ χωρὶς προηγούμενο σὲ ἀγριότητα τρομοκρατία. Ἐκατοντάδες δημοκρατικῶν πολιτῶν συλλαμβάνονται, κακοποιοῦνται, διαπομπεύονται καὶ ἐκτελοῦνται. Παντοῦ τὰ γραφεῖα τῶν Ἐθνικοαπελευθερωτικῶν Ὁργανώσεων λεηλατοῦνται καὶ καταστρέφονται. Κρατικὲς Ἀρχές, δι' ἐπισήμων διαταγῶν, ἀπαγορεύουν τὴν κυκλοφορία τοῦ τύπου τῆς ἀριστερᾶς.

Ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες τοῦ ΕΛΑΣ, ποὺ παράδωκαν τὰ τιμημένα τους ὅπλα, προπηλακίζονται, κακοποιοῦνται καὶ θανατώνονται ἀκόμα ἀπὸ ὀργανωμένες συμμορίες προδοτικῶν σωμάτων, καὶ ἀπὸ κρατικὰ ὄργανα. Ὅλοι ὅσοι πῆραν μέρος στὸ Κίνημα τῆς Ἀντίστασης, μὲ διάφορα προσήματα διώκονται ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Κράτος. Κατηγοροῦνται γιὰ ἀντιποίηση τῆς ἀρχῆς ἀξιωματικοί, μέλη τῶν στρατοδικείων τοῦ ΕΛΑΣ, πολῖτες, μέλη τῆς ὀργάνωσης Αὐτοδιοίκησης. Μαχητὲς τῶν πόλεων κατηγοροῦνται γιὰ ἐκτελέσεις προδοτῶν καί, γενικά, διώκεται δλόκληρο τὸ νόμιμο πολιτικὸ καθεστῶς, ποὺ δημιουργήθηκε στὶς ἀπελευθερούμενες ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ περιοχές καὶ ποὺ ἀποτελοῦσε τὴ μόνη ἔθνικὴ πολιτικὴ ἐξουσία στὴν Ἑλλάδα. Στὶς 9 Μαρτίου καταφέρθηκε πρωτοφανὲς χτύπημα ἐναντίον τοῦ ἔθνικοῦ καὶ συμμαχικοῦ ἀγῶνα μὲ τὴ καταδίκη σὲ θάνατο τοῦ πατριώτη Μ. Μονέδα, μὲ τὴν κατηγορία, ὅτι, ἐπὶ κατοχῆς, ἐτέλεσε δύο προδοτές. Πρόκειται γιὰ πατριώτη μὲ μεγάλη ἔθνικὴ δράση στὴν περίοδο τῆς σκλαβιάς, καταδικασμένο σὲ θάνατο γι' αὐτὴν τὴ δράση ἀπὸ Γερμανικὸ Στρατοδικεῖο. Ἐπίσης καταδικάστηκε σὲ θάνατο ὁ πατριώτης Αὐγέρης, ἐνῶ ἀπὸ τὴ διαδικασία δὲν ἀποδείχθηκε ἡ ἐναντίον του κατηγορία. Καί, παράλληλα, βασανιστὲς τοῦ Λαοῦ, ὄργανα τῶν Γερμανικῶν Ἔς—Ἔς σὰν τὸν Ἐξαρχο καὶ τὸν Μανδηλάρη, βρίσκουν κάθε δυνατὴ ἐπιείκεια: γιὰ τὸν πρῶτο, ποὺ καταδικάστηκε σὲ θάνατο, τὸ Δικαστήριον συνέστησε νὰ τοῦ δοθεῖ χάρις, ἐνῶ ὁ δεύτερος καταδικάστηκε μόνο σὲ 20 ἐτῶν πρόσκαιρα δεσμά.

Β.—Σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 5 τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας, ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς ἔπρεπε νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κληρωτοὺς τῶν στρατολογουμένων κλάσεων. Πέρασε δλόκληρος μῆνας ἀπὸ τὴν ὑπογραφή της καὶ ἐνῶ ὅλος ὁ στρατὸς τοῦ ΕΛΑΣ ἀποστρατεύθηκε, στὴν πραγματικότητα Ἐθνικὸς Στρατὸς δὲν δημιουργεῖται. Οἱ ἐθελοντὲς ἀπὸ τὴν Ἐθνοφυλακὴ δὲν ἀπολύθηκαν, οὔτε διώχθηκαν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ὀπλίτες τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας καὶ τῆς Εἰδικῆς Ἀσφάλειας, ποὺ στρατολογήθηκαν στὴν Ἐθνοφυλακὴ ἀπὸ τὰ Δεκεμβριανὰ γεγονότα. Δὲν γίνονται δεκτοὶ στὴν Ἐθνοφυλακὴ οἱ ἀντάρτες τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ ἀνήκουν στὶς κληθείσες κλάσεις. Ἀπὸ ὅλους τοὺς προσερχομένους στὸν «Ἐθνικὸ Στρατὸ» ζητοῦνται πιστοποιητικὰ «ἐθνικῶν φρονημάτων» δηλαδὴ ὅτι δὲν ἀνήκουν στὸ ΕΛΑΜ. Μέχρι τῆς στιγμῆς σὲ κανένα ἀξιωματικὸ τοῦ ΕΛΑΣ δὲν ἀνατέθηκε ὑπηρεσία, ἐνῶ, ἀντίθετα ἐκκαθάριση τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν ἀπὸ τοὺς δοσιλόγους δὲν ἔγινε, καὶ ἔτσι πλεῖστοι ἀξιωματικοὶ ἔθνοπροδοτὲς καὶ ἐγκληματίες πολέμου παραμένουν στὴν ὑπηρεσία ὅπως π. χ. οἱ γνωστοὶ βασανιστὲς τῶν πατριωτῶν Μόρφης, Πανωλιάσκος, ταγματάρχης Παπακυριαζῆς, ἀντισυνταγματάρχης Κέντρος, κλπ. Ὁ Ὁρεινὴ Ταξιαρχία ποὺ ἔπρεπε, κατὰ τὴ συμφωνία τῆς Βάρκιζας, νὰ ἀποστρατευθεῖ, ἀναπτύσσεται σὲ Μεραρχία ἐκπαιδευτῶν.

Γ.—Ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς καὶ τὰ σώματα Ἀσφαλείας δὲν ἐκκαθαρίζονται σύμφωνα μὲ τὴ συμφωνία τῆς Βάρκιζας ἀπὸ τοὺς δοσιλόγους συνεργάτες τῶν κατοχικῶν καὶ ἀπὸ τὰ διχτατορικὰ στοιχεῖα, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς καὶ τὰ μέλη τῶν ὀργανώσεων τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης σύμφωνα μὲ τὶς ὑποδείξεις τῶν ἔθνοπροδοτῶν. Σ' ἀντίθεση μὲ τὶς συμφωνίες τῆς Βάρκιζας, ζητοῦνται σὰ δικαιολογητικὰ ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς καὶ χωροφύλακες ποὺ ὑπηρετοῦσαν στὸν ΕΛΑΣ γιὰ τὴν ἐπανακατάταξή τους βεβαίωση ὅτι δὲν ἀνήκουν στὸ ΕΛΑΜ καὶ βεβαίωση ἀξιωματικοῦ ὅτι βία οὐκ ἔχει ὁ ΕΛΑΣ τοὺς τράβῃζε στὸ βουνό. Ἀντὶ νὰ εἶχε ἀρχίσει σύντομη δημιουργικὴ ἐργασία γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἐπείγοντων προβλημάτων τοῦ Λαοῦ καὶ τῆς ἀνοικοδόμησις τῆς χώρας, ὅλη ἡ

κρατική προσπάθεια συνίσταται στη δημιουργία αντι-Εαμικού και αστυνομικού κράτους. Η Κυβέρνηση αντί να καταργήσει κάθε ανελεύθερο νόμο, σύμφωνα με το πρώτο άρθρο της συμφωνίας, όχι μόνον διατηρεί σε ισχύ νόμους της δικτατορικής και κατοχικής περιόδου, αλλά και ψηφίζει καινούργιους ανελεύθερους. Έτσι, μετά την ίδρυση του Υφυπουργείου Ασφαλείας, ψηφίζεται νόμος που θυμίζει σε πολλά τον περίφημο αντισυνταγματικό νόμο «περί μέτρων ασφαλείας του κοινωνικού καθεστώτος» και που καθιερώνει την παντοδυναμία των αστυνομικών σωμάτων, όρίζοντας βαρύνουσες ποινές για απλές αστυνομικές παραβάσεις.

Δ.—Χαρακτηριστική είναι η έκκληση, σε κάθε ευκαιρία, του μίσους της άκρας δεξιάς κατά της μεγάλης συμμάχου, της ΕΣΣΔ. Σύμβολα και εμβλήματα του Σοβιετικού Κράτους και εικόνες του αρχηγού της σχίζονται. Αντισοβιετικά συνθήματα άθρόα διαδίδονται. Δημόσια εκδηλώνεται περιφρόνηση προς τη Συμμαχική Δύναμη. Ανεξάρτητα από τον Εθνικό κίνδυνο που περικλείουν από καθαρά ελληνική πλευρά παρόμοιες εκδηλώσεις, νομίζουμε πως και [από συμμαχική άποψη] δεν είναι δυνατό να παραγνωρίζεται ο κίνδυνος της δηλητηρίασης της συμμαχικής ατμόσφαιρας στην Ελλάδα.

Τα παραπάνω είναι αρκετά για να χαρακτηρίσουν την κατάσταση που επεκράτησε στην Ελλάδα μετά τα Δεκεμβριανά. Η Ελλάδα που πιστή στην ιστορία της, όρθώθηκε πρώτη έναντι των βάρβαρων φασιστών επιδρομέων και έγραψε με το αίμα των παιδιών της το έπος της Αλβανίας και της Εθνικής Αντίστασης, που έδωσε τον έαυτό της ολοκαύτωμα στην κοινή συμμαχική υπόθεση, βρίσκεται σήμερα, ύστερα από την απελευθέρωσή της πάλι στα νύχια της φασιστικής κλίμακας των δοσιλόγων και προδοτών. Σήμερα στην Ελλάδα, ενώ η συμμετοχή στο Κίνημα της Εθνικής Αντίστασης αποτελεί αιτία ανηλέτου διωγμού, βασανιστηρίων και εκτελέσεων ακόμα, αντίθετα, είναι τίτλος τιμής, που εξασφαλίζεται με βαθμούς, κρατικές συντάξεις και κάθε είδους αμοιβή ή συμμετοχή στα προδοτικά Τάγματα Ασφαλείας των Κουτίσιγκς. Ένας απλός παραλληλισμός της δίκης των δοσιλόγων, όπου και δικαιολογείται και εξυμνείται η προδοσία και της δίκης του πατριώτη Μονέδα, όπου αφαιρείται και αυτό το δικαίωμα να εξιστορήσει τη πατριωτική του δράση στα χρόνια της σκλαβιάς, είναι αρκετό να επιβεβαιώσει το θλιβερό κατάντημα της χώρας μας. Η σημερινή κατάσταση επαληθεύει τους φόβους που εκδήλωσε ο Λαός πριν από τα Δεκεμβριανά γεγονότα για την επικράτηση ξανά στην πολιτική ζωή της κλίμακας των δοσιλόγων έθνοπροδοτών και των δικτατορικών κύκλων και που εξηγεί την απεγνωσμένη Δεκεμβριανή λαϊκή αντίσταση.

Η σημερινή κατάσταση που παρουσιάζει η Ελλάδα κάθε άλλο παρά την ειρήνευση του τόπου έγγυται. Αντίθετα, περικλείει κινδύνους δημιουργίας ενός καινούργιου χάους. Κυβέρνηση μονόπλευρη και ιδιαίτερα η σημερινή, που σχηματίστηκε κατά τη διάρκεια της σύγκρουσης και έχει, συνεπώς, έντονη τη σφραγίδα του αντι-Εαμισμού, δεν είχε δυνατόν να πάρει τα θαρραλέα μέτρα, που χρειάζονται, και να εμπνεύσει εμπιστοσύνη σ' όλο το Λαό.

Έχουμε σταθερή πεποίθηση πως μόνο με μια αντιπροσωπευτική Κυβέρνηση είναι δυνατό :

- 1) Να αποκτήσει ο τόπος σταθερή έσωτερική ειρήνη με την εξασφάλιση και κατοχύρωση των δημοκρατικών ελευθεριών των πολιτών, της δικαιοσύνης και της ισοπολιτείας.
- 2) Να κινητοποιηθούν όλες οι ήθικες και υλικές δυνάμεις της χώρας για την αντιμετώπιση της λαϊκής δυστυχίας που ολοένα αυξάνει και για την οικονομική ανασυγκρότηση του τόπου.
- 3) Να αντιπροσωπευτεί η Ελλάδα έγκυρα στις προσεχείς διεθνείς διασκέψεις και
- 4) Να ενεργηθεί γνήσιο δημοψήφισμα και ελεύθερες εκλογές Συντακτικής Εθνοσυνέλευσης.

Πιστεύουμε πως οι Μεγάλοι μας Σύμμαχοι δεν θα μείνουν αδιάφοροι μπροστά στη σημερινή εξέλιξη της κατάστασης στην Ελλάδα, που είχε έξω και αντίθετη από τους διακηρυγμένους σκοπούς του Συμμαχικού Αγώνα και δημιουργεί κινδύνους νέων έσωτερικών και εξωτερικών περιπλοκών. Γι' αυτό απευθυνόμαστε σε Σας και ζητούμε να συγκροτηθεί, όπως προβλέπει το σχετικό άρθρο της συμφωνίας της Γιάλτας, Διασυμμαχική Επιτροπή για να εξετάσει την κατάσταση στην Ελλάδα και να πάρει τα μέτρα εκείνα που θα εξασφαλίσουν και στον Ελληνικό Λαό τις Δημοκρατικές Ελευθερίες, απαραίτητη και επείγουσα προϋπόθεση, για να υπάρξει γνήσιο αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος και των εκλογών.

Με την πεποίθηση ότι το αίτημά μας αυτό θα γίνει αποδεκτό,

Διατελούμε με εξαιρετική τιμή
Για την Κ.Ε. του ΕΑΜ
Α Παρτσάλισης

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σελ. 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄.

ΑΠ' ΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΥ ΕΩΣ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

1. Τὸ σύμφωνο τοῦ Λιβάνου	5
2. Τηλεγράφημα κυβέρνησης Παπανδρέου πρὸς ΠΕΕΑ	8
3. Ἀπόφαση Κ. Ε. ΕΑΜ	9
4. Διάγγελμα Κυβέρνησης Ἐθνικῆς Ἐνότητος πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ	9
5. Ἡ συμφωνία τῆς Γκαζέρτας	10
6. Προγραμματικὸς λόγος τοῦ κ. Παπανδρέου	12
7. Λόγος τοῦ στρατηγοῦ κ. Σκόμπυ στὴν Κόρινθο	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄.

ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ

8. Ἐγγραφο τοῦ Σπηλιωτοπούλου ποὺ δείχνει τὴ δράση του ἐπὶ κατοχῆς	15
9. Ἐγγραφο τοῦ Ἑβερι γιὰ τοὺς Ἀγγλοὺς ἐπὶ κατοχῆς καὶ τοὺς κομμουνιστὲς	16
10. Δηλώσεις τοῦ κ. Παπανδρέου στὸν τύπο	17
11. Δηλώσεις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Μανουηλίδη	18
12. Δηλώσεις τοῦ κ. Παπανδρέου	19
13. Ἀνταπόκριση τοῦ ἀνταποκριτῆ τοῦ ραδιοσταθμοῦ Λονδίνου	19
14. Ἀπόσπασμα Λόγου τοῦ συν. Σιάντου Γραμματέα τοῦ ΚΚΕ στίς 19-11-44	20
15. Ἀπόσπασμα ἀρθροῦ τοῦ συν. Παρτσαλίδη Γραμμ. τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄.

ΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ

16. Σχέδιο ἀποστράτευσης	24
17. Ἀπόσπασμα λόγου τοῦ συν. Σιάντου	24
18. Σχέδιο ἀποστράτευσης τοῦ κ. Παπανδρέου	24
19. Σχέδιο τῶν ὑπουργῶν τῆς ἀριστερᾶς	25
20. Μήνυμα ἀρχιστρατήγου Μέσης Ἀνατολῆς	26
21. Διάγγελμα τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγοῦ Μέσης Ἀνατολῆς	27
22. Ἀπόσπασμα μηνύματος τοῦ στρατάρχη Οὐίλσον στὸν Ἑλλήν. λαὸ	27
23. Ἐγγραφο τοῦ ἀρχηγείου ἀνωτέρου ἀξίου τῆς Σ. Σ. ἀποστολῆς	28
24. Ἀπάντησὶς τοῦ Γεν. Στρατηγοῦ τοῦ ΕΛΑΣ	28
25. Ἐγγραφο τοῦ Τσαοῦς—Ἀντών	29
26. Σύμβαση Τσαοῦς—Ἀντών καὶ τοῦ Βούλγαρου σωματάρχου Σιρακώφ	29
27. Ἐγγραφο τοῦ Τσαοῦς—Ἀντών πρὸς τὴν Βουλγαρικὴ Κυβέρνηση	31
28. Ἀπόσπασμα ἀπάντησης τοῦ Στρατηγοῦ Σαράφη πρὸς τὸν στρατηγὸ Σκόμπυ	32
29. Ἡμερησία διαταγὴ τοῦ στρατηγοῦ Σκόμπυ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ	33
30. Ἐπίσημη δήλωσις τοῦ κ. Τσώρτσιλ	33
31. Ἀπόφασις τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄.

Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ

32. Ἀπόφασις τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ	37
33. Ἐκκλήσις τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ στίς Κυβερνήσεις τῶν συμμάχων	37
34. Ἐκκλήσις τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ στίς Κυβερνήσεις τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ Γαλλίας	39
35. Κήρυξις τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου ἀπ' τὸν στρατηγὸ κ. Σκόμπυ	40
36. Διαμαρτυρία τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ πρὸς τὸν στρατηγὸ κ. Σκόμπυ	41
37. Ἐγγραφο τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΛΑΣ πρὸς τὸν στρατηγὸ κ. Σκόμπυ γιὰ τὸ σταμάτημα τῆς ἐπέκτασις τοῦ ἐμφυλίου πολέμου	42
38. Δηλώσεις τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλευθέρων κ. Σοφοῦλη	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'.

33 ΜΕΡΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

» 45-69

39. Έκκληση της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τους πρεσβευτές των Συμμάχων Χωρών την 6-12-44 » 45
40. Έκκληση της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς το πρεσβευτές των Συμμάχων Χωρών την 7-12-44 » 47
41. Διακοίνωση των κομμάτων του ΕΑΜ προς τον πρεσβευτή της Μεγάλης Βρετανίας. » 51
42. Όροι του στρατηγού κ. Σκόμπυ » 52
43. Απόφαση της Κ. Ε. του ΕΑΜ » 53
44. Διακοίνωση του ΕΑΜ σχετική με την συμφωνία της Γκαζέρτας » 56
45. Απόφαση του Πολιτικού Γραφείου του ΚΚΕ » 57
46. Περίληψη πρακτικών της σύσκεψης του πολιτικού κόσμου » 61
47. Υπόμνημα της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τον κ. Τσώρτσιλ » 64
48. Υπόμνημα της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τις Κυβερνήσεις των συμμάχων » 65
49. Υπόμνημα της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τον Άντιβασιλέα » 67

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'.

Η ΑΝΑΚΩΧΗ

» 71-87

50. Ανακωχή Βρετανικών δυνάμεων και ΕΛΑΣ » 71
51. Σχέδιο συμφωνίας αφορώσης την ανταλλαγή αιχμαλώτων » 73
52. Έκθεση του συν. Σερ. Στρατική διευθυντού του Π Γραφείου του Γεν. Στρατηγείου του ΕΛΑΣ » 77
53. Δηλώσεις αντιπροσώπου του ΔΕΣ για τους αιχμαλωτισθέντες απ' τον ΕΛΑΣ Βρετανούς » 83
54. Διακήρυξη ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΕΔΕΣ, ΕΚΚΑ και αντιπροσώπου στρατηγείου Μέσης Ανατολής » 84
55. Διαταγή του στρατηγού Σκόμπυ της 6-12-1944 » 85
56. Έκκληση της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τις Κυβερνήσεις των Συμμάχων Χωρών » 85
57. Έκκληση της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τη βουλή των Κοινοτήτων, βουλή των Λόρδων, Έθνικό Συμβούλιο Γαλλίας, Κογκρέσο, Ανώτατο Σοβιέτ, Προεδρεία Κομμάτων και οργανώσεις των Συμμάχων χωρών » 86

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'.

ΟΙ ΟΜΗΡΟΙ

» 87-94

58. Έγγραφο της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τον Αρχιεπίσκοπο Ελλάδας της 27-12-1944 » 89
59. Ανακοίνωση της Κ. Ε. του ΕΛΑΣ της 29-12-44 » 91
60. Έγγραφο της Κ. Ε. του ΕΑΜ—ΕΛΑΣ προς τον πρόεδρο του ΔΕΣ » 92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'.

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΒΑΡΚΙΖΑΣ

97-113

61. Τα προηγηθέντα της συμφωνίας—Οι παρελκύνσεις—Ανταλλαγή τηλεγραφημάτων Σκόμπυ-ΕΛΑΣ » 97
62. Τηλεγράφημα ΕΑΜ προς Άντιβασιλέα » 99
63. Το κείμενο της συμφωνίας » 100
64. Η συμφωνία παραβιάζεται » 105
65. Υπόμνημα της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τον Άντιβασιλέα, Κυβέρνησιν και τους Πρεσβευτάς των συμμάχων χωρών » 105
66. Σημείωμα Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τον ύπουργό Δικαιοσύνης » 109
67. Οι σύμμαχοι καλούνται να επέμβουν » 111
68. Υπόμνημα της Κ. Ε. του ΕΑΜ προς τις Κυβερνήσεις των συμμάχων » 111